

PREDSJEDAVAJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 12:23:08)

Uvažene građanke i građani, poštovane kolegice poslanice i kolege poslanici, počinjemo rad. Kako je primjenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da postoji kvorum potreban za početak sjednice, jer je prisutna većina ukupnog broja poslanica, otvaram Prvu sjednicu Prvog redovnog prolječnog zasjedanja u 2022.godini Skupštine Crne Gore 27. saziva.

Podsjećam da je, saglasno članu 84, 85 Poslovnika Skupštine, 46 poslanika sazvalo novu sjednicu i predložili dnevni red.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda imam par proceduralnih obaveza koje moramo obaviti, i to: Dr Strahinja Bulajić je podnio ostavku na funkciju potpredsjednika Skupštine Crne Gore, da su dr Strahinja Bulajić i Milo Božović, podnijeli ostavku na funkciju poslanika, pa saglasno Poslovniku Skupštine, objavljujem da Skupština konstatuje ostavke, čime im prestaje mandat poslanika, o čemu ćemo obavijestiti Državnu izbornu komisiju radi sprovođenja postupa popuna upražnjenog poslaničkog mjesta.

Nadam se, kolegice i kolege poslanici, da ste saglasni, da nema potrebe za pauzom, već da nastavimo sa radom.

Procedura, je li? Izvolite, uvažena kolegice Vuksanović.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (28.04.22 12:24:46)

Zahvaljujem.

Uvažena Skupštino, poštovani građani Crne Gore,

Ja imam jednu i moralnu i profesionalnu obavezu da reagujem po zahtjevu roditelja iz Bara, čija djeca uče u Osnovnoj školi "Blažo Jokov Orlandić".

Naime, već godinama se javlja jedan problem. U pitanju profesorica hemije gospođa Jelena Barjaktarović koja radi bez validne diplome, što je konstatovao prosvjetni inspektor Vesko Joksimović, na način što je donio rješenje o privremenoj zabrani rada.

Direktor Osnovne škole "Blažo Jokov Orlandić", kadar ove nove vlasti od 30.avgusta, Milorad Bulatović se oglašava o odluku prosvjetnog inspektora i, mimo odluke prosvjetnog inspektora, izvjesna profesorica i dalje bez validne diplome drži časove hemije u školi "Blažo Jokov Orlandić". Pri tome svoje neznanje prikriva na način što maltretira djecu. Roditelji su se u više navrata žalili direktoru, direktor nije htio da reaguje, žalili su se inspekciji, inspekcija je reagovala, direktor i dalje ne reaguje, i ono što je najgore od svega, ispaštaju djeca. Kažnjavaju se niskim ocjenama najbolji đaci odjeljenja koji idu na takmičenje iz fizike i matematike, a onda se najnižim ocjenama kažnjavaju iz hemije. Izgleda da se autoritet pokazuje tako što će se neznanje prikrivati na način što se djeca maltretiraju kažnjavanjem na ovaj način. Zato pozivam hitno nadležne državne organe, Tužilaštvo, prije svega, da utvrdi kako je moguće da direktor Osnovne škole "Blažo Jokov Orlandić" u Baru ne postupa po odluci prosvjetne inspekcije i zašto izvjesna profesorica i dalje drži nastavu hemije iako nema validnu diplomu za to. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 12:26:50)

Zahvaljujem, uvažena poslanice. Moram Vas opomenuti da ste zloupotrijebili proceduru, ali evo razumijem da ste imali potrebu da kažete Vaš stav i zato predlažem da prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda.

Predlog dnevnog reda imate u sazivu. Da bismo utvrdili dnevni red dozvolite da vas obavijestim o predlozima za dopunu predloženog dnevnog reda.

Poslanik Raško Konjević predložio je da se na dnevni red uvrsti Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnost. I poslanici Ivan Brajović, Damir Šehović, Boris Mugoša predložili su da se na dnevi red uvrste: Predlog zakona o dopuni zakona o akcizama, Predlog zakona o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Prelazimo na Predlog poslanika Raška Konjevića.

Poslanik Konjević ne želi da obrazlaže prijedlog

Stavljam na glasanje prijedlog poslanika Konjevića da se na dnevni red uvrsti Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnost. Prije toga da vas podsjetim broj dva je za, broj tri protiv i broj četiri uzdržan. Izvolite.

Zahvaljujem.

Glasalo je 47 poslanika, 47 je glasalo za, tako da konstatujem da je Skupština prihvatila Prijedlog.

Prelazimo na prijedloge poslanika Ivana Brajovića, Damira Šehovića i Borisa Mugoše.

Da li jedan od poslanika želi da obrazloži prijedloge?
Izvolite, Boris Mugoša.

BORIS MUGOŠA (28.04.22 12:29:22)

Zahvaljujem, poštovane građanke i građani.

Objediniću obrazloženje sva tri predloga, a i reći ću zbog čega.

Naime, na dnevnom redu današnje sjednice koju su zakazali 46 poslanika nove parlamentarne većine je tačka 2 - *Izbor 43. Vlade*, a tačka 3, 4 i 5 su: *zakoni o akcizama, smanjenu PDV-a na životne namjernice i ograničenju cijena*. Međutim, zakoni koje je predložila prethodna Vlada, odnosno 42. Vlada Crne Gore. Ukoliko bi uvažene kolegice i kolege izabrali 43. Vladu pod tačkom 2 dnevnog reda ne postoji proceduralni osnov da se raspravlja o tačkama 3, 4 i 5 jer su predlagači tih tačaka prethodna Vlada, a predstavnici predlagača ministri iz prethodne Vlade. Zbog toga smo mi iz SD-a predložili rješenje potpuno proceduralno i pravno čisto. Samo zbog toga jer se radi o izuzetno važnim zakonima, radi se o zakonima sa kojima, na žalost, Crna Gora dobrano kasni jer su sve druge zemlje u regionu već odavno po dva, tri ili četiri puta preduzeli slične mjere, ali bolje i danas nego da čekamo i zbog toga smo mi predložili gotovo identična tri zakona, ali smo ih potpisali kao poslanici i samim tim ne postoji nikakva proceduralna i pravna nejasnoća da se oni uvrste u dnevni red i da se odmah raspravljaju na ovoj sjednici Parlamenta.

Prvi zakon je Zakon o dopuni Zakona o akcizama gdje se predlaže smanjenje iznosa akciza do 50%. Naravno, amandmansi ćemo moći da djelujemo tokom rasprave ukoliko prihvatite naš predlog. Drugi zakon je Zakon o smanjenju PDV-a na brašno i ulje sa 7 na 0% i kad je so u pitanju sa 21 na 7%. Treći zakon je Zakon o privremenom ograničenju cijena namjernica od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi. Da budem realan, drugi i treći zakon je gotovo identičan kakav je predložila 42. Vlada, ali mi smo ga potpisali kao poslanici upravo zbog toga da bismo ga mogli raspravljati na ovoj sjednici Parlamenta.

Uvažene kolege, kako vam je prva sjednica, kao novoj parlamentarnoj većini nije dobro da radite određenu potencijalnu proceduralnu i pravnu gimnastiku. Ako ste mislili da prekidate sjednicu Parlamenta pa da šaljete te zakone novoj vladi, pa da ona vraća Parlamentu zakone da kaže da je saglasna, oni se ne mogu raspravljati na ovoj sjednici Parlamenta, jer svi ti zakoni moraju da imaju novi arhivski broj jer su novi predlagači u zakonu, a da vas podsjetim da neki od tih zakona ima i amandmane te iste vlade i amandmane poslanika na primjer neke partije iz parlamenta. Prema tome, ako ste to zamislili nemojte to da uradite. Onda bi trebali da sazivate novu sjednicu pa da na novoj sjednici predlaže nova vlada te zakone.

Vi znate da sam ja osoba koja vrlo voli procedure i volio bih neko sa mnom da raspravlja o proceduri, dobro sam ovo izanalizirao i sve smo predložili da bismo imali ova tri zakona danas na ovoj sjednici Parlamenta. To što smo ih mi potpisali je potpuno nebitno. Svi smo mi ovdje na istom fonu kad su ta tri zakona. Mi smo ih proceduralno uradili kako treba da bismo ih raspravljali, a to što smo ih mi potpisali ne pada nam na pamet da na tome stičemo uskopartijske ili dnevno-političke poene, na kraju krajeva mi ćemo i dalje biti opozicija u crnogorskom parlamentu.

Prema tome, molim vas još jednom da ne bi tražili nekakva nepotrebna rješenja, da ne bi uvodili nepotrabnu lošu praksu kad su u pitanju ove stvari, da ne bi posmatrali Poslovnik da je reda radi tu nego trebamo poštovati u mjeru mogućeg. Prihvatite ovaj predlog, dopunimo dnevni red, raspravljajmo o tim tačkama, dogovarajmo se zajedno oko amandmana jer nam mora interes biti zaštita ozbiljno ugroženog standarda stanovništva zbog drastičnog rasta cijena goriva. Podsjećam vas od juče je cijena dizel goriva 80% veća nego prije godinu i po dana, a cijene bezolovnog 55%. Po litru je dizel skuplji 0,80 centi nego prije godinu i po dana, preko 0,60 centi je bezolovni. Ako usvojimo ove amandmane smanjiće se cijena, odnosno zakone 0,27 do 0,33 centa, što nije dovoljno, ali u svakom slučaju iskorak u odnosu na ovu katastrofalnu situaciju koja se danas dešava, a da ne pričam o cijenama životnih namjernica jer su one tek skočile 30,40, 70%. Prema tome, još jednom moja sugestija, naša sugestija dobronamjerna, konstruktivna dopunimo dnevni red, ne radimo proceduralne gimnastike i raspravljamo o tim tačkama i sutra se stiču uslovi da možemo da ih usvojimo da bi Vlada preduzimala korake, jer vas podsjećam i kad ih usvojimo trebaće određeni broj dana Vladi da bi proceduralno stvorila sve uslove pretpostavke da se implementiraju ta rješenja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 12:35:17)

Zahvaljujem, uvaženi poslanice Mugoša.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika Brajovića, Šehovića i Mugoše da se ne dnevni red uvrsti Predlog zakona o dopuni Zakona o akcizama. Izvolite.

Kolege, da li ste svi glasali? Glasalo je 44 poslanika, 39 uzdržano, pet da. Konstatujemo da Skupština nije prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika Brajovića, Šehovića i Mugoše da se ne dnevni red uvrsti Predlog zakona o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi. Izvolite.

Zahvaljujem. Glasalo je 43 poslanika, 39 uzdržano, četiri da. Konstatujemo da Skupština nije prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika Brajovića, Šehovića i Mugoše da se ne dnevni red uvrsti Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatnu vrijednost.

Izvolite, kolege.

Zahvaljujem. Glasalo je 42 poslanika, 37 uzdržanih, četiri da i protiv jedan. Konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Poštovane kolegice i kolege, sada stavljam na glasanje Predlog dnevnog reda u cjelini.

Izvolite.

Zahvaljujem.

Glasalo je ukupno 46 poslanika.

Objavljujem da je za sjednicu usvojen predloženi dnevni red iz saziva sa predloženim dopunama.

Pozivam službu Skupštine da poslanicima dostavi prečišćeni dnevni red.

Prelazimo na dnevni red.

Izvolite kolega Nimanbegu, procedura.

GENCI NIMANBEGU (28.04.22 12:39:50)

Poštovani potpredsjedniče Ibrahimoviću, poštovane kolege, poštovana crnogorska javnosti.

Prije nego što obrazložim proceduru, moram izraziti još jednom svoje neslaganje i osudu akata koji se dešavaju posljednjih dana. Ovdje mislim i na ono što je bilo na Cetinju, kamenovanje autobusa, da bude jasno, da mi kao poslanici smo protiv bilo koje vrste diskriminacije, agresivnosti, a takođe svi moramo osuditi taj čin širenja panike javljanjem podmetanja bombi po našim institucijama, bilo školskim, bilo opštinskim institucijama. To je nešto i moramo javno sa ovog mjesta svi pozvati da naši državni organi budu aktivni, jer ovo nijesu jednostavna vremena.

Ono što želim proceduralno reagovati je da izrazim kao poslanik, i mislim da svi mi u ovoj sali dijelimo to mišljenje, da je žalost što je ovo tek prva sjednica proljećnjeg zasijedanja.

To što je 28.aprila sazvana prva i mislim potpuno legalna u skladu sa našim zakonom i ustavom, sjednica Skupštine Crne Gore je samo dokaz da je neko želio da iskoristi svoj položaj da blokira instituciju Parlamenta. Mi smo do sada mogli raditi na puno naših zajedničkih stvari u interesu građana i zbog toga ovo je moje proceduralno reagovanje koje zahtijeva naravno vaš odgovor predsjedavajući Parlamenta.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 12:41:52)

Zahvaljujem, uvaženi poslaniče Nimanbegu.

Još jedna zloupotreba procedure, ali vjerujem da smo svi saglasni sa Vama da sva ova zadnja dešavanja u Crnoj Gori ne mogu doprinijeti nikom dobro i da smo svi saglasni da tome treba stati na put.

Izvolite, kolega.

GENCI NIMANBEGU (28.04.22 12:42:08)

Samo da mi pojasnite zašto je zloupotreba procedure, jer mi u našem poslovniku imamo da imamo poslanička pitanja, pitanja upućena premijeru, to su naše obaveze. Zna se da 1.marta kreće rad ovog doma, ja ne vidim da je što zloupotrijebljeno, a to što sam osudio akte koje šire paniku i nezadovoljstvo u Crnoj Gori, mislim da nije zloupotreba.

PREDSJEDAVALJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 12:42:34)

Zahvaljujem, poslaniče Nimanbegu, i ne želim da otvaram raspravu, ne možemo mi ono što mislimo nego je Poslovnik jasan, ali neka javnost sudi da li je zloupotrijebljena procedura.

Nastavljamo sa radom.

Prelazimo na prvu tačku dnevnog reda - Predlog za izbor predsjednika Skupštine Crne Gore.

Kolege poslanici, dozvolite mi da ukratko podsjetim na postupak izbora predsjednika Skupštine.

Propisom Poslovnikom Skupštine, naime, kandidata za predsjednika Skupštine može da predloži najmanje 10 poslanika, s tim što poslanik može da učestvuje u predlaganju samo jednog kandidata.

Predlog kandidata za predsjednika Skupštine podnosi se predsjedavajućem u pisanoj formi, a sadrži ime i prezime kandidata, kratku biografiju, stranačku pripadnost, obrazloženje i ime i prezime predstavnika predlagača.

Primljeni predlog kandidata za predsjednika Skupštine predsjedavajući dostavlja poslanicima, o predlozima kandidata otvara se pretres. Izbor predsjednika Skupštine vrši se tajnim glasanjem.

Obavještavam vas da su poslanici: Vladimir Joković, Dragan Ivanović, Dragan Vukić, Milosava Paunović, Amer Smailović, Kenana Strujić Harbić, Miloš Konatar, Božena Jelušić, Suada Zoronjić i Srđan Pavićević predložili da se za predsjednicu Skupštine izabare mr Danijela Đurović.

Otvaram pretres o predlogu kandidata.

Da li predstavnik predlagača želi da obrazloži prijedlog? Želi.

Ima riječ poslanica Milosava Paunović, izvolite.

MILOSAVA PAUNOVIĆ (28.04.22 12:44:40)

Zahvaljujem.

Poštovane građanke i građani, poštovane dame i gospodo kolege, predsjedavajući.

Red je da kažem nekoliko riječi o kandidatkinji koju smo predložili za buduću predsjednicu Skupštine. O stručnim kvalitetima gospođe Danijele Đurović najbolje govori njena biografija, a iz te biografije ću i ja reći ono što smatram najbitnijim i relevantnim.

Danijela je srednju školu završila u državi Illinoisu u Sjedinjnim Američkim Državama. Osnovne studije je završila na Fakultetu organizacionih nauka u Beogradu, a zvanje magistra je stekla na Univerzitetu Crne Gore, na Prirodno matematičkom fakultetu. Nakon završenih magistarskih studija se stručno usavršavala u zemlji i u inostranstvu, u Sloveniji, u Njemačkoj, Hrvatskoj, Norveškoj i drugim evropskim zemljama.

Učestvovala je u izradi implementacije brojnih projekata u oblasti ekologije i zaštite životne sredine, autorka je više naučnih radova iz oblasti zaštite životne sredine i stručna saradnica i konsultantkinja iz oblasti upravljanja otpadom u zemlji i inostranstvu.

Članica je organa Socijalističke narodne partije od 2008.godine, a obavljala je funkciju potpredsjednice Socijalističke narodne partije u periodu od 2017. do 2021.godine. Nakon parlamentarnih izbora 2020.godine, gospođa Danijela Đurović postaje poslanica Socijalističke narodne partije. Udata je i majka dva sina. Danijela ima 25 godina radnog iskustva. A da će funkciju predsjednice Parlamenta obavljati u skladu sa zakonom i Ustavom Crne Gore, i to uspješno i odgovorno, govori upravo njeno radno iskustvo, i to najviše ono koje je stekla radeći u lokalnoj upravi Opštine Herceg Novi. Tamo je obavljala u različitim periodima u više mandata funkciju potpredsjednice Opštine Herceg Novi, menadžera Opštine Herceg Novi, kao i u periodu 2012 - 2015.godine funkciju predsjedice Skupštine opštine Herceg Novi, kao prva žena na toj poziciji u tom gradu.

Moram da kažem i da je crnogorska javnost nažalost bila u prethodnom periodu svjedok da za vrijeme mandata Vlade Zdravka Krivokapića saradnja između Skupštine Crne Gore i Vlade Crne Gore je bila dovedena na jako nezavidan nivo. U nekoliko navrata, slobodno se može reći, da te saradnje skoro da nije ni bilo. To se naročito reflektovalo u netransparentnosti rada Vlade, što je veoma često dovelo poslanike u situaciju da se u posljednjem trenutku upoznaju sa predloženim zakonima o kojima trebaju da raspravljaju, koji treba amandmanski da se popravljaju, na kraju da se glasa o njima, a da pri tom skoro pa uvijek niko od nadležnih ministara se nije udostojio da prisustvuje radu skupštinskih radnih tijela tj. odbora na kojima se sve te važne stvari i svi važni zakoni po građane Crne Gore i po državu raspravljaju.

Mora se reći da je na polju transparentnosti rada Skupštine ipak učinjeno mnogo toga. Svi odbori su bili prenošeni direktno na parlamentarnom kanalu i građani su naš rad mogli da prate direktno. Ali uzalud je kada smo uglavnom u nedostatku predstavnika izvršne vlasti bili praktično prinuđeni da raspravljamo sami sa sobom. U nekoliko navrata odbor, bar čiji sam ja član, konkretno Odbor za zdravstvo, obraćao se bivšem predsjedniku Skupštine, ne bi li sa svoje pozicije u skladu sa svojim ovlašćenjima koje ima u skladu sa zakonom i Ustavom Crne Gore, uspio da obezbijedi prisustvo ministara ili ovlašćenih lica, ali nažalost ovaj problem nesaradnje, veoma često ignorisanja Parlamenta, čak i prezira i vrijeđanja Parlamenta od strane predstavnika izvršne vlasti, bivšeg mandatara, što smo svi imali prilike da vidimo, nije riješen i nije se nikako dao riješiti.

Kako svako strpljenje ima svoje granice, ova nekoordinacija izvršne i zakonodavne vlasti nasuprot velelepnim obećanjima u ekspezu prošlog mandataru, od čega se desilo upravo sve suprotno, na kraju je dovela do toga da danas raspravljamo o izboru novog predsjednika Skupštine i novog predsjednika Vlade.

Sve ovo govorim iz razloga ne da bi se vraćala u prošlost, da bi osuđivala bilo koga, već da pošaljem poruku javnosti, da ne sumnjam da ovih problema i ovog odnosa između Vlade i Parlamenta neće biti nakon izbora ove vlade. Ne sumnjam takođe niti da će gospođa Danijela Đurović, poznavajući njen rad i zalaganje na svim funkcijama koje je prethodno obavljala, moći i znati da uspješno rukovodi radom ovog Parlamenta i to u najboljem interesu građana Crne Gore, u skladu sa Ustavom i zakonom. Građani su svakako svima nama poslali poruku smjenjivosti svim narednim vladama i svim narednim većinama i vlastima, tako ništa drugo osim predanog rada i zalaganja u interesu Crne Gore nikom od nas i ne preostaje.

Gospođi Danijeli Đurović želim puno sreće u radu, da uspijemo zajedno da ostvarimo ono zbog čega smo tu i ono što zašta smo se godinama unazad borili. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 12:49:50)

Zahvaljujem Vama, uvažena poslanice Paunović.

Dajem riječ ispred Kluba DPS-a uvaženom poslaniku Živkoviću. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (28.04.22 12:50:23)

Hvala, predsjedavajući Ibrahimoviću.

Poštovane kolegice i kolege, uvažene građanke i građani Cetinja i Crne Gore,

Danas sa Cetinja krećemo u deblokadu institucija i krećemo u postizanje jednog šireg političkog konsenzusa koji je neophodan Crne Gori. Danas sa Cetinja šaljem poruku o neophodnosti poštovanja Ustava i zakona kako nam se ne bi ponovila blokada rada institucija i blokada države Crne Gore. Cetinju to pripada kao našoj istorijskog vertikali, Cetinju to pripada kao prijestonici i ako današnji dan ne smatram istorijskim. Ne smatram istorijskim zbog toga što nema potrebe danas niko u ovoj sali, ni mimo sale, da likuje, niti da posebno naglašava svoju ulogu u čitavom ovom procesu, već je neophodno da kao ozbiljni i odgovorni ljudi pošaljemo jednu suštinsku poruku, a to je da svi javni funkcioneri, da oni koji obavljaju ozbiljne državne funkcije, svi državni službenici moraju poštovati slovo Ustava i da moraju voditi računa o nacionalnim interesima i o interesima građanki i građana Crne Gore.

Prethodnih godinu i po dana Crna Gora je prošla jedno teško i bolno iskustvo. Bolno iskustvo sudara sa dijelom antisistemskih i antievropskih politika. To eksperimentalno iskustvo je skupo koštalo i privredu i građane i nacionalni interes Crne Gore. To nismo smjeli dozvoliti i u čitavom tom procesu imali smo antisistemske politike koje su pokušale za kratak vremenski period da sunovrate sve civilizacijske vrijednosti i ono što su politike koje su vršile vlast do 30.avgusta uspjele da postignu u Crnoj Gori. I tada smo kazali nekoliko stvari. Čini mi se da u svjetlu svih loših i negativnih situacija koje smo imali kroz djelovanje izvršne vlasti moramo istaći ono što je, po meni, važno da se naglasi. Prvo, prethodna parlamentarna većina prije 30.avgusta bez ijedne riječi, bez ijednog slova, bez ijednog dodatka, bez lamenta na svojom sudbinom kazala je da priznaje rezultate izbora. Priznaje rezultate izbora posle vršenja vlasti od 30 godina i bez ikakvih problema smo bili spremni da se preselimo na poziciju opozicije. I tada smo kao politike zajedno dali doprinos u demokratskom osveščivanju, demokratskoj emancipaciji našeg društva i nismo lamentirali nad sudbinom što ćemo biti u opoziciji ali smo dobronamjerno upozorili da ekperiment koji se tada kreirao u Crnoj Gori može ozbiljno da košta državu i državne interese. Godinu i po dana kasnije, ne zato što smo bili vidoviti i ne zbog toga što možemo malo dalje i da vidimo i ako nam to političko iskustvo dozvoljava vidjeli smo gdje je Crna Gora završila - u potpunoj institucionalnoj blokadi. Ne može se niko ko je učestvovao u tom eksperimentu osloboditi dijela odgovornosti zbog stanja u koje se Crna Gora danas nalazi. To je jedna stvar.

Druga stvar, omogućili smo mirnu tranziciju vladi, i to je još jedan doprinos u demokratskom sazrijevanju našeg društva. Na osnovu tog postupka bi trebalo svi politički subjekti da se ugledaju i da se ugledaju na politike koje se dobronamjerno odnose prema onome što je državni interes Crne Gore. Kazali smo da ćemo sa pozicija opozicije voditi računa o državni Crnoj Gori i da ćemo biti konstruktivni partneri u izgradnji kredibiliteta institucionalnog kapaciteta Crne Gore, da nećemo jurišati na Parlament i na Vladu, da ćemo voditi računa o svim institucijama, jer smo učestvovali u izgradnji institucija i da nećemo biti oni koji ruše svojih ruku djela. Kao što ste vidjeli ovih godinu i po dana nismo ništa uradili suprotno onome što je državni interes već smo se ponašali vrlo konstruktivno, odgovorno, primjereno i dostojanstveno iz poslaničkih klupa, vodeći računa čak i o našim političkim konkurentima, da ih ne uvrijedimo i da ne kažemo

neku riječ više. Mislim da je to još jedan doprinos u političkom sazrijevanju i društvenom sazrijevanju Crne Gore.

Nakon toga smo kazali da ovaj eksperiment ne može dugo potrajati i da on mora doživjeti svoj krah i kulminaciju, doživio je izglasavanjem nepovjerenja Vladi Zdravka Krivokapića, jednoj, iz našeg ugla, nesposobnoj, nedobronamjernoj vlasti koja je uvela Crnu Goru u nikad veću institucionalnu, ekonomsku i bezbjednosnu krizu. Danas vidimo da Crna Gora nema svoje institucije i da je neophodno krenuti u deblokadu tih institucija, što danas i činimo upravo sa Cetinja.

Cetinju i pripada mjesto da razgovaramo o važnim pitanjima. To je pripadalo Cetinju i u nekim drugim istorijskim prilikama, danas razgovaramo o imenovanju čelnih ljudi na zakonodavne izvršne funkcije i danas moramo takođe poslati nekoliko poruka, a s obzirom na to da imamo ozvaničen predlog koji se odnosi na Danijelu Đurović, ona je poslanica Socijalističke narodne partije, vjerujem da oni koji su potpisali ovaj predlog, a i ovi koji će podržati ovakav predlog vode računa o ličnosti koja treba, prije svega, kada sjedne na poziciju predsjednice Skupštine da zanemari svoje partijske interese, da vodi računa o tome da je institucija iznad i ispred svih i da je poštovanje Ustava i zakona iznad i ispred svakoga. To je obaveza svakog pojedinca koji obavlja tako značajnu funkciju i ako se radi o prvom spikeru Parlamenta.

Ne zaboravimo da smo prethodnih dva mjeseca imali blokadu rada Skupštine, zbog toga što su pojedinci iz određenih političkih subjekata koji su, rekao sam, naslonjeni na antievropsku i antisistemsku platformu, smatrali da treba Skupštinu i druge institucije podrediti svom uskopartijskom interesu. To se Crnoj Gori više nikada ne smije desiti, ne smije se desiti zbog države i ne smije se desiti zbog njenih građana. Ovo ne govorim iz bilo kakvih uskih, patetičnih razloga ili potrebe dodvoravanja bilo kome, ovo govorim bez obzira ko se nalazio na toj poziciji, makar bio i moj partijski drug ili saborac. To se ne smije nikada desiti, da neko poredi institucionalni kapacitet svom uskopartijskom interesu. Imali smo prilike da vidimo kako su se pojedinci ponašali u prethodnom periodu, i to je jedna od poruka koju moramo poslati, pretpostavljam, novizabranoj predsjednici Skupštine.

Takođe, ono što smatram veoma važnim u narednom periodu, a to je otvaranje dijaloga. Mi se često i u crnogorskom parlamentu i u crnogorskom društvu pozivamo na dijalog, često su ti razgovori završavali neuspješno, često smo pokušavali da razgovaramo na različitim nivoima i sjetićete se i kao pozicija i sa pozicija opozicije smo pružali ruku tadašnjoj parlamentarnoj većini da razgovaramo o veoma važnim pitanjima. Pregnuće i obaveza predsjednice Parlamenta biće da pokrene sveukupan dijalog na različite društveno-političke teme u crnogorskom društvu i to će biti jedan od najvećih izazova koji će ona imati ispred sebe. Otvoriti dijalog sa svim političkim subjektima, jer je konsenzus crnogorskom društvu potreban. Što se tiče Demokratske partije socijalista u nama će uvijek imati ispuženu ruku makar kada se radi o postizanju dogovora oko važnih državnih pitanja. Tu prevashodno mislim na nadležnosti Parlamenta koje se odnose na izbor čelnih ljudi u pravosuđu, jer kao što znate sudska grana vlasti je potpuno blokirana ili u VD stanju. Potreban nam je izbor uglednih pravnika u Sudski Savjet, potreban nam je izbor sudija u Ustavnom sudu, jer uskoro ćemo imati potpuno disfunkcionalan Ustavni sud, potreban nam je izbor vrhovnog državnog tužioca a za sve to je potrebna 2/3 ili 3/5 većina.

Takođe, ono što smatram veoma važnim drugim zadatkom jeste pokretanje i dinamiziranje rada u Odboru za sveobuhvatnu izbornu reformu, jer nas čeka ozbiljan posao na izgradnji izbornog okvira i usvajanje normativnih akata koji se odnose na usaglašavanje izbornog zakonodavstva sa onim što su preporuke posmatračke misije OEBS-a. Ovo je veoma lako reći, jer se često poštujemo sa potrebom dijaloga u crnogorskom društvu, ali veoma teško ostvariti. To neće biti jednostavno, nije tu jedina odgovornost onoga ko bude na čelnoj poziciji Parlamenta, to je odgovornost svih političkih subjekata ako želimo da izgradimo bolje i pravednije društvo. A ako se već na to pozivamo, onda ćemo sigurno morati dio naših partijskih interesa da ustupimo u svrhu opšteg državnog interesa. I vjerujem da svi oni danas podrže ovaj predlog i oni koji su predložili Danijelu Đurović za predsjednicu da su uzeli u obzir sve ove okolnosti i činjenice i izazove pred kojima se nalazi crnogorsko društvo.

Takođe, vjerujem da će Parlament nastaviti da bude transparentna institucija, kao i da će morati da ima neophodan nivo kontrole rada izvršne vlasti, a nemojte da imate nikakvu dilemu da ćemo mi u Demokratskoj partiji socijalista voditi računa o kontroli rada izvršne vlasti kroz parlamentarna radna tijela. I naravno da pošaljem još jednu poruku građanima. Ne zaboravite sve ono što se dešavalo prije 30. avgusta i nakon 30. avgusta, ne zaboravite sve one koji su pokušali da pošalju javnosti i domaćoj i međunarodnoj kako će Demokratska partija socijalista nestati sa političke scene, za te dušebrižnike imamo poruku, nećemo nestati sa političke scene, vrtićemo se u punom kapacitetu za veoma kratak vremenski period na pozicije društveno političke odgovornosti i odlučivanja mnogo više nego što je to danas. I opet šaljem poruku ne zbog vlasti, ne zbog privilegija, ni jednog momenta to ne smije biti više pitanje nego zbog interesa Crne Gore i stabilnosti naše države. Zahvaljujem.

Zahvaljujem, uvaženi poslanice Živković. Dužan sam izvinjenje uvaženom poslaniku Andriji Popoviću. Danijel Živković se obratio u ime Kluba Demokratske partije socijalista, Liberalna partija. Još jednom se izvinjavam, uvaženi kolega.

Sada dajem riječ predstavnicu Kluba Crno na bijelo uvaženoj poslanici Boženi Jelušić. Izvolite.

BOŽENA JELUŠIĆ (28.04.22 13:00:48)

Hvala, potpredsjedniče Ibrahimoviću.

Poštovane poslanice i poslanici, poštovane građanke i građani Crne Gore.

Predstavlja mi posebno zadovoljstvo što, kao predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost, imam priliku da budem jedna od potpisnica predloga da gospođa Danijela Đurović bude predsjednica Skupštine Crne Gore.

Upravo u radu ovoga tijela stekla sam samo najbolje impresije o njenom radu, o njenoj odgovornosti o njenoj posvećenosti i sigurna sam da će ona biti prava osoba za to mjesto u našoj zajedničkoj kući - Crnoj Gori.

Na zidu Skupštine u Podgorici postoji jedno mjesto gdje su slike svih bivših predsjednika Parlamenta Crne Gore. Tamo je 29 muškaraca i samo jedna žena. Ta žena je gospođa Vesna Perović koja je 2001. godine, kao predstavnica tadašnjeg Liberalnog saveza Crne Gore, izabrana za prvu i do danas jedinu predsjednicu Parlamenta Crne Gore. Od tada je prošlo 21 godina. I danas imamo priliku da na tom zidu još jednom poremetimo tvrdi patrijarhalnu matricu koja govori da javni prostor pripada samo muškarcima i da ženama nije mjesto u javnoj sferi.

Činjenica da su ove dvije žene Vesna Perović tada i Danijela Đurović danas nametnula mi je jednu analogiju koja je možda djelimično napregnuta, ali ipak je stalna analogija.

Prije novembarskih parlamentarnih izbora 1996.godine Demokratska partija socijalista je dobila istinskog suparnika u koaliciji Narodna sloga. Narodnu slogu su činili Liberalni savez Crne Gore i Narodna stranka sa potpuno različitim stavovima o budućnosti Crne Gore, sa drugačijim nacionalnim opredjeljenjima. Ove dvije partije su pokušale da prevladaju nacionalne tenzije, nepremostive razlike i da i domaćoj i međunarodnoj zajednici pokažu da Crna Gora može da bude normalno društvo, da u njoj može da postoji nacionalno pomirenje, da Crna Gora može da iskorači.

Nažalost, nije tada tako bilo. Tada je Crna Gora iscjepkana u izborne jedinice. Liberalni savez je 2005. zamrznuo svoj rad. Na njegovom čelu je tada bila gospođa Vesna Perović, a SNP iz koga nam danas dolazi gospođa Đurović je 2001.godine ušao u unionističku koaliciju sa Narodnom strankom.

Danilo Kiš kaže da u literaturi ništa ne treba izmišljati i da je stvarnost često fantastičnija od mašte. Dozvolite mi da ja ove dvije žene Vesnu Perović 2001 i Danijelu Đurović 2022.godine čitam kao osobenu formu metaforične Narodne sloge. Dvije žene sa dva, da kažem u jednom političkom smislu, raznolika subjekta, ali sigurna sam, posvećena upravo toj našoj zajedničkoj kući - Crnoj Gori.

Svako društvo u kome se kao vodeće teme nametnu, nacija i religija, istorija i njene revizije, neopozivo se udaljava od ostvarivanja, ne samo rodne ravnopravnosti, nego i od mogućnosti da bude normalno društvo.

U procesu Evropske integracije Crna Gora se obavezala na uvođenje boljih institucionalnih mjera, osobito na bolje djelovanje institucija, kako bi se osiguralo puno ostvarenje rodne ravnopravnosti koja predstavlja osnovnu vrijednost Evropske unije u koju se zaklinjemo. Zanimljivo je da kad naši mladi iz Crne Gore odlaze negdje u svijet, oni uvijek odlaze u one zemlje u kojima je najviši mogući stepen rodne ravnopravnosti, ne slučajno.

Nažalost, naše su političke stranke i dalje bastioni u kojima se suštinski njeguje rodna nervnopravnost. Da nije kvota ne bi nas ni ovoliko bilo u Parlamentu, a u karakterističnoj surovosti izazvane religijskim i nacionalnim podjelama, vjerovatno bismo i potpuno pobjegle iz politike. E, upravo zbog te temeljne neravnopravnosti naše duboko polarizovano i ostrašćeno društvo uporno praznuje takozvane praznike propadanja, kako ih je Lalić nazivao, i kad god opada broj žena u javnoj sferi, društvo trpi štetu u sva tri svoja kapitala: u ljudskom, u društvenom i u ekonomskom.

Zato se treba ugledati na društva u kojima je normalno da žena bude premijerka, u kome je normalno da žena bude predsjednica države i naravno predsjednica Parlamenta, u kome je normalno da žene češće budu čelnice partija.

Kao što je, nakon izbora 2020. u tadašnjoj parlamentarnoj većini postalo obavezno da imamo jednu potpredsjednicu, što je bilo odlično, tako je još bolje što sada, evo sada dobijamo i jednu predsjednicu.

Ja vjerujem u narodnu slogu koju mogu pokrenuti u prvom redu žene. Njihov položaj je takav da su naučile da češće prave kompromis i da češće pokušavaju da premoste probleme radom, poštovanjem institucija, poštovanjem pravila.

U dugom očekivanju da se ova vlada konstituiše 43. mi žene iz ovog parlamenta smo u jednom trenutku izgubile živce. Odlučile smo da ponudimo žensku vladu, odlučile smo da bez svađe i trzavica, jer smo odmah znale ne koja hoće da vlada, jer to je glavno kod poslanika, ja hoću vlast da vladam, ne, mi smo znale šta koja zna da radi i odmah smo uspjele da podijelimo funkcije. Onda su, razumije se, muškarci bili brži, jer zašto dati ženama te funkcije i onda su se dogovorili, rekla bih da ih je prijetnja ženske vlade pomirila konačno i nekako utjerala da ovu zemlju probamo odblokirati.

Nažalost, u Vladi koja nam je eto, nadomak glasa u izvršnoj vlasti, opet je premalo žena. Ja moram reći da politički subjekat iz koga dolazim je uspio da u meni umiri razjarenu ženu. 50% je ta koalicija predložila, i to je mjera koju treba da poštuje svaka partija i onako je žena sa profesionalnim zvanjima i diplomama već više u Crnoj Gori, više ih je samo nas nema više tamo gdje se vlada. Za jedan naš dnevni list juče pitali su me da komentarišem činjenicu da se od 2008. do 2021. godine u Crnoj Gori rodilo 4.296 dječaka više nego djevojčica. Kako koje godine, ali ako je prosjek 306 dječaka godišnje više, a Crna Gora se već dugo vremena suočava sa činjenicom da joj za natalitetsku normalnu politiku nedostaje nekoliko hiljada žena u odrasloj dobi. Kada vidite taj zid Skupštine, kada vidite ovaj saziv ovdje, kada vidite bitku da se iz političkih partija samo lideri dočepaju pozicija na vlasti, onda vam je jasno zašto roditelji žele mušku djecu. Kad smo mi dobile pravo da okitimo te zidove svojim znanjem, umijenjem, snagom da pravimo kompromis. E, ako je to tako i ako ne prestanemo da negujemo arhaično nehumane obrasce ponašanja i stereotipne rodne uloge Crnoj Gori ne može biti bolje sa ne znam koliko vlada.

U društvima ostvarene rodne jednakosti nema razloga da se žene i djevojčice osjećaju manje vrijednim i manje željenim, jer to društvo pokazuje da je isto, da su vam šanse iste. U takvim društvima roditelji nemaju potrebe da imaju dvostruke aršine za djevojčice i za dječake. Nepopravljivi sam optimista i vjerujem da treba uvijek gledati naprijed, treba gledati u ovu zemlju koja može biti bolja. Meni je današnji dan i činjenica da ću moći da dignem ruku za izbor Danijele Đurović dokaz da Crna Gora ipak može da napravi važan iskorak i da će se u ovom društvu jednom žene i djevojčice osjećati željenim, kao muškarci i dječaci. Hvala.

PREDSJEDAVALA ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 13:11:34)

Hvala, uvažena poslanice Jelušić. Vjerujem da i Vi to isto mislite, svi se radujemo djeci da li bilo muško ili žensko, a naravno da zaslužuju i žene ravnopravan položaj u Crnoj Gori. Evo zloupotrijebiću ovu poziciju, mi smo iz Bošnjačke stranke jedan skromni doprinos dali tako što smo za šeficu Kluba Bošnjačke stranke izabrali ženu.

Dajem riječ, ispred Kluba Socijaldemokrata, poslaniku Mugoši, a neka se pripremi u ime Bošnjačke stranke poslanik Smailović. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (28.04.22 13:12:16)

Zahvaljujem.

Uvažene građanke i građani, da se vratimo na tačku dnevnog reda nakon ovih inspirativnih izlaganja, a tačka dnevnog reda je Izbor predsjednice Skupštine Crne Gore. O natalitetu, demografiji imaćemo prostora da pričamo vrlo rado, jer tim temama se usko bavim, ali ovdje je neka druga tačka dnevnog reda. Da ne relativizujemo priču, nemojmo samo da pričamo o ženama, jer sam jedini poslanik od ovih 60 i nešto koji je član Ženskog kluba Parlamenta. Prema tome, ta briga poslanika za ženama je trebala da se pokaže u tom, a ne da se to koristi kao argument u ovoj Skupštini. Nije smiješno nego je tužno što je jedan poslanik od 60 pridruženi član Ženskog kluba Parlamenta i što se bori za ženska prava. I nije smiješno nego je tužno. Druga stvar ne bismo mi danas eksperta za poziciju predsjednika Parlamenta. Predsjednik parlamenta je politička ličnost. On je predstavnik političke partije. Uvažene koleginica Đurović sa kojom imam fantastičan lični i profesionalni odnos, ponosan sam na taj odnos, evo ona je tu, pa može to da potvrdi ili da demantuje, a mislim da će da potvrdi, ona je danas predstavnica SNP-a, kao kandidatkinja za predsjednicu skupštine. Mogao je SNP bilo koga drugoga da predloži ista bi situacija bila. Prema tome, nemojmo da relativizujemo tu priču. Ne bismo eksperta nego bismo političku ličnost, kao predstavnika neke političke partije. Navešću par argumenata zbog čega mi iz SD-a mislimo da ovaj predlog nije adekvatan, a za određene konstituente nove većine i neodgovoran.

Prvi argument, što smo mi radili prethodnih godinu i po dana, nas 40 iz opozicije, jesmo li mi nešto glasali u ovom Parlamentu, jesmo li se kleli u civilizacijske vrijednosti? Ovamo smo pričali glasanje za to je potvrda civilizacijskih vrijednosti, ko ne glasa za ovo nije za evropsku i evroatlantsku građansku Crnu Goru, a sad oni koji nisu glasali za to sad su oni odlični, a nisu odstupili od tih svojih glasanja ni milimetar. Sad vi hoćete mene da ubijedite da ono što smo radili godinu i po ćemo gumicom da izbrišemo. E, nećemo.

Bićemo i mi neki tu da podsjetimo malo na te stvari. Jesmo li se mi iskreno borili prethodnih godinu i po? Borili smo se za vrijednosti, nismo se borili za funkcije nego kad smo glasali za neke zakone glasali smo za vrijednost. E ne možemo da zaboravimo to. Sada partija koja je prije dva i po mjeseca glasala protiv smjene prethodnog predsjednika Parlamenta, protiv smjene, i koja je u prethodnih godinu i po glasala uvijek suprotno od ovih ostalih koji su sada u vlasti i koja je govorila da glasa suprotno zato samo što glasaju ti ljudi koji su tada glasali i sad predstavnik te partije treba da bude predsjednik Skupštine. Ok, stvarno radimo istorijske stvari, ali bojim se u mnogim slučajevima na pogrešan način. Naravno i to je isto dio istorije i trebamo da učimo iz grešaka. Čini mi se da nismo naučili iz nekih grešaka koje su nam se ranije dešavale, jer je sad loptica bila u našem dvorištu u ovoj parlamentarnoj većini je 80% poslanika koji su bili opozicija u prethodnih godinu i po, loptica je bila u našem dvorištu.

Drugi razlog, Crna Gora je članica NATO saveza i tim smo se ponosili, 2017. godine velika odluka sačuvan teritorijalni integritet. Mi jedna od 30 članica NATO-a, najrazvijenijih zemalja i dolazimo do situacije da će na čelu Skupštine Crne Gore u zemlji članici NATO saveza biti predstavnica partije koja je na anti-NATO ideološkoj profilaciji. Pitam ima li ijedna zemlja članica NATO-a da ima takav slučaj, a nema jer to nije normalno. Kažem meni nije problem SNP, svaka njima čast, pet poslanika, šest ministara, potpredsjednik Vlade i predsjednik Skupštine. Pa, ljudi, to nije ni film više, to je nemoguća misija, ali ne mogu oni da izglasaju to zato su potrebni glasovi drugih. Zna li što je još problem? Što je predsjednik Skupštine član Savjeta za odbranu i bezbjednost. Pogledajte član 130 Ustava, pogledajte koje su nadležnosti Savjeta za odbranu i bezbjednost. Može da ima pravo na svaku odluku, a znate što donosi taj savjet za odbranu i bezbjednost pa će biti posle - pa ne ona će tamo kao ekspertkinja da odlučuje. A đe mi živimo, ljudi? O čemu mi pričamo danas? O evroatlantskoj Crnoj Gori? O slanju vojnika u nekim međunarodnim misijama? Kad se neke stvari dese, a volio bih da se ne dese, nemojte samo da mi filozofirate sa neakvim floskulama nego ćemo konkretno pričati na ove teme.

Treći razlog, o njemu nerado pričam. U politici sam 11 godina, nikad nisam pričao na nacionalne teme, to je dio mog vaspitanja, mog građanskog vaspitanja, ne interesuje me ko je koje nacionalne opredijeljenosti, vjeroispovjesti, ni ne znam koleginica Đurović, nikada je ne bih pitao, jer je to stvar mog vaspitanja, ništa mi ne znači što mi odgovori, niti to što sam ja Crnogorac, ne znači da sam dobar čovjek ili da sam bilo koje druge nacionalnosti. Međutim, moram jednu drugu stvar reći, kad sam ulazio u politiku bio sam spreman na sve kompromise osim jednog, kad je u pitanju moj nacionalni identitet i moje ljudsko pravo da budem ono što jesam, po tom pitanju niti ću praviti, niti sam pravio niti ći ikada praviti kompromis. Kao što ja ne negiram bilo kome drugome u Crnoj Gori da bude ono što jeste, da se osjeća nacionalno kako god hoće, da vjeruje u što god hoće, tako neću nikada dozvoliti da neko negira moje nacionalno postojanje. To je crvena linija za mene, ne zato što sam ja nacionalista i ekstremista, jer mi možete lijepiti sve etikete ovoga svijeta, može da vam se ne sviđa SD, možete da ne volite politiku, može da vam se ne sviđa moj glas, moja gestikulacija, moje ponašanje, sve to prihvatam, ali mi ne možete reći da sam nacionalista u negativnom smislu. Ne možete mi reći zato što sam ja to svojim životnim odlukama potvrdio i kad sam birao životnu partnerku, i kad sam birao kumove, i kad sam birao prijatelje, to pokazuje da me nacionalna pripadnost nikad u životu nije interesovala, ali ovo danas je stvar mog ličnog dostojanstva, ovo je stvar ne politike više, ovo je stvar mog ličnog dostojanstva. Zato što ne mogu da prihvatim da ću glasati za, da ću dići ruku za nekoga ko je predstavnik partije koje kažu da su Crnogorci izvišljena nacija u okupiranom Cetinju 1942.godine, ne mogu za to da dignem ruku. Ne mogu za da dignem ruku ali pročitacu ovu rečenicu, jer ni ovo nije dio mog vaspitanja pa moram da je pročitam. Za one kolone građanki i građana sa crnogorskim zastavama po gradovima Crne Gore je rečeno da je to - parada srama sakrivenih tablica, čitam zvanično saopštenje, da među tim ljudima nema ni C od Crne Gore i Crnogoraca, nema zere čojstva i junaštva, a da nije Crna Gora na zastavama koje se tamo isturaju, a isturaju se zastave Crne Gore.

Prema tome, uvažene koleginice i kolege, ponavljam, ovo je za mene stvar ličnog dostojanstva. Ja ne mislim da je pomirenje jedna floskula vrlo opasna koju policiari zloupotrebljavaju, nije pomirenje na osnovama negiranja bilo koje nacije u Crnoj Gori, to je iščašenje, takva vrsta pomirenja samo vodi ka iščašenju, a prije tog pomirenja potrebno je izvinjenje onih koji tvrde ovo što sam ja naveo, e to izvinjenje može biti osnova za zdrav dijalog, a ne možemo drugačije. Mi možemo da imamo kompromise oko ekonomije, oko socijale, oko drugih stvari, ali oko ovih stvari sa mnom ne može da ima kompromis koji negira moje ljudsko pravo da budem ono što jesam, a ja ne negiram nikome u životu ljudsko pravo da bude ono što jeste.

Na kraju, često se priča o patriotizmu, kad su političari u pitanju mjera patriotizma nije dizanje dva prsta, mjera patriotizma nisu majice sa porukama crnogorskim, pjevanjem himni, za političare to nije mjera patriotizma, za građane jeste, jer oni to rade iskreno i iz srca, za političare je mjera patriotizma glasanje, donošenje odluka, to je, poštovane koleginice i kolege, mjera patriotizma. Za mene današnja odluka jeste mjera patriotizma.

Na kraju, uvažena koleginice Đurović, bez obzira što nemate našu podružku, ja Vam najiskrenije i vjerujem da vi to tako shvate, želim puno uspjeha u daljem radu. Vi ste predsjednica Parlamenta i ja ću se

truditi svojim ponašanjem da dam maksimalan doprinos konstruktivnim diskusijama i biću, kao i do sada, neko ko će pokušati da afirmiše ono čega najmanje ima u crnogorskom parlamentu - kulture dijaloga i međusobnom uvažavanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 13:23:54)

Zahvaljujem Vama, poslaniče Mugoša.

Riječ dajem poslaniku Smailoviću ispred Kluba Bošnjačke stranke, a neka se pripremi u ime Kluba Socijaldemokratske partije, Albanska koalicija "Jednoglasno" gospodin Raško Konjević.

Izvolite.

AMER SMAILOVIĆ (28.04.22 13:25:59)

Poštovani potpredsjedniče Ibrahimoviću, uvažene poslanice i poslanici, uvažene građanke i građani,

Na samom početku htio bih da izrazim zadovoljstvo što su vrata Skupštine, centralnog doma demokratije danas konačno otključana i što ovim činom danas započinjemo jedno novo poglavlje u političkom životu Crne Gore. Nije uspjela namjera onih koji su nakon neuspjelog eksperimenta sa Vladom Cren Gore isto pokušali da urade i sa Skupštinom Crne Gore, blokirajući njen rad i na taj način su pokušali da blokiraju i uruše skoro sve najvažnije institucije u ovoj državi. Suština rada Parlamenta jeste da se razgovara, da se razmjenjuju mišljenja i da se donose odluke od interesa za građane. Međutim, svjesni smo situacija u prethodnom periodu da to nije bilo baš tako i da su pojedinci i određene političke partije samo zbog neslaganja sa odlukama većine zloupotrijebili taj princip i onemogućili su rad ovog parlamenta.

Takođe, ne smijemo dozvoliti da se u Crnoj Gori ponovo desi ista situacija i da u krajnjem dođemo do toga da se poslanicima prijeti krivičnim prijavama i slično. Ono što se mora u narednom periodu uraditi i što bi trebalo biti zadatak ovog rukovodstva i ovog saziva Skupštine jeste da se te pravne nejasnoće jasno definišu, možda najbolje kroz Zakon o Skupštini kako ne bi smo došli više u situaciju da volja većine poslanika bude osporena. Dakle, mora se jasno usvojiti procedura da u koliko većina poslanika 50% plus jedan zahtijeva zakazivanje te sjednice da se ona u jednom razumnom roku održi kako bi se ispoštovala uostalom i ova narodna volja, i to ne bi u tom slučaju nijedan pojedinac mogao da ospori.

Drago mi je, ponavljam, i zbog građana što su ovi poslanici ovdje danas, nas 46, sazivanjem ove sjednice jasno dali na značaju ovom sazivu Parlamenta kako izaći iz ove parlamentarne krize i sveukupne krize u Crnoj Gori i da vrate Crnu Goru u jedno redovno stanje i normalno funkcionisanje i da je vrate uostalom na jedan isprani put. Prvi korak u tome jeste svakako izbor novog predsjednika Skupštine, u ovom slučaju imamo kandidatkinju za predsjednicu Skupštine, i to mi u Bošnjačkoj stranci vidimo kao jedan značajan iskorak u pravcu unapređenja i rodne ravnopravnosti, ali i sveukupne demokratizacije društva. Želimo da na ovaj način pošaljemo i poruku, između ostalog, da je sasvim normalno da žena bude na jednoj od tri najvažnije i najodgovornije funkcije u državi. Bošnjačka stranka vodi računa o tome i aposolutno ćemo podržati prijedlog da uvažena poslanica Đurović bude predsjednica Skupštine Crne Gore. Na taj način želimo da nastavimo sa gradnjom mostova povjerenja i saradnje između različitih političkih subjekata. Takođe, želim da podsjetim na ono što je predsjedavajući Ibrahimović rekao, da je Bošnjačka stranka jedina u ovom sazivu Parlamenta koja je imenovala damu za predsjednicu kluba poslanika. To je zaista rijetkost u parlamentarnoj istoriji naše države.

Takođe, poslanica Đurović će biti tek druga žena koja će predsjedavati najvišim zakonodavnim domom, što njenom izboru dodatno daje na značaju. Između ostalih detalja u njenoj biografiji možemo vidjeti da je bila i prva žena predsjednik Skupštine Opštine Herceg Novi, zato očekujemo da će, uz iskustvo koje je stekla kao poslanica u ovom sazivu, biti uspješna i ispuniti očekivanja koja, moramo priznati, nisu mala, jer od ove Skupštine i od ovog saziva i ove parlamentarne većine će zavistiti stabilnost i dalji napredak Crne Gore. Pred novim rukovodstvom Skupštine su brojni izazovi, a jedan od najvažnijih jeste da se nastavi sa onim što je uspostavljeno kada smo potpisali Memorandum o saradnji, a to je da se isključivo kroz jedan dijalog dođe do približavanja političkih stavova i na taj način smanje tenzije i podjele u društvu i ukoliko je to moguće u ovom trenutku, ali da se pronađe konsenzus oko najvažnijih pitanja. To su ona pitanja od kojih zavisi i naša evropska perspektiva. Zato je i uloga Socijalističke narodne partije iz koje dolazi buduća predsjednica Skupštine mora biti usaglašena sa tom agendom i biti dio svega toga.

Na kraju, vjerujem da će poslanica Đurović, svjesna važnosti uloge koja joj se povjerava, biti na braniku svih vitalnih, nacionalnih interesa i biti uspješna u radu, a mi iz Bošnjačke stranke želimo puno uspjeha u radu.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 13:29:48)

Hvala, uvaženi poslaniče Smailoviću.

Riječ dajem poslaniku Konjeviću, u ime Kluba Socijaldemokratske partije, Ablanska koalicija jednoglasno.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (28.04.22 13:30:18)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene kolege, mislim da svi negdje trebamo da budemo malo realniji, niko danas nije zadovoljan. Ali je politika takva da nađete u trenutku političke nestabilnosti neko rješenje koje može da bude bolje od onoga koje je bilo.

Mi smo imali dvije alternative o ovome što je urađeno kroz politički sporazum i obezbijedili većinu od 46. Jedna alternativa je bila da se pravi tehnička vlada sa Demokratskim frontom. Ja mislim da je to rješenje lošije od ovoga, druga alternativa je bila da se ide na izbore sa Vladom Zdravka Krivokapića. Ja mislim da je Vlada Zdravka Krivokapića bila među najgorim vladama, ako ne i najgora vlada.

Politika je kompromis, politika je dijalog i politika je dogovor. I kad napravite dogovor i kompromis nije niko zadovoljan. Neko je malo više ljut jer nije nešto ostvario, neko je malo manje ljut jer je možda nešto ostvario, ali realnost je takva i nije prvi put u Crnoj Gori da nijesmo svi zadovoljni i da je ovo jedna parlamentarna većina, koja će nesporno imati unutrašnje razlike. Ono što je negdje naša zajednička obaveza da stanemo iza potpisa koji su predsjednici partija dali. Sigurno da taj politički dokument koji smo potpisali je nešto što elementarno štiti nacionalne i državne interese, štiti njenu evroatlantsku orijentaciju, štiti državni interes u svakom smislu i štiti državni interes u jednom drugom kontekstu da nećemo više imati Vladu Zdravka Krivokapića, koja je ovih godinu, dva ili tri mjeseca napravila mnogo štete. To je realnost, jeli moglo bolje, vjerovatno da jeste. Ali, ovo je po mom skromnom sudu napredak u odnosu na ono što je bilo. Ova Vlada, pa samim tim i ovaj mandat Parlamenta, je ograničen na godinu dana. Da li bih volio da je neko drugi umjesto prestavnika SNP-a predsjednik Parlamenta recimo gospodin Šehović? Da. Ali to nije bilo moguće dogovoriti, kao što je DPS prihvatio da ne bude dio te vlade, možda je DPS-u i SNP-u najteže što su se nakon 20 godina ponovo negdje spojili, možda je najteže, ali i to je politika, spojili pod znacima navoda, izvinjavam se, ali i to je negdje politika, da li ona šalje poruku da je kompromis možda miriše na nešto što eventualno neće biti dobro po neke strukture, da bi to moglo da ide prema nekim stvarima koje ćemo vidjeti kako će se realizovati u narednih godinu dana. Otvorena je igra, utakmica i dalje traje. Ovim se ne rješava ništa suštinski, ovim se prevazilazi, odnosno ovim se postiže potreba koju su građani Crne Gore imali da više nemamo Vladu Zdravka Krivokapića.

Da li smo mi svi zadovoljni ovom vladom? Ne, niko nije zadovoljan. Ali, u suštini mislim da je ona bolja i da će moći da da određene rezultate koji će da budu kvalitetniji u odnosu na ono što je bila Vlada Zdravka Krivokapića. U tom političkom dijalogu došlo se do toga da su kolege iz SNP-a u političkom smislu dobile mjesto predsjednika Parlamenta.

Ponavljam, lakše bi mi bilo da glasam da je neko drugi, ali gospođa Đurović će sama da bude na političkom testu, sama će da bude na političkom testu. Dakle i smjenjiva će biti kao i svaki drugi funkcioneri i Vlade i Skupštine. Biće smjenjiva kao i svaki drugi funkcioner, ali u politici imate i sljedeću maksimu. Trebate da gradite mostove, da bi vas bilo više na nekom političkom programu. Ja mislim da to može da da određeni rezultat ne tvrdim, mislim, vidjećemo. Možda ja na budem u pravu, i nije sramota ne biti u pravu, ako ste to radili iz neke dobre namjere, ali, ne očekujem moram priznati da će gospođa Đurović blokirati Savjet za odbranu i bezbjednost. Tako što će gospođa Đurović ako bude blokirala biti odmah smijenjena. Stvar je vrlo jednostavna, ključne odrednice, ključne odrednice onoga što je orijentacija države Crne Gore definisana njenim Ustavom iz 2007. godine i Deklaracijom o nezavisnosti se ne mogu dovoditi u pitanje. Jer, ovdje postoje 44 ili 47 ili 45, ali uvijek nesporna većina onoga što je vrlo jasno. Crna Gora ima svoje strateško opredjeljenje, ušla je u NATO, ima svoje obaveze i ide ka Evropskoj uniji.

Na tom putu vjerovatno nam je bila potrebna ova vlada i najpoštenije da kažem na kraju i da završim. Lakše mi je, bez obzira na more neslaganja, vjerovatno i njima prema meni, glasati za gospođu Đurović, nego napraviti tehničku vladu sa Demokratskim frontom. Ja iskrenije od ovoga ne mogu, nijesam zadovoljan kao ni oni vjerovatno sa našom politikom, ali ovo je mjera dogovora i mjera kompromisa i finalno. Podržavam uvijek neko kad je patriotski opredijeljen itd. Ali čuvajmo se prejakih riječi, osim patriotizma po pitanju poštovanja državnih interesa, nacionalnih interesa, jednako tako važno je da patriotizma se sjetite kad nekome ne stavite ruku u džep.

PREDSJEDAVALJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 13:36:35)

Zahvaljujem, poslaniče Konjeviću.
Ovim smo zaokružili obraćanje u ime klubova.
Nastavljamo dalje sa radom.
Uvaženi poslanik Nimanbegu ima riječ.

GENCI NIMANBEGU (28.04.22 13:36:53)

Poštovane kolegice, poštovane kolege, poštovana javnosti u Crnoj Gori.

Jezik je veoma specifična stvar i on iskazuje ne samo znanje nekog čovjeka, nego i pogled na svijet, na ideologiju. Ovdje često čujemo da smo u crnogorskom parlamentu, a ja ću vas ispraviti, mi smo danas u Skupštini Crne Gore. Koliko god da to izgleda da je isto nekome to znači, to znači meni i to treba da znači svima u ovom domu. Koristiti u pravo vrijeme, prave i tačne riječi.

Skupština Crne Gore je dom gdje su predstavnici naroda i liste koje su dobile podršku na izborima i čine pripadnici raznih nacija političkih partija i to je ono što čini Crnu Goru. Bilo koje svojtatanje potpune istine na jednu i na drugu stranu vodi nas u ono što se danas dešava u Crnoj Gori, na podjele, na svađe, na krize.

Ja sam danas izrazio malo protokolarno žaljenje zato što nijesam ni pitan da li ću dati podršku potpisom za kolegicu Đurović. Ako bi se pokušao nacionalno opredijeliti to bi možda bilo dobro, zato što nemam tu odgovornost predlaganja. Nije isto predlagati ni glasati, koliko god da je to kolega Mugoša govorio da je ista odgovornost patriotizam kod glasanja. Ali, sve nas u ovom domu obavezuje i riječ i potpis i taj glas. Lično mi je veoma drago da je iz Socijalističke narodne partije Crne Gore sa svim što ova partija ima kao zaostavštinu, kao namjeru i kao viziju predložena gospođa Đurović. Lično sam gospođu Đurović upoznao na aktivnostima koje nas mogu spojiti. Upoznao sam je 2010. godine kad smo zajedno radili na aktiviranju problematike oko morskog dobra u Crnoj Gori. Želim vam da u vašem narednom radu jedan od prvih dokumenata koji ćete potpisati, kao predsjednica ovog doma, kao jednaka među svima, kao prva među nama je taj Zakon o morskome dobru koji će biti u onom što nas spaja, a to je da nadležnosti opština bude ne samo jače nego da se vraćaju. Tu imam malu skepsu, dozvolite da vam pojasnim. Vaša ideološka zaostavština, a ona nije puno različita recimo od SDP-a ili SD-a ili DPS-a je ta da SNP je uvijek težio centralizaciji vlasti dok mi iz manjinskih partija, ja iz Albanske nacionalne partije težim decentralizaciji maksimalnoj i vidjećemo kakav će biti dogovor oko morskog dobra.

Gospođu Đurović, moram reći da ono što ćete vi raditi u ovom domu je veoma odgovorno i prije vas su tu sjedjeli veoma odgovorni ljudi koji su se suočavali sa brojnim problemima. Ono što će vam biti dužnost da pokušate da se odvojite od partijskih interesa, koliko je god to moguće, jer nije moguće u potpunosti, i da pokušate da omogućite da se dijalog vrati ovoj skupštini. Vi znate realnost, vi ne dolazite na mjesto predsjednice Skupštine Crne Gore poslije nekog izbornog ciklusa i ne dolazite poslije neke velike izborne pobjede i homogenosti pobjednika, dolazite u situaciji kada je ovo iznuđeno rješenje, ne vaš položaj nego formiranje manjinske vlade u Crnoj Gori. Stoga glasaću za vas jer taj moj kompromis, kao što neke kolege kažu da je takav nije toliko velik da ne bi imao povjerenja u ono što ste vi, kao subjekat potpisali. Taj kompromis ili taj glas za vas je da vas obavežem da poštujete što je više moguće manjinska prava. Vi znate da Albanci u Crnoj Gori traže drugačiju zastupljenost posebno neka rješenja u ovom domu i poželiću vam uspjeh na albanskom jeziku, i zbog javnosti i zbog toga što smo došli u poziciju da se sada osuđujemo preko nekih medijskih ako govorimo na maternjem jeziku, što nam je ustavno pravo, što nam je poslovničko pravo, što nam je ljudska obaveza.

(Govor na albanskom jeziku)

Želim vam uspješan rad.

PREDSJEDAVALJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 13:42:32)

Hvala, uvaženi poslaniče Nimanbegu.
Riječ ima poslanik Ivan Brajović.
Izvolite.

IVAN BRAJOVIĆ (28.04.22 13:42:56)

Gospodine potpredsjedniče, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Jedna od riječi koje su najviše devalvirale u posljednje vrijeme u Crnoj Gori je riječ *istorijski*. Pomenula se i par puta na današnjem zasijedanju. Kad je posebno počela da devalvira, sjećate se prije 18 mjeseci kada smo poslije izbora 30. avgusta imali poplavu te riječi, u smislu istorijske pobjede, istorijske demontaže, istorijskog demokratskog iskoraka, istorijskog građenja institucija svega istorijskog. Pokušaću da više ne pominjem tu riječ u ovom govoru. Jeste devalvirala jer mi poslije 18 mjeseci možemo konstatovati da ništa od toga nije bilo, ništa od toga nismo dobili i mnogo toga što je postojalo je urušeno. Ova prva tačka dnevnog reda je neodvojiva od druge tačke dnevnog reda jer je ovo bio paket vlade i paket rukovodstva parlamenta. Tako da ćemo i podijeliti neku priču da bi govorili i po drugoj tački dnevnog reda, ali želim da vam kažem u kakvom se mi ambijentu danas nalazimo.

Mi smo poslije konstituisanja prethodne, u stvari ove vlade koja će danas biti zamijenjena koja je sad u tehničkom mandatu odmah poslije 15 ili 20 dana vidjeli na čemu smo. Vidjeli smo da tu nema E od ekspertskog, da tu nema D od demokratskog, da tu nema T od transparentnosti jednostavno smo dobili najgoru vladu u crnogorskoj istoriji, ali nam je trebalo 14 mjeseci da se nađe način da se ta vlada sruši, odnosno da joj se 4. februara izglasa nepovjerenje. To je dalo optimizma i elana mislim velikom broju građana Crne Gore da će stvar krenuti drugačije. Razriješen je i predsjednik Parlamenta i svako ko je želio dobro svojoj državi očekivao je da će stvar da se završi brzo. Na žalost, mislim da je taj entuzijazam i te kako splasnulo ili gotovo ugašeno ovim tromjesečnim mrcvarenjem u razgovorima o pregovorima pokušaju dobavljanja i ubjeđivanja, da ne kažem ružno trgovanje funkcijama i ostalo. Dobili smo novu parlamentarnu većinu jer prethodna je prastala da postoji danom izglasavanja nepovjerenja vladi. Ta nova parlamentarna većina je jača, ima 46 u odnosu na prethodnih 41. I vjerujte mi ja sam zadovoljan što u toj parlamentarnoj većini pored DPS sjedi SNP oni čine okosnicu te parlamentarne većine kao najbrojnije partije. To je fakat, mislim najbrojnija partija se i ne brani jer ona je i pokazala širinu da podrži manjinsku vladu neko se brani ali nema tu batrganja to je vlast koju tvori parlamentarna većina, kako će i ko biti na funkcijama to je druga priča. Jesmo li zadovoljni tom parlamentarnom većinom i kakav će njen uspjeh, odnosno prvi naredni koraci biti. Odmah ću da vam kažem, poštovane kolege, posmatram sad vas 46 mislim da vas je 44 danas ovdje, niste na prvom koraku pokazali baš dobru volju. Kolega Mugoša je u obrazlaganju dopune dnevnog reda rekao jednu notornu činjenicu. Ne planiramo da se hvalimo Boris, Damir i ja da smo sad mi predložili zakone koji će pomoći građanima, čak smo rekli dva zakona su zakoni prethodne vlade, ali želimo bez proceduralnih problema da usvojimo te zakone na dobrobit građana. Svaki dan je važan, a ne dogovori i vaš nedostatak želje, zaboga da se prihvati predlog ne samo da se razmatra nego da se usvoje zakoni za koje ste u principu generalno ćete glasati za 15-ak dana. E, to nije dobar početak nove parlamentarne većine.

Kad govorimo o tački dnevnog reda, a to je izbor predsjednika, odnosno predsjednice Parlamenta u ovom slučaju, jasno je da će svako reći da je u redu naravno zbog rodne ravnopravnosti sve, sve to. Gospođa Đurović pretpostavljam, kao što je, nadam se, razumjela gospodina Mugošu, razumjeće i mene, ovdje se uopšte ne radi o njoj. Stav Socijaldemokrata je stav zasnovan na politici partije kojoj ona pripada i partije koja je kandiduje i tu je ona velika prepreka koju mi ni u kom slučaju ne ne možemo nego ne želimo da pređemo da bi glasali za nju. Zašto? O tome je dosta govorio moj kolega pa ću nastaviti i ja. Na vrlo važnim, rekao sam da neću upotrebljavati onu riječ, vrlo važnim prekretnicama u razvoju crnogorskog društva SNP je od svog osnivanja birao, po nama, pogrešan put i na referendumu 2006. i 2017. godine kad smo ovdje u ovom Parlamentu imam posebno zadovoljstvo što sam predsjedavao tom sjednicom crnogorskog Parlamenta izglasali ulazak Crne Gore u NATO. SNP nije bio prisutan jer je bojkotovao, a jasno je saopštio stavove da je protiv toga. Mi smo imali razne priče o osudi, agresiji Rusije nad Ukrajinom, nikad nismo čuli tu osudu od strane SNP-a. Mi smo ovdje usojili Rezoluciju o Srebrenici. SNP nije dao svoje glasove za usvajanje Rezolucije o Srebrenici. Mi smo u ovom parlamentu 04. februara izglasali nepovjerenje Vladi Crne Gore neko ko je sada dominantan u Vladi Crne Gore od sutra će biti, nije imao namjeru, da ne kažem nešto drugo, nije glasao za smjenu te Vlade. SNP- nije glasao za razrešenje predsjednika Parlamenta, od sutra će ili od danas pokrivati to mjesto. To su sve razlozi, stavovi o Kosovu, stavovi koji se čuju da su saslušali sugestije velikih regionalnih igrača, to su stavovi koje mi apsolutno ne razumijemo, protiv njih smo, svim našim doslednim političkim djelovanjem od kad postojimo i naravno da ne možemo da glasamo za taj predlog. Neko će izabrati da glasa, mi, nas trojica, smo se odlučili vrlo jasno. Loše je što u ovom parlamentu nema i drugih 32 poslanika koji su izabrali da danas ne dođu na sjednicu, bojkotuju Parlament, uvijek sam rekao, uvijek sam protiv bojkota Parlamenta. Treba doći, saopštiti stav, saopštiti neslaganja, jer kad govorimo o tome je li prihvatljivi Demokratski front ili SNP-e, oprostite ja bih mogao politički vrlo jasno da obrazložim i da objasnim da je upravo taj Demokratski front uveo SNP-e u Parlament Crne Gore. Ovoga puta to je koalicioni nastup. Ja neću da rangiram, ne slažem se sa njihovom politikom, pri tome sam vrlo zadovoljan bio što SNP-e želi da uđe u ovu većinu. Dobro bi bilo da budu na istim vrijednosnim stavovima, ali za to pretpostavka da bi bili na istim vrednosnim stavovima da neko kaže

pogriješili smo u našem dosadašnjem djelovanju u nekim presudnim trenucima. Mi to nismo čuli, mi smo čuli i čujemo svakoga dana, to je principijalno tako. Poštujem da oni imaju takav stav ali se ne slažem da oni baštine tu politiku, politika je od osnivanja partije Momira Bulatvića, Slobodana Miloševića i mogu samo da izrazim poštovanje za taj stav, ali naravno da ću da izrazim moje apsolutno neslaganje sa takvim političkim stavom. Kad sve to imamo u vidu, onda moramo da se svi zapitamo stvarno kakva je to kombinatorika i šta je stajalo sve iza toga, jer prethodnu Vladu srušilo je 40 poslanika opozicije koji su posle dugo, dugo vremena ipak pružili nadu građanima Crne Gore da postoji neki jedinstveni blok, ponekad se ustupalo oko nekih pojedinih lokalnih pitanja, lokalnih konstituisanja vlasti, na žalost pa je to malo, takav blok i četiri poslanika koalicije Crno na bijelo koji su bili tu u taj prelomni trenutak da se napravi nova parlamentarna većina. Normalo je i bio i za očekivati da objeručke prihvatimo pet poslanika SNP-a, ali da dođu na naše vrednosne pozicije, a ne da se pojavljuju kao neko ko uslovljava. Mi smo ili ćemo ubrzo posle Krivokapićeve Vlade dobiti Vladu u kojoj dominira SNP-e i parlament koji vodi SNP-e, kojim ničim nije bio protiv te vlade, čak je, slažem se sa njima trpio ponekad i šikaniranje od Krivokapićevih ministara, ali je uvijek podržavao i do zadnjega dana govorio mi bi željeli prvo da se dogovorimo unutar parlamentarne većine. Zato, poštovane kolege, je naš stav ovakav kakav je.

Strašno se ponosimo našim najdugovječnim sloganom - Dosljedno. Mislim da imamo dosljednu politiku i pravo da vam kažem nije nam stalo da tu politiku svi ocjenjuju pozitivno, nikad ne možete uvijek ćete imati razne različite poglede na političkoj sceni Crne Gore, ali nas trojica, članstvo Socijaldemokrata duboko vjeruje da smo na pravom putu. Tu nema nikakve trgovine kad smo mi u pitanju, niti sa dostojanstvom partije, niti sa državnim interesima. Mislim da se oni i ovakvim izborima dovode u pitanje. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 13:54:16)

Hvala Vama, poslaniče Brajoviću. Dozvolio sam Vam prekoračenje jer mislim da imamo vremena. Riječ dajem uvaženom poslaniku Andriji Popoviću. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.04.22 13:54:54)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke, građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, prijestonice Cetinje,

Na samom početku mog izlaganja htio bih da se izvinim, da uputim izvinjenje građankama, građanima Crne Gore zbog toga što smo mi poslanici, poslanice bili na prinudnom odmoru već gotovo tri mjeseca i nijesmo našli način da organizujemo skupštinu, a morali smo naći način da organizujemo sjednicu Skupštine i na taj način istjerali našim građankama, građanima mnogo novca iz njihovih džepova. Na žalost morali smo naći način da organizujemo sjednicu Skupštine. Užasno težak priod je imala Crna Gora u poslednjih 20 mjeseci na svim poljima, političkom ekonomskom, socijalnom, zdravstvenom, a u poslednjih skoro tri mjeseca od kad je zaključan najviši crnogorski dom, Skupština, nalazimo se u stanju prave agonije.

Sve to bezvlašće i agonija, anarhija su doveli do toga da ono što nam je najsvetije, naša djeca i unučad ne mogu da idu u školu ili idu sa velikom strepnjom zbog istovremenih prijetnji smrću upućenih na adrese preko 200 škola i institucija u Crnoj Gori, što je za svaku osudu. Vjerujem da je vrijeme zla iza Crne Gore, počinje danas novi period za Crnu Goru, bez obzira na mnoge rezerve Liberalne partije u odnosu na novu predloženu vlast. Jasno je da je ovo iznuđeno rješenje, jedino moguće u datim političkim prilikama koje će vjerujem doprinijeti da se riješi duboka politička i institucionalna kriza, ponovo pokrene proces zamrlih evropskih integracija. Samo da podsjetim da smo kandidati za Evropsku uniju već 12 godina, da se prevaziđu izrađene nacionalne, etničke, vjerske, političke i socijalne podjele. Prijedlog da se za predsjednicu Skupštine izabere dama, žena, poslanica Đurović, zavređuje poštovanje. Liberalna partija i ja lično se godinama zalažemo za to da žena dođe na čelo Skupštine, drugi put u istoriji crnogorskog parlamentarizma nakon Liberalne gospođe Vesne Perović prije 20 godina. To će biti poruka evropeizacije Crne Gore, rodne ravnopravnosti, politike jednakih mogućnosti žena i muškaraca kojoj nijesmo skloni naročito u crnogorskoj politici. samo građanska i Evropi okrenuta Crna Gora je ono što nam garantuje prosperitet i dostojan život. Liberalna partija će na osnovu odluke organa partije podržati prijedlog da se poslanica Danijela Đurović izabere za predsjednicu Skupštine Crne Gore. Lično bih volio da je to neka od poslanica iz suverenističkog bloka, ali možda izbor poslanice Đurović nagovještaj neke nove narodne sloge Crnoj Gori neophodne.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 13:59:11)

Zahvaljujem, uvaženi poslanice Popoviću.

Da li još neko želi riječ? Ne.

Da li predstavnik predlagača želi dati završnu riječ? Želi.

Izvolite, poslanice Paunović.

MILOSAVA PAUNOVIĆ (28.04.22 13:59:21)

Zahvaljujem, gospodine Ibrahimoviću.

Zaista nijesam mislila da ću dati završnu riječ, ali ipak da kažem da imam moralnu obavezu da to učinim.

Prije svega, želim da zahvalim svim kolegama koji su učestvovali u raspravi, koji su za gospođu Đurović imali riječi hvale ili kritike, i ne sumnjam, bez obzira na sve izrečeno ovdje, da će gospođa Đurović opravdati naše povjerenje. Da će u skladu sa zakonom i Ustavom Crne Gore obavljati svoju funkciju, da ona i te kako dobro shvata kako i momenat politički u kojem stupa na ovu funkciju, tako i važnost svoje funkcije.

Ono zbog čega sam i željela završnu riječ jesu upravo one kvalifikacije na račun Socijalističke narodne partije, a samim tim, jer je riječ ovdje o kolegici Đurović, na njen račun, zaista sam iznenađena ovakvim nekim diskusijama svojih kolega, prije svega, moram da kažem poslanika iz Kluba SD-a, od kojih nijesam navikla moram to reći na ovakve govore. Nikada nijesam nacionalnosti i nacionalne teme koristila u političke svrhe, nikada to neću ni činiti za ovo vrijeme koje sam u Parlamentu. Borila sam se za prava svog naroda, ali nijesam to koristila u ličnu korist.

Međutim, sada moram reći par stvari. Prije svega, gospodin je rekao da i ne zna ko je gospođa Đurović. Evo ja ću da kažem da je gospođa Đurović Srпкиnja iz Crne Gore, da gospođa Đurović, vjeruje u Srpsku pravoslavnu crkvu i tamo se bogu moli i to je ono što je njeno potpuno legitimno pravo.

Kao pravnik i kao član jedne građanske partije koja zastupa od početka svih ovih 20 i više godina prava svih naroda u Crnoj Gori moram da kažem da se granice zastupanja prava svog naroda, svakog ličnog prava kreću dotle da se ne ugrozi pravo drugih. Ja razumijem nezadovoljstvo poslanika iz ovog Kluba, razumijem nezadovoljstvo možda što nijesu dio ovog tima.

PREDSJEDAVAJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 14:01:50)

Molim vas sačekajte. Dobro znamo praksu završna riječ, pozvaćete se na što, ali dozvolimo da završe. Izvolite.

MILOSAVA PAUNOVIĆ (28.04.22 14:01:55)

Ja Vas nijesam prekidala, gospodine Šehoviću, Vi to meni redovno činite, ali eto. Hvala i na tome.

Upravo takvo Vaše ponašanje i ovakve kvalifikacije nas kao građanske partije i gospođe Đurović, kao jedne dame a nikada iz njenih usta nijeste čuli ništa, nikakve teme koje ste vi prije imputirali su me naveli na ovo.

Upravo ovo pokazuje da sam u pravu kada smo smatrali da vi ne možete biti dio ovog tima proevropske vlade koja treba da donese pomirenju. Jer upravo ovakve diskusije kako sada i ja moram priznati, a na šta ste mene natjerali ne vode pomirenju i ja to više neću činiti, ovo je posljednji put da na tu temu govorim, poštovaću prava svog naroda. Imali smo mi i te kako ono na šta se oni pozivaju pravo da odgovorimo kada ste nas nazivali i nazivate nas okupatorima kada ste htjeli da nas tjerate odavde sa svojih ognjišta, ali to nijesmo koristili u političke svrhe i molim vas da to i ne činite.

Razlog zbog čega nijesmo smatrali da ste dio tima jeste upravo vaša biografija i vaša kvalifikacija, vaši postupci u stvari koji se vode protiv vas, a ne nacionalnoj osnovi i ono na šta vi imputirate.

Još jednom upravo ste suprotno učinili od onog što ste rekli, da nikada to ne koristite u političke svrhe.

Još jednom hvala svim kolegama na lijepim riječima.

Toliko od mene.

PREDSJEDAVALJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 14:03:17)

Zahvaljujem, uvažena poslanice Paunović.
Samo molim vas recite šta je, samo pojasnite.

BORIS MUGOŠA (28.04.22 14:03:25)

Potpredsjedniče, razumijem i tu sam da pomognem jer ćete još par sati biti potpredsjednik, prelazite u Vladu.

Samo da kažem nešto.

Završno izlaganje, i to znamo kod završnog izlaganja ne mogu ljudi koji izlažu da komentarišu stavove drugih, nego treba da se odnesu prema onome što su predložili.

Kako je koleginica Paunović, ne znam čim izazvana, vjerovatno se prepoznala, krenula da polemiše sa stavovima, mi imamo pravo na repliku, jer to je zloupotreba završnog izlaganja, i to smo uvijek radili u Skupštini Crne Gore.

Eto to je razlog.

PREDSJEDAVALJUĆI ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 14:04:12)

Dozvolite mi zašto replika.

Izvolite. Daću i poslanici Paunović. Vi ste džentlmen, ja mislim da ćete dozvoliti. Izvinite znam da se vi nikada ne bojite duela. Izvolite, budite konstruktivni. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (28.04.22 14:07:15)

Potpredsjedniče Ibrahimoviću, ne može mimo Poslovnika da polemiše, a onda kad se ja javim da opet uzima riječ jer je ona zloupotrijebila Poslovnik.

Prema tome, nema problema neka se javi samo da znamo da to nije u redu i da to nije dio procedure.

Nije ovo duel ovo je konstruktivna diskusija.

Koleginice Paunović, žao mi je što sam bio vani dok ste pričali, ali mi nije jasno s kim ste vi polemicali. Jeste li opovrgnuli stavove koje sam pročitao da su vaši stavovi? Ja nijesam navodio moje tumačenje vaših stavova, nego iz vaših zvaničnih saopštenja, ovo je vaše zvanično saopštenje. Ja niti jednog trenutka nijesam pomenuo ni Crnogorce, Crnogorce jesam jer sam ja Crnogorac izvinjavam se ako nekome smeta. Nijesam pomenuo ni Srbe, ni Bošnjake, mene to ne interesuje u životu. Ja ne znam što ste vi po nacionalnosti, ja vas to nikada neću pitati, vi ste kolega sa kojim ja imam super korektne odnose, meni je to najvažnije, a to kako se vi izjašnjavate ne znači ništa. To sad okupirani mi, okupirani vi, što sam ja zloupotrijebio, a ja sam vama pomogao, vi morate da se pomirite sa nekim stvarima. Ne možemo da gradimo pomirenje na tome, što vi negirate pripadnost moju onome što ja smatram da jesam, a ja nikad ne negiram vaše pravo. Pa govorim li ja da su ljudi sa zastavama, da rade sramno, jesam li ja to ikad rekao za ljude koji su na vašim skupovima? Pa ne znam s kim vi polemishete. Jesam li ja pričao o izmišljenim nacijama o okupiranom Cetinju, o tome da ne treba slaviti dan državnosti, da to nije istorijski datum? A nijesam ja to pričao. Ja upravo hoću vama da pomognem, da vi korigujete vaše stavove, jer korigovanje vaših stavova vodi ka suštinskom pomirenju. Ja vam kažem sve me možete kritikovati, samo nemojte tu dirati. Jer, vam ponavljam, najvažnije životne odluke su pokazala ko sam i što sam. Ne busanje, ne priča, ne skakanje, pjevanje - o Crna Goro moja najmilija, ja volim sve- ne nego moje životne odluke, e tu ste na ispitu, tu pokazujete kakav ste čovjek. Ja sam u tim situacijama pokazao da mi je bitno jesi li kvalitetan, pošten, iskren, onda si moj prijatelj, onda si moj životni saputnik, onda si moj kum, ako si dobar, pošten, ako si dobra, poštena i iskrena. Jedini kriterijum za mene u životu sve drugo me ne interesuje, na kraju krajeva ja sam bio reprezentativac Jugoslavije, imao čast da u reprezentaciji Jugoslavije, odnosno Srbije i Crne Gore, budem prvi i budem onaj koji predvodi tu reprezentaciju i sa ogromnim zadovoljstvom predvodio tu reprezentaciju. Ali, vam moram isto tako reći jednu stvar, ogromnu čast sam imao kad sam bio selektor crnogorske reprezentacije. Kada sam u Kopenhagenu sa zastavom Crne Gore slušao crnogorsku himnu to je za mene bio poseban osjećaj.

Prema tome, molim vas, moja priča nije bila priča anti bilo koje nacionalnosti, jer ja takav nijesam i nemojte mene u te bolesne vrtloge crnogorske politike uvlačiti, 11 godina sam u politici, nikad ružnu riječ nijesam rekao. Neka mi neko kaže jednu moju ružnu riječ za bilo koga, ja ću se povući nikad dirao ničiju nacionalnost nijesam. Ako je ko za pomirenje za dijalog to sam ja, zato što sam se u svojoj glavi pomirio s tim vrijednostima kad je trebalo. Pomirio sam se kao dijete roditelji su me vaspitali tako. Roditelji su me vaspitali da ne pitam nikoga koje je nacionalnosti, to sam im zahvalan do kraja života.

Nemojmo to da radimo, izvinite se, ispravite se, korigujte se, ja ću to poštovati, ja nemam zašto da se izvinjavam. Nemam kad je bilo koja nacionalnost u pitanju, jer moje srce koliko god to izgledalo je toliko da ima prostora za svakoga ko meni odgovara i ko prija mom karakteru i mom temperamentu. Ima i za ostale, ali na način da imam sa njima korektan dijalog, korektan odnos i na tom nivou da završimo naš dijalog. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 14:09:13)

Hvala, poslanice Mugoša.
Poslanica Paunović, izvolite.
Molim vas da ne izazivamo, završna je riječ.

MILOSAVA PAUNOVIĆ (28.04.22 14:09:21)

Neću, neću. Ne vidim sa kim se gospodin Mugoša ovdje svađa. Samo sam na one kvalifikacije izrečene na račun Socijalističke narodne partije u tom smislu da mi nipodaštavamo bilo koga odgovorila na način onako kako smatram da treba. Upravo su oni govorili da je pogrešan način kako smo mi vodili politiku, pogrešan način, a mi to za njih nismo rekli oni su vodili politiku onako kako smatraju da treba. Evo moje lično mišljenje da se sada kao bumerang vraća i neki odnos prema njihovim ranijim partijama, ali mi za to nismo krivi. Samo sam htjela da kažem da se Socijalistička narodna partija nikada ničije postojanje niti je pokušala da potre niti da ponizi. To je sve što sam rekla.

Takođe, pošto je bila riječ o gospođi Đurović samo sam izrazila svoje iznenađenje načinom vođenja diskusije jer iz njenih usta, upravo onako kako ste vi rekli, nikada niste čuli ništa slično. Eto to je bio moj cilj i naravno to što kvalifikacije na račun partije tipa da nama neko nešto poklonio, da je nama neko nešto dao, onda sam i ja mogla da sam htjela da postavim isto pitanje ko je njima dao mandate, ko njih vuče ovolike godine, ali neću to učiniti. Hvala.

PREDSJEDAVALA ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 14:10:40)

Zahvaljujem, poslanice Paunović.

Konstatujem da je pretres završen i prelazimo na sprovođenje postupka odlučivanja tajnim glasanjem. Samo da podsjetim, saglasno članu 16 Poslovnika Skupštine, glasanjem rukovodi potpredsjednik kome u radu pomaže zamjenica generalnog sekretara. Zamjenica generalnog sekretara Skupštine sa Službom Skupštine je pripremila uslove za tajno glasanje, odnosno glasačke listiće i glasačku kutiju. Stekli su se uslovi da pristupimo glasanju.

Molim zamjenicu generalnog sekretara da izvrši prozivku poslanika i uruči im glasačke listiće.

MILENA VUKOVIĆ SEKULOVIĆ (28.04.22 14:11:23)

Poslanik Danijel Živković, poslanik Duško Marković, poslanik Branimir Gvozdenović, poslanica Aleksandra Vuković, poslanik Melvudin Nuhodžić, poslanik Predrag Bošković, poslanik Jevto Eraković, poslanik Nikola Rakočević, poslanik Andrija Popović, poslanica Dragica Sekulić, poslanik Petar Ivanović, poslanik Halil Duković, poslanik Dragutin Papović, poslanica Marta Šćepanović, poslanica Vesna Pavićević, poslanik Miloš Nikolić, poslanik Miodrag Vuković, poslanik Nikola Janović, poslanica Daliborka Pejović, poslanik Branko Čavor, poslanik Bogdan Fatić, poslanica Suzana Pribilović, poslanik Ivan Mitrović, poslanik Abaz Dizdarević, poslanik Luid Škrelja, poslanica Jovanka Laličić, poslanik Predrag Sekulić, poslanik Andrija Nikolić, poslanica Lidija Kljajević, poslanik Miomir M. Mugoša, poslanik Slaven Radunović, poslanica Simonida Kordić, Strahinja Bulajić, poslanik Jovan- Jole Vučurović, poslanica Jelena Božović, poslanik Budimir Aleksić, poslanik Milo Božović, poslanik Milan Knežević, poslanik Milun Zogović, poslanik Predrag Bulatović, poslanica Maja Vukićević, poslanik Dragan Bojović, poslanik Vladimir Dobričanin,

poslanik Maksim Vučinić, poslanik Dejan Đurović, poslanica Nataša Jevrić, poslanik Boris Bogdanović, poslanik Aleksa Bečić, poslanik Miodrag Lekić, poslanica Zdenka Popović, poslanik Dragan Krapović, poslanik Momo Koprivica, poslanica Tamara Vujović, poslanik Albin Ćeman, poslanik Vladimir Martinović, poslanik Danilo Šaranović, poslanik Branko Radulović, poslanica Branka Bošnjak, poslanik Vladan Raičević, poslanica Jovanka Bogavac, poslanik Nikola Bajčetić, poslanik Dragan Ivanović, poslanik Vladimir Joković, poslanica Danijela Đurović, poslanik Dragan Vukić, poslanica Milosava Paunović, poslanik Miloš Konatar, poslanica Božena Jelušić, poslanik Srđan Pavićević, poslanica Suada Zoronjić, poslanica Kenana Strujić - Harbić, poslanik Ervin Ibrahimović, poslanik Amer Smailović, poslanik Ivan Brajović, poslanik Damir Šehović, poslanik Boris Mugoša, poslanik Raško Konjević, poslanica Draginja Vuksanović Stanković, poslanik Fatmir Gjeka, poslanik Marko Milačić i poslanik Genci Nimanbegu.

PREDSJEDAVALA ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 14:24:14)

Zahvaljujem, kolegicama i kolegama poslanicima.

Sada dajem pauzu kako bi komisija sačinila kratak izvještaj o rezultatima tajnog glasanja. Zahvaljujem još jednom, za 20 minuta nastavljamo sa radom.

PREDSJEDAVALA ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 14:58:55)

Uvažene kolege, nastavljamo rad.

Dozvolite da saopštim rezultate glasanje. Komisija za glasanje sačinila je kratak izvještaj o rezultatima tajnog glasanja, pa dozvolite da saopštim rezultate glasanja.

Uručeno je 48 glasačkih listića.

U glasačkoj kutiji nađeno je 48 glasačkih listića, važećih glasačkih listića ima 48, nevažećih nije bilo.

O predlogu kandidata za predsjednika Skupštine glasalo je za 45 poslanika, protiv tri poslanika.

Saglasno rezultatima glasanja, konstatujem da je Predlog usvojen i za predsjednicu Skupštine izabrana je mr Danijela Đurović.

Pozivam poslanicu Danijelu Đurović da položi zakletvu.

Izvolite.

DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 15:00:11)

Zaklinjem se da ću dužnost vršiti po Ustavu i zakonu čestito, odgovorno i savjesno. Tako mi Bog pomogao.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovane kolege i kolegice, dragi prijatelji, uvaženi građani i građanke Crne Gore,

Ukazana mi je velika čast da budem predsjednica Skupštine Crne Gore, kao još jedna žena, nakon dvije decenije, na ovoj poziciji. Čast koja nosi i veliku odgovornost, posebno danas u izuzetno zahtjevnom i opterećujućem trenutku u kojem se Crna Gora nalazi.

Uvjeren sam da ćemo zajednički smoći snage da prevaziđemo podjele koje su duboko ukorijenjene u našem društvu i da ćemo u interesu budućih pokoljenja naći najbolji model funkcionisanja. Visoka opredijeljenost crnogorskih građana prema evropskim vrijednostima, obavezuje nas da u ovom visokom domu stvorimo zakonske preduslove kako bismo bili prva naredna članica Evropske unije. Kao što je to jedan visoki evropski zvaničnik prije neki dan rekao: "Vrijeme je da Crna Gora ponovo počne da trči ka članstvu u Evropskoj uniji".

Previše je izgubljenog vremena i propuštenih šansi, te nas u narednom periodu očekuje intenzivan, temeljan i obiman rad kako bismo u što kraćem roku nadoknadili propušteno. Na tom putu moramo raditi zajedno, i vlast i opozicija, jer smo ovdje svi predstavnici građana. Ne dozvolimo da nam ovaj period bude predizborna trka i partijska borba već smognimo snage da, zarad interesa ukupnog crnogorskog društva, nađemo zajednički jezik kompromisa, jezik pomirenja. U tom pravcu sam spremna da dam svoj puni doprinos da Skupština bude mjesto gdje će se čuti glas svih podjednako, a nikako medijski centar bilo kojeg političkog subjekta.

Politička stabilnost, jačanje institucija i ekonomski razvoj moraju biti glavni ciljevi Crne Gore i biće moji prioritetni pravci rada tokom predsjedavanja. Standard građana i ekonomska stabilnost države ugroženi su regionalnim i svjetskim dešavanjima, a naša obaveza je da u saradnji sa Vladom ponudimo najbolje rješenje za previlaženje trenutne situacije.

Kako bismo osigurali adekvatan pravni i institucionalni okvir za nesmetano funkcionisanje države, u ovom domu moramo postići dogovor za izbor najboljih i najkompetentnijih ljudi na čelna mjesta u sudstvu i tužilaštvu. Iako je naš ultimativni cilj članstvo u EU, naš suštinski prioritet mora biti pravna sigurnost i bezbjednost svih naših građana, a na tom putu ne smije biti prepreka. Bezuslovna borba protiv kriminala, korupcije i svakog vida neprimjerenog djelovanja pojedinaca u našim institucijama mora i biće strogo sankcionisano i eliminisano. Bezbjednost naših građana i naše države ne smije imati alternativu. U ovom skupštinskom sazivu Crna Gora će nastaviti svoj jasan evropski i evroatlantski put, poštujući sve međunarodno preuzete obaveze i djelovaće kao pouzdan partner svim demokratskim društvima sa kojima dijelimo iste vrijednosti. Obnova narušenih i jačanje postojećih regionalnih odnosa, kao i stvaranje novih okvira za regionalno povezivanje biće prioriteta našeg budućeg djelovanja.

Crna Gora snagu mora crpiti iz unutrašnjih rezervi, ali i pozicioniranjem i povezivanjem u regionalnom i evropskom kontekstu. Vrijeme je da istoriju prepustimo istoričarima, a da prestanemo da se dijelimo, već da nađemo zajednički iminitelj i cilj oko koga se sabiramo, a to je svakako snažno društvo i ekonomski napredak naše države.

Na tom putu zatvorimo poglavlja koja nas opterećuju, riješimo odnose između države i vjerskih zajednica kako bismo zajednički, bez obzira na vjerske, nacionalne i kulturne razlike, gradili društvo jednakih mogućnosti za sve. Društvo u kojem su iste šanse svima dostupne i koje će jačati na bogatstvu naših pojedinačnih različitosti.

Prioriteti rada Skupštine će biti: usvajanje Zakona o Skupštini, kako nikada više ne bismo došli u situaciju blokade najvišeg zakonodavnog doma, usvajanje Zakona o Vladi gdje prethodni period jasno pokazao neophodnost istog, izmjena kompletnog izbornog zakonodavstva i profesionalizacija Državne izborne komisije, kako bismo naredne parlamentarne izbore dočekali spremni i kako bi se oni održali u zaista pravom demokratskom ambijentu.

Takođe, visoko na ljestvici prioriteta biće donošenje Zakona o porijeklu imovine, Zakona o popisu stanovništva i drugih zakona neophodnih za unapređenje funkcionisanja države.

Ovaj skupštinski saziv će biti snažan partner Vladi u sprovođenju svih neophodnih reformi u cilju jačanja našeg društva, ali i nezaobilazan korektivni faktor i kontrolor svih procesa izvršne vlasti.

Na samom kraju, uz riječi zahvalnosti svima koji su glasali za moj izbor, kao i onima koji su imali drugačiji stav, uz zahvalnost svojoj Socijalističkoj narodnoj partiji na ukazanom ogromnom povjerenju, ja vas još jednom najiskrenije pozdravljam i pozivam da zajedničkim snagama gradimo našu Crnu Goru.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 15:07:33)

Poštovane kolege i kolegice, evo na samom početku ipak ćemo morati da odredimo jednu kratku pauzu, kako bismo se pripremili za nastavak ove sjednice, za drugu tačku, vrlo važnu tačku o izboru nove vlade.

Određujem kratku pauzu, nakon toga nastavljamo rad.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 15:32:32)

Uvažene poslanice i poslanici, prije nego što počnemo sa drugom tačkom dnevnog reda, obavještavam vas da je Državna izborna komisija dostavila Izvještaj Skupštini o popuni upražnjenog poslaničkog mjesta sa izborne liste "Za Budućnost Crne Gore" Demokratski front, Nova srpska demokratija, Pokret za promjene, Demokratska narodna partija, Socijalistička narodna partija Crne Gore, Prava Crna Gora, Ujedinjena Crna Gora, Radnička partija, Partija udruženih penzionera i invalida Crne Gore, Jugoslovenska komunistička partija Crne Gore, Srpska radikalna stranka, Stranka penzionera i invalida i socijalne pravde Crne Gore, pa saglasno Poslovniku Skupštine konstatujem da je podnošenjem Izvještaja Državne izborne komisije započeo poslanički mandat Janku Milatoviću i Andriji Mandiću.

Čestitam novoizabranim poslanicima i nadam se da će nam se priključiti u radu.

Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda i ovom prilikom pozdravljam mandataru doktora Dritana Abazovića, koji je danas sa nama.

Podsjećam da je, shodno Ustavu Crne Gore mandat za sastavljanje 43.Vlade Crne Gore dobio gospodin doktor Dritan Abazović. Saglasno članu 103 stav 2 Ustava Crne Gore mandatar iznosi u Skupštini svoj program i predlaže sastav Vlade. Program i predlog za sastav Vlade mandata je dostavio Skupštini 25.aprila 2022.godine kada je dostavljen svim poslanicima. Saglasno članu 99 stav 6 i članu 174 stav 2 Poslovnika Skupštine o mandataru, o njegovom programu i predlogu za sastav Vlade vodi se pretres.

Otvaram pretres i pozivam mandataru za sastav Vlade gospodina doktora Dritana Abazovića da iznese svoj program.

DRITAN ABAZOVIĆ (28.04.22 15:35:03)

Poštovana predsjednice Skupštine Crne Gore,

Prvo srdačne čestitke na Vašem izboru. Izuzetna mi je čast što funkciju prvog lica zakonodavne vlasti Crne Gore od sada čini gospođa i dama.

Poštovane poslanice, poštovani poslanici, poštovani predstavnici medija, poštovani građani Crne Gore, poštovni prijatelji,

Pripala mi je čast da danas pred licem javnosti iznesem ekspoze. Trudiću se da budem efikasan, možda neću pročitati sve što je navedeno u ekspozeu, ali u svakom slučaju, s obzirom da je on već bio javan, spreman sam da u jednom otvorenom dijalogu u nastavku sjednice porazgovaramo o svim tačkama ili o svim elementima koje ovaj dokumenat sadrži.

Uvažena predsjednice Skupštine, cijenjeno predsjedništvo Skupštine Crne Gore, poštovani poslanici i poslanice, uvaženi građani i građanke Crne Gore, draga dijasporo,

Nakon posljednjih parlamentarnih izbora, održanih 30. avgusta 2020. godine, Crna Gora je zakoračila u novu etapu demokratskog razvoja, a formiranjem 42. Vlade uspješno je realizovan jedan od najznačajnijih zadataka na putu svog društvenog sazrijevanja, a to je da je došlo po prvi put u istoriji do demokratske smjene vlasti. Prekinut je decenijski politički monopol, a građankama i građanima vraćen suverenitet koji im pripada po Ustavu. Međutim, 42. Vlada i skupštinska većina nijesu uspjele da nađu zajednički jezik, i to je jedan od najvažnijih razloga zbog kojih se ukupan proces neophodnih političko-društvenih reformi već duže nalazi u stagnaciji. Rješavanje brojnih otvorenih pitanja, zbog kojih je blokiran evropski put Crne Gore, kao i ostali reformski procesi, biće u fokusu rada nove 43. Vlade Crne Gore.

Crnoj Gori je, prije svega, potrebna politička i društvena stabilnost. Njene građanke i građani, osim mira i afirmacije svih drugih vrijednosti na koje možemo biti ponosni, očekuju da njihovi predstavnici daju mnogo veći doprinos pomirenju i uklanjanju vještački stvaranih tenzija, iza kojih se uvijek kriju interesi pojedinačnih krugova ili želja za sitnim političkim profitom. Zadatak koji stoji pred ovom generacijom političarki i političara jeste da radimo na kompromisu oko opštih društvenih interesa, u korist, a ne na štetu građana. Samo međusobnim razumijevanjem, uvažavanjem i spremnošću da državni interes stavimo ispred ličnog i partijskog, ova država može da ide naprijed. Upravo zbog toga, vladavina prava i ekonomski razvoj biće dva ključna stuba nove Vlade. Oni nose pet prioriteta: borba protiv korupcije, više održivih investicija, integracija u Evropsku uniju, održivi razvoj i zaštita životne sredine i afirmacija djece i mladih.

Svi članovi Vlade dužni su da se bave budućnošću Crne Gore, a ne njenim daljim zarobljavanjem u prošlosti. Zato sam ponosan što će prvi put zajedno raditi subjekti koji do sada nijesu direktno saradivali, pokazujući time koliki značaj daju integracionim procesima i važnosti učlanjenja Crne Gore u Evropsku uniju. Ovu šansu ne smijemo propustiti, država mora odblokirati svoje institucije i biti spremna na sve izazove koji tek predstoje. Od ključne je važnosti da u sto skorijem roku dobijemo funkcionalnu Vladu, aktivnu Skupštnu, efikasnu i nezavisnu sudsku vlast. Ukoliko želimo da budemo država u službi svih njenih građana, ona mora počivati na solidarnosti, razumijevanju, međusobnom poštovanju i otvorenosti. Crna Gora može opstati i biti uspješna evropska priča samo kao građanska država, koja baštini i jača svoj međuvjerski i međuetnički sklad, afirmiše naše razlike kao prednost, uvažava svoje sekularno uređenje, poštuje sve vjerske zajednice i jemči svima jednaka prava i slobode, nezavisno od političke ili bilo koje druge pripadnosti. Vjerujem da zajednički možemo postići značajne rezultate na koje ćemo svi biti ponosni. Uz dovojnno truda, dobre volje, znanja i ljubavi, Crna Gora može postati izuzetno uspješna evropska država. Ostajem optimista i vjerujem da smo zajednički na pravom putu.

Prioriteti Vlade podijeljeni su u dvije kategorije. U normativni dio koji će najviše zavisiti od zakonodavnog doma, ali koji će biti podstican od strane Vlade Crne Gore, kao i politički prioriteti o kojima sam ranije obavijestio javnost pa i sada smatram suvišnim da ih čitam.

Među nekoliko prioriteta želim da navedem da je ono što nas čini važnom državom u svijetu i prepoznatljivom jeste naš odnos prema spoljnoj politici. Spoljno-politički prioriteti Crne Gore definisani su u Ustavu donesenom nakon obnove nezavisnosti. Sada je potrebno ubrzati pregovore o pristupanju Evropskoj uniji, njegovati i unapređivati dobrosusjedske odnose i očuvati kredibilitet države unutar NATO-a. Agresija Rusije na Ukrajinu, koju je prethodna Vlada već osudila i obavezala se na poštovanje sankcija prema Rusiji, izazavala je burna geopolitička kretanja. Uprkos tim izazovima i generisanju novih kriza otvorene su nove perspektive i za Crnu Goru. Zato sada moramo ubrzati ispunjavanje preostalih uslova za ulazak u Evropsku uniju. Vjerujem da Crna Gora može zatražiti ubrzani prijem i da hitnim, ali mudrim odlukama uskoro može postati punopravna članica Evropske unije.

Ovo je naš najvažniji spoljno-politički cilj, a na putu ka njemu Crna Gora se obavezala da će uskladiti svoje zakonodavstvo sa pravnom tekovinom Evropske unije i usvojiti njen sistem vrijednosti.

Nakon gotovo deset godina pregovaranja i eksperimentisanja sa više institucionalnih modela i izmjene u pregovaračkim strukturama, koordinaciju je potrebno podići na viši nivo kako bi se jasno utvrdila direktna politička odgovornost za sve što jeste ili nije učinjeno u tom procesu.

U tom cilju 43. Vlada Crne Gore će imati Ministarstvo evropskih poslova, koje će uspostaviti bolju koordinaciju i komunikaciju sa pregovaračkim strukturama. Ono će djelovati pravovremeno, kako interno u odnosu na sve relevantne aktere u procesu, tako i spolja, prema partnerima iz Evropske unije. Uslijediće izmjene u pregovaračkoj strukturi kako bi ona bila kompaktna i obavljala svoje zadatke bez obzira na političke promjene. Cilj je da se reforme približe građanima i građankama i privedu na razumljiv jezik. Stepem podrške učlanjenja Crne Gore Evropskoj uniji je na izuzetno velikom nivou. Uz odlučne korake koje ćemo napraviti tokom trajanja mandata ove vlade vjerujem da ćemo dobiti svjetlo za ulazak u Evropsku uniju, odnosno da Crna Gora može doći do završnih mjerila. Ostvarivanje tog cilja značilo bi da je naša država dostigla visoki stepen demokratizacije kakav imaju razvijena društva i koja su demokratiju baštinila mnogo prije Crne Gore.

Od dinamike unapređenja oblasti koje se odnose na vladavinu prava direktno zavisi ukupan napredak u procesu pregovora. Otuda je prvi zadatak nove vlade da odblokira proces evropskih integracija, napravi ključni zaokret u reformama i učini ono što se od prethodne vlade očekivalo, i od prethodnih vlada, da se uhvati u koštac sa problemima koje je Evropska komisija ukazuje duži niz godina, a od kojih su najznačajnije sveprisutna korupcija i sa tim povezanim nejednaki tretman građanki i građana pred zakonom. Ovo je moguće postići isključivo kroz izgradnju jakih i nezavisnih institucija.

Samo središte procesa pregovora predstavlja čak rekord koji se ogleda u funkcionalnom sistemu koji daje rezultate. Takav sistem mora djelovati brzo, efikasno i nepristrasno uz manji protok vremena do pravosnažne presude i više pravosnažnih presuda koje su izvršene. Ovo se postiže kroz unapređenje bilansa ostvarenih rezultata u oblasti korupcije, organizovanog kriminala uključujući bolji bilans provođenja finansijskih istraga, kao i oduzimanje imovine stečene kriminalnom djelatnošću i imovinama nezakonitog porijekla.

Konačno, prioritet je nastavak rada na unapređivanju izbornog zakonodavstva, stvaranja uslova za fer i demokratske izbore, prečišćeni funkcionalan birački spisak, uz mogućnost koja je jako važna i aktuelna danas, objedinjavanje svih izbora u jednom danu i izmjene izbornog sistema sa uvođenjem otvorenih listi, garantovane zastupljenosti manjina kroz određivanje broja mandata, uz potpuno ispunjavanje svih preporuka za izborne reforme OEBS-a, Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava, odnosno ODIHR-a.

Za Crnu Goru kao najmanju dražavu na Balkanu, na području koje je i te kako trusno, od strateškog je značaja njegovanje dobrosusjedskih odnosa i unapređivanje regionalne saradnje. Vlada će tim odnosima i saradnji biti posebno posvećena zato što je naša država jedina u regionu koja nema otvorene bilateralne sporove sa susjedima, a kroz regionalnu saradnju jačamo i multikulturalni i multivjerski karakter Crne Gore. Članstvo Crne Gore u NATO garant je nepovredivosti njenih granica, očuvanja njene nezavisnosti, ali i mogućnost da naša država daje doprinos regionalnom miru i bezbjednosti. U odnosu na dijasporu, Vlada će proaktivno uključivati u sve društvene tokove u zemlji kako bismo stvorili najširi konsenzus oko svih izazova koji nas očekuju. Na multilateralnom planu Crna Gora je kroz međunarodne organizacije aktivna i u okviru sistema Ujedinjenih nacija, OEBS-a, Savjeta Evrope i mnogih drugih organizacija. Vlada će biti posvećena saradnji i promovisanju vrijednosti međunarodnih organizacija, kao što su, između ostalog, održavanja mira i bezbjednosti, zaštita ljudskih prava i sloboda, kao i slobode medija. Ipak ono što je najvažnije jeste da Crna Gora postane država pravde.

Vladavina prava predstavlja univerzalnu vrijednost na kojoj počiva svaka moderna demokratija. Da bi država bila funkcionalna na pravi način i bila u službi građanki i građana mora imati nezavisno i samostalno pravosuđe. Istovremeno, drugi mehanizmi koje država ima u borbi protiv kriminala, a naročito u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala moraju biti spremni da odgovore izazovima sa kojima se crnogorsko društvo suočava dugi niz godina.

Uspostavljanje istinske vladavine prava predstavlja ključni pravac djelovanja Crne Gore na putu daljih unutrašnjih reformi, deblokade procesa evropskih integracija. Zato će u fokusu 43. Vlade biti odblokiranje pravosudnih institucija kako bi se u što kraćem roku Skupština izabrala sudije Ustavnog suda, članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, kao i vrhovnog državnog tužioca u punom mandatu. Kao što je poznato, za ovo sve će biti potreban širi društveni konsenzus, odnosno dvotrećinska većina svih poslanika u prvom glasanju ili tročetvrtinska u drugom glasanju. Zbog toga i jesmo zajedno. Zbog toga i težimo pomirenju da se učimo kako da budemo zemlja dogovora.

U mandatu ove vlade biće ubrzan rad na izmjenama i dopunama Zakona o sudskom savjetu i sudijama. Cilj je unapređenje odredbi koje se odnose na etičku i disciplinsku odgovornost sudija, izbor sudija, predsjednika sudija, upućivanje i premještanje sudija, kao i njihovo ocjenjivanje. Pored navedenog, nadležno ministarstvo će razmotriti i pripremiti izmjene i dopune ovih zakona kako bi se proces izbora predsjednika Vrhovnog suda nakon nekoliko bezuspješnih pokušaja okončao u najkraćem roku.

Prioritet je i rad na unapređenju Zakonika o krivičnom postupku, preispitivanje postojeće primjene Instituta sporazuma o priznanju kivice. Dosadašnja praksa nije dala željene rezultate što je konstatovano i u godišnjem izvještaju Evropske komisije. U istom procesu izmjena krivičnog zakonodavstva posebnu pažnju treba posvetiti odredbama koje će omogućiti rasvetljavanje ratnih zločina na prostorima bivše Jugoslavije, kreiranjem preduslova za efikasnu saradnju između rezidualnog mehanizma u Hagu i pravosudnih organa Crne Gore. Otkrivanjem pune istine u ulozi crnogorskih državljana u ratnim dešavanjima iz '90-ih godina i njihovim procesuiranjem, stvaraju se uslovi za društveno sazrijevanje i regionalno pomirenje.

Nastavićemo i sa unapređivanjem krivičnog zakonodavstva kroz usklađivanje sa međunarodnim standardima, ali i kroz jačanje odgovarajućih sankcija naročito u kontekstu borbe protiv nasilja u porodici, nasilja nad ženama i djecom i zaštite najugroženijih kategorija stanovništva. Posebna pažnja biće posvećena govoru mržnje za koji ne smije postojati nikakvo opravdanje ili tolerancija.

U borbi protiv korupcije posebnu ulogu imaće zakonsko rješenje oduzimanje imovine čije je porijeklo nije zakonito ili tzv. antimafija zakon. Nakon komunikacije sa našim evropskim partnerima i usklađivanje mišljenja Vlada će u najkraćem roku dostaviti predlog ovog zakona Skupštini Crne Gore.

U cilju jačanja administrativnih kapaciteta pravosudne inspekcije otvorićemo prostor za angažovanje većeg broja pravosudnih inspektora, budući da je trenutni broj ispod zadovoljavajućeg nivoa i po domaćim i po evropskim standardima.

Cilj Vlade je da sve vjerske zajednice imaju ravnopravan položaj, uz puno poštovanje principa sekularnosti, kao i regulisanje ugovorenih odnosa sa vjerskim zajednicima u skladu sa Ustavom i zakonima Crne Gore.

Bezbjednost građanki i građana najvažnije je u svakoj državi, zato ćemo nastaviti započete reforme u sektoru bezbjednosti sa ciljem osnaživanja svih njegovih segmenata i institucija. Poseban naglasak biće stavljen na dijelu kadrovskih reformi Uprave policije, Agencije za nacionalnu bezbjednost, uz sagledavanje izmjena Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, kao i državnu podršku unapređenja rada Državnog tužilaštva kroz finansijsku pomoć. U fokusu 43. Vlade biće borba protiv organizovanog kriminala i sa njima povezanih grupa koji djeluju na teritoriji Crne Gore. Uz našu snažnu političku volju i jačanje međunarodne saradnje očekujem još bolje rezultate od onih postignutih. Crna Gora je nedavno dobila dokument SOCTA koji je za naredne tri godine definisao ko su neprijatelji države i sfere organizovanog kriminala protiv kojih se moramo boriti. Prioriteti u ovoj oblasti su borba protiv visoko rizičnih organizovanih kriminalnih grupa, krijumčarenje narkotika, korupcija na visokom nivou, krijumčarenja akciznih roba, zatim sajber kriminal, ilegalne migracije, trgovine ljudima, kao i ekstremističke i terorističke grupe.

Ipak za Crnu Goru kao i za svaku evropsku državu najvažnija je ekonomija. Ekonomija Crne Gore je tokom pandemije izazvane koronavirusom pretrpjela velike gubitke, a pokazalo se da postoji mnogo naslijeđenih strukturnih problema sa kojima se ova vlada mora odlučno suočiti.

Pored rekordnog pada BDP-a i dvocifrenog budžetskog deficita, crnogorska ekonomija je pokazala zabrinjavajuće trendove u oblasti diverzifikacije privrede, dugoročne nezaposlenosti i nezaposlenosti među mladima, pogoršanog kreditnog rejtinga i nelikvidnosti privrede, kao i visine javnog i poreskog duga. Zbog velikog učešća sive ekonomije, visokog nivoa endemske korupcije i niske produktivnosti privrede, Crna Gora ima strukturne ekonomske probleme.

Takođe, ne može se zanemariti ni problem izražene demografske krize koja dugoročno utiče i na složeno stanje u Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore. Stoga će ova Vlada inicirati nove, zadržati i osnažiti započete procese ekonomskih reformi koji imaju za cilj poboljšanje kvaliteta života svih građanki i građana.

Primarni ekonomski zadatak, ne samo ove Vlade već i ove generacije političarki i političara, jeste stvaranje povoljne preduzetničke klime, predvidljivog poslovnog ambijenta kako bi se udarili temelji za buduće generacije koje treba da ostanu u Crnoj Gori, umjesto da odlaze, kao što je to sada slučaj. Stoga će posebna pažnja biti posvećena snažnoj podršci svim preduzetnicama i preduzetnicima koji stvaraju novu vrijednost u našoj državi.

U ekonomskom smislu, zaustavljanje negativnih demografskih trendova i smanjenje nejednakosti u društvu, dva su dugoročna prioriteta u mandatu 43. Vlade. Demografska kriza i izražena nejednakost postoje u svim kategorijama crnogorskog društva: ne biraju nacionalnu, religijsku ili bilo koju drugu pripadnost. Nažalost, čak jedan od četiri građanina Crne Gore živi u riziku od siromaštva.

Situacija na sjeveru Crne Gore, uprkos tome što tamo postoji najveći potencijal za razvoj, odavno je zabrinjavajuća, s obzirom na to da gotovo svaki drugi stanovnik ove regije živi u riziku od siromaštva.

Pokazatelj da svako treće dijete živi u riziku od siromaštva dovoljno govori o promašajima prethodnih razvojnih i socijalnih politika. Crnogorsko društvo ubrzano stari - povećava se broj starijeg u odnosu na mlađe stanovništvo.

Stopa mortaliteta u 2020. godini bila je veća od stope nataliteta, a takav trend nastavljen je tokom 2021. i početkom 2022. godine. Imajući u vidu navedeno, 43. Vlada će promijeniti fokus budućih razvojnih i

socijalnih politika, eliminisati one programe koji nijesu dali jasne rezultate, a potencirati one koji smanjuju nejednakost i stavijaju građanke, građane i privredu na prvo mjesto. Radićemo na stabilizaciji demografskih izazova uz snaženje javnih finansija, čija će glavna karakteristika biti puna transparentnost. Biće izdvajano više sredstava za aktivne mjere zapošljavanja kako bi dugoročna nezaposlenost i nezaposlenost mladih, žena i ugroženih katagorija društva bile smanjene. Istovremeno, ohrabrićemo privatnu inicijativu sa posebnim naglaskom na žene, mlade, osobe sa invaliditetom i ugrožene kategorije društva.

Budući razvoj mora biti pravičan i ravnomjeran, što znači da ćemo posebnu pažnju posvetiti nespornim potencijalima sjevernog regiona, koji su do sada sistemski zanemarivani.

Ekonomski razvoj će biti zasnovan na dobrom upravljanju, znanju i inovacijama, prožet projektima zelene tranzicije i digitalne ekonomije koji će se finansirati iz nacionalnih i fondova EU. Znatno veću pažnju moramo obratiti na mikro, mala i srednja preduzeća, ona predstavljaju kičmu našeg ekonomskog sistema koji je opterećen raznim i često bespotrebnim fiskalitetima i parafiskalitetima.

Sektor informacionih i komunikacijskih tehnologija (IKT) u Crnoj Gori moramo razvijati i učiniti ga konkurentnim na regionalnom i globalnom nivou. Radićemo na privlačenju stranih direktnih investicija iz zemalja sa Zapada kojem prirodno težimo, ne zanemarujući postojeće investitore kojima moramo pružiti predvidljiv poslovni ambijent. U tom cilju, Vlada će započeti rad na novom Zakonu o strateškim investicijama, kojim će biti predviđen administrativni "fast track" za ulaganja čija vrijednost prelazi 25 miliona eura.

Sistemi kontrole trošenja novca svih građanki i građana moraju biti ojačani, dok se koordinacija resora za infrastrukturne projekte mora znatno unaprijediti. Oslanjajući se na Ekonomski i investicioni plan Evropske unije za Zapadni Balkan, regionalnu saradnju moramo podići na viši nivo u kontekstu ubrzanog pristupanja EU.

Osim turizma u kojem nesumnjivo leži najveći potencijal, fokusiraćemo se na razvoj projekata u oblasti energetike, poljoprivrede, saobraćaja, prerađivačke industrije i informacionih tehnologija. Svojim djelovanjem, Vlada će uticati na pospešivanje jačanja kadrovskih potencijala, inovacija i zelene ekonomije. Nakon značajnog rasta minimalne i prosječne zarade, neophodno je povećati penzije i socijalna davanja i obezbijediti njihovu redovnu isplatu, što će u ukupnom kontekstu značiti da će se svim građankama i građanima poboljšati materijalni status.

Crna Gora nastavlja da korača putem digitalne transformacije društva u čemu će posebnu ulogu imati novi koncepti digitalne ekonomije, kao što je blockchain tehnologija. Posebno želim da istaknem trend nearshoring-a koji može dati ozbiljan doprinos razvoju Crne Gore sa stanovišta diversifikacije nacionalne ekonomije. Nearshoring predstavlja približavanje proizvodnje iz dalekih zemalja u zemlje koje su geografski blize EU. Evidentno je da će kompanije iz Zapadne Evrope u narednom periodu vratiti značajan dio kapaciteta iz Kine u Evropu, imajući u vidu nedostatke u globalnom lancu snabdijevanja koje je uzrokovala pandemija koronavirusa i agresija Rusije na Ukrajinu.

Alokacija proizvodnje velikih kompanija u Crnu Goru može imati značajne efekte na ukupne ekonomske pokazatelje crnogorske ekonomije, s obzirom na veličinu našeg ekonomskog sistema, a što može dovesti do rasta zaposlenosti i povećanje produktivnosti i rasta izvoza.

Sektor koji ćemo posebno tretirati u mandatu ove vlade je sektor energetike koji treba da bude lokomotiva razvoja i koji ima najveći potencijal u ekonomskom oporavku zemlje. Poseban akcenat ćemo staviti na bolju implementaciju projekata iz oblasti kao što su povećanje energetske efikasnosti i jačanje kapaciteta obnovljivih izvora energije (solar, hidro, vjetar) uz napore da se unaprijedi čista proizvodnja energije iz fosilnih goriva.

Posebnu pažnju ćemo posvetiti TE Pljevlja koja u svjetlu najnovijih dešavanja predstavlja stub energetskog sistema Crne Gore. Kontinuirani razvoj infrastrukture stvara uslove da se Crna Gora bolje poveže sa međunarodnim okruženjem i učini dostupnijom, a doprinosi i boljem povezivanju sjevera i primorja naše zemlje. Bez razvoja putne infrastrukture, ni turizam niti druge grane privrede neće biti u stanju da odgovore svim izazovima koji su pred nama.

Za ovu vladu nastavak izgradnje auto-puta Bar-Boljare, uz pronalaženje povoljnih sredstava finansiranja za preostale dionice, od velikog je značaja u ukupnom ekonomskom razvoju. Mnoga pitanja vezana za izgradnju prve faze ostala su nerazriješena, zbog čega je neophodno do kraja ispitati sumnje koje su pratile ovaj infrastrukturni projekat.

Dobro osmišljenim rebalansom budžeta, pažljivo ćemo se odnositi prema javnim finansijama, kroz balans prihvatljivog nivoa budžetskog deficita, većih investicija u ukupnu infrastrukturu, osiguravanje isplata plata i penzija, ali i efikasne naplate poreskih prihoda i drugih dazbina.

Ekonomsku politiku 43. Vlade determinisaće dobra razmjena misljenja o predloženim mjerama sa poslovnim i akademskom zajednicom, sindikatima, nevladinim saktorom, pojedincima i svim zainteresovanim akterima crnogorskog društva. Prioritet je i jačanje saradnje sa Privrednom komorom kao i ostalim profesionalnim poslovnim asocijacijama. Takođe, unaprijedićemo odnos sa Svjetskom bankom i

Međunarodnim monetarnim fondom, u cilju jačanja makroekonomske stabilnosti i unapređenja konkurentnosti crnogorske ekonomije. Jedino takvim pristupom možemo ekonomski rast usmjeriti na podizanje kvaliteta životnog standarda svih građanki i građana, što je jedan od glavnih ciljeva 43. Vlade.

Kada je riječ o turizmu, on je okosnica našeg razvoja. Crna Gora je kao atraktivna turistička destinacija u prethodnih godina bilježila znatan rast, bilježila konstantan rast broja gostiju, što je neminovno dovelo do pojačanog interesovanja renomiranih svjetskih hotelskih brendova za Crnu Goru. Procjene su da je udio turizma u crnogorskom BDP-u, direktno i indirektno, u 2019. godini iznosio više od 30%, od čega je 70% turističkih posjeta realizovano na primorju tokom ljetnje turističke sezone. Održivi turizam predstavlja jedan od ključnih stubova našeg razvoja. Zato ćemo u našem djelovanju i u našim projektima uvijek polaziti od značaja koji turistički proizvod ima za ukupni napredak Crne Gore. Jedan od primarnih izazova biće smanjivanje regionalnih razlika u turizmu. S tim u vezi promovisacemo projekte koji za cilj imaju maksimalnu promociju prirodnih potencijala sjevera države, istovremeno vodeći računa o održivom razvoju i zaštiti životne sredine na tom prostoru, kao najveće komparativne prednosti Crne Gore. U cilju kvalitetnijeg razvoja turističkog proizvoda sjevera, nužno je investirati u adekvatnu putnu infrastrukturu, koja će povezati centre turizma sa sjevera sa državama regiona, a samim tim i brojnim putnim koridorima Evropske unije. Posebno ističem značaj vraćanja u funkciju aerodroma u Beranama, za koju su zainteresovanost već pokazali konkretni međunarodni investitori. Potencijali za razvoj novih ski-centara, promocija rafting turizma na području Tare i Lima, kao i drugih vrsta planinskog turizma na području Durmitora, Bjelasice, Sinjajevine i Prokletija, doprinijeli bi razvoju sjevera, smanjenju stope siromastva i sprečavanju daljeg iseljavanja stanovništva sa tih područja. Centralna regija Crne Gore pruža mogućnosti za razvoj turističke ponude kroz dva nacionalna parka i veliki broj kulturno-istorijskih spomenika i duhovnih centara. Izgradnjom žičare Kotor- Lovćen, Crna Gora će dobiti novu, atraktivnu turističku ponudu koja će znatno doprinijeti razvoju Prijestonice Cetinje, u kojoj će doći do otvaranja novih radnih mjesta.

Crna Gora ima izuzetne potencijale za vjerski turizam. Duhovni centri, poput brojnih manastira, crkava, katedrala i džamija, osim toga što su simbol viševjekovne multikonfesionalnosti našeg društva, predstavljaju dodatnu motivaciju za dolazak stranih turista. Crna Gora posjeduje unikatna kulturna dobra po kojima je prepoznata u svijetu, a čijoj promociji ćemo posvetiti posebnu pažnju. Priobalni dio Crne Gore već je afirmisao našu zemlju kao globalno prepoznatu turističku destinaciju. U tom smislu, nastavićemo sa privlačenjem renomiranih turističkih svjetskih brendova u cilju dalje promocije Crne Gore na evropskom i svjetskom nivou. Ada Bojana, Velika plaža, Bar, Kotor, Luštica i brojni drugi biseri na Primorju otvaraju prostor za još veću atraktivnost crnogorske turističke ponude. Vlada će uraditi sve da turistička sezona traje duže, da dužina boravka turista i njihova potrošnja budu povećani, kroz repozicioniranje turističkog proizvoda Crne Gore, kako bismo postali destinacija održivog turizma. Otvaraćemo vrata Crne Gore za nova tržišta, kako bi svijet sa našom državom imao bolju povezanost. Vlada će se usresrediti na povećanje broja direktnih letova i bolju povezanost crnogorskih aerodroma sa avio-kompanijama sa Bliskog istoka, Iz Centralne Azije, Sjeverne i Zapadne Evrope, Sjeverne Afrike i Sjeverne Amerike.

U mandatu 43. Vlade biće pobližšan destinacijski menadžment. Savremeni svijet, a time i turizam, prate brojni izazovi, zato je potrebno pažljivije planirati, organizovati, voditi i kontrolisati turističku ponudu, kako bismo doprinijeli podizanju njene ukupne vrijednosti. Vlada će pokušati riješiti problem gužvi tokom ljetnje turističke sezone, na taj način što ćemo granične prelaze infrastrukturno bolje povezati sa turističkim centrima i gradovima. U tom smislu, radićemo na poboljšanju aerodromske infrastrukture, sa fokusom na otvaranja vodenog terminala na Aerodromu Tivat, čime bismo znatno rasteretili saobraćajnice, ali i upotpunili turističku ponudu na tom području. Prepoznata kao ekološka država sa pet nacionalnih parkova, pet područja pod zaštitom UNESCO-a, šest parkova prirode, tri zaštićena morska područja, tri područja na Ramsar listi, preko dvadeset jezera, velikim materijalnim i nematerijalnim kulturnim bogatstvom, Crna Gora predstavlja svjetski brend koji mora biti adekvatno predstavijen, snažno promovisan i održivo valorizovan. Zato će Vlada aktivno raditi na promovisanju cjelokupne turističke ponude. Vlada će inicirati formiranje Kancelarije za međunarodnu promociju Crne Gore čija će uloga biti predstavijanje države u inostranstvu uz korišćenje različitih komunikacionih alata u cilju podsticanja pozitivnog stava prema našoj državi, kao i predstavijanje njenog ukupnog potencijala. U nadležnosti ove kancelarije će biti priprema i organizacija učešća Crne Gore na Svjetskim izložbama (EXPO) i drugim međunarodnim manifestacijama od nacionalnog značaja, razvoj nacionalnog brenda, kao i podrška institucijama koje se sa različitih aspekata, bave međunarodnom promocijom Crne Gore: Nacionalna turistička organizacija, Agencija za promociju stranih investicija, Filmski centar Crne Gore, Olimpijski komitet, i drugi, moraju biti u službi ove kancelarije da zajedničkim radom rade na ostvarivanju Crne Gore kao zemlje čiji se imidž dodatno poboljšava u međunarodnim razmjenama.

Kada je riječ o zdravstvu, pandemija izazvana koronavirusom ostavila je negativne posljedice na naš zdravstveni sistem, ali i iznijela na vidjelo višedecenijsku nedovoljnu brigu o njegovom razvoju. Najveći teret pandemije podnijeli su zdravstveni radnici, kojima Vlada mora obezbijediti bolje uslove rada i adekvatnu finansijsku stabilnost. Zdravstveni sistem ove vlade zasnivaće se na četiri ključna principa:

odgovornost, humanost, efikasnost i finansijska održivost. Kao ključni izazovi u narednom periodu se postavljaju smanjenje broja prigovora pacijenata na pružanje zdravstvenih usluga, smanjenje broja dana čekanja na specijalističke preglede, kao i adaptacija mikrobioloških laboratorija. Takođe, fokus je na zdravstvu posvećenom pacijentu i usmjerenom na borbu sa svim zdravstvenim izazovima, višestruko snažnijim i zbog pandemije izazvane koronavirusom. Posebnu pažnju moramo posvetiti obučavanju i specijalizaciji novih kadrova u regionalnim i evropskim naučno-medicinskim ustanovama, u cilju sprečavanja migracije zdravstvenih radnika. Zdravstvo nema samo medicinsko-ekspertski aspekt, nego i humani i socijalni, zbog toga je cilj 43. Vlade postavljanje kvalitetnog, dostupnog i održivog zdravstvenog sistema. Naš cilj je da najveći broj građanki i građana na primarnom nivou zdravstvene zaštite završi svoje liječenje.

Zdravstvene ustanove moraju biti tehnološki opremljene i imati specijalistički nivo kako bi primarna zdravstvena zaštita odgovorila zadatku da se na tom nivou odradi najveći dio posla. Potpunim umrežavanjem softverskih sistema svih nivoa zdravstvene zaštite, kao i jačanjem postojećih preventivnih programa u smislu zakonskih obaveza za korisnike zdravstvene zaštite, uticaćemo na efikasnu uštedu novca koji bi bio usmjeren na liječenje kasno otkrivenih bolesti. Vlada će preduzeti mjere za stvaranje finansijskih pretpostavki za izgradnju novog Kliničkog centra u Podgorici, kadrovsko i organizaciono jačanje opštih bolnica, kao i za institucionalni razvoj ustanova za djecu sa autizmom, kao i za pružanje adekvatne zaštite starijim i licima u stanju potrebe. Vlada će fokus pažnje vratiti na pacijenta i njegove potrebe.

Kada je riječ o budućnosti ove zemlje ona pripada našoj djeci. Dječija zaštita i zaštita mladih jedan je od pet ključnih prioriteta 43. Vlade. Oblast zaštite prava djece nadilazi sve političke razlike i tema je o kojoj je konsenzus neupitan. Nastavak sprovođenja sveobuhvatnih reformi sistema socijalne i dječje zaštite, kao i poboljšanja socijalne inkluzije ranjivih grupa u skladu sa njihovim potrebama i međunarodnim standardima, biće jedan od prioriteta 43. Vlade Crne Gore. U oblasti zaštite prava djece biće nekoliko strateških ciljeva. To je unapređenje interresorne saradnje i povećanje budžetskih izdvajanja za ostvarivanje prava djeteta, poboljšanje dostupnosti i kvaliteta socijalne i zdravstvene zaštite i obrazovanja za svu djecu i sprečavanja svih oblika nasilja nad djecom i poboljšanja ostvarivanja posebnih mjera zaštite. U cilju adekvatnije zaštite djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju, njihove socijalizacije i integracije u zajednicu na principima jednakih mogućnosti, sprovodićemo aktivnosti koje se odnose na razvoj multisektorskih i integrisanih usluga za tu kategoriju, razvoj sistema rane intervencije, pružanje socijalno - psihološke podrške porodicama i podršku nevladinim organizacijama koje se bave ovom ranjivom populacijom.

U okviru zdravstvene zaštite djece nastojaćemo da prevaziđemo probleme nedostupnosti ili ograničenog pristupa pojedinim uslugama zdravstvene zaštite za djecu iz osjetljivih grupa. U okviru opšteg razvoja zdravstvenog sistema posebna pažnja biće posvećena problemu nedovoljnog broja kvalifikovanih specijalista, posebno dječijih psihijatarata i psihologa, što proizvodi ograničenost usluga podrške, povjerljivog savjetovanja i drugih vrsta pomoći koje su neophodne u efikasnoj zdravstvenoj i dječijoj zaštiti. Budući da je rano djetinjstvo jedna od najvažnijih faza za rast i razvoj djeteta, kada su intervencije izuzetno djelotvorne, Vlada će dati prioritet upravo ranom razvoju djece i do kraja ove godine usvojiti odgovarajuću strategiju i obezbijediti finansijske i kadrovske resurse za njenu punu implementaciju.

Kad je riječ o mladima oni predstavljaju najveći kapital svake države svijeta. Na žalost, zbog nedovoljnog ulaganja prethodnih godina u ovu oblast, oko 70% mladih ljudi želi da napusti Crnu Goru. Vlada će izraditi novu strategiju za mlade 2022 - 2026. godina, i izmijeniti Zakon o mladima u cilju uspostavljanja efikasnog normativnog i institucionalnog okvira za sprovođenje omladinske politike. Javne politike u oblasti mladih ćemo strateški planirati na osnovu preciznih statističkih podataka. Između ostalog, Vlada će, kroz zakonske i strateške akte, prvi put prepoznati adolescente kao specifičnu uzrasnu kategoriju, sa svim specifičnim karakteristikama i potrebama u domenima zdravlja, obrazovanja, kulture, sporta i pripreme za tržište rada.

Vlada će podsticati uključivanje mladih i kroz savjetodavna i druga radna tijela Vlade i ministarstava. Preduzećemo neophodne mjere podrške kako bi se položaj mladih na tržištu rada poboljšao i njihovi stručni profili prilagodili potrebama savremenog poslovnog svijeta. Kao jednu od mjera za smanjenje stope nezaposlenosti mladih, Vlada će kontinuirano sprovoditi i unapređivati sadržaje za razvoj preduzetničkog ambijenta.

Kada je riječ o inkluziji Vlada će biti posvećena borbi protiv svih vidova diskriminacije osoba sa invaliditetom, pripadnika LGBTQ zajednice, žena i djece, manjinskih naroda i manjinskih zajednica, a naročito Roma i Egipćana. Radićemo na suzbijanju antisemitizma, anticiganizma i rasizma. Postojeći Zakon o zabrani diskriminacije nije u potpunosti usklađen sa pravnom tekovinom EU, naročito zbog toga što ne pravi jasnu distinkciju između područja, oblika i osnova diskriminacije, a ni kaznena politika nije usaglašena sa drugim relevantnim zakonima. Zato će Vlada inicirati novo zakonsko rješenje koje tretira problem diskriminacije u našem društvu.

Nastavićemo sa usklađivanjem zakonskih i podzakonskih akata u cilju ostvarivanja svih ljudskih prava pripadnika i pripadnika LGBTQ zajednice. Takođe, Vlada će intenzivirati razgovore sa manjinskim nacionalnim savjetima u cilju prevazilaženja određenih pravnih i faktičkih nedostataka u primjeni propisa. Poseban akcenat će biti stavljen na osobe sa invaliditetom u cilju njihove potpune društvene inkluzije, kroz kompletiranje i snaženje Savjeta za prava osoba sa invaliditetom, ali i jačanje partnerskog odnosa na nevladinim sektorom u ovoj oblasti. Posebna pažnja biće posvećena podsticanju i uključivanju osoba sa invaliditetom u sve segmente društvenog i ekonomskog života, a naročito u oblasti obrazovanja, rada i zapošljavanja, kao i angažovanje državnih institucija na obezbjeđivanju osnovnih uslova u svim institucijama obrazovnog sistema za svu djecu i mlade sa invaliditetom.

Kroz sistem odgovornosti u različitim segmentima izvršne vlasti, a naročito socijalnih centara i policije, posebna pažnja biće posvećena prevenciji i sankcionisanju svih oblika nasilja nad ženama. Diskriminacija žena pri zapošljavanju i na radu, pored sprovedenih reformi u oblasti radnog zakonodavstva, i dalje postoji. U cilju pravilne i efikasne borbe protiv ovog društvenog fenomena, nužno je, kroz statističke i druge podatke, prepoznati ovakve oblike diskriminacije, kako bi se na njih odgovorilo adekvatnim sistemskim mjerama. Nastavićemo da unapređujemo krivično zakonodavstvo kroz usklađivanje sa međunarodnim standardima, ali i kroz jačanje odgovarajućih sankcija, naročito u kontekstu borbe protiv nasilja u porodici, a posebno žena i djece. Zalagaćemo se za punu primjenu Istanbulske konvencije kroz jačanje zakonodavnog okvira.

Kada je riječ o obrazovanju znanje je najbolja investicija u našu budućnost. Reforma obrazovnog sistema, njegovo unapređenje i strateško planiranje u sektoru obrazovanja biće jedan od najvažnijih zadataka ove vlade. Strukturna reforma tog sistema dugi niz godina bila je kompromitovana neprimjerenim političkim uticajem. Ova vlada će imati sasvim suprotan cilj, a to je uspostavljanje meritornosti i kvalitativne promjene pedagoških praksi potrebnih za sticanje znanja i vještina za 21. vijek. Tražićemo sinergiju i dodatni napor zakonodavne vlasti, kroz obnovu meritornosti i transparentnosti u izboru direktora i upravljačkih struktura obrazovnih institucija, kako bi obrazovni sistem bio posvećen učenicima kao svom prirodnom centru, odnosno kako bi odlučivanje bilo vraćeno školskim odborima sa svim predstavnicima koji su dio cjelovitog obrazovnog procesa.

Finalizovaćemo sveobuhvatnu Analizu sektora obrazovanja 2015-2020. godine jer ona sadrži niz preporuka na osnovu kojih će Vlada izraditi višegodišnji plan za sektor obrazovanja, koji će činiti osnovu za dugoročnu, kvalitetnu i održivu reformu u oblasti obrazovanja. Vlada će, kroz budžet i aranžmane sa EU i ostalim donatorima, stvoriti preduslove za pokretanje snažnog investiranja u školsku infrastrukturu. Obrazovni sistem mora biti u punom smislu inkluzivan i mora omogućiti jednak pristup znanju svoj djeci i omladini. Dobre prakse iz domena inkluzivnog obrazovanja, naročito za djecu sa smetnjama u razvoju i djecu iz romske populacije, biće nastavljene i unaprijeđene, kako bi obrazovanje bilo jednako dostupno svakom djetetu. Takođe, Vlada će osigurati dosljedno sprovođenje Strategije ranog i predškolskog obrazovanja, sa naročitom pažnjom prema djeci koja pripadaju najranjivijim grupama u društvu.

Kroz otvorenu komunikaciju resornog ministarstva i sindikata prosvjete, kao i uz usku saradnju i pružanje podrške Univerzitetu Crne Gore i obrazovnim ustanovama na svim nivoima, Vlada će nastojati da targetira najveće izazove u ovoj oblasti, a kroz strateško planiranje nastojeće da jača funkcionalnost obrazovnog sistema. Sistem zasnovan na znanju, stručnosti i funkcionalnosti biće cilj 43. Vlade, uz stvaranje uslova da sva djeca budu uključena u redovni obrazovno-vaspitni sistem.

U Strategiji naučno-istraživačke djelatnosti za period 2018-2021. godina identifikovane su oblasti od prioritetnog značaja, koje će biti važne i u narednom periodu. U okviru ovih projekata IKT-a, koji će biti predmet posebne pažnje i predstavlja naročiti razvojni potencijal, intenzivno će biti podržana istraživanja u mnogim društvenim i ekonomskim sferama koje zahtijevaju komplementarnu upotrebu IKT.

Razvoj nauke u oblasti medicine stvara mogućnost istraživanja bolesti koje imaju tendenciju rasta u populaciji Crne Gore, kao i istraživanja koja će omogućiti individualni pristup u određivanju terapije za svakog pacijenta (personalizovana medicina). Istraživanja koja imaju interdisciplinarni karakter otvaraju mogućnost saradnje sa primarno nemedicinskim disciplinama, uz razvoj e-zdravija i telemedicine.

Jačanjem profesije istraživača kroz promociju naučno istraživačkog rada i obezbjeđivanje stabilnog izvora finansiranja, sa naglaskom na razvoj ljudskih resursa i istraživačkih kapaciteta kroz kreiranje institucionalne podrške, naučnom kadru će biti ponuđena mogućnost stvarnog doprinosa nauci kroz kontinuirani istraživački rad, transfer znanja i saradnju sa inostranim partnerima.

Kad je riječ o upravi tu moramo nastaviti sa intezivnim reformama, sa ciljem ostvarivanja suštinskog iskoraka u ovoj oblasti koji mora da bude jedan od najvažnijih zadataka. Neki pomaci već su postignuti, ali predstoje izazovi u pogledu transparentnosti rada organa javne uprave, zapošljavanja i napredovanja na osnovu zasluga, optimizacije procesa rada i zaposlenih, kao i sistema odgovornosti. U svim oblastima potrebno je dati snažan impuls za brže ostvarivanje promjena i postizanje vidljivih rezultata. Povećanje transparentnosti državnih i lokalnih organa, u cilju izgradnje moderne, efikasne i svima dostupne uprave, put je do izgradnje povjerenja građanki i građana u rad javne administracije. Poseban akcenat će biti

stavijen na njihovo pravo na pristup informacijama, kroz unapređenje primjene zakonskih rješenja. Za početak, ali i kao podstrek ostalima, ova vlada će svoje sjednice otvoriti za javnost. Izgradnja kapaciteta javne administracije, kroz stalno usavršavanje, nadogradnju znanja i vještina, ključni su preduslovi za jačanje profesionalnosti javne administracije kao okosnice javne uprave. Vlada će se usmjeriti na dalje povećanje broja i kvaliteta elektronskih usluga, uz otvorenu komunikaciju sa građanima i građankama, kroz uspostavljanje sistema mjerenja njihovog zadovoljstva, odnosno nezadovoljstva radom državne uprave. Vlada će posebnu pažnju posvetiti reformi javne uprave na nivou opština, odnosno u jedinicama lokalne samouprave.

Kada je riječ o slobodnom stvaranju, pisanju, govorenju i djelovanju govorimo o kulturi i o medijima. Kulturno bogatstvo i njegova različitost predstavljaju jednu od temeljnih karakteristika našeg društva. Harmonija kulturnih različitosti, uz uvažavanje svih specifičnosti, jedan je od ciljeva 43. Vlade, Interkulturni dijalog je proces u kojem različitosti dobijaju višu i dinamičnu dimenziju i on će biti važan instrument u harmonizaciji kulturnih različitosti. Naš važan zadatak će biti kreiranje kulturne strategije, kao neophodnog uslova za dugoročno osmišljavanje kulturne politike u Crnoj Gori. Nastavićemo da saradujemo sa evropskim institucijama i insistirati na primjeni najviših međunarodnih standarda u zaštiti kulturnih dobara u Crnoj Gori. U tom smislu, uložićemo dodatne napore kako bi Kotor zadržao status na listi Svjetske baštine UNESCO-a. U fokusu ove vlade će biti izrada dugoročnog strateškog dokumenta nacionalnog programa razvoja kulture u skladu sa Zakonom o kulturi, intenziviranje izmjena i dopuna zakonske regulative iz ove oblasti, unapređenje sistema zaštite i upravljanja kulturnom baštinom, jačanje mehanizama na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i njihovog stavljanja u funkciju održivog korišćenja. Od posebne važnosti je i jačanje međunarodne saradnje i predstavljanje kulturne baština i kulturno-umjetničkog stvaralaštva Crne Gore u inostranstvu, uz poštovanje multietničnosti i multikulturalnosti kao najvećih vrijednosti crnogorskog društva. Takođe, predstoji jačanje nezavisne kulturne scene, kadrovskih kapaciteta u kulturi, nastavak aktivnosti na ravnomjernom razvoju kulture na teritoriji cijele Crne Gore i jačanju uloge lokalne zajednice i njenog doprinosa u oblasti kulture. Vlada će biti posvećena uspostavljanju Cetinjskog bijenala kao centralnog umjetničkog događaja u državi.

Kada je riječ o medijima i javnom informisanju, nova vlada će osnažiti i doraditi javne politike u ovoj oblasti u cilju unapređenja medijskog pluralizma, odnosno kvalitetnog informisanja javnosti o svim pitanjima koja su značajna za život građanki i građana. Ovo podrazumijeva i veću pažnju Vlade prema informisanju na lokalnom nivou. U Crnoj Gori, sa procijenjenim ukupnim marketinškim budžetom od 11 miliona eura, posluje više od 150 medija, a kvalitet informisanja bi mogao biti bolji. U programu nove vlade biće i usvajanje prve medijske strategije Crne Gore za period 2022.-2026., koja će na kvalitetan način odrediti smjernice za dalji razvoj okruženja za rad medija i informisanje javnosti. Osim te strategije, Vlada će dovesti do kraja proces izmjena tri ključna propisa za rad medija: Zakona o medijima, Zakona o audio-vizuelnim medijskim uslugama i Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizije Crne Gore. Zakonom o medijima, koji je danas dobrim dijelom uskladen sa standardima Evropske unije i Savjeta Evrope, posebno će biti tretirana pitanja statusa medija (način osnivanja), položaj zaposlenih u njima, zaštita novinarskih izvora, finansiranja medija iz Fonda za medijski pluralizam, kao i status internetskih publikacija (portala). Položaj elektronskih medija (uključujući i javne emitere) u Crnoj Gori će biti unaprijeđen na osnovu donošenja novog zakona o audio-vizuelnim medijskim uslugama. Vlada neće dozvoliti da se o događajima u Crnoj Gori informišemo dominantno posredstvom elektronskih medija čiji su osnivači u državama regiona. U cilju boljeg regulisanja tržišta elektronskih medija neophodno je jačanje samostalnosti Agencije za elektronske medije (AEM), kao regulatornog organa za oblast audio-vizuelnih medijskih usluga. Samostalnost AEM-a treba da bude ojačana izmjenama zakona kroz mehanizme kojima će neprimjereni uticaj političkih partija na Savjet AEM-a biti spriječen.

Kad je riječ o ekologiji radi se o najvećoj komparativnoj prednosti koje ova država ima u odnosu na bilo koju državu svijeta. Deklaracijom o ekološkoj državi, koju je Skupština usvojila 20.septembra 1991.godine, kao društvo smo se obavezali da ćemo uspostaviti snažan odnos sa prirodom i rukovoditi se zakonima prirode u izgradnji države. Jedan od važnih zadataka 43. Vlade će biti preduzimanje koraka kako bismo se tom cilju i približili. Imajući u vidu da održivi razvoj podrazumijeva holistički pristup u kojem se društvenoj, ekonomskoj i ekološkoj dimenziji pristupa kroz jedinstven okvir, na međusobno koristan, a ne antagonistički način, naša je opredijeljenost da tako i radimo. Vlada će podsticati izgradnju ekološke kulture i podizanje svijesti da je zdrava životna sredina pravo, ali i obaveza, kroz tijesnu saradnju sa građankama i građanima, nevladinim i biznis sektorom i medijima. Cilj je izgradnja povjerenja u javnosti u zelene političke opcije kroz približavanje regulative i podsticanje učešća civilnog sektora u odlučivanju. U prethodnom periodu su pokrenuta rješenja određenih spornih pitanja, pri čemu posebno bih izdvojio status Solane, kao centra koji ima širi društveni značaj, odnosno kao tačke koja je od strane evropskih partnera prepoznata kao izuzetno važna ekološka tačka u Crnoj Gori. Nadam se da će 43.Vlada uspjeti da iznađe rješenje koje će biti u potpunosti ekološki održivo a da će se i proizvodnja soli na tradicionalan način vratiti na tom području.

Radi poboljšanja zaštite životne sredine promovisaćemo upotrebu obnovljive energije u privredi i privatnim domaćinstvima, ukjučujući ulaganje u energetska efikasnost. Uvođenjem efikasnog sistema sankcija zaustavićemo zloupotrebu i kršenje propisa u oblasti upravljanja otpadom, istovremeno razvijajući odgovarajući sistem upravljanja otpadom u Crnoj Gori. Naš cilj je, takođe, stvaranje koherentnog i integrisanog sistema upravljanja vodama između državnog i opštinskog nivoa, kao i efikasnog sistema sankcionisanja zagađenja priobalnog i drugih područja. Vlada će se posebno fokusirati na efektivnu implementaciju Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila za poglavlje 27, preduzimanje hitnih mjera za očuvanje i unapređenje ekološke vrijednosti zaštićenih područja i potencijalnih Natura 2000 lokacija kao što su Ulcinjska solana, Skadarsko jezero, rijeka Tara i drugi vodeni sistemi, ubranu izradu nacionalnog energetskog i klimatskog plana u skladu sa preporukama Energetske zajednice. Zaštićenim područjima i nacionalnim parkovima ćemo profesionalno upravljati. Oblast urbanizma i prostornog planiranja se već decenijama nalazi u izuzetno zabrinjavajućem stanju, koje je prouzrokovano nesavjesnim odnosom državnog aparata prema nečemu što je od strateškog značaja. Dosadašnja zakonska rješenja jesu garantovala decentralizaciju procesa donošenja planskih dokumenata, ali su se u tom procesu očigledno više štitili privatni interesi nego državni, zbog čega smo i dovedeni u ovakvo stanje. Izmjenama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata iz 2017. godine urbano planiranje u Crnoj Gori postalo je u potpunosti centralizovano, netransparentno i nefunkcionalno.

Veliki broj planskih dokumenata više ne važi zbog isteka rokova ili nije upodobljen sa trenutnim okolnostima, dok veliki broj dokumenata ni do danas nije donijet. Čitav sistem je godinama paralizovan, šta samo ohrabruje realizaciju zastarjelih i loših planova ili gradnju mimo bilo kakvog procedura. Zbog toga će nova Vlada u sto kraćem roku otvoriti široki dijalog sa strukovnim udruženjima, civilnim sektorom međunarodnim partnerima i zainteresovanim građankama i građanima, stručnom javnošću, na koncipiranje novog zakona o planiranju i izgradnji prostora, kako bi urbano planiranje bilo decentralizovalo, a planska dokumenta - poput prostornog plana Crne Gore - bila urađena u skladu sa javnim interesom. Sa kvalitetnim zakonskim okvirom i deblokiranim institucijama, Crna Gora će brže dobijati kvalitetne planove, a građanke i građani će moći aktivno da učestvuju u tom procesu i da imaju kolektivnu moć nad urbanim planiranjem.

Kada je riječ o poljoprivredi, poljoprivreda ima višestruku ulogu u razvoju društva i ekonomije svake države. U Crnoj Gori ona donosi oko 8% BDP-a, prosjek EU ispod 2%, angažuje više od 20% od ukupno zaposlenih (u EU oko 5%). Važnost crnogorske poljoprivrede se ogleda u stvaranju osnova za prehrambenu industriju, podršku turizmu i drugim sektorima, uz doprinos očuvanju prirodnih resursa, sela i seoske tradicije. Izazovi sa kojima se suočava naša poljoprivreda bitno su različiti od onih u visokorazvijenim zemljama. Prioriteti 43. Vlade biće rad na dugoročnoj strategiji, u saradnji sa proizvođačima i svim stručnim kadrovima, iz koje treba da proistekne konzistentna agrarna politika i jasna uloga države. Biće pripremljen i pravni okvir koji treba da bude podsticajan za dalji razvoj, a istovremeno usklađen sa pravnom tekovinom EU i odredbama Svjetske trgovinske organizacije. Takođe, radićemo na izgradnji modernih institucija čiji su kapaciteti usklađeni sa realnim potrebama i zahtjevima ubrzanijeg razvoja poljoprivrede. Podrška poljoprivredi ogledaće se kroz stvaranje stabilnog i povoljnog društveno-ekonomskog okvira kao i kroz sprovođenje konzistentne agrarne politike.

Kad je riječ o lokalnim zajednicama, podrazumije va se viši nivo decentralizacije i ohrabivanje razvoja neposredne demokratije. Lokalne samouprave moraju jačati svoje kapacitete, a obaveza Vlade će biti da sagleda realne mogućnosti jedinica i unaprijedi odnos sa lokalnim samoupravama kroz sistemski pristup decentralizaciji. U tom smislu, 43. Vlada će se zalagati za princip uvođenja politipskog sistema organizacije lokalne samouprave, gdje bi u smislu teritorijalne organizacije bili prepoznati gradovi i opštine. Od posebnog značaja za primorske opštine jeste i decentralizacija sistema kroz Zakon o Morskom dobru i povećanje ingerencija lokalnih samouprava. Vlada će problem neravnomjernog regionalnog razvoja rješavati kroz uspostavljanje najefikasnijeg i najefektivnijeg modela za ravnomjerni raspodjelu državnih dobara uz veće učešće lokalnih samouprava, kao i jačanjem kapaciteta lokalnih samouprava za veću investicionu aktivnost i privlačenje direktnih stranih investicija. Razvoj lokalne uprave ima poseban nacionalni značaj i predstavlja strateški cilj. Princip koji treba naglasiti i poštovati je puna transparentnost u radu, koji garantuje ukjučenost građanki i građana u proces donošenja odluka, čime se uspostavlja jak antikoruptivni mehanizam na lokalnom nivou.

Kada je riječ o nevladinom sektoru, oni ostaju strateški partner 43. Vlade. Građanke i građani odavno prepoznaju značaj nevladinog sektora za opšte društvene tokovine i za brži demokratski razvoj, a nova Vlada u tom sektoru prepoznaje ključne partnere sa izuzetnim potencijalom za razvoj društva u svim oblastima, kao i značajnim uticajem na društvenu koheziju i solidarnost. Uticajan, nezavisan i profesionalan nevladin sektor preduslov je našeg daljeg demokratskog rasta i neophodan faktor na našem evropskom putu. S toga ulaganje države u njegov razvoj nije trošak nego investicija u napredak društva. Omogućavanje slobodnog djelovanja i participacije nevladinih organizacija u važnim procesima donošenja odluka preduslov su za kvalitetnija rješenja, bolje zakone i odgovorniji rad institucija i ministara. Zato će nevladin sektor biti strateški partner 43. Vlade na njenom evropskom putu. Kreiranje ambijenta za

nesmetano djelovanje NVO koje daju snažan doprinos kvalitetu javnih politika, a istovremeno na kritički način analiziraju rad državnih institucija i ukazuju na nedostatke, Vlada će nastaviti da ohrabruje i podstiče u cilju poboljšanja kvaliteta svih procesa i ostvarivanja boljih rezultata. Konkretno, Vlada će pružiti finansijsku i političku podršku realizaciji Strategije saradnje između organa državne uprave i nevladinih organizacija za period 2022.-2026.godina. Podržaće i unapređenje Zakona o NVO, modela javnog finansiranja, prakse konsultacija, kao i jačanje participativne kulture među državnim službenicima.

Kada je riječ o digitalnoj transformaciji ona je takođe posebno strateški važna za Crnu Goru jer je riječ o neophodnim preduslovima daljeg razvoja Crne Gore u svim oblastima javne uprave, privrede, društva i u njoj leži budućnost ekonomskog rasta.

Vodeći se Strategijom digitalne transformacije Crne Gore za period 2022.-2026.godina, digitalnom agendom, širim strateškim okvirom Evropske unije i najboljim međunarodnim praksama, naš fokus će biti na osnaživanju digitalnih vještina cjelokupnog društva, jačanju digitalne infrastrukture, digitalnog poslovanja i digitalnih javnih usluga, kako bi građanke, građani i privreda bili osnaženi da ostvare održivu i prosperitetniju budućnost. Vlada će posebno biti fokusirana na projekte digitalne transformacije javne uprave u cilju izgradnje otvorenije i efikasnije e-uprave fokusirane na potrebe građana, uspostavljanja i unapređenja jedinstvenog portala za sve usluge javne uprave zasnovane na principu "one-stop-shop" portal, koji bi služio kao jedinstvena ulazna tačka za sve javne usluge, zatim na povećanje transparentnosti kroz otvaranje sjednica Vlade za javnost, što sam već najavio, kao i na povećanje broja institucija koje čine dostupnim podatke na portalu otvorenih podataka i proširenje Google usluga u Crnoj Gori, tako što ćemo omogućiti funkcionisanje Google Payment i PayPal usluga. Zakonskim izmjenama po uzoru na neke evropske države (Estonija, Hrvatska i Portugal) smanjićemo zakonske barijere za boravak i rad digitalnih nomada u Crnoj Gori i omogućiti im privremeni boravak do 2 godine. Cilj nam je da u 2022. godini pozicioniramo Crnu Goru kao top-destinaciju za digitalne nomade. Ova Vlada će, u cilju uspostavljanja digitalne transformacije društva, formirati Kancelariju za digitalizaciju i inovacije. Fokus će biti na digitalizaciji javne uprave, reformi obrazovnog sistema sa naglaskom na jačanju digitalnih vještina i proglašavanju IT industrije strateškom granom razvoja ekonomije Crne Gore.

Poštovana predsjednice Skupštine Crne Gore, poštovani članovi predsjedništva, poštovane poslanice, poštovani poslanici, uvaženi građani i građanke Crne Gore, draga dijasporo,

Veliki sam optimista i vjerujem u svijetlu budućnost naše Crne Gore. Znam da zajedno, u kratkom vremenskom periodu, možemo uraditi mnogo. Ovo je država velikih mogućnosti koje neće biti iskorišćene sve dok ne naučimo da negujemo kulturu kompromisa. Zato ću voditi aktivan dijalog sa svim društvenim akterima u cilju poboljšanja atmosfere u društvu. Samo smanjenje polarizacije i pomirenje vode ka napretku. Ne pristajem na "dvije suprotstavljene Crne Gore" i svi se moramo boriti za jednu, jedinu građansku državu, bez razlika i uz poštovanje svih različitosti. Nema dileme da je ostvarivanje pune demokratije moguće samo uz stabilnu pravnu državu i jake institucije. Eliminisanje korupcije najvažniji je zadatak koji stoji pred ovom generacijom političkih lidera. Naš zadatak je da prevaziđemo osjećaj apatije kod građanki i građana, a to možemo postići brisanjem kategorije "nedodirljivih" i uspostavljanjem sistema - "zakon je jednak za sve". Građanke i građani su željni pravde, a naša je obaveza da im je isporučimo. Politička volja za takvo nešto je ovdje neupitna.

Nova 43. Vlada će počivati na dva glavna stuba, vladavini prava i ekonomskom razvoju, kroz koje želimo da stvorimo bolju perspektivu za sve nas. Svi treba da uložimo napor da Crna Gora bude naredna članica Evropske unije, a da na formalno članstvo ne čekamo dugo. Od svih ministarki i ministara tražim da rade posvećeno i u skladu sa zakonom i interesima države Crne Gore. Borimo se za djecu Crne Gore koja svoju budućnost treba da vežu za svoju državu. Ne smijemo da robujemo predrasudama, već da kroz promociju otvorenog društva, vodimo mudru regionalnu i međunarodnu politiku. Crna Gora treba da bude atraktivna i primamljiva za investicije, a ujedno da svima garantuje visok stepen sigurnosti, kako ljudi, tako i kapitala. To što smo ekološka država moramo iskoristiti kao najveću komparativnu prednost i globalni brend po kojem se naša država razlikuje od svake druge države na svijetu. Čuvajući naš prostor i pametno koristeći resurse, Crna Gora može biti drugačija i ljepša. Stoga, ne smije biti straha od promjena i inovacija. Ako zelimo da mijenjamo svijet prvo moramo mijenjati sebe.

Svaka kriza je ujedno i šansa. Pred nama je prilika koju ne smijemo propustiti. Sa malo zajedničkog napora možemo uraditi istorijske stvari za našu državu. Snažnom vjerom u uspjeh jačamo optimistički duh i pokrećemo istorijski proces.

Pozivam vas sve da ostavimo za sobom razlike, vodimo inkluzivnu politiku i pošaljemo poruku da je Crna Gora zemlja dogovora. Naš svijet je evropski, a to znači da projektujemo državu srećnih i zadovoljnih ljudi. Vrijeme je da zajedno uspijemo u tome.

Živjela građanska, evropska i ekološka Crna Gora!
Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 16:44:05)

Zahvaljujemo mandataru dr Dritanu Abazoviću na izloženom ekspozeu. Sada prelazimo na uvodna izlaganja i riječ ima ispred Kluba DPS, Liberalna partija poslanik Jevto Eraković.
Izvolite.

JEVTO ERAKOVIĆ (28.04.22 16:44:27)

Evo s obzirom da se mandatar još uvijek privikava na novu ulogu mi ćemo dati jedan dodatni doprinos za njegovu molbu da izađemo u susret, s obzirom da nije pročitao sastav Vlade, evo pozivam ga da to i uradi, da bismo imali ispunjene te formalne preduslove za glasanje.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 16:44:49)

Zahvaljujem, poslaniku Erakoviću.
Izvolite, mandataru.

DRITAN ABAZOVIĆ (28.04.22 16:45:02)

Zahvaljujem, predsjednice.
Hvala, kolega Erakoviću.

Nisam zaboravio nego ono što sam već objavio u javnosti nisam čitao ovog puta, ali nema ništa z goreg da se ponovi.

Dakle, evo, ako dozvolite ukratko ću pročitati ovu malo kraću verziju pošto postoje dvije.

Predlažem sastav nove 43. Vlade Crne Gore:

- dr Jovana Marović, potpredsjednica Vlade za spoljnu politiku, evropske integracije i regionalnu saradnju i ministarka evropskih poslova;
- Vladimir Joković, potpredsjednik Vlade za ekonomski sistem i ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede;
- mr Raško Konjević, potpredsjednik Vlade zadužen za politički sistem i unutrašnju politiku i ministar odbrane;
- mr Ervin Ibrahimović, potpredsjednik Vlade zadužen za regionalni razvoj i ministar kapitalnih investicija;
- Marko Kovač, ministar pravde;
- Filip Adžić, ministar unutrašnjih poslova;
- mr Aleksandar Damjanović, ministar finansija;
- mr Ranko Krivokapić, ministar vanjskih poslova;
- Goran Đurović, ministar ekonomskog razvoja i turizma;
- Vasilije Lalošević, ministar sporta i mladih;
- mr Maraš Dukaj, ministar javne uprave;
- Admir Adrović, ministar rada i socijalnog staranja;
- mr Miomir Mijo Vojinović, ministar prosvjete;
- Dragoslav Ščekić, ministar zdravlja;
- mr Maša Vlahović, ministarka kulture i medija;
- Ana Novaković Đurović, ministarka ekologije, prostornog planiranja i urbanizma;
- Fatmir Gjeka, ministar ljudskih i manjinskih prava;
- prof.dr Biljana Šćepanović, ministarka nauke i tehnološkog razvoja;
- Zoran Miljanić, ministar bez portfelja i
- Andrija Vuksanović, ministar bez portfelja.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 16:47:17)

Zahvaljujem još jednom mandataru.

Sad smo i formalno ispunili uslove predlaganja ekspozea i Vlade od strane mandataru, vraćamo se na uvodna izlaganja.

Riječ ima poslanik Jevto Eraković, ispred Kluba DPS, Liberalna partija.

Izvolite, kolega Erakoviću.

JEVTO ERAKOVIĆ (28.04.22 16:47:36)

Hvala Vam.

Poštovana predsjednice, poštovane poslanice i poslanici, poštovane građanke i građani Crne Gore, Crna Gora je pred izborom 43. Vlade, a biće manjinska uz podršku stranke kojoj pripadam. Prostora za političke igre bilo je na pretek. Neki iz ovog parlamenta iskoristili su ga nažalost naširoko, DPS nije, i zato sam veoma ponosan na stranku čiji sam član i potpredsjednik. Jer, Crna Gora umalo nije nestala u ovim političkim igrama.

Zemlja nam je na koljenima, geostrateški, ekonomski, institucionalno, zdravstveno, po svim osnovama naša domovina danas je u neuporedivo lošijoj situaciji nego prije izbora 30.avgusta 2020.godine. Mnogi to neće, ne žele ili ne umiju da vide, ali to ne mijenja suštinu. Nekompetentnost i nemar prema vitalnim, nacionalnim interesima Crne Gore bili su toliki da je teško naći odgovarajuće riječi da bi se sve to opisalo. Teško je opisivati, ali nije teško razumjeti razloge i motive, ogromna većina dosadašnjih aktera vlasti imala je obavezu da ispuni dug prema državnim i crkvenim politikama druge države. Politike takve da u njoj nema ni Crne Gore, kao nezavisne države, niti Crnogoraca kao naroda. Štete koje su napravili vođeni revanšizmom, ne samo prema pojedincima, nego prevashodno prema državi moraju biti predmet ozbiljne pažnje nove vlade.

Posebno potenciramo najeklatantniji primjer događaja na Cetinju 4. i 5.septembra, za koji očekujemo od potpredsjednika Vlade Konjevića da nam da punu istinu. Vjerujući da se u ponašanju dijela vlade na čelu sa dosadašnjim premijerom pokušavaju sakriti elementi veleizdaje zemlje.

Naravno, znamo da odgovornost za istragu na ovu temu pripada isključivo tužilaštvu, ali jednako dobro znamo da su organizaciji šikaniranja crnogorskih patriota tih dana aktivno učestvovali pripadnici dva važna resora Vlade - Policija i Vojska. Što je najžalosnije, i neki ljudi iz vrha te dvije formacije.

Znamo da nova vlada i novi ministri, ne samo da mogu nego i moraju da doprinesu punoj objektivizaciji slike o tim zbivanjima, ako nije bilo duplih komandi iz Beograda, biće nam drago, znaćemo da je sve bilo samo izraz političkog i vjerskog sljepila dosadašnjeg premijera i nekolicine njegovih nedoraslih saradnika, ali, ako je bilo duplih komandi, to mora biti sankcionisano, ne samo politički, nego krivično, pravno da nam se veleizdaje ne bi redovno ponavljale.

Zbog svega pobrojanog naša je nezavisnost bila dovedena u opasnost, najveću od 2006.godine, kada smo je obnovili. Zemlja je uveliko uvedena u stanje u koje se nalazila Ukrajina prije ruske invazije. Mala Ukrajina scenario je toliko često i tako strasno izgovaraju neki u našem društvu da to mora da brine svakoga ko želi mir i dobro ovoj zemlji. I nije nažalost, riječ samo o mračnim željama. Prijetnja je stvarna i stoji nad našim domovima, nad životima naše djece i nas. Moramo je biti svjesni da ne bude kasno.

Ekonomski, naša državna kasa je prazna. Investitori su protjerani iz Crne Gore. Talas populizma zapljusnuo je čitavu zemlju. Povećane plate iz nereálnih izvora, pojedene su vrlo stvarnim poskupljenjima doslovno svega. One oduševljene Evropom sad, podsjetiću da smo nažalost '90-ih bili milijarder, a bili smo najsiromašniji u našim životima. I tada su nam servirani razni scenariji za preporode. Svi dobro znamo kako je završilo. Jedna smo preživjeli. Svi zajedno moramo misliti o tome, opet da ne bude kasno.

Institucionalno, sve nam je blokirano. Toliko da smo se danas jedna okupili na ovom skupštinskom zasijedanju. Jedna toliko obična stvar u svakoj demokratiji - zasijedanje Parlamenta u Crnoj Gori je postala gotovo nemoguća misija. Ovo je naslikovitiji primjer koliko nam je zemlja u blokadi. Pogledajte samo jučerašnje dojave koje su ispraznili naše škole i vrtiće. Zapamtimo dobro slike te praznine. Zar više ikoga treba ubjeđivati da vidi ono što je očigledno? Sve ovo, naravno da se ne dešava slučajno. Ne, ovo je sve dio istog geostrateškog i ekonomskog plana. Plana da Crna Gora postane okamenjena, fizički prisutna, a u stvarnosti zaustavljena u vremenu i prostoru. Mi se tome moramo suprostavljati i moramo u tome uspjeti kao što smo uspjeti i 2006.godine. Svoje stranačke i sve druge interese DPS je ostavio po strani. To očekujemo i od drugih, svih onih koji su svjesni ovih prijetnji i koji imaju isti cilj da Crnu Goru vratimo na evropski i građanski kolosjek. Riječi i zaklinjanja neće biti dovoljni. Ukrivanja i maskiranja više nijesu mogući. Rekao sam to već i ponoviću. Jasno ćemo i pravim imenom nazvati i uperićemo prst u svakoga ko pokušava na bilo koji način da ovo ugrozi. Jednako, kao što više nećemo ćutke pristajati na šikaniranja. Među 150 hiljada naših glasača su najobrazovaniji, najkvalitetiji, najstručniji i najumniji ljudi Crne Gore. I oni više ne smiju biti na meti lažnih moralista koji su na krilima parapolitičkog i partijsko-crkvenog pokreta dobili moć da odlučuju o sudbinama ljudi.

Što se tiče nas završićemo naše unutrašnje reforme u skladu sa naučenim iz grešaka i punom snagom povući ka ostvarivanju ovog osnovnog cilja.

Jasno je da se izborom 43. Vlade Crnom Gorom neće poteći med i mlijeo. Ne, i u njoj, ali možda još više oko nje trajaće ova borba između dva cilja, evropske i građanske Crne Gore sa jedne i ona koja bi da bude nečija provincija, nečija gubernija, nebitni dio nečijeg sveta. Zašto je mi onda podržavamo?

Mnogo puta smo ponovili da manjinska vlada nije najbolji izbor. Najbolji i praktično jedini odgovoran odgovor na političke probleme u državi bila bi, kao što smo i više puta rekli, politička vlada. Mi, međutim ne zatvaramo oči pred realnošću. Razumijemo da su građani na izborima 30. avgusta 2020. godine saopštili da ne žele da DPS vodi Vladu Crne Gore u periodu koji teče. Prihvatili smo rezultate izbora i potrudili se da budemo državno odgovorna opozicija. Činjenice pokazuju da smo bili uspješni u tome. Odbranili smo Crnu Goru ne samo od velikosrpskog nacionalizma iz Beograda nego i od neodgovorne vlade tobože samo crnogorske. I vrlo smo ponosni i na tu etapu svog aranžmana. Zato podržavamo realnu moguću vladu u ovom trenutku, kao manjinsku, prelaznu, oročenu na godinu dana do sljedeće vlade koja će biti politička i koja će pokušati i vjerujem i uspjeti da Crnu Goru nastavi da vodi putem evropskom i evroatlantskog razvoja kojim se uspješno kretala do dolaska samoproglašanih oslobodilaca.

Ne zaboravljamo, naravno da su dvije partije koje čini Vladu, koje ćemo danas podržati, bile dio počasti koja je zadesila Crnu Goru nakon 30. avgusta. Principijelno, insistiraćemo i na njihovoj odgovornosti za sve loše i nezakonite učinke dosadašnje vlade, ali kao nepokolebljivo nacionalno odgovorna stranka podrškom manjinskoj vladi želimo da prekinemo agoniju u kojoj se Crna Gora obrela bez realne potrebe.

Želimo da poklonimo povjerenje svakom ko je, radeći u katastrofalnoj formaciji dosadašnje vlade, spoznao da postoji drugačija politika i prosperitetnija platforma i ako želi da djelujući na toj novoj platformi doprinese svojoj državi.

Danas mi, što više nas različitih po mnogo čemu, ali slični po snu o građanskoj i evropskoj Crnoj Gori, da ne gubimo iz vida taj naš osnovni cilj i da se oko njega okupimo i da za njega zajedno i radimo. I na to vas danas pozivam sve u Parlamentu i URU koja je u prethodnom periodu, moguće iz dobrih namjera kako one ističu, ali je paktirala sa retrogradnim politikama i dala legitimitet okamenjivanju Crne Gore i SNP koji s ulaskom u Vladu nadam se pridružuje korupusu evropskih i građanskih partija i ljudski i politički mi navijamo za taj vaš iskorak jednako koliko ćemo biti brana tome da SNP u vlast unese miraz porazne logike koja je u prošlosti dovodila do ratova i progona ljudi.

Postupci iz bilo kakvih pobuda koji bi urušavali građanski i proevropski koncept Crne Gore biće osujećeni i to želim jasno, javno i glasno da vam kažem. DPS će biti najjači vjetar u jedra promjeni koja je nužna. Okretanje našeg državnog broda, našeg društva, ponovo na pravi smjer. Svjesni smo odgovornosi, jer ko god da drži kormilo zavisice od snage našeg vjetra.

Obraćam se sada našim simpatizerima, biračima i članstvu. Ko god da drži kormilo zavisice od snage našeg vjetra. To nije prijatna drugima nego naša obaveza da crnogorska jedra nikad ne ostanu bez evropskog vjetra. Budemo li radili dobro i mnogo, budemo li poštteni prema sebi i drugima, budemo li imali vjere u sebe i samopoštovanja, budemo li našu snagu i pamet koristili za dobro ovog društva, onda će i kormilo u naše ruke, najkasnije za godinu. Ono što možemo da vam obećamo mi našu zemlju i san o njenoj evropskoj budućnosti nikada nećemo izdati.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 17:00:10)

Zahvaljujem poslaniku Erakoviću. Bilo je malo prekoračenje u izlaganju. Zamolila bih kolege da se držimo onoga što ste se dogovorili juče na sjednici Kolegijuma. S tim u vezi nastavljamo dalje sa uvodnim izlaganjima. Sljedeći na redu je poslanik Damir Šehović ispred Kluba Socijaldemokrata. Izvolite, poslaniče Šehoviću.

DAMIR ŠEHOVIĆ (28.04.22 17:00:29)

Hvala, predsjednice Skupštine.

Poštovane kolege, uvaženi mandataru,

Dobro je što je splet okolnosti htio da o novoj 43.Vladi Crne Gore raspravljamo na Cetinju. Ovo kažem iz razloga što baš ovdje u ovom prijestonom gradu mnogo veću težinu ima pitanje koje sam namjeravao svima nama koje smo do sad predstavljali 40 opozicionih poslanika, ali i pristojnoj, civilizovanoj, građanskoj, evropskoj Crnoj Gori javno da postavim.

Jesmo li se mi za ovo borili posljednjih godinu i po dana? Uvažene kolege, je li se zbog Vlade koju Socijalistička narodna partija i URA drži za perčin desetine hiljada građana kupilo 6.septembra 2020.godine na onom veličanstvenom patriotskom skupu na Trgu nezavisnosti u Podgorici? Jesu li se zbog toga stotine i stotine ljudi uporno okupljale na Bogetićima kako bi zaštitile ugled Crne Gore? Je li zbog toga hiljade

građana Crne Gore, baš ovdje na Cetinju i na Belvederu, nedaleko odavde, bilo primorano da se guši u suzavcu da bi branilo ugled, čast i dostojanstvo sekularne Crne Gore? Odmah da vam kažem ja mislim da nijesu, čak bih bio spreman da tvrdim da nijesu. Pitajte one, zašto da ne kažem i to, koji su svojim životima na Belvederu branili vertikalnu Crne Gore i koji nijesu dozvoljavali da se Crna Gora obezdrži, šta oni misle o Vladi u kojoj ubjedljivu većinu imaju oni koji su ih tih dana bjesomučno, mučki, potpuno nepotrebno, zatrpavali gomilom šok bombi i gumenih metaka. Pitajte ih šta oni misle o tome što ogromnu većinu u toj vladi koju danas treba da birate čine predstavnici one politike, koji na sraman način ovih dana taj isti Belveder pokušavaju da kriminalizuju, a tamo, uvažene kolege, na Belvederu, a ne u Parlamentu Crne Gore je pala Krivokapićeva vlada.

Baš zbog toga, baš zbog hiljada naših cijenjenih građanki i građana Crne Gore koji su ogrnuti crnogorskim zastavama bili prinuđeni dobrovoljno, niko ih na to nije tjerao, da brane građansko ustrojstvo Crne Gore. Baš zbog onih koji se nikako nijesu mirili sa činjenicom da neko uporno i uporno pokušava da tu Crnu Goru obezdrži, da je učini državom ljušturom kako bi se njome lakše upravljalo sa strane, ali i zbog naših časnih 30 dosljednih godina državotvorne politike Socijaldemokratama ni na kraj pameti ne pada da podrže ovakvu vladu.

Nećemo, uvažene kolege, zarad funkcija žmuriti na ono što smo s punim pravom svi zajedno timski kritikovali u Krivokapićevoj vladi. Nećemo zarad brojnih fotelja po dubini i širini koje su nam nuđene baciti pod noge partijsko, a bogami ni državno dostojanstvo.

Mi, uvažene kolege, nijesmo rušili Krivokapićevu vladu, da bismo umjesto nje dobili SNP-ovu vladu. Odmah da budem konkretan, kada mandatar, a da ga na to niko ne ćera, bez ikakvog povoda i bez neke obaveze, partiji koja je učinila sve da nezavisne Crne Gore ne bude, partiji koja je na svakoj istorijskoj raskrsnici, uvažene kolege, odabrala, po našem mišljenju, pogrešno skretanje, na štetu te nezavisne Crne Gore, partiji koja je bila i ostala protiv članstva Crne Gore u NATO Alijansi, partiji koja nije smogla snage ni do dan danas da uradi ono što je sav civilizovani svijet uradio i da genocid u Srebrenici nazove genocidom, a agresiju Rusije na Ukrajinu agresijom, partiji koja je predvodila rušilačke demonstracije zbog toga što je država Crna Gora iskoristila svoje ustavno pravo i priznala nezavisnost Kosova, partiji koja nije imala političku petlju, partiji koja nije imala političku petlju i pored toga što je Krivokapićeva vlada ponižavala da glasa protiv te vlade, partiji koja jednako tako nije imala političku petlju da glasa protiv odnosno za smjenu bivšeg predsjednika Parlamenta, e kada mandatar, a da ga niko, u političkom smislu kazano, ne bije po ušima da to radi, toj partiji ponudi šest kapitalno važnih resora, potpredsjedničko mjesto u Vladi zaduženo za ekonomski sistem i pride mjesto predsjednika Parlamenta, onda nam dajte za pravo da tvrdimo da taj mandatar, po našem mišljenju, ima skrivenu agendu, agendu koja nije u interesu ove, a jeste u interesu neke druge države. Onda nam dajte za pravo da kažemo da mandatar tim činom ne pokazuje potrebnu odgovornost prema vitalnim, nacionalnim i građanskim interesima ove države.

Mi se, uvažene kolege, plašimo da se ovakvoj vladi raduje više nama susjedna država, jedan važan regionalni igrač, kako ga opisa na jednom opštinskom odboru predsjednik Socijalističke narodne partije u liku Aleksandra Vučića, ovakvoj vladi nego građani Crne Gore.

Zašto sam spreman da to ustvrdim? Zato što je evidentno da taj važan regionalni igrač mnogo veći uticaj na ovu vladu koju ćemo danas izabrati ima nego što je imao uticaj na Krivokapićevu vladu. Jer, će najmanje šest ministara koji će danas biti izabrani u ovoj vladi biti pod njegovom direktnom kontrolom. To nemojte da pitate mene, odakle znam, to nam je svojim postupkom predsjednik partije koja je kandidovala te ministre pokazao, kada je prije nego što je donio odluku da uzme učešće u manjinskoj vladi, pošao u Beograd po sopstveno mišljenje. Pa nakon što je dobio amin od tog važnog regionalnog igrača koji ih je savjetovao da uđu u manjinsku vladu, da bi odigrali veliku partiju šaha koja se tiče Crne Gore, Republike Srpske i Kosova su donijeli tu odluku.

Nemojte u konačnom meni da vjerujete na riječ, odslušajte šta je predsjednik Socijalističke narodne partije svojim kolegama na Opštinskom odboru u Beranama kazao kao ključni argument koji je njega motivisao da uđe u ovakvu vladu.

Na onima, uvažene kolege, koji danas preuzmu odgovornost za ovakav koncept direktnim učešćem u 43. Vladi, ali i na onima koji takav koncept podrže je da našoj javnosti objasne, zašto nakon dvogodišnjeg, moram da kažem civilizacijskog posrnuća koje su izazvali isti oni koji će da vode ključnu riječ i u novoj vladi, zašto onima koji su to posrnuće izazvali daju punu kontrolu nad Vladom i Parlamentom.

Zbog evropskih integracija i zbog deblokiranja blokiranih institucija sigurno ne. Jer, koncept 49 u ovom parlamentu ne postoji, taj koncept je srušen, a to je bio osnovni razlog zbog čega smo uostalom i otvorili priču i otvorili mogućnost o formiranju manjinske vlade. Zbog pomirenja još manje, jer što se nas u Socijaldemokratama tiče možemo se miriti samo oko građanskih i evropskih vrijednosti. Samo oko vrijednosti koje jačaju, a ne oko vrijednosti koje slabe njenu državnost. A ovdje je problem u tome što se nameće takva situacija da se 44 poslanika koja pripadaju jasnoj, evropskoj i evroatlantskoj većini trebaju pomiriti sa stavovima partije koja do sada nije imala privilegiju da bude dio toga društva, sa stavovima partije koja ni za milimetar ni dan danas ne odstupa od svog političkog nasleđa, nego se njime ponosi,

političkog nasleđa koje im je ostavljeno od Miloševića i od Bulatovića, jer su bili njegovi najvjerniji sljedbenici, da budem jasan i precizan. Ako treba da se pomirimo sa tim da se negira crnogorska nacija, ako treba da se mirimo sa još suludom tezom da među komitama nema ni C od Crnogoraca ni Crne Gore ni zere čojstva i junaštva, ako treba da se mirimo sa tezom predsjednika te partije da 21. maj nije važan istorijski datum za Crnu Goru i da ga ne treba obilježavati, što se nas u Socijaldemokratama Crne Gore tiče nikad se ne pomirili, nikad se ne pomirili na tim vrijednostima.

Želim da vam kažem još jednu stvar i time završavam svoje izlaganje. Prije nekih pola godine se s punim pravom digla i kuka i motika zbog toga što je jedan neodgovoran član Krivokapićeve vlade bio neoprezan u odgovoru na poslaničko pitanje i tim neopreznim odgovorom je dao sebi za pravo, a to nije smio uraditi, da relativizuje genocid u Srebrenici. Danas, na današnji dan mandatar za 43. Vladu predlaže najmanje šest ministara koji imaju identičan stav sa onim stavom zbog koga je, s punim pravom, ministar Leposavić smijenjen sa ministra pravde.

Dakle, na današnji dan mandatar šest ljudi predlaže da budu članovi 43. Vlade koji imaju identičan stav sa DF-om sa kim su i bili na zajedničkoj koalicionoj listi, a u sali muk, a u sali tišina. Diskusije kao da biramo izbor za mis, pa mi sad treba da povjerujemo da će nakon izbora 43. Vlade da zavlada mir u Crnoj Gori, da ćemo svi da se volimo da ćemo da budemo srećni i zadovoljni do kraja života. Mi u SD-u nijesmo spremni da čutimo na ono što nijesmo čutali ni Krivokapićevoj vladi. Mi u SD-u ne želimo da zgazimo dostojanstvo ove partije koje ljubomorno čuvamo prethodnih 30 godina pod ovim partijskim imenom poslednjih šest. Mi ne prihvatamo kapitulaciju pred ucjenama SNP-a, a još manje se mirimo sa tezom da usred Crne Gore Crnogorci budu ikebana u njenoj vladi. Zbog toga ćemo s punim zadovoljstvom glasati protiv ove vlade, vjerujući da ćemo zajedno sa ostalim građanskim snagama vrlo brzo shvatiti da je ovo još jedan loš eksperiment koji će se ovoj državi vratiti kao bumerang i da ćemo konačno u još kraćem roku od onog koji je dat ovdje tezom da će se ova vlada birati na period od godinu dana, doći do zaista evropske i evroatlantske većine do neupitne većine koja neće robovati (prekid) koja neće robovati retrogradnom sistemu vrijednosti i u kojoj ćemo i kao rezultat dobiti vladu koja će se s punim pravom moći nazvati i građanskom i crnogorskom. Na toj građanskoj, evropskoj i evroatlanskoj platformi SD imate za partnera. Na platformi koja podrazumijeva da se mirimo sa onim vrijednostima koje urušavaju državno dostojanstvo, sa onim vrijednostima koje ne jačaju nego slabe njen identitet nijesmo spremni da budemo sagovornici. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 17:15:44)

Zahvaljujem, poslaniku Šehoviću. Zaista ste potrošili vremena i više nego što je bilo potrebno. Svakako razumijem i vašu potrebu, pošto ste evo izgleda jedini danas od opoziciji prisutni, ali zaista bih molila da se pridržavamo onoga što je dogovoreno. Eto danas ću biti tolerantna, s obzirom na to da je i svečani trenutak i da se bira 43. Vlada, ali da se razumijemo u narednom radu Skupštine ćemo se držati Poslovnika.

Sljedeći riječ ima ispred Kluba Socijalističke narodne partije poslanik Dragan Ivanović.
Izvolite, kolega.

DRAGAN IVANOVIĆ (28.04.22 17:16:33)

Hvala, predsjednice.

Pozdravljam kolegice poslanice, kolege poslanike, mandatara, buduće ministarke i ministre,

A vas moram da pitam predsjednice, meni se zaista ne priviđa ništa nego sam na sjednici Skupštine na kojoj treba da biramo 43. Vladu. Jesam li u pravu, recite? Pa prethodne diskusije me baš nijesu uvjerile u to, ali dobro svako ima pravo da kaže što misli. Ovdje je tema ekspoze i izbor 43. Vlade i vi još dozvoljavate 15 minuta itd. itd.

Gospodine mandatare, pred Vama je veliki zadatak. Pročitao sam ovaj ekspoze i slažem se sa svim onim što ste napisali i plus sa onim što ste još rekli i sa svim onim što mi očekujemo od ove 43. Vlade, a to bi bilo u svakom slučaju nešto što mi iz Socijalističke narodne partije očekujemo i što nas je zapravo sve ovo vrijeme navelo da u ovom trenutku se opredijelimo za 43. Vladu. Vi znate kroz ovaj period šta smo mi trpjeli od nekih kojih danas nema ovdje. To je trebalo sve izdržati i podnijeti, a i od nekih koji su ovdje evo trpimo, trpimo i sve to onako kulturno podnosimo, a u neku ruku neko reče pa neko vas i reklamira kroz ovu priču. No, dobro to je posebno. Mi se nećemo baviti time, a imali bismo šta da kažemo nekim prethodnicima, bavićemo se kažem ekspozom.

U svakom slučaju, gospodine Abazoviću, podržavam ova vaša dva stuba. Vi ste očito shvatili za ovo vrijeme boravka u ovoj 42. Vladi da sedam stubova i nije neka garancija kvaliteta, stabilnosti, tvrdoće i onog zaista što su građani Crne Gore očekivali. Zato ovih dva stuba kazuju mnogo. Pravna država svima nama

su svih ovih mjeseci i godina puna usta te pravne države. Nijesmo nešto zapravo svjedoci da je ta pravna država zaživjela i nije ni ovog trenutka, a da treba da zaživi u potpunosti se slažem sa vama.

Ovaj drugi stub ekonomija, mislim da je ona mnogo važna i mnogo bitna za sve građane Crne Gore. Građani Crne Gore su umorni od čekanja da bolje žive, a ko treba da im to priušti pa treba Vlada koja je najkompetentnija za to i na kraju krajeva i obavezna zato i postoji zato se i formira. Znam da vam neće biti lako, ne znam još ovaj presjek šta je 42. Vlada uradila za ovaj period, a mislim da ćete vi brzo obavijestiti ovaj dom kakvo ste stanje zatekli kada je u pitanju baš ekonomija i mnogo svih drugih stvari. Ubijeđen sam da će to biti prava slika o kvalitetu i radu 42. Vlade.

Kada ste rekli o prioritetima, u potpunosti se slažem sa vama, ti prioriteti treba da budu, koliko sam čuo vi već sutra imate sjednicu Vlade, i ti prioriteti bi trebali da budu tema vašeg rada od prvog dana, a to je znači na toj sutrašnjoj sjednici.

Govorimo o suzbijanju kriminaliteta i korupcije u Crnoj Gori. Želio bih zaista da vi brzo, a čini mi se da se krenulo u tom pravcu i da se to pokazuje kao kvalitet jednog dijela one bivše vlade, a sada treba da vi nastavite dalje. To bi građanima dalo neku nadu da ta pravna država će da zaživi u punom kapacitetu. Zašto nije dosad, e to je sad posebna priča.

Integracije, pa svi smo mi za te integracije, čak i mi toliko napadani da nijesmo za to, jesmo. Niko ne može reći i ne priznajem nikome da je više od nas, nemojte shvatiti da ponižavam nečije želje i nečiji rad, ali govorimo o Socijalističkoj narodnoj partiji, po čemu može neko reći da mi nismo za integracije. Zaista nijesam svjestan toga i znam kako ja doživljavam i kao ja gledam, a i moje kolege iz kluba i iz moje partije. Prema tome, kada bi smo sada izvlačili iz nekih govora pa ono znate davali značaj po nekoj rečenici i tako dalje, došli bi smo do toga da je svako negdje u svojim diskusijama imao nekih propusta, ali dajmo evo ovdje u ovom domu nemojmo da to koristimo i da nam to bude argument da nekoga drugoga stalno napadamo. Integracije, pa za to smo sigurno. 42. Vladi je zamjereno kada su u pitanju integracije da je na tome putu stala i da nije zapravo napravila ni korak naprijed, nego naprotiv korak unazad. Vlada 43. na čelu sa gospodinom Abazovićem ima izvanredan primjer kako ne treba u tom pravcu raditi. Ja se nadam da ovaj ekspoze baš insistira na tome i da će moći da postigne određene rezultate. Održivi razvoj i te kako. Gospodine budući ministre i potpredsjedniče, u tom razvoju će sigurno biti, a posebno apostrofiram i radimo na tome da sjever dobije značaj, pa eto čovjeka sa sjevera i svi zajedno normalno, u svakom slučaju i taj razvoj i treba da se osjeti, mislim da to Crna Gora može i da vi zapravo možete.

Zaštita životne sredine, ne znam što je sa nama stvarno, toliko pričamo i toliko smo već godina ekološka država a zašto u tome pravcu baš ne činimo ništa to je pitanje. Meni se čini svaki pomak koji bi ova Vlada koja se danas formira ovdje mogla da napravi i da pokaže i želju, volju i kvalitet u tom pravcu i da to svaki građanin Crne Gore vidi.

Afirmacija, i normalno govorio je to i mandatar, djece i mladih. Čini mi se da u tom pravcu moramo da činimo mnogo. Imamo mogućnosti kada je u pitanju i razvoj, vaspitanje, obrazovanje i djece i mladih, a imamo tako i slučajeve svaki dan na sredstvima javnog informisanja da treba supljati određenu pomoć da bi smo liječili nesrećne kojima se to dešava, normalno kao nešto što je prateće u životu svih nas i zato traženje pomoći država, čini mi se u tom pravcu, a to jeste Vlada, bi trebala da čini određeni, čini mi se da bi to bio najbolji način da omogućavamo tim i takvim slučajevima da im se obezbijede sredstva za liječenje u nekim ustanovama. Evo doktor je prethodno govorio i čini mi se ako ne može to kod nas, ako ne može u regionu može u nekim svjetskim zdravstvenim centrima da se omogućava da te porodice obezbijede sredstva koja nisu mala a do kojih se veoma teško dolazi.

U ekspozeu se dalje govori o turizmu. Crna Gora turistička zemlja koja je prošle godine ostvarila solidan prihod, svi se nadamo da će u ovoj godini još više. Čini mi se da tu postoji mnogo resursa, nogo načina i šansi da se postigne određeni kvalitet.

Jedno što je veoma bitno i do čega ne možemo da dođemo i da se dogovorimo da naše institucije u Crnoj Gori moraju da rade punim kapacitetom. Slažem se sa tim da mi treba da obezbijedimo pa ako se po svemu drugome ne slažemo u tome se moramo složiti. Vidjeli ste koliko nam je trebalo, koliko smo čekali Tužilački savjet. Promjena specijalnog državnog tužioca je već dala rezultate. Sjećate se koliko je bilo priče da bi promjena trebala da nastupi, a onda se čekao Tužilački savjet i tek kada je izabran, kada je krenuo da radi. Šta je sa Sudskim savjetom, mandat mu je četiri godine, on već postoji šest godina. Imamo kvalitetnih pravnik, imamo svu mogućnost samo ne možemo da postignemo dijalog i dogovor da ovdje u Parlamentu obezbijedimo 2/3 većinu u prvom krugu ili 3/5. Šta nam to fali i zašto to ne možemo da postignemo? Čini mi se da se građani sa pravom ljute na nas i na nama je, a čini mi se da Vlada treba da vuče tu lokomotivu i da da normalnu mogućnost da se to u Crnoj Gori već jednom obezbijedi pa onih koji ovdje danas kažu da nisu za takve stvari, a mislim kada svi budemo se dogovorili da obezbijedimo tu 2/3 i 3/5 većinu institucije naše počnu da rade punim kapacitetom.

Govorimo o poljoprivredi, Crna Gora sve više, čini mi se, se okreće razvoju poljoprivrede i u tome vidim šansu i vidim mogućnost i čini mi se da ova Vlada treba da pokaže i da udari pečat i ako je to dosta kratko vrijeme ali mi se čini da ta mogućnost treba da se iskoristi. 42. Vlada je bila zaboravila penzionere u

Crnoj Gori, a čini mi se da je i 41. to bila. Vidim da vi kao 43. imate priliku, pored onih najava 42.Vlade, da se posvetite i penzionerima, socijalnim slučajevima. Da li mi možemo više da obezbijedimo onaj socijalni karton u Crnoj Gori, zapošljavanju? Ističe mi vrijeme pa žurim, preskačem. Ja sam i 4.decembra 2020.godine kada je formirana 42.Vlada govorio o robnim rezervama. Ne vidim da ih pominjete. U nekim mojim komunikacijama sa nekim koji su na čelu ovih jakih trgovačkih lanaca koncepcija onih starih komunističkih robnih rezervi kako su rađene, bi se mogla prevazići na način što bi se sa ovim lancima trgovinskim, moglo urediti da oni te rezerve obezbjeđuju i na taj način bi Crna Gora bila u mogućnosti da obezbjeđuje kvalitet snabdijevanja namirnicama onih koje su od vitalnog značaja za građane Crne Gore.

Želim 43.Vladi da radi dobro i da pokaže određene rezultate i da ja kao član Socijalističke narodne partije budem potpuno miran i spokojan zašto sam se odlučio da budem neko ko će da podrži ovu vladu. Toliko i hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 17:29:56)

Zahvaljujem poslaniku Ivanoviću.

Kao što vidite tolerancija je danas prisutna vezano za vrijeme diskusija.

Sljedeći na redu ispred Kluba Bošnjačke stranke je potpredsjednik Ervin Ibrahimović. Izvolite, potpredsjedniče.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 17:30:10)

Zahvaljujem, uvažena predsjednice Skupštine.

Poštovane kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo, uvaženi mandataru, uvaženi kandidati za članove Vlade, sve vas pozdravljam i prije svega želim vam dobro zdravlje i sreću.,

Koristim priliku još jednom da Vam čestitam, uvažena predsjednice na izboru za predsjednicu Skupštine i od srca Vam želim, prije svega, lično i porodično zdravlje i sreću, a naravno i uspjeh na radu. Ono što bih kao čovjek koji je proveo ovdje nepunih šest godina i pozvao kolege iz drugih klubova da od sledećeg Vašeg stupanja ili rada svi podrže Vaš rad i da nijedan klub više ne bojkotuje rad Skupštine.

Prije svega da zahvalim mandataru na jednom vrlo iscrpnom ekspozu i mogu reći da su danas građani mogli da čuju vrlo jasne poruke, ohrabrujuće poruke i ono što mene posebno ovdje raduje je da je sve na realnoj osnovi i da ima mogućnosti da stvarno građani osjete dobrobit ove 43. Vlade.

Na početku, želim reći da je danas na Cetinju pobijedila demokratija. Ja slušam danas moje kolege. Na Cetinju je danas pobijedio parlamentarizam i ono sigurno mogu reći na Cetinju su pobijedili narodni predstavnici. Danas smo poslali poruku s Cetinja da možemo da dogovaramo, da smo spremni za dijalog i da možemo da pravimo uspješnu priču u Crnoj Gori.

Danas želim da se obratim kao predsjednik Bošnjačke stranke, partije koja je autetični predstavnik bošnjačkog naroda, ali partije koja je odmah poslije avgustarskih izbora 2020. godine rekla da treba da napravimo manjinsku vladu, da je to šansa za Crnu Goru, nažalost tada nije imalo političke volje i izgubili smo godinu i po dana, posljedice su osjetili svi, posebno građani Crne Gore. Ovo ne pričam da bih hvalio politiku Bošnjačke stranke, već pričam da nam se nikada nešto slično ne ponovi. Budimo iznad partikularnih interesa, budimo za interese građana. Da smo tada mislili na građane ne bismo imali ovu odlazeću 42. Vladu. Danas ne želim da pričam o onome što je radila 42.Vlada, pričaće istorija i najbolje će ona reći šta je uradila 42. Vlada.

Želim da se okrenem budućnosti, želim da pričamo o budućnosti i kako ćemo da popravimo ono što je sve uradila ta prethodna odlazeća 42. Vlada.

Želim s vama da podijelim ono što je Bošnjačka stranka planirala da da doprinos u ovoj novoj vladi i hvala mandataru što ste dosta toga prihvatili i pomenuli. Naravno, moramo vratiti vjeru u budućnost Crne Gore, moramo vratiti vjeru građanima da u Crnoj Gori može da se živi, da Crna Gora može da bude moderna, razvijena država. Za sve je to potrebno, kao što ste izvanredno rekli u vašem ekspozu, znači moramo raditi na ekonomiji, na ekonomskim i socijalnim programima, samim tim moramo raditi na regionalnom razvoju, moramo na vladavini prava koju ste posebno pocrtali, evropski put Crne Gore, moramo početi da smanjujemo ove političke nacionalne vjerske tenzije. Te tenzije ponovo Crnu Goru zaustavljaju u prosperitetu. Moramo i jasno se ograditi od tih tenzija da bi Crna Gora mogla da krene naprijed. Uradimo, uradimo, promijenimo socijalne i ekonomske programe. Ovo što je mandatar danas rekao vidimo jasno u kojem pravcu će ići. Uz to moramo početi priču jasnije, snažnije o regionalnom razvoju. Ja ovdje ne želim da budem ničiji advokat, ali želim sve vas da podsjetim, posebno građane koji nas danas gledaju, da je 41. Vlada na čijem je čelu bio gospodin Marković, a gdje je bio zadužen za regionalni razvoj, predsjednik Bošnjačke stranke Rafet Husović učinila dosta. Skrenuli smo pažnju na

sjever. Tadašnja vlada je počela izgranju auto-puta, počeli smo izgradnju skijaških centara u Rožajama, Mojkovcu, Bijelom Polju, radilo se na razvijanju Đalovića klisure, počeo je rad Berane, Lubnice, Kolašin i mnogo toga što je uspjelo da vrati vjeru građanima i da pošalje poruku da će u narednom periodu u kratkovoćnom, dugoroćnom građani sjevera osjetiti bolje benefite i početi da dobijaju bolji status kao drugi građani u Crnoj Gori, a posebno kao građani Evrope. Zato Źelim odavde da porućim da će Bošnjaćka strana se snaŹno zalagati, da pokrenemo sve one procese koje je 42. Vlada zaustaviti. Zaustavila, usporila, a mogu reći negdje namjerno i zaboravila.

Dobro ste prićali o evropskim integracijama. Evropske integracije su bile zaustavljene tokom rada 42. Vlade. Zašto? Ja mislim da pojedinci 42. Vlade nijesu bili spremni da prihvate evropske standarde. Vjerujem, da ova 43. Vlada koju ćemo danas izglasati da će snaŹno krenuti tim putem kao što je rekao uvaŹeni mandatar. I ono što je vrlo vaŹno. Treba reći da ova naŹalost agresija Rusije na Ukrajini daje sa druge strane jasne poruke da zemlja Balkana moraju što prije ući u Evropsku uniju. E, tu vidim Źansu ove 43. Vlade. Vidim Źansu da moramo dati posljednji atom snage kako bismo što prije okonćali evropski put Crne Gore i postali punopravna ćlanica Evropske unije. I naravno kada prićamo o smanjenju politićki nacionalnim, vjerskim tenzijama, ja sam za to da gledam u budućnost. Ne možemo gledati u budućnost, ako sve ne budemo postavili na pravo mjesto, a pravo je mjesto kao što je rekao mandatar da se suoćimo sa proŹloŹću, da napokon stigne pravda svih onih zloćinaca koji su tokom '90-tih unijesli nesreću, smrt u porodice, posebno '90-tih, a posebno bošnjaćkog naroda. I hvala mandataru što je prepoznao tu. Tu će imati Źestokog saradnika kako bismo napokon ubrzali sve te procese.

Vladavina prava je garant svim građanima, bez obzira na nacionalnu, vjersku ili bilo koju pripadnost i bez vladavine prava nema stabilne i razvijene drŹave. Moramo početi da stigne vladavina prava u svaku kuću, da bude svaki građanin ravnopravan, to možemo postići samo ako budemo jaćali institucije sistema, ako budemo jaćali sudstvo, tuŹilaŹtvo, ako budemo birali na ćelnim pozicijama one ljude sa autoritetom, integritetom i koji su u pravom smislu profesionalci iz te oblasti. Naravno, vrijeme protiće i ne Źelim koleginici da opstruiram rad, ali dozvoliće mi još par minuta i kad bude prekoraćenje, jer mislim da je vrlo vaŹno poslati poruku i reću ću. Da je Bošnjaćka stranka okrenuta maksimalno prosperitetnoj budućnosti. Zato pozivam sve one demokratske, prosperitetne snage iz svih partija da se pridruŹe ovoj 43. Vladi. Da damo Źansu ovoj 43. Vladi kako bismo se hvatali u koŹtac sa svim onim pojavama i dali zamajac Crnoj Gori da bude druŹtvo razvijenih građana, odnosno prosperitetnih građana. Zato su nam potrebne sve partije, zato su nam potrebni svi ti prosperitetni faktori u Crnoj Gori, ali moraju i druge kolege shvatiti da je ova Vlada doŹla u trenutku kada je možda bio i zadnji minut. Zato treba da se pridruŹe da što brŹe nadoknadimo ono vrijeme koje smo izgubili. Izgubili smo više od godinu i po, ako udruŹimo sve prosperitetne snage manje Źanse će imati one nazadne snage, one snage koje snijesu svojstvene Crnoj Gori.

Ono što Źelim jasno da porućim građanima, Bošnjaćka stranka je od osnivanja se jasno, nedvosmisleno borila za građansku, nezavisnu drŹavu Crnu Goru. NaŹ ulazak u 43. Vladu smatramo doprinos ogromni svih onih vrijednosti za koje smo se tokom svih ovih godina zalagali, ali isto tako porućujemo svima, posebno naŹim građanima da, ukoliko 43. Vlada pokuŹa da promijeni kurs evroatlantski kurs, ako pokuŹa da promijeni kurs vladavine prava i svih onih civilizacijskih vrijednosti, neće imati naŹu podrŹku. Da nije ovo samo prića od predsjedika Bošnjaćke stranke, najbolja potvrda je kako smo branili interes građana Crne Gore, drŹave Crne Gore i Bošnjaća, kada smo dobili ponovo da budemo ćlanica 42. Vlade, ali smo jasno rekli ne. Ta vlada ne može da zaŹtiti interese građana, drŹave i Bošnjaćkog naroda. Zato imamo kredita da ovdje porućimo da vjerujemo ovoj 43. Vladi i da ona ima Źanse da napravi zamajac u pravom smislu i da ćemo se izboriti za sve one civilizacijske vrijednosti na koncu, kao što i oćekuju naŹi građani i stvarno na kraju samo par rećenica.

Jasno odavde porućujem - Crna Gora, zahvaljući politićarima, dobila je još jednu Źansu da bude demokratsko druŹtvo, razvijeno prosperitetno. Ja pozivam sve politićke subjekte i oni koji nijesu danas ovdje da iskoristimo tu Źansu. Nemamo pravo zbog građana da proćockamo tu Źansu. UdruŹimo sve one zdrave snage kako ćemo dobiti napredne građane, kako ćemo dobiti razvojenu Crnu Goru. Samo kroz dijalog kompromis, razgovor, možemo postići i ono što od nas oćekuju građani, a građani oćekuju da Crna Gora bude zemlja vladavine prava, gdje će pravo biti normalna stvar, a gdje će se politićke partije boriti ne oko nacionalnih interesa, nego će se politićke partije na izborima deklarirati kroz ekonomski program. Ja Źivim za taj dan kada će Crna Gora biti spremna i politićari to da urade.

JoŹ jednom na samom kraju, poŹtovane kolege i vi koji danas nijeste ovdje, pozivam vas da udruŹimo sve snage u ovom teŹkom vremenu na globalnom planu, ne samo u Crnoj Gori, da budemo odgovorni prema građanima, da radimo dobro za građane, kako bismo ponavljam u pravom smislu dobili moderno, prosperitetno druŹtvo. Ovi ljudi danas su ovdje spremni za taj iskorak. Pozivam sve druge da nam se pridruŹe i da što prije napravimo taj prvi korak, put ka punopravnom ćlanstvu Crne Gore u Evropsku uniju.

JoŹ jednom zahvaljućem i Źelim sreću budućem mandataru i budućim ćlanovima Vlade. Zahvaljućem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 17:42:31)

Zahvaljujem potpredsjedniku Ibrahimoviću.

Sljedeća po redu je ispred Kluba SDP-a, Albanska koalicija Zajedno koleginica poslanica Draginja Vuksanović Stanković, a da se pripremi poslanik Miloš Konatar ispred Kluba Crno na bijelo.

Prije nego što dam riječ koleginici Vuksanović Stanković, samo bih zamolila poslanike i poslanice kao i sve ostale prisutne u sali da sa malo više pažnje i malo manje buke slušamo izlaganje naših kolega i koleginica, ipak je ovo jedan svečani momenat i sve se svakako prenosi javno, molim vas da budemo dostojni trenutka u kojoj se vrši ova rasprava.

Koleginica Vuksanović Stanković, izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (28.04.22 17:42:46)

Zahvaljujem, predsjednice.

Uvažena Skupštino, poštovani građani Crne Gore,

U prethodne skoro dvije godine, mi smo na političkoj sceni Crne Gore, nažalost svih građana i nažalost naše države, imali jednu klero-nacionalističku vladu koja je u potpunosti razorila crnogorske institucije koja je radila protiv interesa svoje države.

Da podsjetim da su pojedini ministri u toj vladi na čelu sa premijerom Krivokapićem direktno radili po naredbi druge države protiv svoje države. Slobodno možemo da nazovemo da je to bila izdajnička vlada. Cilj te vlade je bio da se potpuno dezavuiše sistem Crne Gore i već vidimo kako je to trebalo da izgleda. Razorene institucije po dubini, revanšizam koji se ne pamti u istoriji Crne Gore, blokade rada pojedinih institucija, gašenja pojedinih institucija, kako u oblasti zdravstva, prosvjete i tako redom, a da ne govorimo o blokadi Parlamenta sa kojom smo se svi suočili u prethodna dva, tri mjeseca.

Ove dojave o podmetnutim bombama širom škola, vrtića Crne Gore nijesu slučajne, i to je urađeno sa ciljem da se uruši ugled Crne Gore i da se pokaže da je Crna Gora kao NATO članica potpuno bezbjednosno nesposobna da vodi ovaj sistem. To je bio cilj onih koji rade protiv interesa ove države.

Danas mi odlučujemo da li ćemo glasati za manjinsku vladu. Želim da ukažem građanima Crne Gore da postoje tri moguća rješenja izlaska iz ovakve krize u kojoj se Crna Gora našla. Prije nego što ukažem na ta tri rješenja, želim samo da skrenem pažnju da je naš pravosudni sistem takođe blokiran, mi nemamo vrhovnog državnog tužioca, mi trebamo da biramo četiri člana iz reda uglednih pravnika, sudije Ustavnog suda, sve nam je u blokadi.

Crna Gora je u prevodu trenutno blokirana država. Znači, postoje tri moguća rješenja izlaska iz ove krize. Prvo rješenje je izbor ove manjinske vlade, drugo rješenje da ako ne izaberemo ovu manjinsku vladu idemo na izbore, a te izbore može da pripremi pod a) Vlada Zdravka Krivokapića sa izdajničkim kadrovima ili eventualno tehnička vlada u koju bi dominantnu ulogu vjerovatno mjesto premijera imao Demokratski front, koji konstantno radi po nalogu druge države.

Iz Socijaldemokratske partije procijenili smo da je ovo momenat kada smatramo da od ova tri loša rješenja izbor manjinske vlade je najmanje loše rješenje.

Ja, gospodine Abazoviću, moram Vama nešto da kažem, inače sam poznata po tome da svakome kažem ono što mislim. Vjerujem da ovo nećete doživjeti kao neku moju lošu namjeru, već kao moju dobronamjernu kritiku, a kritika je moć pozitivnog razmišljanja. Kako sam ja doživjela Vaš rad od momenta kada ste izabrani za potpredsjednika Vlade do danas. Kao vrlo neozbiljan rad, neodgovoran rad i vrlo površan rad. Vaša neodgovornost ogleda u činjenici da ste vi olako pristali da uđete u Vladu na koju smo ukazivali da je radila konstantno i da će raditi protiv interesa ove države. Ali, vjerujem gospodine Abazoviću, da ste nakon Blevedera i onoga što se desilo shvatili, iako su naravno štete velike po Crnu Goru, što je bilo i što se dešavalo u toj Vladi, evo i danas loše stvari se prave od strane ove vlade koja je još uvijek u tehničkom mandatu dok se ne izabere nova. Ne smije neko ko je završio Fakultet političkih nauka i neko ko se nalazi na tako ozbiljnoj poziciji biti površan i ne poslušati druge i malo razmisliti sa kim ulazi u neke stvari.

Crnoj Gori su bile potrebne promjene kako da ne. Ja sam prva ukazivala ovdje iz ovih poslaničkih klupa sa mjesta opozicionog poslanika koje su to loše stvari koje je prethodna vlast radila.

Da vas podsjetim, građani Crne Gore, kad sam bila u vlasti sa Demokratskom partijom socijalista, takođe sam ukazivala na loše stvari i često glasala suprotno možda i odlukama nekih kolega iz moje partije, zato što sam smatrala da treba da glasamo ono što je u interesu Crne Gore i njenih građana.

Zato uvijek treba oslušnuti, a ne uraditi ovo što su uradili i sad smo došli do čega smo došli i posljedice trpi Crna Gora pod jedan i njeni građani.

Zašto smatramo da treba glasati za ovu vladu?

Prvo, da bi se konačno izašlo iz ove krize, da bi se deblokirao rad institucije. Mi ovđe moramo zbog puta u Evropsku uniju izabrati vrhovnog državnog tužioca, moramo izabrati ugledne pravnike za članove Sudskog savjeta, moramo izabrati sudije Ustavnog suda, jer je Ustavni sud pred kolapsom, jer je na granici kvorum o odlučivanju, moramo donijeti izborne zakone koji će omogućiti legitimne i legalne izbore. Za to nam je potrebna dvotrećinska većina, tj. tropetinska većina. Mi te obaveze moramo da ispunimo i nemamo izlaz, osim ovo najmanje loše rješenje koje se trenutno nalazi pred nama, to je izlaz iz ove situacije.

Nadalje, što je jako važno i bitno očekujemo, a to je u vašem programu, da se pod hitno, naravno to očekujem od državnih organa, vi ste neko ko podstiče sve to, procesuiraju svi oni koji treba da odgovaraju za veleizdaju države. Počev od gospodina Zdravka Krivokapića, koji je na belvedersku noć bio na liniji sa susjednom državom, preko ministarke Bratić koja je takva štetočina u političkom smislu riječi, koji ne pamti istorija Crne Gore, da se procesuiraju gospođa Injac koja je podigla onaj helikopter i ustoličila Joanikija na način kako ga je ustoličila i da se procesuiraju svi oni po dubini od najmanjeg doma zdravlja, do najudaljenije škole koji su radili protiv ove države, neka ne misle da im ne znamo imena i prezimena. Ja imam u Domu zdravlja Bar, znam svakome ko je radio protiv države, a samim tim urušavanje zdravstvenog sistema. Svi ministri koji su radili protiv ove države, koji nijesu poštovali Ustav i zakon ove države, treba krivično da odgovaraju pod jedan za to, a pod dva za veleizdaju države.

Ono što je jako važno naglasiti jeste, vjerujem opet ponavljam, gospodine Abazoviću, da znate odlično đe je početak kraja prethodne vlade, a đe je njen kraj.

Da podsjetim građane, početak kraja bila je izjava Leposavića, da ne priznaje genocid u Srebrenici, nadam se da takvih slučajeva sada u Vladi Crne Gore nemamo, jer ćemo opet dolaziti na istu stvar na koju smo došli prošlog puta, a kraj te vlade bio je na Belvederu. Na Belvederu je pala Vlada Zdravka Krivokapića i mi ćemo i dalje nastaviti da pratimo situaciju u Crnoj Gori.

Što se mene tiče, glasaću za sve ono što je u interesu Crne Gore i njenih građana, sve što smatram da je u interesu Crne Gore, na samo da neću glasati, nego će te imati posla sa mnom, jer dosta je bilo provociranja Crnogoraca, dosta je bilo provociranja građanske i multietničke Crne Gore, dosta je bilo provociranja Cetinjana i Cetinjanki i ovoga što se radi u zadnje vrijeme. Tome se mora stati na put. Moram da kažem vama, moram da vas citiram, vi ste rekli, uvaženi gospodine Abazoviću - "Ne pristajem na dvije suprostavljene Crne Gore", ni ja, ali da biste ove riječi sproveli u djela znate što treba da se desi da svi ministri u Vladi rade za Crnu Goru i da jedino sa kim mogu da sarađuju znate ko je? Ustav, zakon i građani ove države. Nikako saradnja sa drugom državom i da idemo po mišljenje u Beograd da bismo radili u Crnoj Gori. Crna Gora je jedina naša država i izdajnicima ne može biti mjesto u vladi i onima koji rade protiv Ustava i zakona ove države. To moramo jedanput da shvatimo svi, inače ni ova vlada neće trajati duže od 24h.

Na šta želim još da ukažem vrlo važno, jednu vrlo bitnu stvar ste izostavili u vašem ekspozu koju ću ja vama da zamjerim, ali vam nemam neku zamjerku jer niste pravnik. Zaboravili ste rad na Građanskom zakoniku Crne Gore. Mislim da ubudućoj agendi ministra pravde da se nastavi rad koji je zaustavljen, sramota je znate da Crna Gora kaska za Srbijom 12 godina, a da je Crna Gora imala prvi Građanski zakonik Valtazara Bogišića iz 1888. godine i da se stalo na tom putu, a da su po ugledu na taj Građanski zakonik rađeni svi evropski građanski zakonici kasnije.

Neću komentarisati sastav Vlade, imam svoje razloge zašto neću komentarisati dalje sastav Vlade osim jedne stvari ću da iskomentarišem. Prije svega, patriota sam ove države pa sam samim tim i lokalpatriota i moram da izrazim veliko zadovoljstvo što u budućoj Vladi sjede dva Baranina. Gospodin Goran Đurović, kojeg znam od kad smo deca bili i kojeg znam kao velikog profesionalca i čovjeka kojeg voli cio Bar koji je poznat kao jedan veliki preduzetnik i biznismen, koji vodi računa o pravima radnika. To je ono o čemu moramo da se bavimo malo više o pravima radnika o socijalnim, ekonomskim pitanjima da upravo ono što je rekao budući mandatar podjele ostavimo po strani, a podjele ćemo moći da ostavimo po strani samo ako svi volimo ovu državu.

Naravno i uvaženi gospodin Lalošević, presrećna sam što će njegovim ulaskom u ovu vladu biti ispravljene velika nepravda i podmetačina ministarke Bratić prema tom čovjeku. To je čovjek koji se, izvinite što moram ovako da pomenem, nacionalno osjeća kao Srbin, a koji je radio sve u interesu Crne Gore i crnogorskog sporta. Svaki častan Srbin iz Crne Gore, Srkinja iz Crne Gore stidi se prethodne vlade i pojedinih ministara u toj vladi, stidi se toga što su radili protiv svoje države. Jedno je biti Srbin ili Srkinja u ovoj državi, a voljeti grb, zastavu i himnu i raditi u interesu ove države, kao što je to radio gospodin Lalošević, a drugo je osjećati se i blatiti to ime tako što sarađuješ sa drugom državom da bi radio protiv svoje. E, to je ono što je za mene neprihvatljivo i to neću nikada prihvatiti.

Ono što mogu da poručim sa ovoga mjesta i završavam, uvažena predsjednice. Pored svih ovih kritika koje sam uputila i koje su bile mislim dobronamjerne sa moje strane, mi danas ipak šaljemo jednu lijepu sliku prema Evropi, prema međunarodnoj zajednici, mislim da prvi put u Vladi imamo, meni se čini prvi put, da imamo Crnogorce, Srbe, Bošnjake, Albance, Hrvate. E, to je građanska Crna Gora. Samo

takva građanska Crna Gora može da ide naprijed, ali pod uslovom da svi rade za Crnu Goru nikako za Srbiju i za neku drugu državu nego za svoju državu i za svoj narod. Ministri, poslanici, svi političari treba da budemo sluge svom narodu i svojoj državi. Očekujem da ćemo ova pitanja da zaokružimo, kritiku doživite kao moć pozitivnog razmišljanja da se nešto nauči. Mnogi su učili. Mislim da će ovaj koncept da bude dobro rješenje za rješavanje ovih problema na koje sam ukazivala. Neće mi zamjeriti kolege iz DPS-a što ću da kažem i DPS je učio '90-ih sad će i SNP da uči. Je li Bog dao da učimo svi, je li tako. Većina u budućoj Vladi je građanska Crna Gora idemo znači svi u EU evropsku vladu, i to je ono što treba Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 17:56:14)

Zahvaljujem poslanici Vuksanović Stanković.

Molila bih vas da nastavimo sa radom. Posljednje uvodno izlaganje danas ima kolega Miloš Konatar, predsjednik Kluba "Crno na bijelo", a poslije njega, po staroj dobroj praksi, riječ će imati poslanik Genci Nimanbegu.

Izvolite, kolega Konatar.

MILOŠ KONATAR (28.04.22 17:56:56)

Uvažena predsjednice Skupštine Crne Gore,

Iskoristio bih ovu priliku da Vam i javno čestitam na izboru. Moram reći da, kao neko ko vjeruje u to da su žene Crne Gore hrabrije od muškaraca, kao neko ko je predsjednik kluba poslanika, zajedno sa uvažene dvije kolegice, mislim da je sjajna simbolika svojevrsnog novog poglavlja Crne Gore to što ćete vi obavljati funkciju predsjednice Skupštine Crne Gore u narednom periodu i od srca Vam želim da tu funkciju obavljate uspješno.

Kolege poslanici Skupštine Crne Gore, uvaženi mandataru, poštovani kandidati za ministre, poštovani građani Crne Gore,

Mi danas ovdje na Cetinju biramo novu 43. evropsku vladu Crne Gore. Ne radimo to danas zato što je to lako već to radimo zato što smo spremni da preuzmemo odgovornost i zato što je to teško, ali zato što je to ispravno. Iako je put pomirenja put građanske Crne Gore težak, iako je taj težak put ka izgradnji Crne Gore kao evropske, kao ekološke izazovan to je jedini ispravan put za našu zemlju i ja u taj i takav put vjerujem.

Danas biramo novu vladu kako bi Crna Gora bila naredna članica Evropske unije. To je, poštovani građani, naredni veliki politički cilj koji je pred nama. To je cilj oko koga se svi u Crnoj Gori možemo i moramo okupiti.

Mi, poštovani građani Crne Gore, drugoga puta do puta u Evropu nemamo. Zbog te evropske budućnosti Građanski pokret URA, "Crno na bijelo", CIVIS, smo spremni da uradimo sve. Spremni smo da uradimo čak i ono nemoguće, jer podsjetiću vas, poštovani građani, da su mnogi govorili da je nemoguće da se 30. avgusta 2020. godine u Crnoj Gori dese političke promjene i smjena vlasti. Ponosan sam na to što je Dritan Abazović i "Crno na bijelo", što smo zajedno bili jedan od ključnih faktora u političkim promjenama u Crnoj Gori. Mi smo tim političkim promjenama 30. avgusta pokrenuli proces i pokrenuli demokratski točak u Crnoj Gori.

Govorili su da je nemoguće promijeniti vlast na izborima, a da opstane Crna Gora. Promijenili smo vlast na izborima, Crna Gora je opstala i Crna Gora će opstati. O svakoj vladi se može govoriti dobro ili loše, ali ništa se kataklizmično po Crnu Goru nije desilo niti će se desiti, bez obzira koliko ćemo vlada birati i smjenjivati u budućnosti.

Govorili su, poštovani građani, da je nemoguće da država krene u odlučnu borbu protiv kriminala, a nema te mafije koju sektor bezbjednosti u prošlom sazivu nije napao. Govorili su da je nemoguće da se u Crnoj Gori onakva kakva je bila stane na put krijumčarenju kokaina. Govorili su da je nemoguće da se zaustavi šverc cigareta, pa smo ipak mi u Crnoj Gori imali istorijsku zaplenu od dvije tone kokaina, pa je ipak u zadnjih šest mjeseci za 70% porastao promet cigareta na legalnom tržištu.

Neću biti grub ako kažem da mi u Crnoj Gori imamo jednu mentalitetsku grešku. Mi prvo kažemo da nešto ne može, da nešto nije izvodljivo i da je nešto nemoguće. Mi to želimo da mijenjamo. Mi smo upravo zbog toga krenuli sa svojim političkim sloganom: *Može Crna Gora*. Nema nemogućih stvari ako vjerujete, a mi smo vjerovali da možemo, vjerovali smo da možemo da zaštitimo Solanu, vjerovali smo da možemo da zaustavimo gradnju malih hidroelektrana, da vratimo maslinjake u Valdanos svojim vlasnicima. Vjerovali smo da možemo da vratimo isplatu dječijih dodataka, da povećamo plate, da povećamo penzije. Vjerovali smo da je u Crnoj Gori, podijeljenoj Crnoj Gori, zajednički moguće napraviti Memorandum koji će potpisati

Socijalistička narodna partija, Bošnjačka stranka, albanske nacionalne stranke, Građanski pokret URA, CIVIS i da na taj način počne proces formiranja ove manjinske vlade i da na taj način mi napravimo prvi korak ka pomirenju u Crnoj Gori.

Mi smo došli do Vlade kao plod kompromisa. U ovoj vladi sjede i nekadašnji politički protivnici, ali smo dovoljno svjesni da možemo da biramo između budućnosti i možemo da biramo da ostanemo zarobljeni u rovovima prošlosti. Biram budućnost, i upravo zbog toga smo spremni da svoju saradnju ubuduće gradimo i sa onima sa kojima se u proteklom periodu politički nismo slagali. Da ne bi bilo kakve dileme, svako ko je prekršio zakon, svako ko se obogatio na račun države, ko je zloupotrijebio novac građana Crne Gore mora odgovarati. To je posao za novo tužilaštvo, odnosno novog specijalnog tužioca, ali zbog nepočinstva bilo kog pojedinca mi nemamo pravo da Crnu Goru držimo u rovovima i podijeljenu. Vjerujem u dobre vrijedne i poštene ljude kojih ima u svim političkim partijama u Crnoj Gori. Ti ljudi konačno moraju početi saradivati za dobro Crne Gore.

Mi, poštovani građani, pomireni možemo sve i samo nam malo fali da uspijemo. Ostanemo li podijeljeni, ostavimo li Crnu Goru u getu, kako mnogi i danas ovdje od nas to traže i očekuju i oni koji su van ove skupštinske sale, onda nam ništa ne valja posao koji radimo jer mi nemamo vremena da čekamo, građani nemaju vremena da čekaju jer Crna Gora mora da ide naprijed, Crna Gora mora da zakorači u evropsku budućnost. Ta evropska budućnost znači da građani Crne Gore moraju dostojanstveno raditi i živjeti od svoga rada. To znači da penzioneri moraju imati pristojne penzije i pristojne uslove za život, kao i svi oni koji nemaju mogućnost da rade. To znači da Crnu Goru moramo graditi kao pravednu državu nezavisnih i jakih institucija.

Poštovane kolege, pred nama u Skupštini Crne Gore i vama u Vladi je dosta posla. Drage kolege, budući ministri, želim vam uspješan rad, od vas svi puno očekujemo, a najviše građani Crne Gore. Ne sumnjam da ćete biti uspješni u poslu kojeg ste se prihvatili i koji ćete obavljati u narednom periodu. Posebno mi je zadovoljstvo što mnoge od vas i lično poznajem i upravo zbog toga su možda i moja očekivanja i veća. Moja molba, poruka, apel, shvatite kako god hoćete, jeste da saradujete sa Skupštinom Crne Gore, da ne pravite one greške koje su pravili pojedini ministri iz 42. Vlade kada su apriori očekivali da poslanici Skupštine Crne Gore moraju prihvatiti sve ono što dolazi iz Vlade. Ukoliko budemo imali takav odnos ne sumnjam da su dobre stvari pred nama.

Na kraju, uvažena predsjednice, jedna lična poruka jer sam, da kažem, imam tu privilegiju da jedan od mojih najboljih prijatelja će biti danas biran za premijera Crne Gore i kao neko ko zna njegove ljudske kvalitete želim da mu poručim da vjerujem u njega i da očekujem da će njegov mandat, kao premijera Crne Gore ostati zlatnim slovima upisan u istoriju ove zemlje. Neka vam je svima sa srećom i živjeli.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 18:09:26)

Hvala, poslaniku Konataru.

Sa ovim smo završili uvodna izlaganja. Prelazimo dalje na izlaganje prijavljenih poslanika. Prvi je poslanik Genci Nimanbegu, a da se pripremi poslanik Andrija Nikolić.

GENCI NIMANBEGU (28.04.22 18:09:49)

Poštovane poslanice i poslanici, poštovana predsjednice ovog doma Đurović još jednom vam čestitam na imenovanju, poštovani mandataru Abazović,

U svom političkom javnom izlaganju puno godina pratim logičku, političku nit koja je vezana za naše političke ciljeve i vezana je za naše političke stavove. Siguran sam da javnost zna da ono što sam govorio prije godinu dana, prije pet godina, prije 10 godina i danas i ono što želim govoriti sutra će biti utemeljeno na tim vrijednostima i teško ko će moći demantirati ono što sam govorio, teško ko će moći demantirati naše ciljeve, naše napore i naše želje. Danas mi raspravljamo o novoj Vladi, Vladi koja će imati manjinsku podršku u ovom domu i Vlada koja će biti sastavljena od 18 ministarstava, četiri potpredsjednika i 20 ministara. Vlada koja je dogovarana i dogovorena, kao rezultat političkog poraza koji je doživio koncept ekspertske manjinske vlade koja je nagoviještena kao prva demokratska u Crnoj Gori, kao oslobodilačka.

Naravno da nije bila niti demokratska, niti prava oslobodilačka, već jedan politički eksperiment nastao iz motiva protiv koji je pojačao protuvurečnosti u državi u kojoj ima građana, koji se sa pravom diče da su pripadnici crnogorskog, srpskog, bošnjačkog, albanskog, hrvatskog i muslimanskog naroda, tako je u Ustavu tako treba da mi govorimo. Zbilja se moramo osvrnuti na razloge koje su dovele do pada Vlade i doveli su do toga da imamo potrebu da stvorimo novu vladu. Koncept je Vlade bio eksperiment koji je pokazao slabosti demokratije u Crnoj Gori, kada nije postajala ideološka niti praktična kohezija unutar same Vlade, takođe, pošto je bila sastavljena na principima protiv, a ne za odluke koje je ona predlagala, i

posebno prethodna parlamentarna većina dovela je samo do nastavka partitokratije posebnog partijskog zapošljavanja i kao drastičan primjer ima ono što je urađeno u više sektora. Ugražovanje sistema bezbjednosti, sistema u prosvjeti i u kulturi. Podjela u društvu su narasle kao posledita tog talasa slobode. To što se danas odvija na javnoj sceni, medijskoj sceni i u ekonomiji, kulturi je posljedica da je prethodna vlada bila dogovorena i nadam se da je i sastavljena u ili prigradskih objektima, jer uticaj vjerskih zajednica je neprirodan i nedemokratski na demokratske procese. Odnosi na vjerskim zajednicama se ne grade samo riječima i aktivnostima sa vjerskim poglavarima, već na jasnim sekularnim principima. Bogu božje, a caru zemaljsko. Nijedna vjerska zajednica u buduću ne smije imati uticaj na Vladu kakva je imala ona na prethodnu. Kritike koje sam upućivao u prethodnom periodu i Vladu ekspertske treba imati na umu svi budući ministri. Ta Vlada je morala pasti, jer nijesu poštovani demokratski principi kod njenog sastavljanja. Političkim subjektima u Crnoj Gori i svim političarima napravljena nenadoknadviva šteta. Demagoškom pristupu i populističkim izjavama o brojnim temama koje su dolazile iz te vlade. Pala je i zbog toga što nije imala kvalitet u saradnji sa Parlamentom, što je još tragičnije za svoje nečinjenje i nesnalaženje te Vlade je optuživan ovaj dom. Što sa pravom, a više preko optužbi koje nijesu bile utemeljene dovoljno.

Prethodna Vlada je imala parlamentarnu većinu koja je od prvog dana radila prvenstveno, parcijalno u partijskom interesu i što je usavršavala najgore prakse iz prethodnih vlada. Jasno je da odgovornost za pad ove vlade stoji na svima onima koji su je osmislili i svima onima koji su učestvovali u njenom sastavljanju i od te odgovornosti se ne može pobjeći. Tu nema nevinih i nedužnih. Izgubljena jedna i po godina, i sada ova nova vlada na sebi preuzima političku scenu koja je bitno različitija od scene koja je bila 2020.godine. Imaćemo vremena da se to ocijeni i analizira, ali šteta koja je napravljena je velika i ona se teško može nadoknaditi. Ako se uopšte može nadoknaditi sa ovom klasom političara. Javni diskurs je toliko podijeljen na polove tako da se odmah postavlja pitanje kako uopšte doći do neophodnog dijaloga između pozicije i opozicije? Kako uopšte doći do 54 glasa neophodnih za kvalifikovano glasanje u ovom domu i kako usaglasiti dijametarne razlike samih konstituenta Vlade sastavljene na manjinskoj podršci.

Sada ću jasno obrazložiti razloge podrške ovoj vladi. U Sporazumu o parlamentarnoj podršci za mene su dovoljne samo dvije rečenice. One glase: Polazeći od potrebe da u Crnoj Gori riješi duboka politička, institucionalna kriza, ponovo pokrene proces evropskih integracija, prevaziđu nacionalne, etničke, vjerske, političke i socijalne podjele. Potpuno posvećeni usklađivanju vanjske i bezbjednosne politike sa EU i NATO.

Naravno da preveliki problemi koji su nastali radom prethodne Vlade su morali imati jasan odgovor i naravno da je ona urušila samu sebe. Ipak moram istaći da Cetinje i septembar 2021.godine samo godinu dana tog oslobođenja Crne Gore najjasnije oslikava kako je radila ta vlada. To je bio poraz Crne Gore i opozicije i pozicije koji je napravio i produbio podjele koje će se trebati liječiti dugo. To liječenje je ova nova vlada koja će funkcionirati drugačije zasnovanim na jasnim sekularnim, evropskim, evroatlantskim i prozapadnim principa demokratije. Poštovanje višenacionalne i viševjerske Crne Gore, uz jasno poštovanje partnera parlamentarne većine koja sada ima samo 46 poslanika, iako smo očekivali da će ona imati 49, što je potrebno za kvalifikovanu većinu.

Stoga dokument koji je dogovoren u parlamentarnoj podršci ima i elemente koji će predstavljati veliki izazov za samu Vladu i treba i mudrosti i znanja da se na to odgovori. I mi u Parlamentu smo tu da pomognemo kao kontrolni i kao korektivni faktor. Moram jasno predstaviti i dva od normativnih prioriteta Vlade i političkih prioriteta koji su direktno naše autorstvo, kao konstituenti Albanske liste koja dobija ministra u ovoj vladi i to: Ministarstvo javne uprave, gospodina Maraša Dukaja. U normativnim prioritetima su izmjene Zakona o državnoj svojini i moram vam pojasniti. Treba se raditi prenos prava svojine sa države na opštinu i donošenje podzakonskih akata da bi se otklonila primjena zakona iz 2009.godine, a taj zakon je usvojen u ovom domu i Socijalističke narodne partije tada, DPS-a i SDP-a i cijenim da je to jedan veoma veliki napor za osnaživanje lokalnih samouprava.

Donošenje Zakona o morskome dobru koji u opštinama jača nadležnost, tako piše u Sporazumu na tim prostorom. Mi cijenimo da to jačanje će ići do toga da im se daje nadležnost nad tim prostorom.

Takođe, obezbijediti ravnomjerni regionalni razvoj i nastaviti proces decentralizacije sa našom dopunom sa naglaskom na prosvjetu, kulturu, prostorno planiranje i zdravstvo. Ekonomski razvoj u sredinama gdje žive manjine i u saradnji sa Parlamentom usvojiti preporuke OEPS-a uz obezbjeđivanje ili procjenjivanje broja mandata za manjinu u Crnoj Gori.

Poštovana gospodo,

To su bili neki od naših doprinosa u radu za novu vladu. Glasanjem za ovu vladu, mi želimo da glasamo za stabilnost i bezbjednost u Crnoj Gori. U svijetlu dešavanja na području Zapadnog Balkana kada postoje odnosi koji decenijama su teški i kada nema jasnog pomirenja između naroda i država. Takođe bezbjednosne pretnje i ovo što se dešava sa ratom koji je Rusija pokrenula nad Ukrajinom čine nas sve nespokojnim i moramo dati jasan odgovor, jer nikada se ranije nije dešavalo da ja dobijam poruke mržnje i pretnje kao u poslednjoj godini dana, kao jedini albanski političar koji javno koristim albanski jezik u

ovom domu. Izložen sam neprijatnim situacijama, naravno ne od kolega, oni su to prihvatili i većina javnosti, ali taj ekstremizam se pojačao.

Na kraju, moram čestitati mandataru i ministrima na njihovim funkcijama. Većinu od njih znam lično i veoma su mi dobri prijatelji, neke njihove zasluge i kvalitete cijenim i poštujem. Odgovornost koju vi preuzimate je velika, čak je odgovornost puno veća nego ikada ranije u novijoj povijesti, jer će odluke i hipoteke koje nasljeđujete, a neke su kreirane od svih učesnika u parlamentarnom životu Crne Gore koje daju podršku ovoj vladi i koji su u Vladi velike su. Kredibilitet bilo kojeg člana vaše vlade može predstavljati hipoteku koja će se odraziti na rad Vlade, a time na ono što je najbitnije a to je na život svakog državljanina i građanina Crne Gore, koja je, ponavljam višenacionalna i viševjerska. Ova vlada ne proističe iz direktnog izvornog procesa. Ona proističe iz slamanja prethodne parlamentarne većine, te je zbog toga njen rad oročen na godinu dana sa težnjom da se nastavi u političkoj vladi, ako bude bilo dogovora.

Mi, kao albanska stranka u ovoj vladi dobijamo Ministarstvo javne uprave, želim posebno čestitati gospodinu Dukaju da bude uspješan u svom radu i da slijedi naše višegodišnje političke prioritete.

Naravno, dokument koji smo sastavili, a dio je našeg političkog sporazuma, je dio nekog političkog sazrijevanja u Crnoj Gori. Želim razumljeti da ćemo ići skupa naprijed. Još jednom želim svim ministrima čestitati unaprijed na odgovornim funkcijama, a iskoristiti priliku mojem sugrađaninu Dritanu da čestitam prvi na albanskom.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 18:23:30)

Hvala poslaniku Nimanbegu.

Sljedeći prijavljeni je poslanik Andrija Nikolić, a da se pripremi poslanik Boris Mugoša.

Poslaniče Nikoliću, izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (28.04.22 18:23:46)

Hvala, poštovana predsjednice Đurović.

Koristim priliku da Vam zvanično čestitam funkciju predsjednice Skupštine Crne Gore. Dali smo vam povjerenje u uvjerenju da ćete taj posao raditi državno odgovorno, u skladu sa evropskim i evroatlantskim vrijednostima na kojima počiva i ustavno ustrojstvo Crne Gore.

Želim, takođe, da pozdravim mandataru zajedno sa kandidatima za ministre, poštovane građane i našu dijasporu.

Današnja sjednica na Cetinju potvrđuje da se nismo proslavili promjenama koje smo dobili u avgustu 2020.godine. Crnoj Gori i pojedincima pričinjena je ozbiljna šteta i vlada koja danas bude izabrana moraće ozbiljno da se bavi provjerom onih koji su izdavali naloge da se ta šteta pričini.

Krenućemo redom od posledica korone, korone virusa u Crnoj Gori preminulo je blizu 3.000 građana. Kada uporedite sa drugim državama po osnovu populacije vidjećete da je riječ o ozbiljnoj slabosti države i zdravstvenog sistema. Otišli su ljudi koji nijesu morali da umru. Neko će ozbiljno morati da se pozabavi i time na koji je način prethodna vlada donosila zdravstvene mjere, a onda je i rukovodstvo te vlade sa predsjednikom i većinom ministara iz tog sastava te iste mjere kršilo, i to u vijeku pandemije.

Ekonomija zemlje, već je govoreno o tome u više navrata, je na aparatima, približavamo se broju nezaposlenih od 60.000 iz vremena kada smo bili najnerazvijenija Republika u bivšoj Jugoslaviji. Brojni izvestitori su nas napustili. Pitanje je ko je tu još ostao i pitanje je da li će proraditi neki turistički kapaciteti u Crnoj Gori koji su u povelju, koji su u razvoju. Čuli smo neke optimistične najave od mandataru za sastav vlade. Bićemo pažljivi kontrolori svih procesa i provjerićemo šta će na tom planu biti urađeno u predstojećim mjesecima.

Odlazeća vlada, više puta takođe ponovljeno, došla je kao neko ko je trebao da zavede institucionalni red u još uvijek nedovršenoj institucionalnoj arhitekturi Crne Gore, međutim vidjeli smo jedan opšti i totalni nered.

Što se političkog aspekta tiče vratili smo se preispitivanju građanskog koncepta države i to je najkancerogenija politika prethodne izvršne vlasti. Vratili smo se preispitivanju građanskog koncepta države zato što je dominantna upravljačka struktura u bivšoj izvršnoj vlasti bila pod komandom Srpske crkve u Crnoj Gori.

Pominjalo se ovdje i ono što se dogodilo na Cetinju 05.septembra. Mislim da ova vlada duguje Crnoj Gori istinu o tim događajima, duguje odgovore na to da li su naša policija i naša vojska, preko svojih rukovodećih kadrova, ustupili nadležnosti drugoj državi. Da li je postojala dvostruka komanda, jer se u svim razvijenim i civilizovanim državama za nacionalnu izdaju odgovara krivično-pravno. Kad sve ovo postavimo na način što je dio ove analize dovelo do zastoja evropskog puta Crne Gore onda ne treba se čuditi zašto

smo poslije samo godinu i po dana došli do toga da tražimo prelazno rješenje da ovu državu podignemo iz blata.

Crnoj Gori treba nova vlada i ovo je vlada koja je moguća u ovom trenutku. Rečeno je već da bi bilo poželjnije i zdravije za politički život u Crnoj Gori da je ta vlada obuhvatila najširu političku strukturu građanskog i proevropskih partija u Crnoj Gori, međutim uvažavamo realnost političkog trenutka da je u ovom trenutku mogući koncept izvršne vlasti. To znači da nećemo dozvoliti, govorio je kolega Eraković o tome, da ova vlada bude gora od vlade Zdravka Krivokapića.

Takođe, nedopustivo je da Crna Gora, kao zemlja kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, zemlja članica NATO-a u ovom trenutku ima devet aktivnih ambasadora u svijetu. To je poraz koncepta na kojem je počivala prethodna vlada. Punu godinu i kusur mi smo bez ambadorskog predstavljanja u Berlinu, Londonu i Vašingtonu.

Jedan od ključnih zadataka nove izvršne vlasti mora biti popuna 19 upražnjenih ambadorskih mjesta u inostranstvu i takođe treba se ozbiljno posvetiti konceptu pupune, odnosno kadriranja u našoj diplomatiji koji počiva na kadrovima koji su već u Ministarstvu vanjskih poslova.

Naravno, to će srušiti paradigmu na kojoj je formirana prethodna vlada da su svi ambasadori naštetili međunarodnom ugledu Crne Gore u zemlju i inostranstvu.

Ključno je, i volim što ovo sluša i koleginica Đurović, novoizabrana predsjednica Parlamenta, vratiti se onoj dobroj i ustaljenoj praksi konsultacija između čelnika vlade, Parlamenta i države, gdje se donose rješenja o kadrovima u diplomatiji.

Govorilo se o obrazovanju, takođe država tu mora da stvori sistem koji će obezbijediti konkurentnost našim ljudima u Evropskoj uniji. Obrazovanje je ključ, to je odskočna daska za uspjeh ove države u evropskim integracijama. Tu moramo da izgradimo našu posebnost, jer smo u prethodnom periodu, bojim se ruinirali profesiju prosvjetnog radnika i deficite u politici prosvjete, ne vidim samo kod prethodne izvršne vlasti nego kao jednu nedostatnost, da kažem, u kontinuitetu koja nas prati kao slabost u politikama koje su kreirale izvršne vlasti.

Ne očekujem da to može biti završeno u ovom mandatu i posebno sa ovim prelaznim rješenjima, ali važno je započeti, pažljivo sagledavati ono što su problemi koji postoje u tom sistemu. Ovo što je urađeno od strane odlazeće ministarke sa smjenama koje su napravljene u sektoru prosvjete i obrazovanja je jedan skandal bez presedana na koji je reagovala i međunarodna zajednica, odnosno naši partneri i to dovoljno govori koliko je polje obrazovanja važno za sistematsko uređivanje i upravljanje u političkom smislu.

Takođe, 400 miliona eura hrane iz regiona ova zemlja uvozi, drugi smo ili treći u Evropi po obradivom poljoprivrednom zemljištu po glavi stanovnika. Ne treba posebno govoriti kakva šansa je za Crnu Goru rad nad tim politikama.

Naravno, Demokratska partija socijalista je i u tom smislu u obavezi da bude kontrolor rada ove vlade i jedan dobar korektivni faktor za ono što će biti politike koje će dolaziti u Parlament.

Na kraju, preblizu smo, vjerovatno da bi sudili o nekim događajima i istorija će reći svoje, ali pod punom, moralnom i profesionalnom odgovornošću zbog nekih tonova koji su se čuli na današnjoj sjednici, želim da otvoreno saopštim pred građanima Crne Gore da je Demokratska partija socijalista kao politička snaga najodgovornija za sve uspjehe, sve državno-političke uspjehe Crne Gore u posljednjoj istorijskoj etapi našeg demokratskog razvoja.

Ljudi znaju da smo mi najodgovorniji zašto je u Crnoj Gori sačuvan građanski mir, ljudi znaju da smo mi najodgovorniji zato što je obnovljena nezavisnost Crne Gore, ljudi znaju da smo mi najodgovorniji zato što je ova zemlja postala članica NATO-a.

Takođe rezultat sa posljednjih izbora nam je poslao poruku da neke slabosti na kojima nijesmo dovoljno radili su delegitimisale ono što je naša istorijska politička reputacija. Ali, sa jasnom svijesću da vrlo dobro prepoznamo potrebu da poradimo na onome što su naši nedostaci i da se, kao što su rekle moje kolege, vrlo brzo vratimo na kormilo upravljanja državnim vlašću.

Još jedna poruka budućnost naše demokratije zavisice od spremnosti na samokritiku i na samoodricanje. Od spremnosti na međusobno uvažavanje i povjerenje u činjenice. Onaj ko bude devalvirao činjenice dobiće odlučan otpor. Crnoj Gori ne treba nikakvo pomirenje, Crnoj Gori treba dogovor o onome što može biti zajednički interes ove zemlje i njenih građana.

Imajući u vidu da najveći broj ljudi u ovoj zemlji podržava članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji i da je to većinsko opredjeljenje, smatram da je to obavezujuće za sve političke subjekte u ovom parlamentu. To znači da smo u obavezi da sarađujemo tamo gdje to od nas očekuju građani Crne Gore.

Gledajući evropski pristup, to bi podrazumijevalo da pokažemo dobru namjeru prema onima koji drugačije misle. Dakle, želim da kažem da je Demokratska partija socijalista zbog nacionalne odgovornosti 2006.godine, u susret referendumu, prije nego što će biti objelodanjeni rezultati glasanja, preko lidera bloka za nezavisnu Crnu Goru, saopštila sljedeću ponudu: Izvolite ako Crna Gora bude nezavisna država, da nakon referenduma zajednički formiramo političku vladu koja će nam pomoći da prevaziđemo jaz koji se

u međuvremenu nagomilao zato što smatramo da će ta vlada biti potrebna za evropske i evroatlantske poduhvate.

Ta vlada lišena političkog autoriteta lidera bloka za nezavisnost, da smo tada napravili rješenje koje smo nudili par puta nakon ponude iz 2006.godine, ubijeden sam da bi Crna Gora danas bila članica Evropske unije.

Nije kasno da pokažemo dobru namjeru, i zbog toga na kraju želim da poručim i konstituentima ove manjinske vlade i kolegama poslanicima da ćemo dati podršku svim odlukama koje budu išle u pravcu evropskog i evroatlantskog i građanskog razvoja ove zemlje, da ćemo biti dobri kontrolori onoga što će raditi nova vlada i da nećemo dozvoliti da bude gora od prethodne.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 18:38:09)

Zahvaljujem poslaniku Andriji Nikoliću.

Sljedeći prijavljeni je poslanik Boris Mugoša, nakon njega je prijavljen poslanik Srđan Pavićević, pa da se pripremi.

Riječ ima poslanik Mugoša.

Izvolite, kolega.

BORIS MUGOŠA (28.04.22 18:38:31)

Zahvaljujem, uvažena predsjednice Parlamenta.

Poštovani mandatare,

Ja moram reći da sam malo zbunjen nakon ovih svih diskusija, jer oni koji su bili dio vlasti u prethodnih godinu i po nam govore o budućnosti, da ne treba da bude isto ono što su pričali i nakon 30.avgusta 2020. a ovih godinu i po nikad više podjela, nikad manje priče o budućnosti, nikad više zatrovanosti mržnjom tako da stvarno su me poprilično zbunili. Da li treba da im opet vjerujem, ne znam. Jednom sam pokušao da im vjerujem, pa su me razuvjerali, evo vidjeću šta će sad da se desi. Imam ovu drugu ekipu koja kaže da je Vlada bila izdajnička, kleronacionalistička, nikakva, a vi ste bili u toj vladi jedina politička ličnost i SNP je bio dio te vlasti. Sad treba da se digne ruka za novu vladu u kojoj URA i SNP imaju dvije trećine članova vlade, e to mi je omiljena tema.

Slušao sam ovih dana, kvalifikovana prosta, dvije trećine, jedna trećina. Prvo čim se govori o odlučivanju o vladi na početku se govori da u toj vladi nema sreće, ali dobro to je druga stvar. Ali, da se vratimo na dvije trećine, ja volim matematiku, dvije trećine od 21 je 14. Predstavnicima URA uz nestranačke kandidate i predstavnici SNP-a imaju 14 članova vlade, dvije trećine. Ovi ostali što bi rekao zamjenik predsjednika jedne partije koja je dio jedne vlade mogu da se slikaju, to su njegove riječi, a što je još zanimljivije prethodnu vladu je smijenilo 44 poslanika, od tih 44 poslanika 90% su bili poslanici opozicije, a od tih 90% poslanika, znate li koliko ima ministara u vladi? 28,5%, manje od jedne trećine. Sad će neko da mi objasni kako je ta borba u tih prethodnih godinu i po dana bila prava kako smo se tu za vrijednosti borili i kako smo sad dobili nešto što je rezultat nije baš rezultat te borbe, ali je podnošljiva. Ali ne može biti podnošljivo, ljudi. Znači, 90% ljudi koje je oborilo vladu ima 28,5% ministara, manje od jedne trećine. Opet me matematika maltretira, ali sam stvarno iskreno zbunjen, jer ne mogu da vjerujem da smo došli do toga "demokratskog pregnuća". Pošto ja volim da se bavim ekspezeom i o onome što je tačka dnevnog reda, moraću malo i o njemu.

Prvo, struktura Vlade.

Evo, imamo istorijsku činjenicu. Najglomaznija vlada od obnove nezavisnosti. Vlada sa potencijalno najmanjim mandatom. Svaka čast, 20 ministara, 18 ministarstava, četiri potpredsjednika, dva ministra bez portfelja. Ja sam predlagao iskreno, možda je trebao svaki ministar da bude i potpredsjednik vlade. A, ovo dodatno, pošto je do sad bilo dva državna sekretara, pa se predlažu tri, a to je fenomenalno, a oni koji razumiju organizaciju neka pogledaju malo bolje prije nego što pišu nešto pod tvieteru. Generalno je ministru dovoljno jedan državni sekretar, jer on njega mijenja u slučaju njegovog odustva da može neko da drži ministarstvo, a đe su pomoćnici, a sekretar, a što će tri državna sekretara? Đe to ima, ljudi? O čemu se tu radi? Pa, ja se sjećam da je bilo odluka po jedan državni sekretar, pa jedva se došlo do drugoga da bude, a sad je malo, idemo na tri galantno. I onda mene neko kritikuje kad kažem da je nije vlada pomirenja nego vlada podmirenja. Izvjesno su ovdje podmirili svi konstituenti, i moram reći, dobro je reći. Dobro je što mi nijesmo ušli u vladu, ko zna koliko bi ministarstava bilo? Tek bi oborili svjetski rekord. Ovako ste se zaustavili na 20, da smo i mi ušli, eha, to bi izguralo do 23, 24, 25 i tako dalje i tako dalje.

Što se tiče ekspezea lijepo štivo, lijepo napisano, onako poetičnom, ima tu dosta floskula zvučno, ali ako ga analiziramo samo dva puta u ekspezeu na tridesetak strana se pominje NATO, samo dva puta

riječ NATO, i to jedna i po rečenica, a nije ni ona morala, jer je to ona rečenica što uče u školama - NATO, porodica, integracije i tako dalje. Odbrana, jednom se pominje riječ, vanjski poslovi jednom. Ono što mene, na primjer zabrinjava, što o penzionerima ne piše u ekspoziju ništa. Sjećam se da je 42. Vlada odbila da participira u izgradnji IV zgrade za penzionere u Podgorici i ja se nadam da to ne smije da uradi 43. Vlada, jer možda mi svi ovdje sjedimo tako što su stariji sugrađani penzioneri nešto stvarali u ovoj zemlji. I to što je pogriješila prethodna Vlada, ova mora da ispravi, a ja ću vas podsjećati da sam ja podnio amandman tad na budžet, pa je parlamentarna većina odbila da se usmjere pare na penzionere.

Što se tiče strukture same Vlade. Ima par zanimljivih ministarstava. Evo gledam kolegu Ibrahimovića. Sjećate se kada je ona Krivokapićeva vlada inaugurisana sa stubovima, pa tako prezentacije, pa više nijesmo znali koliko stubova, pa onda ministara 12 simbolično, pa onda je to dovodeno s nekavom paralelom religiozno, sve onako bilo fenomenalno zamišljeno metafizički i tada sam ja rekao da to ministarstvo kapitalnih, ja se samo sjećam Velja Ilića i nekako mi to nije bio dobar ulaz za ovu vladu, a onda se ispostavilo i tu kolega Ibrahimović, ja razumijem vaše kapacitete. Mi se dugo znamo. Neko ko treba da pokriva pomorski, vazdušni, lučki saobraćaj, energetiku, svaka čast. Taj stvarno čovjek treba da bude maher, a u energetici pet, šest, sedam ispod državnih kompanija. Ovamo tek da ne pričam u saobraćaj i još potpredsjednik za regionalni razvoj. Ako postignete dobre rezultate ja ću vam prvi čestitati. To stvarno treba čovjek da ima onako stvarno jedan nevjerovatan kapacitet, ali ponavljam nije dobro rješenje. Ne ide to jedno uz drugo. Taj resor ne može tako da funkcioniše, a vidjećete to u praksi, a vidjeli smo se dešavalo oko preklapanja nadležnosti, pa rasprava između ministara, pa jedan ministar kaže ovako, drugi onako, ne može. Evo, ja vam želim sve najbolje, vi znate dobro sve najbolje da postignete, fanstatične rezultate, al' to je jedan konglomerant koji je po meni neodrživ, Ministarstvo evropskih poslova imamo i vanjski. E, sad vanjski bez evropskih biće zanimljivo, jer su evropski i vanjski.

Sjećamo se, prije par godina, ja neću biti grub kao vi tada iz URE, kad je postojalo ministarstvo evropskih rekli ste "napravili ste ga da bi neko bio ministar", eto kako godine prolaze i ne treba se zalijećati, treba biti vrlo obazriv, jer ja to sad iskreno predlažem. Ali što je problem tu? Problem je struktura, jer evropski poslovi nijesu posao jednog ministarstva. Evropski poslovi su poslovi svih ministara i ne može jedan ministar da im bude premijer po tom pitanju, jer ne može jedan ministar da nosi to, a ne mogu njemu da odgovaraju drugi ministri, nego to treba da bude pod kapom premijera i taj model koji mi sad ovdje predviđamo, postoji možda u Srbiji, čini mi se. Ne znam da je pokazao neke rezultate, ali mnogo su se pokazali bolje drugi modeli gdje je to Kancelarija glavnog pregovarača. Nemam ništa protiv. Neka budu odlični rezultati. Mislim u praksi da će biti mnogo problema sa tkvim funkcionisanjem.

Uvažena koleginice ministarko za spoljnu politiku, a imamo ministra za vanjsku, je li to isto? Ne znam. Molim, to je isto, je li? Pa dobro, okej, možda je to ono pomirenje, pa vanjska, spoljna, pa nekome vanjsko smeta, ali nekako je nelogično da imate ministra vanjskih, a potpredsjednicu za spoljnu politiku, ali ajde, kažem ovo je istorijska vlada.

Kad su vaši prioriteti u pitanju, ne mogu vama uvaženi mandataru prioriteti biti nešto što nije posao Vlade. To ste zapisali na onom uvenom Sporazumu, mada koliko ste sporazuma potpisivali možda ste to omašili, više nijete ni znali koji potpisujete. Ja se sjećam od onoga što su potpisali 39 poslanika opozicije, ja sam mislio da se držimo potpisa, ispada da nekome potpis nije važan, ja mislim da to nije dobro, niko te ne ćera da nešto potpišeš, a kao može onda da odustaneš od toga da onda potpisujem iza leđa nešto drugo, ali dobro. Ne mogu vaši prioriteti biti izbor pravosudnih organa, jer vi o tome ne odlučujete. Ne mogu ni izborna reforma, jer nije to ni vaša stvar, ne može ni profesionalizacija DIK-a. Vi ste podrška tome, ali ne mogu to biti vaši prioriteti.

Dva mjeseca izuzetno zanimljivih pregovora. Znate li našto sam ja ponosan? Što svakoga s kim sam pregovarao mogu da gledam pravo u oči. E, sad da li mene mogu svi da gledaju pravo u oči sa kojima sam pregovarao nijesam siguran. Ako bi me svi pogledali u oči bogomi bih se za njih zabrinuo, jer bih počeo da razmišljam, od kakvog su materijala. I zadržaću se na tome.

Prema tome, samo ću reći jednu stvar. Nikad više dvoličnosti, licemjerstva, površnosti i foliranja nijesam u svom životu doživio, nego nakon tih pregovora i očigledno tokom tih pregovora, ali se čovjek uči dok je živ i dobro je da upozna neke ljude da ne bi imao nekih iluzija.

I na samom kraju, poštovani mandataru, trebali ste da imate kao prioritet o Zakonu o Vladi negdje ste ga kasnije pomenuli, ali ne u dijelu prioriteta, on je morao da bude dio prioriteta, ali moram iskoreno reći, kao što sam poželio koleginici Đurović najiskrenije svu sreću u radu, a ja ću joj pomoći zbog Skupštine i važnosti doma da to tako bude. Ja vama i Vladi želim sve uspješno da radite, da postizete ne zbog vas, jer to vi i svi koji ste učestvovali u pregovorima nijeste zaslužili, ali želim vam uspjeh u radu, jer je katastrofalna društveno-politička situacija, a mi ćemo biti ovdje da istinski kontrolišemo rad te Vlade i da se posjećamo na sve ono što su neki pričali o prethodnoj Vladi, pa su pričali da će ova da ispuni, neće to moći baš da ostane samo na riječi. Mi iz SD-a čujem svakakve priče.

Poštovani građani,

Nuđeno je sve. Dosta toga je nuđeno. Mi smo se držali principa. Možda to nevjerovatno zvuči kada se pomene SD, jer mnogi kažu kao vi nešto pričate, vi ste poznati da su vas samo zanimale funkcije. Prihvatam i tu kritiku. Nijesam saglasan, prihvatam je, ali smo sad potvrdili da nas ne interesuju po svaku cijenu, zato što oko nekih principa ne možete praviti kompromis sa brojem funkcija, ne možete praviti i vi ih nećemo praviti ni sad ni nikad u periodu koji je pred nama.

I na kraju 49 dobro se zamislite vi koji ste pravili koncept ove vlade. Imali ste istorijsku priliku. Možda ste je propustili. Ne zbog nas, ali ćemo se vidjeti dobrano i po tom pitanju.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 18:53:33)

Poslajte Mugoše, zavrijedili ste jedan komentar od potpredsjednika Ibrahimovića. Izvolite, potpredsjedniče Ibrahimoviću.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.04.22 18:53:43)

Naravno, ne bih propustio priliku, pošto vjerujem da će se izglasati 43. Vlada i nedostajće mi druženje sa mojim kolegom Mugošom, naravno. Evo dozvolite malo digresiju, uvaženi Ljubo, me podsjeća da je Ramazan u mjesecu Ramazana je inače poruka mira, prijateljstva, tako da i van mjeseca Ramazana, ja pokušavam da ne izazovem neke replike, nego i čisto i što mi je drago da moj prijatelj se sjetio ovoga ministarstva, a odavde poručujem već se pripremite da prvi čestitate i biće mi drago da mi vi prvi čestitate, ali mislim da ćete tada i biti u ovoj vlasti. Eto to je neka moja dobra želja. I da vas podsjetim. Ne morate žuriti, evo prihvaću i sada ono što je glavno, uvaženi kolega, ja znam da vi poznajete rad Vlade. Radili ste, bili ste u Vladi, znate da je postojao resor saobraćaja, da je sada pridodata energetika, znate koje su sve resori, odnosno direktorati bili, tako da znam da vi ovo sigurno pričate iz ozbiljne brige o radu ministarstva. Zato sam se i javio, ali u uvodnoj ste riječi rekli kada ste pričalo o glomaznosti državnih sekretara o generalnim direktorima, e ja vjerujem tim ljudima, ja vjerujem da će državni sekretar da će generalni direktori nastaviti da sekretari, načelnici nastaviti kvalitetom da rade i ja u njih ne sumnjam. Zato vjerujem da će sa mnom na čelu ovo ministarstvo odgvoriti zadatu i krajnje, iskreno vam kažem pripremite se da među prvim čestitate. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 18:55:30)

Hvala potpredsjedniku Ibrahimoviću. Nastavljamo dalje.

Sledeći prijavljeni je poslanik Pavićević, nakon njega je poslanik Andrija Popović i nakon poslanika Andrije Popovića je poslanik Brajović, kao poslednjih prijavljeni diskutant.

Poslaniče Pavićeviću, izvolite.

SRĐAN PAVIĆEVIĆ (28.04.22 18:55:48)

Poštovana predsjednice, poštovani mandataru sa predloženim kabinetom, poštovana javnosti,

Ja sam u situaciji prvo da gospođi Đurović poželim sve najbolje u daljem radu. Nadam se da ova nova funkcija za nju biti inspiracija više, tako da se nadam da će pokazati prave kvalitete.

Obaveza i osjećaj odgovornosti me natjerao danas i ako nijesam imao neku namjeru da se javim za riječ, jer čitava priča o manjinskoj vladi, odnosno čitava priča o ovoj etapi našeg političkog djelovanja nastupila je u nekim našim zajedničkim djelovanjima u sklopu koalicije Crno na bijelo u onom trenutku kada smo shvatili da možemo i onda kada smo uvidjeli da je vrlo moguće i da je neophodno da uradimo korak dalje i da se kvalitativno distanciramo od onoga što je predstavljala 42. Vlada, a čitavi ključ i rebus ležao u tome da pokušamo da objedinimo što više ljudi oko jedne ideje. Tada smo prvi put počeli da razgovaramo sa dijametarno suprotstavljenim opcijama na političkoj sceni Crne Gore i valjda našom dobrom medijacijom i povjerenjem od strane tih ljudi došli smo u situaciju da smo potpisali Memorandum 23. decembra prošle godine i taj memorandum predstavlja okosnicu i početak neke dalje priče koja je rezultirala čuvenom preskonferencijom 17. januara kada je eto moja malenkost imao tu čast da najavi kraj jedne vlade i početak razmišljanja o nekoj drugoj vladi, tako da je to vrsta neke obaveze koja me je natjerala da danas uzmem učešća u ovoj priči, da dam neke svoje opservacije o svemu ovome što danas vidim. Žao mi je, jako mi je žao, iako mi je neprijatno što kolega iz Demokratskog fronta iz Kluba Demokrata nema danas ovdje. Nadam se da će imati prilike da budu prisutni u narednim danima iduće sedmice.

U svakom slučaju, ono što je očigledno da na današnjoj sjednici Parlamenta i u ovom svečanom trenutku je nešto što me je ponukalo i da progovorim to je dominacija dva osjećaja koja očigledno dominiraju ovom salom, to su dvije emocije, dva raspoloženja koja su na neki način slična, a na neki način kontradiktorna jedni drugima. S jedne strane imamo stepen jedne specifične ogorčenosti koja meni shvatljiva, da li je ona opravdana nije li opravdana o tome možemo da pričamo, a s druge strane imamo jedan stepen gordosti na drugoj strani. Lično smatram da je i stepen gorčine i stepen gordosti nijesu komplementarne. Novi početak mora da bude obećavajući, novi početak mora da bude vedar, mora da bude u jednoj sinhronizaciji sa najplemenitijim osjećanjima. Ovim novim početkom valjda treba da iznjedrino i da pokažemo i da demonstriramo naciji koja nas posmatra da smo spremni na veći stepen solidarnosti, na veći stepen tolerancije, na veći stepen empatije, da je to ono što je naša ulaznica u ovu priču. Mi smo i onako ovim predlogom i ovom idejom idejnim konceptom manjinske vlade uradili nešto što za 32 godine nije uradio niko, mi smo pružili ruku svima, mi smo pružili ruku svima i nama je svako dobro došao, ako nije mogao da bude član Vlade ili da bude dio Vlade izvršne vlasti, a ona je moja lična zamolnica bila u toj pres-konferenciji 17. januara da uzmu učešće u podršci da to bude jedna koncentraciona podrška, da to bude jedno djelovanje u smislu nacionalnog jedinstva, da pokažemo da svi imamo želju da izađemo iz situacije u kojoj se nalazimo, a nalazili smo se i nalazimo se još uvijek u jednoj nezavidnoj političkoj i sociološkoj situaciji, gdje još uvijek živimo u podijeljenim taborima, gdje još uvijek prezentiraju dvije Crne Gore. Apsolutno je kompatibilno sa budućnošću sa razvojem, sa odlaskom prema Evropskoj uniji i sa svim onim što se smatra emancipovanim društvima i emancipovanim tokovima savremene civilizacije.

U svakom slučaju postoji jedna blaga konfuzija koja vidim utiče prilično i na laički svijet, koji to posmatra čisto kao jedan događaj, a i na političku scenu. Naime, konfuzija nastupa u tome što ne možemo da shvatimo da u jednom mandatnom periodu, znači bez ponovljenih izbora, mi mijenjamo većinu, mijenja se većina, kako je mandatni period jedan jedinstven, a smanjuju se dvije većine došlo je dovećinske podrške. Tako da na današnji dan, koliko god se mi trudili da prikažemo jedne crni a drugi bijele, na današnji dan u ovoj prostoriji je duh dvije većine, koje međusobno kompiliraju i koje međusobno se prepliću. Jedna većina je bila većina koja je 30. avgusta u tri koalicije iznijela jednu ideju, to je bila ideja koja je bila naša vodilja, to je bila ideja da se zaustavi DPS u svojoj razonoj politici koju je vodio 30 godina, ta ideja je pobijedila.

Prošlo je godinu i po dana, Vlada koja je tada uspostavljena pokazala se relativno nespremna za sledeći korak. Sledeći korak je bio dijalog, neminovnost dijaloga, dijalog je osnovna premisa našeg daljeg djelovanja, bez dijaloga nema razmjena ideja, nema razmjena mišljenja, nema mjerenja novih vrijednosti. Prošla Vlada nije bila spremna da otvori dijalog. Zbog toga je ta ideja otvaranja dijaloga okupila novu većinu. Prema tome, po prvi put smo tu svi za istim stolom, i Crnogorci, crnogorski Srbi, Bošnjaci, Albanci, Hrvati svi su zastupljeni svi imaju svoj prostor, svi imaju svoje predstavnike. Valjda ta želja predstavlja krunski dokaz jedne plemenite ideje, da budemo svi zajedno i da pokušamo svi zajedno damo napor da izađemo iz nečega što se zove duboka socijalna politička i svaka druga kriza u Crnoj Gori. Ova manjinska Vlada neće biti manekensko statička Vlada, ona ima svoje ideje, ono čim se ona služi, ono što je njeno buduće djelovanje to je afirmacija dvije osnovne stvari, to je ekonomska stabilnost i pravda. Mi smo željni pravde kao promrzli sunca, obećavali smo pravdu u velikim mjerama i u velikom obimu prije 30. avgusta, rekli smo daćemo možda kilogram hleba, ali daćemo tonu pravde i na tom putu moramo da istrajavamo. To će biti put pun iskušenja, pun teških odluka, pun raskršća, vidjećemo ko će nam na tom putu odoljeti i ko će izdržati. Pitanje veliko je da li ćemo svi iz ove današnje većine moći dalje da budemo i da se smatramo većinom. Možda će čak i neko drugi sasvim nenadano dati doprinos da se ove ideje razvijaju.

U svakom slučaju, bilo kako bilo situacija ide u tom pravcu da jednostavno će ideje biti te koje će formirati određene većine. To neće biti naklonost jedne partije ka drugoj, to neće biti personalan naklonost jednog čovjeka ka drugom, to će biti idejni koncept koji je najmanji zajednički imenitelj za određene aktere političke scene. E to je uvod u demokratiju, e to je uvod u savremenu evropsku demokratiju. Onda kad političke procese ne vode ljudi, ne vode interesne grupacije, nego je vodi ideja. Da li ćemo na tom putu izdržati - vidjećemo. Vrijeme je majstorsko rešet. Ali u svakom slučaju podjele kojima smo robavali i podjele kojima robujemo, koje su plod takozvanog sindroma narcizma malih razlika su nešto što moramo da prevaziđemo, a to su stvari koje se prevazilaze edukacijom, koje se prevazilaze vaspitanjem, koje se prevazilaze savremenim stavovima, koje su potpuno komplementarni sa noramalnim savremenim svijetom. Moramo izaći iz tih razlika da bi stvorili elementarno jedinstvo koje je neophodno da se u Crnoj Gori apsolutno svi osjećaju konforno, komotno, kao svoj u svome, a to koliko se mi razlikujemo i da li se mi razlikujemo i u kom dijelu se razlikujemo, nije bitno dok je u zoni privatnog i intimnog, bitno je da u sklopu poštovanja zakona i Ustava budemo jedinstveni, da budemo odgovorni i da budemo časni.

To što je Frojd ovo nazvao sindromom narcizma malih razlika, jedan kolega, moj kolega iz Praga, je nazavao ludošću velikih sličnosti. Tako da u svakom slučaju mislim da ova Vlada mora i u tom pogledu da djeluje, mora da idetifikuje probleme tih minornih razlika koje su dovoljne da pokrenu mržnju, to je filozofsko, to je sociološko, to je političko pitanje, to je pitanje i obaveza ove generacije. Jer shodno našoj

sposobnosti ili našoj nesposobnosti mladi ljudi će ostati ovdje, ova zemlja će imati perspektivu ili će ostati dezintegrirana i podijeljena u tabore, podijeljena u određene getoe iz kojih neće izaći.

Samo bih još jednu stvar rekao, i time završavam. Ponukao me ovaj događaj sa ovom djecom koja su imala neprijatnosti na Cetinju, ne bih želio da komentarišem, ne želim da ulazim u genezu tog nemilog događaja. Reći ću samo jednu situaciju, ispričaću samo jednu priču istorijsku, radi se o 1943.godini. Naime, Poljska je bila zemlja sa najviše Jevreja u predratnoj Evropi, a Varšava je bila sa trećinom Jevreja od ukupnog stanovništva. Napravljen je takozvani već 1941.godine, napravljen je takozvani Varšavski geto, Jevrejski koji je bio najveći geto u Evropi. Služio je getoeziranju NN nacije, na način koji je bio sve samo nije bio civilizovan i human, do te mjere išla dekadetnost u opservaciji tog događaja, da su čak i turističke, kako da kažem, ture obavljane kao kroz Saharu i da ljudi obilaze posmatraju geto. Ne ulazim u strahote tog vremena, ali moram da konstatujem jednu činjenicu. Neposredno pred ustanak u tom getu koji je bio 1943.godine, kad je i konačno likvidiran, za neki jevrejski praznik, ne znam koji je bio da li Hanuka ili neki drugi, djeca su u jednom dvorištu njih 20 i kusur su pjevali na hebrejskom jeziku su pjevali neku vjersku pjesmu, u dječjem zanosu i igri. Samo taj zanos i igra i hebrejski jezik u geto je bio dovoljan da presuda nastupi za 15 minuta, svih njih 20 i kusur je ubijeno u jednom trenutku. Svaka slučajnost nije bila namjena sa moje strane, ali svaka sličnost me užasava. Ovo govorim i kao čovjek vremešan i kao ljekar i kao humanista, jer za ove stvari jednostavno ne smijemo da pokažemo ni jedan milimetar tolerancije, ovo mora da se osudi. Hvala vam.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 19:10:13)

Hvala poslaniku Pavićeviću.
Sledeći ima riječ poslanik Andrija Popović.
Izvolite, poslaniče Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.04.22 19:10:23)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, Prijestonice Cetinje, poštovani mandataru, kandidati, kandidatkinje za minsitre u 43. Vladi.

Na samom početku našoj uvaženoj kolegici poslanici Đurović čestitam na izboru za predsjednicu crnogorske skupštine, vjerujem da ćemo naše dobre odnose dosadašnje zadržati i u narednom periodu. U obavezi sam da u ime Liberalne partije iznesem stav partijskih organa, povodom formiranja nove izvršne vlasti. Da kažem da će Liberalna partija podržati 43. Vladu. Teška odluka koju je Liberalna partija donijela, iznuđeno rješenje u datim političkim okolnostima, ali vjerujem da će ova vlada pokazati daleko više od one prethodne što, istina, nije teško.

Duboka društvena podijeljenost koju je prouzrokovala smijenjena vlast proizvela je izrazitu političku nestabilnost koja je neminovno dovela do socijalnog, ekonomskog i institucionalnog haosa na nivou države. Sve snažnije i otvorenije aktivnosti ekstremnih desnih struktura koje promovišu antievropsku politiku nacionalizma velikodržavnih projekata revizije antifašističke prošlosti, ugrožavaju suštinu građanskog i demokratskog društva. Evropske integracije Crne Gore i ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz ovog procesa su zaustavljene, a ekonomsko socijalni ambijent se pogoršava iz dana u dan zbog nedovoljne funkcionalnosti državnih organa i institucija koje bi trebalo da se bave zaštitom i unapređenjem standarda građana i rastom privrede. Nužno je fokusiranje na prijeko potrebne reformske politike i borbu za ekonomski i zdravstveni oporavak zemlje, vladavinu prava i suzbijanje korupcije i organizovanog kriminala. Da podsjetim, preporod Crne Gore je počeo na Cetinju i Belvederu 04. i 05. septembra prošle godine. Još jednom, u ime Liberalne partije, izražavam veliku zahvalnost svima koji su tada iskazali protivljenje istorijskom revizionizmu i povelili ka daljem demokratskom razvoju države, istrpivši strašan teror od organa sopstvene države.

Nekoliko opservacija koje se tiču samog ekspozeea, programa, sastava Vlade. Moram reći da mislim da je napravljen veliki propust da turizam kao naša vodeća strateška grana nema svoj poseban resor, a isto tako pozdravljam to što imamo i ovaj novi resor za evropske integracije, odnosno evropske poslove koji smo prije čak dva saziva izgubili. Zbog toga smo vjerovatno i dospjeli tu đe smo. Punih 12 godina smo dobili formalnu kandidaturu za ulazak u Evropsku uniju. Nedavno sam bio na sastanku lidera evropskih liberala u Briselu. Bio sam šokiran u jednom momentu kada me je jedan od čelnika premijera jedne evropske države pitao da li vi još uvijek uopšte i namjeravate da uđete u Evropsku uniju. Zatvorili smo kancelariju u Briselu, sve je zaustavljeno. Vjerujem da danas kreće novi početak.

Naravno, rekao sam da je nova vlada iznuđeno rješenje kako bi prekinuli sve beznađe i anarhiju u kom smo bili ovih dvadesetak mjeseci. Svjesni ste da je vijek trajanja nove manjinske vlade u rukama DPS-a, odnosno Poslaničkog kluba DPS - Liberalna partija sa 30 poslanika. Pratićemo dobro što radite. Naravno ćemo vam dati tih tradicionalnih 100 dana rada Vlade da vidimo kako ćete sprovesti program koji je mandatar naveo u svom ekspozeu. Vjerujte, figurativno, držaćemo vas za vrat, nećemo vas ispuštati.

Vjerujem da će se 43. Vlada stalno boriti za pravo, čast i slobodu Crne Gore, naše zajedničke države. Ono što još mogu da kažem, da će Liberalna partija bez učešća u čitavoj jagmi za ministarskim foteljama koja se u poslednjih par mjeseci događa podržati ovu vladu, vjerujući ipak u neku bolju budućnost. Vjerujem da je današnji dan kraj upitnosti evroatlantskog puta Crne Gore i da ćemo na tom evroatlantskom putu 46 poslanika, odnosno poslanica koje pretpostavljam da će podržati novu 43. Vladu. Pretpostavljam da će i mnogo toga što nas čeka na tom evroatlantskom putu podržati jedna veoma emancipovana demokratska politička partija Socijaldemokrate. Mnogo mi je žao što oni nijesu dio čitavog ovog projekta. Vjerujem da se to može i u narednim danima, mjesecima na neki način izmijeniti. Jer, svi su ovdje neophodni, ali ne samo neophodni. Podrška evropejizaciji Crne Gore je potrebna našim kolegama i koleginicama koji danas nijesu s nama, a ipak znamo da je većini od njih Crna Gora na srcu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 19:20:09)

Zahvaljujem poslaniku Popoviću na korektnosti što se tiče vremena. Sledeći je poslanik Brajović, ujedno i poslednji prijavljeni za danas. Izvolite, poslaniče Brajoviću.

IVAN BRAJOVIĆ (28.04.22 19:20:26)

Hvala Vam, predsjednice.

Poštovana predsjednice Parlamenta, poštovani gospodine Abazoviću kao mandataru za sastav nove vlade, kolege koje ste predložili za sastav kabineta,

Moje kolege su jasno rekle kakav je naš stav i kako ćemo glasati o sastavu Vlade i vašem predlogu. Počecu od toga, a rekao sam i tokom rasprave o izboru predsjednice Parlamenta da su ovo dva vezana pitanja jer je u suštini dogovaran paket u tim pregovorima i dobro je da se postiže veća saglasnost. Uvijek je dobro da ta saglasnost raste. Sa 41 došli smo na 46. Jeste bila osnovna ideja od 49. Mogli bi dosta da raglabamo oko toga zašto do nje nije došlo. Ali, nešto bih rekao o ambijentu u kojem vi preuzimate vođenje Vlade. Ambijent je katastrofalan po Crnu Goru.

Bila je potpuna blokada institucija, to znate vi iz Vlade, to znamo mi u Parlamentu. Nikada se nije desilo da se prva sjednica prolječnjeg zasijedanja održava praktično u maju mjesecu, krajem aprila. To je nedopustivo sve da je redovna, a ne vanredna situacija sa ogromnom ekonomskom krizom, sa ratom u Ukrajini, sa svim onim što se dešavalo ovo vrijeme.

Dana 30. avgusta 2020. godine došlo je do smjene vlasti. Neko od kolega je to danas rekao, to je završeno na jedan civilizovan način kakvim bismo mogli da se pohvalimo kao jedna organizovana država koja je rekla dobro, neko više nije većina, sada tu postoji neko drugi. Sada dolazi do ponovne smjene vlasti. Nema nikakve dileme da je to sasvim moguće u jednom izbornom periodu, prosto postoji većina. Moram da kažem da ste vi iz Koalicije Crno na bijelo u boljoj poziciji jer ste vi samostalno nastupali. Vi ste rekli naši građani su mislili tada tako koji su nas glasali da treba tako da uradimo, sada mislimo drugačije. Malo je drugačija stvar s onima koji su bili u nekim koalicijama. Volio bih da je čitav ovaj parlament na jednoj strani kada je su pitanju interes i budućnost Crne Gore. Očigledno to nije tako.

Što se dešavalo u međuvremenu. Prošlo je nekoliko mjeseci pa se formirala Vlada i ta Vlada je, rekao bih, bila osuđena na propast. Ekspertska Vlada koja ništa ekspertska nije imala, pokazalo se. Međutim, trebalo nam je 14 mjeseci da se ona sruši. Opet da kažem, nas 40 u opoziciji tadašnjoj je bilo konačno smo stigli do neke monolitnosti u smislu da smo nas 40 za to da je ta vlada neko ko ne može da odgovori svom zadatku. Bez još jednog ništa nismo mogli, tako da bez presudnih glasova koalicije Crno na bijelo se nije ni mogla formirati druga većina. Rekao sam kolegama pošto su se održavali neki kolegijumi nema priče o većini. Kada je ona vlada razriješena nestala je postojeća većina. Za to je trebalo 14 mjeseci. Nešto što smo znali da je osuđeno na propast, nešto što se vidjelo da ne može da funkcioniše, a opet govorim neću mnogo da komentarisati vaš ekspoze jer je u tom ekspozeu stubova bilo malo više, sedam u odnosu na vaša dva, i obećavana transparentnost, obećavana javnost rada, obećano raskrinkavanje svega i svačega, obećavan mir, odnosno prevazilaženje podjela u Crnoj Gori. Posle 14 mjeseci te vlade stanje je bilo mnogo gore nego na početku, i to je svima jasno.

Neću komentarisati vaš ekspoziciju jer papir trpi sve. On je lijepo napisan, ali hoće li ta vlada biti evropska, demokratska, transparentna, vidjećemo kroz njeno djelovanje. Apsolutno vam nemamo za šta vjerovati unaprijed da bismo rekli kako da ne, sve je to u redu. Neću komentarisati ni sastav koji ste predložili, prije svega zato što polovinu kandidata gotovo da uopšte ne znam, čak, možda će se drugi iznenaditi, onu drugu polovinu koju znam i koju znam uglavnom iz saradnje u Parlamentu, iako smo nekad bili na različitim stranama, za većinu njih smatram da oni mogu korektno obavljati funkciju ministra, ne samo oni koji su bili nekad u istoj partiji kao i ja nego i za ove koji su bili u opozicionim partijama. Oni su imali iskustvo i kroz vođenje odbora u Parlamentu i s nekima sam sarađivao i u prošlom mandatu tako da mislim da jedan broj njih može obavljati tu funkciju. Ovdje govorimo o drugoj stvari, i tu je vaša odgovornost. Vi ste neko ko je krenuo u tu priču, ali ste vi jedini politički predstavnik u prethodnoj ekspertskoj vladi. Četrdeset ljudi je bilo apsolutno za to da se toj vladi izglasa nepovjerenje i došlo je i vaših četiri poslanika. Sada imamo vladu, o tim procentima je govorio pa se neću baviti njima, u kojoj dominiraju, i to ubjedljivo, one snage koje su konstituisale prethodnu vladu, neuspješnu, retrogradnu, najlošiju u istoriji crnogorskog parlamentarizma. Ovu vladu sada čine dominantno dvotrećinski, rekli smo, partije koje su tu vladu podržavale i nisu joj otkazivale povjerenje nego su u tom smislu bile prilično lojalne premijeru i čak veliki dio Vlade, šest ministara čini sada u budućoj vladi odbio da izglasa nepovjerenje toj vladi. To je sada pitanje za sve. Da li smo mi 40 kroz tu našu političku priču, angažovanje, želju da nešto napravimo, želju da promijenimo nešto dobili adekvatan proizvod i adekvatan rezultat u ovoj vladi koja se danas bira. Pravo da vam kažem ne osjećam nikakvu nelagodu što ćemo nas trojica biti protiv te vlade. Kao što sam rekao i onoj prethodnoj, u nama ćete imati oštru, korektnu i konkretnu opoziciju. Uvjerićete se u to. To smo pokazali i danas jer ova priča nije bila usmjerena ni protiv koga nego su saopšteni politički stavovi. Oprostite, nije normalno. Normalno je da, u želji da proširimo u Parlamentu što veću podršku, pružimo šansu svima. Objeručke smo i mi u tim razgovorima prihvatili SNP, ali ne SNP koji će u suštini da vodi Vladu jer ima najveći broj ministara, ima najznačajnija ministarstva u Vladi. Mislim da tu niko ne može da nam protivuriječi takvom stavu i takvom našem osjećaju. Pogotovo nije bilo promjene u njihovim stavovima. Nisu oni rekli u onom trenutku smo bili protiv NATO-a, sada više nismo. Vidjeli smo da je dobro što smo u NATO-u, pogotovo posle agresije Rusije na Ukrajinu. Nije bilo nikakvog odustajanja od njihovih stavova nego su se pozivali, cijenim tu principijelnost, na kontinuitet politike iz Miloševićevog perioda. Oni nama opredjeluju Vladu. Pazite, prije svega, smatram da Crna Gora jedino može opstati kao građanska i sekularna država. Ona vlada je sve uradila da nju skrene s tog svog građanskog puta, a pogotovo sa sekularnog. Mislim da nikako ne smijete dozvoliti da se i primisao toga napravi u vašem funkcionisanju. Sada zaboga treba li smo da izmolimo ovu najdominantniju partiju u Vladi da ona da saglasnost da uđe makar jedna građanska suverenistička partija tamo, ali s tim ćete se nositi.

Vi ste u ekspoziciju, iako sam rekao da o tome neću da pričam, rekli garantovanje zastupljenosti manjina kroz određivanje broja mandata. Odmah da vam kažem dugo se o tome priča u crnogorskom Parlamentu, ali je pitanje koliko to korespondira s građanskom i sekularnom državom Crnom Gorom, multikonfesionalnom, multinacionalnom, ali prvenstveno građanskom državom orjentisanom ka Evropskoj uniji i NATO-u i koja ima proporcionalni izborni sistem sa jednom izbornom jedinicom. Pretpostavljam da ste to pomenuli, ali mislim da svakako ako budete pričali i ako se bude uopšte razmišljalo o tome, to će zahtijevati jednu ozbiljnu raspravu, jedan ozbiljan razgovor.

Šta, takođe, mogu da vam zamjerim. Vi ste objasnili da ste to uradili kao želju da pokušate da radite na smirivanju tenzija, ali je meni bilo potcjenjivački da predstavnici vlasti, Parlamenta, Vlade iz moje države idu na konsultacije, u stvari na objašnjavanje u Beograd kod patrijarha Srpske pravoslavne crkve i bio je poduži red. Očigledno iz ovog o čemu pričamo, mislim da je bio red i na drugoj adresi u Beogradu jer smo tamo čuli, opet iz izlaganja, pominjale su kolege, o uticajnom čovjeku koji igra partiju šaha u kojoj su pioniri Crna Gora i Republika Srpska i Kosovo i da se to nekako složi. Pazite, u svemu što smo radili, mi želimo da zavisimo od svog rada i od sebe. Povedite računa da se o Crnoj Gori odlučuje samo ovdje, Cetinje, Podgorica, Petnjica gdje god, ali u Crnoj Gori i da se te odluke donose samo u skladu sa interesima Crne Gore. Sve drugo može da jednostavno izazove razno, razne poremećaje, a meni je još vrlo čudno možda ste i uspjeli u tom miru, nema nikakvih najavljenih protesta, nema nikakvih velikih spektakularnih nemira i rekao bih evo danas jedino kvarimo tu idilu, mada u diskusijama i drugih kolega je bilo zamjerki, jedino nas trojica kvarimo tu idilu. Nećemo je mnogo pokvariti, imaćete tri glasa protiv, ali u svakom slučaju ponavljam. Sve ćemo uraditi da Crna Gora na svom putu evroatlantskom nastavi kao sekularna i građanska država i u tome ćemo biti sigurno jedna snažna vrlo oštra, ali vrlo korektna i konkretna opozicija.

Hvala vam.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 19:32:27)

Zahvaljujem poslaniku Brajoviću.

Sa ovim smo iscrpili listu prijavljenih poslanika.
Da li još neko želi riječ?
Ukoliko ne želi, onda pitamo mandataru da li želi završnu riječ?
Izvolite mandataru.

DRITAN ABAZOVIĆ (28.04.22 19:32:51)

Hvala, poštovana predsjednice.

Poštovane poslanice i poslanici, hvala svima na komentarima, kritikama, na nekim upozorenjima, na nekim sugestijama vezano i za ekspozice i za prethodno djelovanje.

Dozvolite da se u svom završnom obraćanju, ne želeći nikako da zloupotrijebim govornicu s obzirom da ću vjerovatno pričati posljednji, ali ako bude bilo potrebe za nekim daljim dijalogom, znate da mi Parlament pomalo nedostaje i da sam vrlo raspoložen da nastavimo diskusiju.

Međutim, moram se kratko osvrnuti na nekoliko izlaganja poslanika čisto u cilju pojašnjenja, a onda ću reći naravno šta generalno mislim o ovoj vladi i o budućnosti Crne Gore.

Prvo, apostrofiralo se više stvari, neću poimenično odgovarati poslanicima, da ja sam bio potpredsjednik 42. Vlade i dok se ne izabere ova nova, makar u tehničkom mandatu, obavljam tu funkciju.

Prvo, morate da znate da sam ja izuzetno ponosan na sve što sam radio u prethodnih godinu i po dana i da sam opet u situaciji vjerovatno bih većinu svojih političkih poteza ponovio. Zašto sam ponosan? Zato što sam u tih godinu i po dana, dozvolite zvučaće neskromno, ali i ja imam pravo na odgovore, koleginica Vuksanović je rekla da je ona vrlo otvorena i ja sam isto tako vrlo otvoren za svaki vid rasprave, tri puta donosio teške, ali ispravne odluke.

Prvo, 30. avgust je vrlo značajan dan za istoriju demokratije u Crnoj Gori. Tog trenutka nije stvar što se smijenila vlast DPS-a koja je trajala 30 godina, tog trenutka se pokazalo da glas u Crnoj Gori nešto vrijedi, da građani Crne Gore mogu da mijenjaju svoje političke predstavnike, da smjena vlasti nije nikakav bauk, da je smjena vlasti nešto što je poželjno, periodično dešavanje u svakoj demokratskoj državi i kako smo smijenili 41. Vladu, tako smo sada smijenili i 42. Vladu, isto tako, nadam se u boljoj atmosferi, smijenićemo i 43. Vladu. Ako to neko doživljava kao slabost, ja doživljavam to kao demokratski iskorak, ja se za takvu zemlju borim. Ko se bori za svoje pozicije sretno mu bilo i u manjinskoj vladi koju sam predložio doći ću do te treće tačke. Ja sam izabrao da se borim za Crnu Goru, neka se drugi bore za procenete. Hoće li ova vlada da traje jedan dan ili nijedan ili mjesec dana ili godinu dana nije nikakav problem, samo se nadam da koliko god bude trajala da će davati dobre rezultate za crnogorsko društvo. Sama činjenica da smo mi došli danas na Cetinje, svi zajedno ovdje, je pokazala da smo već napravili jedan pozitivan korak. Danas smo deblokirali državni Parlament, ako izaberemo vladu deblokiraćemo i izvršnu vlast, ostaje nam da deblokiramo sudsku vlast svi zajedno, ako za to ima svijesti. Niti će to raditi premijer sam niti će to raditi bilo koji resorni ministar, niti će to raditi ljudi koji isključivo podržavaju ili ne podržavaju 43. Vladu Crne Gore, to radimo zajedno.

Što se desilo 30. avgusta je istorijski i vrlo važno, zajedno sa kolegama iz CIVIS i svima koji su podržali "Crno na bijelo" ponudili smo ekspertsku vladu. Zašto? Zato što do tog trenutka su postojali ljudi u Crnoj Gori koji su vjerovali da nikad neće pasti sa vlasti i ljudi koji su vjerovali da nikad neće doći na vlasti. Zbog toga se podigla polarizacija u Crnoj Gori, sve ostalo su nevažne priče i politička prepucavanja koji služe za dnevnu upotrebu. Postojali su ljudi koji su mislili da će biti ovdje zauvijek, da zakon nikad neće stići do njih i postojali su ljudi koji nikad nijesu vjerovali da mogu doći u situaciju da odlučuju o važnim državnim pitanjima. Zbog toga smo ponudili ekspertsku vladu, ekspertska vlada je dala neke rezultate, naravno pokazala je i neke slabosti. Slabosti koje je pokazala jeste u odnosu prema parlamentarnoj većini, i to se naravno može desiti i ovoj i bilo kojoj drugoj vladi. To je najveći izazov sa kojim se susrela 42. Vlada Crne Gore.

Kad je riječ o bezbjednosnom sektoru koga svi pominjete nemojte da upirete prste ni na kog drugog, ni na Krivokapića, ni na bilo koga, ja sam čovjek koji je odgovoran za sve dobro ili loše što se desilo u tome, vrlo ponosan na to da je 4. i 5. septembra ovdje na Cetinju sačuvan mir i nije pala krv, a nijesam siguran da su svi u Crnoj Gori baš željeli da se taj mir sačuva. To je najvažnija stvar i najvažnija poruka. I suzavca ne bi bilo da bivši direktor Policije nije udario službeno lice i suzavca ne bi bilo da neki građani Crne Gore nijesu odlučili da na neki način stopiraju ukupan život u ovome gradu. To je to. Najvažnije je da smo prošli bez žrtava, najvažnije je da je Crna Gora prešla tu etapu. Nijesam dozvolio da još i dalje aktuelni premijer se obračuna sa ministrom unutrašnjih poslova i direktorom Policije, a isto tako želim da sačuvam njihov kredibilitet, naravno i svoj. I spreman sam, ako je bilo bilo kakvih propusta, nikakav problem nije, i novi potpredsjednik Vlade i novi ministar unutrašnjih poslova i svi ostali slobodno neka sprovedu bilo kakvu reviziju onoga što se tamo dešavalo. Nego bojim se ako se bude sprovodila ta revizija, da će se doći do nekih osoba za koji nijesam siguran da svi ovdje, makar u ovoj sali, će biti zadovoljni što je pravda stigla do

njih, toga morate da budete svjesni. Treći put kada sam se odlučio da uradim stvar zajedno sa kolegama naravno iz "Crno na bijelo" jeste da ponudimo koncept manjinske vlade. Jeste, tačno je, ja sam bio jedini političar u prethodnoj vladi i mogao sam tu da ostanem i da se osjećam komotno.

Međutim, ja se nijesam vodio logikom kojom su se vodili vjerovatno većina političara u Crnoj Gori i kad sam vidio da mi nemamo funkcionalnu većinu i nakon mnogih mojih razgovora sa ljudima koji su konstituisali tu većinu, koji danas nijesu u sali ovdje, nakon brojnih razgovora i pokušaja da deblokiramo evropski put, odlučili smo se za tada radikalni potez koji je bio prilično kritikovan, pa i svi ostali možda naredni potezi koji su bili prilično kritikovani iz jednog komfora izabrao sam put da pomognem svojoj zemlji i da pružimo ruke svi jedni drugima. Meni ne smeta niko iz DPS-a, kao što mi ne smeta niko iz SDP-a i niko iz manjinskih stranaka, meni ne smeta niko iz Demokratskog fronta, iz SNP-a, iz Demokratske Crne Gore, meni to ne smeta. Ne smeta mi nijedna politička profilacija, smetaju mi ljudi koji ne žele da se bave budućnošću, u političkom smislu mi smetaju. Ko želi da se bavi budućnošću na jedan evropski, građanski način, više je nego dobrodošao i pokušao sam da vodim razgovor sa svim političkim subjektima. Jedina opcija koja nije pristala, niti da vodi dijalog bila je Demokratska Crna Gora, svi ostali makar su vodili pristojni dijalog, bez obzira što je neko unaprijed rekao da ne želi da podrži vladu, a neko ostavio opciju da je možda eventualno podrži u smislu manjinskog koncepta.

Zašto smo ovo uradili? Mislite da se plašimo izbora? Ne, izbori su najveća demokratska tekovina i najpoštenije rješenje bilo koje političke krize. Ova zemlja nije spremna za izbore, ova zemlja nema institucije koje mogu da sprovedu izbore, ova zemlja bi novim izbornim ciklusom samo potrošila značajna materijalna sredstva građana i ušla u dublju političku krizu. Zbog toga je ponuđena manjinska 43.Vlada Crne Gore, 43.Vlada Crne Gore, pogledajte ove ljude, je lice građanske Crne Gore. Ja sam izuzetno ponosan niko nije, svaka Vlada se sastavlja uz politički dogovor. To što ćemo mi da plasiramo da je neko išao u trgovini ili nije išao u trgovine to postoji svugdje u svijetu, da su nekome nuđene funkcije ili nijesu nuđene, jesu nuđene i meni je milo da svi ljudi preuzmu odgovornost na određenim važnim državnim funkcijama.

Premijer Crne Gore, ako se izabere večeras, biće vrlo tolerantan i njegova vrata su otvorena i za sve druge političke opcije da se vodi politički dijalog o svim pitanjima na jedan korektan način, pošten i u skladu sa zakonom. Ja sam ponosan što je SNP odučio da bude dio ove priče. I mislim da bez SNP-a ova Vlada ne bi imala neki veliki smisao. Zašto? Ne zato što favorizuje SNP u odnosu na bilo koju drugu političku opciju, nego zato što mi moramo da prevazilazimo barijere koje imamo u svojim glavama kao autocenzura koja nas prati. Stvar koju mi ne možemo da zamisimo drugačije, nepovjerenje koji imamo, nepostojanje vjere da možemo zajednički da uradimo dobre stvari nas tjera u to da nam svaka misija postaje nemoguća, potpuno mislim suprotno, apsolutno mislim suprotno. I mislim da sve je moguće uraditi na jedan ispravan način, civilizovan način, uz dobru postavku, uz želju da se nekako zajednički pronalazimo u onome što su dobre stvari za Crnu Goru, što je evropski put Crne Gore i naravno da ono što su postojeći politički antagonizmi prevazilazimo, ali na jedan civilizovan način. Ja u takvu Crnu Goru vjerujem, potpuno razumijem, i što bi Englezi rekli, spreman da uđem u tuđe cipele. Razumijem ljude koji to ne razumiju. Razumijem i ljude koji to ne žele da razumiju i razumijem ljude koji ne žele da se to desi, jer to umanjuje njihovu političku vrijednost na svaki narednim izborima na kojima budu nastupali. Idem težim putem, ali ispravnim i uopšte se ne plašim. Rekao je kolega Popović, istinitio, rekao je slikovito, neće se mandatar ili premijer držati za riječ, nego držaće se za vrat, lako je držati premijera i za riječ i za vrat i za kosu. Problem je da Crnu Goru ne držimo za vratom, to je istinska stvar koju mi treba da prevaziđemo, da svoju državu ne držimo zarobljenu, da svojoj državi damo mogućnost da se narod pomiri.

Znate ko generiše lošu energiju u društvu? Ne generiše je građani, generiše je političke elite. Znate ko se uspaničio od ovih mjelova koji su lažni i poziva koji su na svu sreću lažni, znate ko se najviše uspaničio? Roditelji. Ja sam danas posjetio djecu, djeca imaju drugi pristup svemu što se dešava u Crnoj Gori, jer je njihov pristup iskren i oni ne žele od svake stvari da prave aferu. Nije najveći bezbjednosni izazov to što se šalju na svu sreću lažni mejlovi, jer je letjelica koja je takođe bila bespilotna pala u NATO zemlju Hrvatsku, pa se nije diglo ovoliko galame sa eksplozivom, nego je zemljotres to da je predsjednica Vrhovnog suda Crne Gore, dugogodišnja optužena za organizovani kriminal, šverc cigareta i narkotika. I ako hoćete da pričamo o bezbjednosnim izazovima to su bezbjednosni izazovi koji stoje pred Crnom Gorom. Nisam se ni jednog trenutka pokolebao, što je bila moja mogućnost sa takvim pojavama obračunam, ni kada su u pitanju kavački klan, škaljaski klan, ni bilo koji klan, ni ljudi koji se bave švercom cigareta. Budite sigurni, prije nego što bilo ko pritisne taster, da ako se izabere ova vlada taj put će nastaviti, borićemo se protiv organizovanog kriminala i protiv korupcije. Želeći da svojoj djeci ostavimo bezbjednu zemlju, sa većim budžetom i sa boljim životnim standardom. Ja očekujem kooperativnost svih, i vjerujem da svi koji sjede u ovoj sali će biti kooperativni da tome damo poseban doprinos.

Tačno je, rekao je kolega Popović, vezano za evropske integracije, to je naš najveći izazov. Rekao je i kolega Mugoša, potpuno ispravno, da deblokada na evropskom putu ne zavisi od izvršne vlasti, ali će izvršna vlast imati obavezu, počevši od sutra posle podne da velikim diplomatskom akcijom omogući da

Crna Gora dobije west track. Ja vjerujem da ćemo ga dobiti samo ako ne bude opstrukcije. Čak ni pomoć u tome ne tražim, samo nemojte da opstruirate. Velikom diplomatskom akcijom koju treba da sprovodimo u narednim mjesecima. Moramo da je sprovodimo na svakom mjestu i da objasnimo zašto zemlja koja ima ove karakteristike kao Crna Gora zaslužuje da dobije fast check. Ako nakon toga dođemo u Parlament i predložimo deblokirajuće mehanizme, a neko ih ne glasa iz bilo kojeg razloga, mislim da će građanima Crne Gore biti jasno, da svi nismo na evropskom putu i da svi ne želimo dobro ovoj zemlji. Pokrećemo veliku diplomatsku aktivnost, zbog toga imamo dva ministarstva. I ja sam srećan što imamo dva ministarstva, jedno koje treba da pritiska sva ministarstva da završavaju svoju agendu na evropskom putu i ministra vanjskih poslova koji treba da ima drugačiju ulogu u ostvarivanju velikih diplomatskih akcija, naravno sa premijerom i sa potpredsjednicima i sa svim ostalima da Crna Gora dobije fast check. To je takođe jedan od važnih stubova, tiče se vladavine prava koji Crna Gora treba da promovise i u koji ja iskreno i duboko vjerujem. Ja vjerujem da smo mi samim činom šta god bude bilo, kako se budemo izjasnili večeras ili bilo kad napravili jedan odgroman iskorak.

Mi šaljem poruku da ova zemlja može da se dogovori. To je istinska vrijednost koja iz ovoga proizilazi, mi se nijesmo libili, do sada se nijesmo libili da za mandatara predložimo nekoga ko ima background manjinskih naroda u Crnoj Gori, to se nigdje nije desilo u regionu, da Crna Gora ima večeras priliku da dobije prvog zelenog premijera u svijetu, da 80 i nešto poslanika evropskog parlamenta će stojati na raspolaganju da nam pomognu da mi dobijemo fast check. Ali naš dosadašnji problem koji je postojao u ovoj zemlji je bilo političko slepilo, totalno političko slepilo i ne postojanje mogućnosti da se vidi dalje i više u odnosu na ono što se dešavalo. Očekujem da, nakon ove vlade, dobijemo neku drugu i izbornim procesom kako to i dolikuje, potpuno legitimu. Jeste ovo čudna situacija, jeste situacija koja nije svakidašnja, ja sam potpuno toga svjestan, da nakon nekih novih izbora dobijemo Vladu koja je politički stabilna, jaka ali u kojoj će sve političke grupacije koje sjede u državnom Parlamentu Crne Gore moći da sarađuju u njenom interesu. To je interes generacija koje stoje pred nama. Ako neko u tom putu treba da podnese žrtvu, ne postoji nikakav problem, pa i sve da su upamti kao neko ko je najkraće bio na mandatu premijera Crne Gore. Nikakav problem u tome ne postoji, postoji samo problem da ne probamo i da nemamo inicijativnost i da ne vjerujemo u sopstvene sposobnosti i u sopstvene kapacitete.

Zato vas ja sve pozivam, da se okupimo oko Crne Gore, istina oko građanske Crne Gore, oko evropske Crne Gore, da zaboravimo neke stvari koje su bile, da znamo da smo mi svi proizašli iz nekih različitih političkih opcija, koje logično imaju neke svoja programska određenja i neke svoje političke interese, ali da ništa ne može da bude iznad interesa države, da se manje bavimo pitanjima koji generišu mržnju u Crnoj Gori, da se više bavimo pitanjima koje generišu ljubav u Crnoj Gori, da to ljudi osjete da mi prenosimo na svakom mjestu, da ministri budu bliži građanima, da idu na svako mjesto u Crnoj Gori, da iskoristimo situaciju koja nam se nametnula da možemo ovu turističku sezonu da izvedemo na ispravan način, da u Kotor do kraja godine sačekamo 250 kruzera, a ako budemo imali jednu situaciju koja nam nije daleko možda i 350, da budemo otvoreni za saradnju sa svima, da imate premijera koji ima otvorenu komunikaciju sa svakim premijerom u regionu, a ne premijera koji generiše neprijateljstvo ili koji nije dobro došao na nekim adresama sa strane, da otvorimo svoju zemlju, da svakog dočekamo kako dolikuje, da na taj način ojačamo svoj nacionalni identitet, da budemo više ponosni na to što dolazimo iz Crne Gore i što branimo njene interese. Nemojte misliti da ćemo se u otvorenom sistemu izgubiti. Mi se možemo izgubiti samo u zatvorenom sistemu u kojem ne možemo da rešavamo svoje unutrašnje probleme. Kada budemo više otvoreni više ćemo cijeniti sebe, više ćemo cijeniti svog komšiju, više ćemo cijeniti svog prijatelja. To je put razvoja i prosperiteta Crne Gore. Nemojte se toga puta plašiti. Plašimo se samo da razvijamo politike koje su nas do sada stalno vodile u slijepu ulicu. Ako treba da napravimo malu distancu u rikverc, treba da je napravimo u rikverc da bi pogodili pravi put. Naš put je magistrala prema Briselu. Ovi građani, pogotovo mlađi treba da znaju da će živjeti i raditi u zemlji koja će biti članica Evropske unije, ali ne bilo kakva nego uspješna članica Evropske unije. To moramo svi da znamo. Da bismo znali moramo da zasučemo rukave, da budemo spremni da se mijenjamo, da budemo ponizni, da budemo spremni da pružimo ruke jedni drugima i da ne gledamo jedni druge kao neprijatelji. Nijednog od vas ne gledam kao neprijatelja, iako sam s mnogima od vas imao žustre diskusije. Sigurno postoji razlog zašto ste vi u svom političkom djelovanju birali takve puteve, a zašto sam ja u svom političkom djelovanju birao ovakav put. Sigurno postoje objašnjenja koja su i istorijska, i edukativna, i obrazovna, i kulturološka i nacionalna, ali to nije način da mi kažemo da nikad ne možemo sarađivati. Dajte da pređemo tu barijeru. Dajte da otvorimo politički dijalog, da se zajedno borimo za izbornu reformu, da pružimo ruke kolegama iz Demokratskog fronta, iz Demokratske Crne Gore, iz Demosa, iz svih drugih opcija, da se uključe da gradimo jedno društvo zajednički, da ne gledamo druge ljude koji su drugačijih vjerskih opredjeljenja kao neprijatelje. Nema ovdje neprijateljstva. Šesto dvadeset pet hiljada ljudi treba da živi zajedno i zaslužuje da živi zajedno. Zaslužuje da živi zajedno u miru i prosperitetu. Svaka specifičnost je više nego dobrodošla. Svakog treba tretirati isto. Ako stvorimo zakon koji funkcioniše jednako za sve nema sekiracije za bilo koga. To je ideja. Ako želimo da zbog sitnog političkog profita i osjećaja da ćemo nekoga u jednom kratkom vremenskom periodu poniziti

ili prevariti, budite sigurni da nikome posebno u Crnoj Gori neće trebati vlast, a ja sam siguran da takve opcije nikad i neće biti u prilici da čine vlast.

Na samom kraju, molim vas da probamo svi zajedno da krenemo drugačije, da izaberemo građansku vladu, da izaberemo vladu u kojoj su zastupljene sve nacionalnosti u Crnoj Gori, da i one nacionalnosti koje nisu zastupljene ili etničke grupe da im se obeća da će biti zastupljene u kancelariji premijera Crne Gore, da po prvi put pošaljemo poruku da smo se dogovorili oko evropskog puta i da svi krenemo u jedan sprint, s obzirom na to da sigurno neće biti maratona da uradimo dobre stvari. Ako se za godinu dana nađemo, podvučemo crtu da je sve išlo kako treba, možemo se dogovarati da idemo dalje. Ako ne bude tako svakako ćemo se na izborima mjeriti svi zajednički, ali to isto ne treba da znači da nakon tih izbora ne treba da postoji saradnja i komunikacija. Vjerujem da je ovo momenat u kojem podižemo lestvicu političke kulture, vjerujem da će predsjednica Parlamenta tome dati poseban doprinos, da će rukovodstvo Skupštine dati tome poseban doprinos, da će i Vlada dati tome poseban doprinos. Siguran sam, vrlo sam optimističan, do sada su sve moje projekcije ostvarene, ako se ostvari i ova, da idemo bržim putem ka Evropskoj uniji biću veoma srećan i zadovoljan.

U svakom slučaju, mandatar završava jednom rečenicom. Svi ste više nego dobro došli, sa svim kritikama, sugestijama, programima, projektima. Dajte da zajednički gradimo Crnu Goru kao evropsku, građansku, ekološku državu koja će služiti na čast i biti na ponos svih građana Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 19:56:34)

Zahvaljujem mandataru.

Upravo sam htjela zahvaliti kolegama koji su odustali, ovo je bila završna riječ mandataru, ali s obzirom na to da je procedura u pitanju, izvolite.

Koleginica Vuksanović Stanković. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (28.04.22 19:56:52)

Zahvaljujem, predsjednice.

Moje ime je pomenuto jedino u završnoj riječi. S obzirom na to da je gospodin Abazović pomenuo moje ime, imam potrebu da nešto kažem. Jer, pominjanjem mog imena stvorena je aluzija na jedan događaj, pa imam potrebu da nešto kažem tako da mi pripada pravo da kažem s obzirom na to da je moje ime pomenuto. Budući premijer zna da je pomenuto moje ime.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 19:57:15)

Mandatar to priznaje, što bi se reklo, da je pomenuo, mada kolega potpredsjednik i ja nismo primijetili, ali Vi ste vjerovatno vrlo osjetljivi, s obzirom da je Vaše ime u pitanju.

Izvolite, poslanice Vuksanović Stanković, imate pravo.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (28.04.22 19:57:35)

Zahvaljujem.

Uvaženi gospodine Abazoviću, moje mišljenje je da svakog treba da bude sramota onoga što je učinjeno Cetinjanim i Cetinjankama i svim građanima Crne Gore koji su onoga dana na Belvederu branili čast i obraz Crne Gore od domaćih izdajnika i okupatora. Vi kažete da se time ponosite. Vaše je pravo da tako mislite, ne slažem se s vama i nikada se neću složiti, ali želim da vam ukažem na činjenicu da znam da sigurno griješite oko Belvedera kao što griješite oko sledećeg, kada ste jednom prilikom rekli da nećete pristati da budete ni na jednoj državnoj funkciji za koju vas bude podržao DPS, a naročito poslanici gospodin Gvozdenović i Petar Ivanović. Sada dolazite na funkciju premijera Vlade za koju glasa DPS i glasaće poslanici Gvozdenović i Petar Ivanović. Zahvaljujem.

DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 19:58:53)

Procedura, kolega Živković. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (28.04.22 19:58:57)

Mandatara, kada ste govorili o događajima na Cetinju, nisam sklon mitomaniji niti zloupotrebi onoga što se desilo ovdje na Cetinju ni s jedne ni druge strane, kao ni pominjanju Belvedera. Rijetko ćete od mene čuti da to ikad radim. Imao sam potrebu za proceduralnom reakcijom, jer ste kazali da je reakcija policije bila izazvana ponašanjem Veselina Veljovića. Samo vas podsjećam da ipak saradnju koju planiramo da gradimo u narednom periodu na činjenicama, a odluka nadležnog državnog organa, konkretno Osnovnog suda na Cetinju je bila takva da je taj čovjek oslobođen odgovornosti. Nemam potrebu da sada nešto preduhitrim unaprijed, ali je bila potreba da Vas samo upozorim na tu činjenicu.

DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 19:59:47)

Zahvaljujem.

S obzirom na to da smo iscrpili sve i diskutante i završnu riječ mandataru, a kako vidim da smo svi jutros prijavljeni ovdje prisutni u sali, prelazimo na izjašnjavanje. Podsjećam da je članom 103 stav 3 Ustava Crne Gore i članom 174 stav 3 Poslovnika Skupštine propisano da o programima mandataru i predlogu za sastav Vlade Skupština odlučuje istovremeno javnim glasanjem. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje program mandataru i predlog za sastav 43. Vlade Crne Gore. Izvolite, kolege i kolegice, glasajte.

Ukupno je glasalo 48 poslanika, od toga 45 za, tri protiv, bez uzdržanih. Objavljujem da je Skupština prihvatila program mandataru i izabrala 43. Vladu Crne Gore. Čestitam predsjedniku i članovima Vlade. Pozivam predsjednika i članove Vlade da polože zakletvu. Zakletvu će položiti na način što će predsjednik Vlade položiti zakletvu pred poslanicima, a članovi Vlade, da ne bi pojedinačno izgovarali tekstove, potpisati istovremeno tekst koji im je podiljen. Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ (28.04.22 20:01:53)

Zaklinjem se da ću dužnost vršiti po Ustavu i zakonu čestito, odgovorno i savjesno.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (28.04.22 20:05:17)

Uz još jednom čestitke sada predsjedniku Vlade i članovima njegovog kabineta, novoj 43. Vladi Crne Gore, ja vas sve srdačno pozdravljam. Takođe, prije nego što odredim pauzu najavljujem da ćemo održati jedan mali koktel u ime ove svečanosti danas i u Skupštini i u Vladi. Takođe i zahvaljujem prestonici Cetinje na organizaciji ovog koktela. Sa ovim smo iscrpili ono što je planirano za današnji dnevni red sjednice Skupštine. O nastavku skupštine, o tačkama koje su još uvijek na dnevnom redu bićete obaviješteni nakon sastanka, odnosno Kolegijuma predsjednice Skupštine. Još jednom zahvaljujem i čestitke na novoizabranoj Vladi.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (04.05.22 12:56:23)

Kolege poslanice i poslanici, nastavljamo **Prvu sjednicu redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2022. godini.**

Prije nego što pređemo na pretres, obavještavam vas da će predsjednica Kluba poslanika Socijaldemokratske partije (SDP) i Albanske koalicije "Jednoglasno" u narednom periodu biti poslanica Draginja Vuksanović - Stanković.

Takođe, obavještavam vas da su: Raško Konjević, Ervin Ibrahimović, Fatmir Gjeka i Vladimir Joković podnijeli ostavke na funkcije poslanika. Saglasno Poslovniku Skupštine, objavljujem da Skupština konstatuje ostavke čime im prestaje mandat poslanika, o čemu ćemo obavijestiti Državnu izbornu komisiju radi sprovođenja postupka popune upražnjenog poslaničkog mjesta.

S tim u vezi, određujem pauzu, čekajući izvještaj Državne izborne komisije. Bićete obaviješteni o nastavku koji će biti, nadam se, vrlo skoro. Hvala vam.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 18:36:53)

Kolege i kolegice nastavljamo sa Prvom sjednicom Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja.

Koristim priliku da pozdravim uvaženog ministra Aleksandra Damjanovića koji je ovdje danas sa nama.

Shodno dogovoru u Kolegijumu predsjednice Skupštine prelazimo na objedinjeni pretres o tačkama - Predlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o akcizama i Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Obaviješteni smo dopisom Vlade od 29. aprila, da će umjesto ranije određenih predstavnika mr Milojka Spajića i Branka Krvavca Vladu predstavljati mr Aleksandar Damjanović, ministar finansija.

Izvjestioci odbora su - Zakonodavnog odbora, Nataša Jevrić i Jovanka Laličić, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet - Dejan Đurović i Dragica Sekulić.

Otvaram pretres.

Da li ministar finansija želi dopunsko obrazloženje?

Izvolite uvaženi ministre.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (05.05.22 18:37:53)

Zahvaljujem predsjednice Skupštine.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, uz zadovoljstvo što mogu ponovo ovdje da u Parlamentu doduše iz malo drugačije pozicije da razgovaramo o stvarima koje se tiču prije svega dobrobiti građana. Istovremeno želim da negdje iskažem u samom startu očekivanje da će makar što se tiče pozicije ministra finansija, odnosno Vlade, ova vlada, ja svakako to hoću intenzivno saradivati sa Parlamentom imajući u vidu moje parlamentarno iskustvo i smatrajući da bez prave saradnje između Parlamenta i Vlade Crne Gore neće biti ni dobrih propisa i dobrih akata i nećemo odgovoriti onome što nam je zajednički interes. Tako da ćete, što se mene lično tiče, imati u svakom momentu mogućnost da imamo komunikaciju i da zajednički rješavamo ključna i krupna pitanja kojim ćemo biti opterećeni u narednom periodu.

U odnosu na ova dva akta razumijem da je rasprava objedinjena i imajući u vidu da smo dva dana na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet i djelimično na Odboru za zakonodavstvo razgovarali više sati pokušaću da budem koncizan i kratak da doprinesem negdje da ova rasprava ide nekim svojim efikasnijim tokom.

Dakle, u odnosu na prvobitno predložena akta koja su predložena od strane bivše Vlade, kroz komunikaciju Parlamenta i Ministarstva finansija odnosno Vlade, došli smo do znatno unaprijeđenog teksta koji sada već mnogo više ima razlika u odnosu na ono što je bio prvobitni predlog. Te razlike su u dijelu još većih koncesija, iskoraka u smislu antikriznih mjera koje smo donijeli, uvažavajući činjenicu da je podnijet određeni broj amandmana od strane gotovo svih političkih grupacija u ovom domu i da je iskazan maksimalan stepen prihvatljivosti da te amandmane koji su negdje postali sastavni dio teksta i jednog i drugog predloga zakona.

Podsjetiću samo kratko vezano za Predlog izmjena i dopuna Zakona o porezu na dodatu vrijednost, da se kao jedan od antikriznih mjera pokuša ići sa smanjenjem osnovne stope PDV-a i snižene stope PDV-a, na jedan broj takozvanih životnih namirnica. Tu konkretno mislimo na brašno, na suncokretovo ulje i na so uz još jedan dio amandmana koji su postali stastavni dio teksta, pokušaćemo da to, što je negdje intencija samog Predloga zakona se pokaže u praksi, odnosno da se ovo predloženo smanjenje stope PDV-a odrazi i na smanjenje cijena ovih artikala u maloprodaji. Sve ovo na način da ćemo i kroz praćenje primjene ovoga zakona i kroz sve druge mehanizme koje imamo na raspolaganju u tržišnoj privredi imajući u vidu da su na dnevnom redu predlozi još nekiih akata, da pokušamo da pretočimo to što je negdje umanjenje budžetskih prihoda da se ono zaista pretoči u povećanje socijalne sigurnosti, odnosno u suštinske antikrizne mjere. Imajuću u vidu rast cijena energenata i rast cijena hrane pogotovo osnovnih životnih namirnica izazvani kroz dvije godine pandemije i kroz rat u Ukrajini to znači da ove antikrizne mjere jesu početak detaljnog praćenja onoga što se dešava na tržištu. Imajući u vidu da ove posljedice traju i dalje, da mogu da budu i složenije nego što su danas sve nas negdje ovako inicira da budemo oprezni i da negdje ovo bude tekuća materija, a da Parlament zajedno sa Vladom promptno reaguje ukoliko dođe do ozbiljnijih poremećaja, kako u kanalima snabdijevanja tako i u odnosu na berzanske cijene robe koje se prelivaju u Crnu Goru, imajući u vidu da smo visokouvozno zavisna država pogotovo u odnosu na uvoz prehrambenih proizvoda, ključnih za ljudsku upotrebu.

Tako da ostavljam i ovu materiju otvorenu i negdje iskazujem želju i potrebu da u jednoj živoj razmjeni mišljenja informacija reagujemo brzo ukoliko bude neophodno da se još neke mjere sprovedu apropo Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Oko ovog drugog Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, takođe, antikriznog zakona koji negdje pokušava da ublaži šokove izazvane poremećajem na globalnom tržištu, ponovo zbog Crne Gore, kao velikog uvoznika nafte, naftnih derivata. Ovo je pokušaj da se kroz ono što je srž ovog zakona izađe u susret građanima i privredi, djelimično, na način da negdje kako je sada

predviđeno nakon rasprave u odborima i nakon određene intervencije pojedinih poslanika u dogovoru sa Vladom i uz pozitivno mišljenje koje smo dali, ostavimo prostor Vladi Crne Gore, da kroz zakon i podzakonska akta odnosno odluku promptno i brzo interveniše na način da se onamo gdje Vlada može to odmah da uradi, a to je iznos akcize na gorivo utiče na njeno smanjenje i ostavljen je određeni prostor sada definisan kroz 50% u predlogu zakona i u nekom roku do tri mjeseca, kako bi se napravile te hitne intervencije.

Ukoliko danas ovaj predlog zakona dobije vašu podršku i Skupština donese ovaj zakon, danas ćemo biti u situaciji da već sutra imamo zakon na snazi. To znači da se nadamo da ćemo u ponedjeljak, utorak, hvatajući momenat da ne uđemo u onaj period kada se mijenjaju cijene goriva i prilagođavaju svakog petnaestog dana, odnosno utorka, da pokušamo da utičemo i da kako god bude situacija sa novom cijenom goriva. Imamo informacije da je berzanska cijena ponovo u rastu, da intervenišemo smanjenjem cijene goriva. Ukoliko primijenimo nešto o čemu Vlada razmišlja, a to je 40% umanjenja te akcize, faktički to negdje znači da ćemo negdje oko 25 centi imati jeftinije gorivo u odnosu na ono što je sada i što bi moglo da bude. Možda se to na neki način ne čini puno za pojedine građane, imajući u vidu da nijesu svi iste platežne sposobnosti, ta neka dva prosječna rezervoara koja se troše mjesečno jesu 20, 30 evra, nekome je to mnogo na platu od 300, 400 ili 500 evra, nekome i nije, ali jeste antikrizna mjera ako se ima u vidu i potreba privrede i da uz ono što građani plaćaju i privreda plaća, a da se te visoke cijene goriva prenose i na ostale artikle, imajući u vidu da je gorivo ozbiljan imput u cijeni velikog broja roba, pogotovo onih koje traže učešće transporta u cijeni robe izuzetno visokim.

Ne govorimo ovdje samo o antikriznim mjerama koje se definišu u odnosu na ono što je zvanično definisana stopa inflacije mart prošla godina, mart ova godina od svega 10%. Svi mi znamo da, kada govorimo o cijenama osnovnih životnih namirnica i o gorivu, to nije 10% nego je to 30%, 40%, 50% pa i 100% ako pričamo čak i o gorivu koje je ne tako davno, ako se sjećate, početkom korone i na svjetskim berzama bilo maltene na nuli i faktički se tražio skladišteni prostor za to gorivo, sada je situacija drastično drugačija. Mi smo uvozna zemlja. Faktički uvozimo kompletnu naftu i imamo potrebu da na ovaj način reagujemo, uz taj dio koji je suštinski i koji će donošenjem ovog zakona omogućiti promptnu reakciju i smanjivanje cijene goriva kroz smanjivanje akcize. Imali smo još nekoliko intervencija koje se tiču drugih akciznih proizvoda poput cijene cigareta, bezdimnog duvana itd. O tome je bilo dosta riječi ovdje na Odboru. Ne bih u ovom dijelu sada trošio vrijeme, ali sam spreman, u komunikaciji sa poslanicima i poslaničkim klubovima, razjasnimo do kraja sve ono što jesu aspekti ovog zakona. Da se vratim na ono što je suštinska norma. To je pokušaj da ublažimo cijenu i rast cijene goriva, nafte i naftnih derivata ovdje u Crnoj Gori.

Želim da otvorim još jednu diskusiju sa ambicijom da je danas ne riješimo, ali svakako da o tome razmišljamo. Mi smo država koja nema svoju naftnu kompaniju. U 2002. godini smo privatizovali naftnu kompaniju koja nije više u crnogorskom vlasništvu. U tom momentu je negdje i počeo dugogodišnji spor gotovo 20 godina dug, a riješen sudski prije sedam, osam godina oko rezervoara naftnih koje Crna Gora ima dominantno u Baru, dijelom u Bijelom Polju, u Lipcima. Kada se otvori pitanje zašto nemamo naftne rezerve, a shodno svim onim našim obavezama i prema energetske zajednici i prema Evropskoj uniji kao zemlji kandidata, stoji negdje pitanje zašto nismo ušli u posjed onoga što smo poslije deset, dvanaest godina mučenja po sudovima i neopravdano dugih sudskih postupaka konačno vratili u državno vlasništvo. Mislim da bismo apsolutnim vraćanjem u državno vlasništvo, Montenegro bonus je firma koja gazduje time, a postoje ozbiljni dužničko-povjerilački odnosi između EPCG, Vlade i Montenegro bonusa i možda razmišljanjem da se uđe u vlasništvo Montenegro bonusa od strane EPCG-a, možda dobili zaokružen sistem, brzo obnovili kapacitete koje imamo i kroz model skladištenja nafte koji nam je neophodan za 90 dana prosječnih zaliha itd. blago uticali dodatno na dinamiku rasta cijena, imajući u vidu da dok traje ovo nestabilno globalno okruženje ovi naftni šokovi mogu da budu sve češći i mogu negdje da rezultiraju, u krajnjem, i ozbiljnim problemima ne samo u rastu cijena nego i u snabdijevanju.

Dakle, da šire gledamo ovu problematiku, da pokušamo da nadomjestimo to što nemamo svoju naftnu kompaniju, nemamo svoje naftne rezerve, nemamo svoje robne rezerve kada pričamo o onom prvom zakonu o PDV-u gdje imamo potrebu da smanjujemo PDV, da negdje Crna Gora mora da obezbijedi elementarnu samodovoljnost u smislu energetike i hrane, makar kroz ovaj nivo, iako i to košta, ali je ta cijena koštanja mnogo manja od eventualnih poremećaja kojih možemo biti svjedoci. Toliko za uvodni dio. Ukoliko bude pitanja i komentara, shodno poslovničkoj proceduri, biću spreman da obavim raspravu. Hvala vam.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 18:48:52)

Zahvaljujem uvaženom ministru na uvodnom izlaganju.
Da li izvjestioci odbora žele riječ? Shvatam da ne žele.

Prelazimo na izlaganje u ime klubova.

Prvi po redosljedu je poslanik Nikola Rakočević, ispred Kluba DPS-a. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (05.05.22 18:49:13)

Zahvaljujem, predsjednice Skupštine.

Uvaženi ministre, kolegice i kolege poslanici, uvaženi građani,

Konačno smo došli do teme dnevnog reda koja zaokuplja pažnju ukupne javnosti u bitno većoj mjeri nego što je sve ovo što smo prethodno govorili. Ovo je tema koja treba da okupi što veći broj poslanika crnogorskog Parlamenta. Siguran sam da svi koji se budu izjašnjavali večeras će glasati za ova zakonska rješenja. Dakle, govorimo o Zakonu o akcizama i Zakonu o PDV-u.

Naime, mi smo dobrano kao država zakasnili da ove antikrizne mjere ili krizne mjere sprovedemo. Postavlja se pitanje zašto su mnoge države, odnosno, da budem precizan, sve države regiona, a mnoge države Evrope ovakve mjere već donijele, zbog čega Crna Gora to nije uradila do sada. Zbog čega je smijenjena Vlada godinu dana, neću reći godinu i po jer je u periodu od godinu dana na globalnom tržištu nastao poremećaj koji oni nijesu adekvatno pratili i nijesu reagovali, iako je tadašnja opozicija upozoravala da su cijene finalnih proizvoda u maloprodaji i ukupno prema građanima i privredi znatno skuplje nego u periodu prije visokih stopa inflacije na globalnom nivou, a naravno i u Crnoj Gori, zbog čega je smijenjena Vlada Crne Gore, zbog čega je izostala inicijativa, zbog čega su uputili ove prijedloge zakona tek tada kada su vidjeli da će biti bivša Vlada Crne Gore.

Dakle, kako god važno je znati da smo mi u tom periodu dobili dizel skuplji za 80 centi i bezolovni otprilike za 60 centi. Mi ćemo ovim prijedlogom zakona o smanjenju akciza na neki način ublažiti efekte globalnih trendova. Kako je kazao ministar, otprilike 25 centi. I dalje će to biti znatno veća cijena goriva nego što smo imali u periodu prije visokih stopa inflacija od prije godinu i po dana. Međutim, ipak, ovo će značajno pomoći i građanima, ali i privredi.

Kada je riječ o Zakonu o PDV-u na osnovne životne namirnice, odnosno na brašno, ulje i so, nijesam siguran, i Vlada će biti na velikom ispitu, kako da se pozitivni zakonski tekst prelije na finalnog potrošača, odnosno kako to da smanjenjem stope PDV-a sa 21% na 7% ili u drugom slučaju sa 7% na 0% se prelije na finalnog potrošača. U ritejlu možda i uspijemo, u korekciji uvjeravam vas da nećemo sigurno moći jer će cijene ostati iste u odnosu na korigovane cijene od trenutka kada je nastala ekonomska kriza na globalnom nivou. Međutim, da li ćemo naći mehanizme kroz izvršnu vlast da to umanjene koje zakonskim tekstom predviđamo i kroz odluku koju će Vlada na elektronskoj sjednici donijeti, kada su akcize u pitanju stvar je jasna, međutim, kada je PDV u pitanju, pitanje je koliko ćemo uspjeti u tome. Zbog toga kao parlament kroz nadležni odbor, ministar finansija je iskazao spremnost da se tim pitanjem bavi i zna kolika je problematika, pričali smo o tome na Odboru danas, to će biti ključni izazov. Ipak, od Parlamenta, od nove parlamentarne većine i od Odbora za ekonomiju zasigurno će novi ministar imati pomoć. Bićemo tu da damo podršku za sve antikrizne mjere, ali prije svega za mjere koje će stimulisati privredu, koje će imati za cilj da stvorimo novu vrijednost konkretno na tržištu, novu ekonomsku vrijednost koja treba da napuni budžet usljed, po našem mišljenju, izuzetno iracionalno planiranom budžetu za 2022. godinu. Dakle, imamo brojne rashode, a male izvore prihoda. Moramo tražiti nove izvore prihoda. Zbog toga, ohrabrujemo ministra da njegov pogled na ekonomiju, ekonomski sistem u Crnoj Gori bude razvojan. Naravno, prije svega da vidimo da li je praksa od poslednjih godinu i po dana bila produktivna. Jer, ako je bila produktivna hajmo da idemo istim putem. Uvjeravam vas da nije bila produktivna. Da bismo ustanovili da li je bila produktivna, i kada vidimo da nije, onda nemojmo da idemo istim putem kojim je išla Vlada koju je činila doskorašnja parlamentarna većina. Zbog toga od ministra finansija očekujemo ozbiljan i detaljan skringing koji je najavio, bespoštedan, ne da bi se bilo kome svetili jer nećemo, ali da vidimo gdje su bile greške i gdje su bile obmane javnosti povodom stanja u državnoj kasi. Kao što znate, ima puno negativnih efekata smijenjene vlasti. Imamo 18% veću nezaposlenost nego u periodu od decembra 2020. godine. Imamo, kao što smo kazali, petnaest puta rast naftnih derivata, dakle goriva za 40%. Investiciona aktivnost u 2021. godini je pala za gotovo 20%. Ekonomske slobode nazaduju, Crna Gora je pala za 23 mjesta u odnosu na Izvještaj o globalnim ekonomskim slobodama. Kreditni rejting, kao što znate, ne daj bože da nam treba da izađemo na ino tržište.

Kao što znate, ministre, naš kreditni rejting je izuzetno pao, treba nam skringing i treba nam podatak da li je to tačno ili je tačan podatak doskorašnjih zvaničnika u smijenjenoj Vladi sada da je naš kreditni rejting bolji. Treba nam podatak da li je preusmjeren 31,1 milion eura sredstava za podsticanje privrede u tekuću potrošnju. Da li imamo obaveze prema dobavljačima, da li imamo rast ili pad državnog duga u odnosu na decembar 2020. godine? Sve su to pitanja oko kojih se nijesmo usaglašavali s prethodnom Vladom, a sada ne želimo nikakav revanšizam, samo želimo da vidimo gdje smo upravo zbog toga da bi znali kojim putem da idemo. Jer, ako budemo išli istim putem doći ćemo na isto mjesto.

Prema našem mišljenju, ministar finansija je u vrlo delikatnoj situaciji jer su budžet i javne finansije u ozbiljnom problemu. Zbog toga, treba nam nova ekonomska aktivnost, trebaju nam podsticajne mjere za privredu, trebaju nam nove investicije, treba nam da stavimo u fokus održive kapitalne projekte koji će imati povrat investicije u godinu dana, dakle što prije, ima takvih projekata, treba nam ta aktivnost i ta inicijativa od Vlade, a nova parlamentarna većina svojim znanjem i svojom dobrom namjerom i stavom prema državnim finansijama će biti tu da pomogne.

U svakom slučaju, osim tog aspekta i ovaj koji obrađujemo danas, a to su antikrizne mjere za naše građane, kao što smo obećali i govorili godinu i po dana, uz zahvalnost predsjednici Parlamenta što je imala sluha da tu inicijativu odmah već u prvim danima njenog mandata stavi na dnevni red, da pomognemo građanima da prebrode ovo teško vrijeme, ali da ovim investicionim mjerama omogućimo da to teško vrijeme traje što kraće.

Zbog toga, siguran sam da ćemo svi podržati predložene zakone. Naravno, stojimo na raspolaganju Vladi, uz uzajamno poštovanje i inicijativu, ali kao što sam i kazao na početku jedan vrlo pošten, vrlo objektivna nalaz i presjek stanja javnih finansija da vidimo gdje smo i da vidimo gdje možemo doći. Hvala vam.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 18:57:33)

Zahvaljujem poslaniku Rakočeviću.

Bilo je određeno prekoračenje, to su primijetile kolege, ali shvatam da će Klub DPS-a racionalnije koristiti ukupno vrijeme koje je na raspolaganju, manje od onoga što je raspoređeno na Kolegijumu.

Sljedeći za uvodno izlaganje je poslanik Dejan Đurović, ispred Kluba Demokratskog fronta.

Izvolite, kolega.

DEJAN ĐUROVIĆ (05.05.22 18:58:03)

Dame i gospodo, narodni poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je zakon koji ste čekali i koji se najavljavao dva mjeseca, dva mjeseca neviđene hajke koja je bila na potpredsjednika Bulajića sa težnjom da se on lično uruši kao ličnost i da se svi problemi Crne Gore prebace na njega. Gospodin Bulajić je čovjek koji, prvo, to nije zaslužio i na dušu svih onih koji su to radili njemu ova dva mjeseca. Šta smo dočekali. Prije sedam dana na Cetinju se napravila već legitimna ili nelegitimna parlamentarna većina i od tog dana je proteklo već sedam dana, a i mi i dalje ovaj zakon nijesmo usvojili.

Poštovani sugrađani, vi ćete danas biti svjedoci suprotnih stavova ovog predloga ove vlade u odnosu na vaš budžet. Jer, danas ćete imati i poskupljenja, a imaćete i određena sniženja cijena. U svakom slučaju, Demokratski front, kako je to rekao i gospodin Radunović, podržaće uvijek ono što je interes građana Crne Gore, a to je u ovom slučaju standard građana Crne Gore i održivost naše privrede.

Svjedoci smo događaja u Ukrajini u zadnjih dva mjeseca, ove energetske krize koja je nastala, eskpanzije cijene goriva koja je uticala na sve privredne sisteme ne samo u Evropi nego i u svijetu, a posebno na male privredne sisteme kakva je Crna Gora. To je uzrokovalo i povećanje cijena više nego što se i očekivalo i više nego što može da izdrži budžet građana Crne Gore. Iz ovih razloga, mi smo kao predstavnici do tada parlamentarne većine predložili da se akcize na gorivo smanje 40%. Moram da kažem da je Vlada prihvatila naš predlog da se umjesto 20% akcize smanje na 40% i da tajming tog smanjenja mora biti 90 dana. Predlog Vlade je bio 30 dana, mi smatramo da se za 30 dana efektivno ne može ništa postići, bez obzira što je na pragu turistička sezona.

Ova dešavanja, kako sam juče rekao, čini mi se da je gospodin Damjanović danas ponovio, pokazala su nam da nam trebaju hitno rezerve nafte. Kao zemlja koja je kandidat za Evropsku uniju, nevjerovatno je da mi nemamo strateške rezerve nafte i da mi ministar na jučerašnji dan nije odgovorio da li ih imamo i da li imamo onaj minimum koji je potreban, a to je za 90 dana u slučaju nestašice. Ovo je nešto što će uticati na vaš budžet kada je u pitanju smanjenje cijena. Takođe je ovdje najavljeno da će smanjenje PDV-a na osnovne životne namirnice uticati na vaš budžet. Moram vam reći da to nije tako. To su minimalna sniženja. Biću konkretan - na primjer, kilogram soli će se smanjiti nekih sedam centi. To neće uticati na poboljšanje životnog standarda građana Crne Gore. Zato, danas imamo i predloge akciza, povećanje akciza na duvan, imamo neko kompromisno rješenje koje je predloženo. Inače, narod bi rekao - učini mu volju, ne uradi mu posao. Znači, neće se povećati akcize, ali ćemo akciznu politiku koja je do 2024. i taj akcizni tajming do 2024. godine ubrzati i ... svesti ćemo ga do kraja ove godine. Tako da će se evidentno uskoro povećati cijene i običnih paklica cigara, a biće povećane i bezdimni preparati od duvana.

Čini mi se da ćemo ovim povećanjem doći do situacije iz 2018. godine kada je došlo do eksplozije sivog tržišta i kada je bujao šverc cigara preko naših granica. Mislim da su svi građani danas alergični kada je u pitanju šverc cigara, ponekad se taj šverc naziva i krađa cigara. To je nešto što je uvedeno u termine Crne Gore, iz Luke Bar se ne švercuju cigari nego se ukradu cigari. Ovo što možete čuti, kada je u pitanju Crna Gora, vjerovatno ne možete čuti nigdje u svijetu, ali nije nepoznanica i nije nešto što je bilo dosad u Crnoj Gori. U korist moje priče, da je, na primjer, nakon korektnog vođenja Poreske uprave u 2021. godini smo povećali u budžet 20 miliona evra više s tim što se u jednom trenutku smanjio šverc cigara. To je mnogo više od onih predviđenih 16 miliona koje je bilo predviđeno povećanjem akciza, a na koje je Demokratski front i u junu 2021. i u decembru 2021. godine rekao da ne može. Borba protiv ilegalnog tržišta se samo može završiti onog trenutka kada i Mojkovac i Bar budu proizvođači, odnosno distributeri cigara.

Podatak da je prodaja cigara u prvih dva mjeseca ove godine veća od 2019. godine za 120% je argument koji nam pokazuje da ne treba povećavati akcize već da treba zabraniti šverc. Prodaja cigara bezdimnih od tri miliona paklica u odnosu na 40 miliona paklica koje imaju obične cigarete je minorna suma u budžetu Crne Gore i apsolutno ništa neće popraviti.

Takođe smo predložili amandman na brisanje predloženih povećanja akciza na proizvode od plastike za jednokratku upotrebu. Spuštamo cijenu goriva i tako povećavamo standard građana, fiktivno. Jer, poštovani sugrađani i građani Crne Gore, vi ćete imati priliku da vam povećanjem akciza na proizvode od plastike boca vode bude mnogo skuplja, bude skuplja za onog ko prima 450 evra je mnogo pa makar se ona povećala nekih 15%. Zaštita životne sredine apsolutno ništa neće dobiti. Količina koja se koristi za vodu i za sokove će biti ista samo će biti cijene različite.

Na kraju, htio sam da kažem da nam je Vlada prihvatila dva amandmana i da su postali sastavni dio ovog zakona. Htio sam da predložim povećanje akciza, gospodine Damjanoviću, od 500% na telefone koji imaju Sky aplikaciju. To je u Crnoj Gori najtraženija roba. Kao što vidite, danas od Sky aplikacija u Crnoj Gori zavisi, čini mi se, bogami i Vlada, a i sami budžet Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 19:07:44)

Zahvaljujem poslaniku Đuroviću. To je na račun kluba, ali računamo na ekonomičnost jer je predviđeno večeras i izjašnjavanje po ovim tačkama o kojima ćemo raspravljati danas.

Poslanik Ivanović, šef poslaničkog Kluba SNP-a ima sljedeći riječ. Izvolite, kolega Ivanoviću.

DRAGAN IVANOVIĆ (05.05.22 19:08:07)

Hvala, predsjednice.

Poštovana Skupštino, poštovani ministre, hvala što ste tu, trebaćete nam sigurno za sve ovo o čemu danas pričamo. U ovom trenutku su građani s nestrpljenjem očekivali današnji dan kada mi treba ovdje u Skupštini da smanjujemo akcize, posebno, čini mi se, u ovom trenutku su najznačajniji naftni derivati, gorivo i namirnice od životnog značaja.

Sve ovo vrijeme se čekalo i pominjalo, a cijene stalno rase. Sada čujemo u utorak, normalno to je neki red stvari, moglo bi se desiti novo poskupljenje. Međutim, nadam se da ćemo mi danas izglasati i donijeti ove mjere, a to su antikrizne mjere, mjere koje u ovom trenutku mnogo znače za građane Crne Gore. Vidim spremnost svih poslanika u ovoj Skupštini i svi smo jedva čekali da ovo dođe na dnevni red. Vidim da je raspoloženje i kod vas, ministre, i kod Vlade. Pokazalo se to i na odborima koji su radili i pripremali se za ovo. Normalno, u ovom trenutku možemo s pravom očekivati, sada je ovo više tehničko pitanje. U ovom trenutku imam presjek, kažu da je cijena nafte 44 centa ili benzina 55 centi utiče i na PDV, a ako bi se to smanjilo barem 40% onda bi se ta cijena odnosila na naftu 21,3 centa, a na benzin 26,6. To bi u ovom trenutku značilo mnogo više. Jer, ako ne bismo računali ovo povećanje koje bi bilo u utorak, to bi još opterećivalo građane. Samim ovim smanjenjem na tri mjeseca, tako sam razumio, uz praćenje, shvatio sam da ste vi kao Vlada spremni tj. Ministarstvo da prati šta se može desiti na svjetskom tržištu koje je u potpunosti poremećeno. Možda bi za građane Crne Gore najgora stvar bila da u ovom trenutku bude nestašica.

Pomenuli ste ove rezerve. Negdje sam dobio podatak, ne znam da li je to bio zvanični podatak iz ove prošle Vlade ili je to neko uzgred rekao, imamo uslova da napravimo rezerve, što u Baru, što u Bijelom Polju, ali država Crna Gora u ovom trenutku finansijski ne može da obezbijedi toliko sredstava da bi te rezerve bile barem kada su naftni derivati u pitanju. Znam da bi oni sigurno značili mnogo ako bi se desilo da bude nestašica i to bi bio pogodan momenat, ali kako, da li Vlada tj. Vi danas u ovom trenutku, gospodine ministre, možete da računate da bi se moglo barem jedan dio tih sredstava obezbijediti.

Sve nas u Skupštini, a i prethodni govornici su rekli, i te kako bi interesovao podatak kakvo stanje ste zatekli u Ministarstvu u kojem ste došli, u finansijskom smislu, da ne govorimo o organizacijskom, to je sada nešto drugo, vjerovatno niste to u ova dva dana mogli da vidite, ali nadam se da ćete to brzo vidjeti, ali u finansijskom smislu. Da li Crna Gora u ovom trenutku ako bi bila kriza i za naftne derivate i ovo što možda u ovom trenutku za građane i te kako više znači ove životne namirnice. Ono jeste da više gorivo nije luksuz, to sam već prevazišili prije mnogo godina, ali bi poseban problem bio ako bi bila nestašica hrane.

Te mjere koje će se donijeti, smanjenje PDV-a i do koje mjere za brašno, ulje, so, šećer budu te cijene dovedene u neki nivo onda može da se pojavi i to sivo tržište. Meni se čini da sivo tržište uvijek može da se pojavi, ali i da pokaže snagu države, koliko je država spremna da se u datom trenutku suprotstavi jednoj takvoj pojavi. U Crnoj Gori je bilo raznih pokušaja dugi niz godina i nazad i 20 i više da se pokušava. Međutim, čini mi se da se u tome baš i nije uspijevalo. Ne znam, gospodine ministre, pamтите i vi to vrijeme, da li je to bila prava volja države da pokaže snagu ili je to neko iz državnih aparata koristio da sebi i drugima obezbijedi određena sredstva. Čini mi se da mi u Crnoj Gori moramo trenutno da shvatimo, možda nekome neće biti sve jasno ili neće moći da shvati, moramo da štedimo i kada je u pitanju gorivo i kada su u pitanju životne namirnice. Vidite šta se desilo u Ukrajini, a treći dan se osjetilo na ovim prostorima. Sve to ukazuje da moramo i da obezbjeđujemo rezerve i da štedimo ono što imamo ili što ćemo u međuvremenu imati.

U svakom slučaju, raduje me dobra volja Vlade i ministra Damjanovića koji je spreman da izađe u susret, normalno radi građana i radi svih nas, i spremnost Skupštine da danas izglasa ove antikrizne mjere i da jednom ono što toliko dugo čekaju izglasamo. Toliko i hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 19:14:38)

Zahvaljujem poslaniku Ivanoviću.

Sljedeći po redosljedu za uvodno izlaganje je šef Kluba PZP-a prof. Branko Radulović, a da se pripremi šef Kluba Crno na bijelo poslanik Miloš Konatar.

Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (05.05.22 19:14:53)

Hvala predsjednice.

Gospodine Damjanoviću Vi i ja smo stari drugovi u odboru ne znam koliko 10, 15 godina, od početka. Nadam se da od onoga našeg saglasja koje je bilo ovih 10, 15 godina, da će i sa promjenom funkcija ostati isto. Da ćemo sve ono što smo zagovarali, što prethodna vlast nije htjela da prihvati, da ćemo pokušati nešto djelimično popravimo.

Nalazimo se, nažalost, u jednoj veoma složenoj situaciji, mi smo zemlja država kao posljedica jednog retrogradnog neoliberalnog koncepta, na jednoj vjetrometini faktički svjetskoj bez samodovoljnosti koju sam ja i neki profesori '90-ih godina u hrani, u energetici, bar jedno 15 godina u nekom drugom ekonomskom modelu evo pet, šest godina zagovarali. Strašno se bojim za budućnost Crne Gore i ovoga naroda, jer svjetska kriza će se sve više produbljivati. Mislim da će sankcije prema pojedinim imperijalističkim silama i međusobno tih imperijalističkih sila, a njih je tri plus tri biti kao i prema Kubi i kada se promijeni vlast tamo ostaće i dalje da djeluje. Sankcije jedni prema drugima, će se odraziti na te velike imperijalističke sile koje hoće teritorije i sirovine, ali će najviše stradati oni koji nemaju tu moć u odlučivanju.

Ovo je gospodine Damjanoviću jedna iznuđena, jedna neinterventna mjera koja nije dostojna nekoga ko vodi održivu ekonomsku politiku. Mi ćemo sa ovim interventnim mjerama, onako neciljano kada je u pitanju gorivo, svi nemaju kupovnu moć istu, tako da efekat goriva kao puška sa sačmom ona će djelovati na cijelu populaciju, ali neće djelovati onamo da taj novac koji se kreće. Vi i ja smo juče izračunali pošto nam taj fiskalni efekat nije prethodni predlagač i ministar nijesu imali vremena da to izračunaju, negdje na godišnjem nivou gospodo koštati oko 70 miliona eura. Tih 70 miliona eura na projektovanje akcize od 289 miliona je izuzetno visoko i izuzetno veliko i strašno će da utiče na to. Mi ćemo tu cijenu goriva koja se kreće kod nas od 1,78 kroz ove akcize koje su bile oko 0,5, 0,4, 0,9 za različite vrste goriva gledao sam u regionu tu biti na nivou okruženja. Tu negdje neki cent više, manje Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, bilo je u Albaniji najskuplje, sad ne znam što se desilo posljednjih 15, 20 dana u Albaniji nijesam ažurirao ovaj sajt.

Ali gledajte ovu stvar, velika Amerika imperijalistička sila broj jedan. Znete li kolika je cijena goriva gospodo u Americi - oko jedan dolar. To je ta pravda u odnosu na te velike sile. Ono negdje najskuplje negdje oko dva i nešto eura, ali to su države sa velikom kupovnom moći, taj Luksemburg nedosanjan od prethodnog premijera, Norveška, Holandija koje imaju negdje oko 2,2 eura. Ja sam zabrinut gospodine

Damjanoviću i Vi i ja smo rekli i dogovorili se ja ću sa vama diskutovati svakog mjeseca, poslanička pitanja, znam i ja ponešto i Vi znate ponešto biće to neke provokativne i projektovane diskusije.

Gospodine Damjanoviću, Vi i ja smo se juče složili u one kasne sate da nama predstoji suštinski rebalans budžeta, ne tehnički, to nema veze. Lako je podijeliti pare po kapa ako imaš pare, ali suštinski da vidimo u kakvom smo mi stanju, kakvi su naši bilanci. Što je efekat Evropa, takozvana, sad, protiv koje sam ja bio i rekao sam da je diskriminatorski. Kakve su naše socijalne strukture pojedine i pojedine grupe. Mi moramo imati 80% u odnosu na prosječnu platu neto našu penziju. Moramo 55 hiljada ljudi zbrinuti, moramo da imamo napokon taj socijalni karton, da svaku aktivnost koju usmjerimo bude ona ciljana.

Gospodine Damjanoviću, hoću novu ekonomsku politiku, energetska situacija se strašno mijenja neće biti toliko više ona agenda oni su je već revidirali. Nafta i rezervne količine, oni prelazni energenti će se produžiti, treba vidjeti koliko i kako i na koji način će biti ta samodovoljnost i da se pokuša ta samodovoljnost, za koliko godina će biti Evropske unije.

Želim gospodine Damjanoviću prvo da pročitate ovu moju rezoluciju, jer gospodin Spajić je stalno zborio - Vi ste profo genije, to je ne znam ima jedan termin to je zlato, to je super nešto. Primijeni čovječe to nemoj ti mene da hvališ, nije imao nikad vremena.

Molim Vas pročitajte gospodine Damjanoviću moje rezolucije, posebno peticu, nova ekonomska politika i sve reforme, mnogo saglasja imamo zajedno i napravite novu konstrukciju ekonomske i fiskalne politike u Crnoj Gori. Kako ćemo povećati sa lijeve strane, kako ćemo preusmjeriti desnu stranu. Ne znam koliki danas je deficit, ali garantujem da mi nemamo para dovoljno za sve osnovne potrebe građana Crne Gore.

Druga stvar, što je suština, nije suština samo kako stezati drenovinu suvu, ona puca ne može, suština je nove ekonomske politike da morate da napravite reforme i u vašem sektoru. Nemojte više nego razvojnu banku formirajte, nemoj da se igramo više. Gdje je revizija razvojne banke i IRF-a, Vi i ja sumnjali da je bila pljačka stotine miliona eura, đe su ti podaci. Hoću od vlasti i hoću od opozicije da dva člana budu u upravnom odboru razvojne banke zajedno sa vama i razvojna banka da bude transparento u funkciji. Je li sramota gospodine Damjanoviću, da mi vraćamo pare Evropske unije zato što nemamo zrele projekte. Koliko sam trubio bre 10 godina, pet godina, svake godine, zreli projekti, zreli projekti. Znate li što znači zreli projekat, kad on prođe sve moguće faze, kada je održiv, kad se svako bježe ko će da učestvuje u tome projektu. Kad komercijalne banke zajedno sa razvojnom bankom zajedno sa garantnim fondom, ti daju grejs period od pet, šest godina dana. Ne trebaju ti pare, ali ti treba pamet, treba ti institut za razvoj.

Gospodine Damjanoviću, evo o tržištu novca rekli smo razvojnu banku, garantni fond, komercijalne banke, uvezena inflacija će biti, ljudi ne znam igrajte se sa budućnošću, sa kućama, sa hipotekama u ovoj situaciji. Što ćemo sa tržištem kapitala, mrtvo nula, a Amerika i pojedine zemlje u svijetu je to, koliko Damjanoviću, 70%, 80%, a mi mrtvi. Mi dajemo pare komercijalnim bankama i na taj naš depozit oni drugome daju pare, uzimaju 7%, zavisi kakva je kamata, a nama koji smo dali pare, kao da ih čuvamo u sefove minus uzimaju, po ovome, po onome. Međutim, ako to usmjerimo kroz tržište kapitala, te dvije, tri milijarde zavisno da li su privatna lica ili poslovna ili privredne organizacije tada ćemo imati te zrele projekte.

Slušajte me, gospodine Damjanoviću, ako smo projektovani da ćemo biti za četiri godine u Evropsku uniju, znate li ko je napravio most na Pelješcu, sto puta sam to ponovio, Evropska unija - 85% bespovratnih sredstava, 15% samo Hrvatska, znači zreli projekat ide po prioritetu onamo gdje će stvoriti, gdje nam ne trebaju pare, gdje će nam valorizovati resurse, a to je energija, to je hidroenergija, to je Piva vodotok Pive, da ne pričam hiljade drugih stvari i gdje će stvoriti nova radna mjesta.

Mi gospodine Damjanoviću, moramo prepoloviti našu administraciju da bude E-administracija, ali te ljude ne možemo na ulicu, nego im moramo stvoriti radna mjesta. Plate i penzije posebno nas funkcionera, da se ne bi igrali one platne razrede da pogledate, ovo je vrijeme solidarnosti i socijalne pravde.

Gospodine Damjanoviću, nemojte da spavate. Uхватili ste se vruće krtole, a to kad se uhvati vruće krtole i kad je progutaš onda voda ti je uzalud.

Molim vas napravite odgovore na sve funkcije i suština je, nemojte da "ljubite ruke" gospođi Popi i Evropskoj uniji. Ja kažem uvijek - dobar dan gospođo Popa, daj mi naše pare. Što znači to ljudi, ako su Hrvatima dali pet hiljada i kusur po glavi stanovnika i to zbog epidemije, a nama dali 60 eura, a štampaju pare i oni i Amerikanci, onda ćemo mi kao euro zona ili kao budući članovi Evropske unije da vraćamo te pare i mi moramo da dobijemo naše pare. Evropska unija hoće Zapadni Balkan i ako hoće Crnu Goru u svoja njedra, i sankcije što uvodimo mora da nam daju i da nam naprave određenu finansijsku pomoć.

Gospodine Damjanoviću, pratim Vas zajedno, uvijek podržati kao što smo rekli i sa lijeve i sa desne strane i sa desne strane i lijeve strane DF-a, uvijek ono što je dobro kritikovati, ono što je loše i nemojte da Vas opije funkcija, ono što smo ubijedeni zajedno bili 15 godina, ajmo zajednički da primjenjujemo.

Ovdje je fiskalni efekat ljudi 2,88 miliona eura to je malo u odnosu na PDV i to je normalno, samo da vidite ono što sam vam rekao, da građani dobro znaju, da ne bude u neku samoposlugu najjeftinije ulje u

Crnoj Gori, a artikal do njega pet puta skuplji, pa onda narod ne može da ide da trči od samoposluge do samoposluge, malo kontrole i marže neka se spušta i bude ujednačena.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 19:29:25)

Hvala Vam.

Sljedeći je na redu šef Kluba poslanika Crno na bijelo poslanik Miloš Konatar, a da se pripremi poslanik Boris Mugoša ispred Kluba SD-a.

MILOŠ KONATAR (05.05.22 19:30:11)

Hvala poštovana predsjednice Skupštine, uvažene kolege, poštovani ministre finansija, uvaženi građani Crne Gore,

Konačno poslije par mjeseci evo imamo priliku da u Skupštini Crne Gore raspravljamo o smanjenju akciza na gorivo i ja se nadam večeras i usvojimo izmjene zakona koje će uticati na smanjenje cijena goriva u Crnoj Gori.

Poštovani građani, nadam se da vam je sad jasno koliko štete je blokada Parlamenta u proteklih par mjeseci nanijela svima i nama i vama i koliko je bilo značajno to što smo na Cetinju održali sjednicu, deblokirali Skupštinu Crne Gore, izabrali predsjednicu Skupštine i izabrali novu 43. Vladu Crne Gore.

Mi smo čuli kad smo birali vladu da će dva stuba na kojima će vlada počivati biti i vladavina prava i životni standard građana. Usvajanje ovog zakona večeras u Skupštini Crne Gore najbolji dokaz posvećenosti politike da interes građana, interes države bude na prvom mjestu. Interes građana nije bio da Skupština ne funkcioniše, da Skupština bude blokirana, da mi nijesmo u ovom periodu ekonomske, energetske krize u stanju da donesemo ovakav zakon.

Zašto je ovo važno, pa vi ste i mi smo svi mogli da pročitamo u medijima da je već za utorak najavljeno poskupljenje cijena goriva, ukoliko se ovakav zakon ne donese danas u Skupštini Crne Gore.

Da je Skupština i dalje u blokadi, da mi nijesmo održali sjednicu na Cetinju, da nijesmo deblokirali Skupštinu, mi bi od utorka opet plaćali skuplje gorivo u Crnoj Gori. Zbog toga je značajno zašto se sjednica na Cetinju desila i zašto mi večeras imamo priliku da usvojimo ove izmjene zakona, a da kako je ministar Damjanović rekao Vlada može u ponedjeljak i utorak uticati na to da početkom sljedeće nedjelje ne dođe do povećanja cijena goriva, već naprotiv imamo smanjenje cijena goriva u Crnoj Gori. Ono što je za mene lično posebno važno naravno i za poslanički klub kojem pripadam jeste, što je drugi dio ovoga zakona koji se odnosi na akcize tretirao duvanske proizvode i što sam ja bio jedan od predlagača izmjena odnosno povećanja akciza na duvanske proizvode. Ubjeđenja sam da je zdravlje ljudi u Crnoj Gori na prvom mjestu i da ništa prije zdravlja ne može biti preče. Upravo zbog toga, a u skladu sa akciznim kalendarom i usklađenosti sa Evropskom unijom ja sam predložio povećanje akciza na cigarete. Mi smo tokom dana imali intenzivnu komunikaciju, uvaženi ministar i ja, oko izjašnjenje na Vladi, mi smo na Odboru za ekonomiju imali jednu kvalitetnu vrlo intezivnu raspravu, i došli smo do zajedničkog rješenja, po kojem će se ubrzati kalendar, akcizni kalendar koji se tiče povećanja akciza na cigarete i taj početni udar neće biti onoliki koliki je bio predviđen izmjenama. U svakom slučaju mi ćemo od 1. juna uticati i na akcize cigareta. Naravno, mislim da je to značajno jer osim interesa kada je javno zdravlje u pitanju i zdravlje građana Crne Gore, mi moramo voditi računa i kad je u pitanju fiskalna odgovornost i odnos prema budžetu i punjenju budžeta. Ja bih se zbog toga i zahvalio i ministru Damjanoviću te izmjene akciza na duvanske proizvode poslije rasprave na odboru su prihvaćene sa njegove strane i što su postale sastavni dio ovoga teksta zakona o kome ćemo mi danas raspravljati.

Poštovani građani, nas u Crnoj Gori definitivno očekuju bolji dani, to da nas očekuju bolji dani je pokazatelj i način kako ćemo glasati o ovom predlogu zakona. Dakle, mi ćemo o ovom predlogu zakona, bez obzira na sve političke razlike koje postoje i postojaće, nadam se da ćemo vremenom uspijevati da ih prevazilazimo i saradujemo za dobro građana Crne Gore, ali ovaj će zakon praktično biti usvojen od strane glasova svih poslanika koji su večeras u Skupštini Crne Gore. Kada se god pitate ili kad su se god pitali kako će poslanici o nekom zakonu glasati u Skupštini Crne Gore, kako ćemo usvojiti na primjer zakon o porijeklu imovine, o kvalitetnim zakonskim rješenjima koje su u interesu građana i u interesu države, ja sam siguran da ćemo mi pronaći i uvijek moći da pronađemo politički konsenzus kao što smo ga pronašli večeras, kada je u pitanju interes građana Crne Gore, a to je izmjene Zakona o akcizama, smanjenje akciza koje će uticati na smanjenje cijena goriva u Crnoj Gori. Neka ovakav način i razgovora i diskusija i na plenumu i na odborima, tokom ova dva dana bude pokazatelj kuda Crna Gora treba da ide, kako mi treba da radimo u budućnosti. Opet ponavljam, vjerujem i ubijeđen sam da Crnu Goru i sve nas čekaju bolji dani. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 19:37:48)

Hvala poslaniče Konotar.

Dajem riječ poslaniku Borisu Mugoši, ispred Kluba SD-a, a da se pripremi poslanik Suljo Mustafić ispred Kluba Bošnjačke stanke.

BORIS MUGOŠA (05.05.22 19:38:00)

Zahvaljujem predsjednice Parlamenta, uvaženi ministre, poštovane građanke i građani,

Zaista bilo je dirljivih izlaganja, ali mi nema što da slavimo danas. Znae zbog čega? Zato što je ovo trebalo odavno da se donese. Zamislite vi kad mi predstavljamo da je naš veliki rezultat što smo nakon 15 poskupljenja goriva, nakon toga da je gorivo na današnji dan 80% skuplje kad je dizel u pitanju nego prije godinu i nešto, a da je bezolovni skuplji preko 60 centi i da smo mi tada iz opozicije ukazivali da su takvi međunarodni trendovi da će stalno rasti cijena goriva i nije bilo ništa. Dok su druge zemlje po tri-četiri puta korigovale cijene, mi nijesmo radili ništa i što mi danas slavimo, što smo smanjili akcize nakon porasta za 80 centi mi ćemo ih smanjiti za 20 i nešto centi. Naravno, srećan sam što se konačno došlo do ovoga, ali nema potrebe, posebno oni koji su bili dio parlamentarne većine prethodnu godinu i po, a nema potrebe da se hvale sa ovim, nema potrebe jer je ovo trebalo da se odavno uradi. Zašto je trebalo, zato što na primjer, sve su cijene drastično rasle, a ostala su i socijalna davanja na istom nivou, minimalne penzije, zamislite vi onih 16.800 penzionera koji imaju minimalnu penziju sa 150 eura, kako su oni izdržali onih godinu i nešto dana poslije ovakvog drastičnog rasta, kako?

Zato uvaženi ministre mi ćemo vjerovatno predložiti da se minimalna penzija umjesto od 1. septembra poveća od 1. juna ove godine sa 150 na 200 eura i Vi se negdje o tome pričali, nemoguće sa 150 eura. Da vam ne pričam o srazmjernim penzijama koje po 80-90 eura ljudi primaju, to su penzije koje se dobijaju iz više zemalja, o invalidskoj penziji, prije par dana u Kolašinu sam se sreo jednog gospodina kaže 157 eura, o čemu mi pričamo onda. Naravno, ponavljam dobro je što se konačno do ovoga došlo, dobro je i tu takođe bih htio da zahvalim ministru na vrlo korektnoj komunikaciji saradnje, jer je prihvatio amandmane SD-a, da to smanjenje akciza ne bude do 40% nego do 50% i da period smanjenja ne bude na jedan mjesec nego do tri mjeseca. Što je zaista važno, jer i tih pet-šest centi povećanja znači mnogim ljudima.

Kada je u pitanju PDV na životne namirnice, vidjeli ste situaciju, katastrofa, cijena brašna i ulja je skočila za godinu dana 30, 40, 50, 60, 70% i mi smo godinu dana govorili, dajte ljudi svi drugi to rade, dajte da korigujemo, nije bilo sluha i sad se vrši korekcija, dobro je što se i sad vrši. Ali evo plastično da objasnimo građanima, nemojmo da pričamo u neakvim kategorijama filozofskim, površnim, znate li koliko je to dobro je što smo uradili, ali koliko je to ulje 15 centi jeftinije, brašno 4, 5 centi po kilogramu, so 7 centi, a u međuvremenu prethodnih godinu dana ulje je duplirano za euro je povećana cijena. Što je tu problem, problem je o čemu je kolega Rakočević na početku govorio, mi smanjujemo PDV i dobro je što ga smanjujemo, ali mi ne možemo da obavežemo prodavce da smanje cijenu zbog toga, ne možemo. Mi smo uradili tu mjeru da bi oni smanjili, ali ne možemo da ih obavežemo, ne moraju da smanje. Zbog toga mi je drago što sam negdje i na Odboru za ekonomiju inicirao, kasnije zajednički usvojili zaključak da nađemo mehanizam, da javno prozovemo svakog prodavca koji nije smanjio cijenu, a mi smo smanjili PDV. Javno da ga prozovem, da vršimo taj pritisak, jer je to neetički, ako se država odrekla dijela PDV-a, da bi smanjio cijenu prodavac onda mora da je smanji, onda ovo ako se to ne dešava ništa nijesmo mi uradili. Zbog toga je važan i onaj treći Zakon o privremenom ograničenju cijena o kojem ćemo pričati u narednom periodu.

Na samom kraju, dosta kategorija je zaboravljeno u onim reformama. Ono što se priča, da je inflacija u Crnoj Gori 4% imamo podatke, znate koliko to tangira običnog građanina - ništa. Zato što njemu inflacija 20-30% jer on te proizvode koje kupuje njima je toliko porasla cijena, a ovo 4% što objavljuje Monstat to je 20 kategorija od kojih 10-15 ne tangira običnog građanina. Da ne pričam da smo došli do toga da je kod nas po statistici niže inflacija, nego u zemljama Zapadne Evrope, a mi uvozimo sve od njih i onda ispada da je kod nas manje inflacije nego kod njih, a mi uvozimo njihove proizvode. Zaboravili smo socijalne kategorije, morali smo da mijenjamo Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Znae, koliko je materijalno obezbjeđenje porodice - 60 eura, lična invalidnina 170 eura, ali je sad i prije godinu bila, pa možete misliti kako je bilo prije godinu, a kako je sad za te pare. Može li se što za to kupiti, ne može ništa. Prema tome, moramo da budemo u suštinskom smislu država socijalne pravde. Moramo tim kategorijama da pomognemo. Očekujem da uradimo u tom dijelu određene korekcije. Ima para, navešću vam kategoriju, ugovori o djelu u budžetu Crne Gore 12 miliona eura za ugovore o djelu godišnje. Znae šta su ugovori o djelu? Ako vam treba neko koga nemate u sistemu, a čini mi se da smo svjedočili u prethodnom periodu da po ugovoru o djelu duplirane funkcije. Pa, imate PR po sistematizaciji čovjeka koji radi, a vi angažujete PR-a iz druge države za 1.000 i nešto eura mjesečno. Pa, nije vam malo to nego zovnete druga ministra da i

on toga angažuje istog pa taj dobija 2.500 eura mjesečno ugovor o djelu, a imate četiri PR-a jedan, a tri PR-a već u sistemu. Znači, tu treba da se skraćuje. Službena putovanja tri miliona eura godišnje. Malo je to preambiciozno da se sad putuje toliko. Znači, ima kategorija gdje se mogu naći određene rezerve.

Sumiram, pozdravljam mi ćemo naravno glasati bez obzira na one egzibicije na Cetinju što se nijesu prihvatili naši predlozi. Rekao sam i tada ne interesuje me ko predlaže ako je dobar zakon, kvalitetan zakon mi ćemo podržati, samo vas sve nas i Vas ministre molim da pratimo implementaciju ovoga zakona. Možemo mi napisati što god hoćemo ako na terenu nema onoga što smo mi zamislili, narodski rečeno, džabe smo krečili. Prema tome, na kraju podrška ovim zakonima, ali ne četvoro nego 24 očiju da vidimo kakva je implementacija svega ovoga. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 19:46:47)

Hvala, poslanice Mugoša.

Pretpostavljam da je onda poslanik Damir Šehović odustao od rasprave, odnosno da mu je jedan minut ostao, ali možda se i predomislite. U svakom slučaju sljedeći po rasporedu je uvaženi poslanik Suljo Mustafić ispred Bošnjačke stranke, a da se pripremi koleginica Vuksanović - Stanković ispred Kluba SDP-a.

Izvolite, kolega.

SULJO MUSTAFIĆ (05.05.22 19:47:08)

Poštovana predsjednice Skupštine, uvažene koleginice i kolege, poštovani ministre, poštovani građani, poštovana dijasporo,

Pošto je ovo moj prvi nastup u ovom mandatu u ovoj skupštini želim se najprije zahvaliti članovima i simpatizerima Bošnjačke stranke koji su mi ukazali povjerenje da i u ovom mandatu predstavljam Bošnjačku stranku, kao jedinog autentičnog predstavnika bošnjačkog naroda u Crnoj Gori.

Dakle, Bošnjačka stranka će podržati ova zakonska rješenja i kada su u pitanju izmjene zakona koji se tiču smanjenja stope PDV-a na osnovne životne namjernice i kada su u pitanju izmjene zakona koji se tiču smanjenje akciza na gorivo, odnosno benzin. Smatramo da su ovo antikrizni zakoni, da su ovi zakoni morali biti donijeti i ranije i naravno smatramo da je ovo zapravo možda i prva u nizu mjera ove vlade koja treba biti usmjerena na zaštitu standarda crnogorskih građana, posebno onih koji su najugroženiji porastom cijena i porastom inflacije koja čak i ne znamo koliko je trenutno u Crnoj Gori.

Dakle, ova nova 43. Vlada, a i Vi, bivši kolega Damjanoviću sada ministre, imaćete našu punu podršku u svim zakonskim rješenjima koja u narednom periodu idu u cilju ublažavanja posljedica krize, poboljšanja standarda građana i posebno onih najugroženijih slojeva stanovništva, a to su penzioneri, nezaposlena lica, lica u stanju socijalne potrebe, invalidi i posebno kada su u pitanju oni krajevi u Crnoj Gori gdje je siromaštvo najizraženije. Naravno, smatramo da je ovo trebalo biti i ranije donijeto u ovom Parlamentu da se ranija vlada trebala ozbiljnije suočiti sa ovim problemima, ali biće prilike ako bog da, da i o tome govorimo u nekom narednom periodu želimo puno uspjeha, a naravno želimo da ovo bude još prvi u nizu zakonskih rješenja na ovom planu i naravno da ćete donijeti u narednom periodu čitav jedan set mjera koji će preduprijediti posljedice teške ekonomske krize koja je već sada evidentna, a koja će sigurno biti produbljena u narednom periodu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 19:50:03)

Hvala poslaniku Mustafiću.

Posljednja ispred Kluba SDP-a, poslanica Vuksanović - Stanković.

Izvolite, koleginice.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (05.05.22 19:50:12)

Zahvaljujem, predsjednice.

Poštovana Skupštino, uvaženi ministre Damjanoviću, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama se zaista nalaze važni predlozi zakona i mogu slobodno ispred Kluba Socijaldemokratske partije reći - konačno. Zašto konačno? Upravo zato što se Socijaldemokratska partija već punih pet godina zalaže da se ovi zakoni nađu na dnevni red. Apsolutno nije bilo sluha ni od one

prethodne vladajuće većine, kada su naše kolege koje su bile opozicija zajedno sa nama tada, niti od nove vladajuće većine gdje smo očekivali podršku nekad naših kolega opozicionih poslanika da se uopšte ovi predlozi zakona SDP-a nađu na dnevnom redu, a kamoli da se o njima raspravlja. Evo vrijeme je pokazalo da smo bili u pravu kada je to trebalo davno riješiti, ali eto na kraju ipak dođe na ono naše, pa i nakon pet godina.

Ono što je vrlo važno jeste da su nekad ove promjene odlukom nekadašnje vlade povećane za sedam centi po litru, odnosno za 11 kada se uzme u obzir stopa PDV-a i njegovo kasnije povećanje. Tačno osam puta smo, konkretna da budem, predložili ovaj zakon za razmatranje i usvajanje u prošlom skupštinskom sazivu i tada možemo slobodno reći da nije bilo kao što sam maloprije rekla elementarne podrške naših kolega koji su nekad bili opozicija sa nama. Kada je izabrana prethodna Vlada Zdravka Krivokapića opet smo očekivali nije bilo predloga zakona ni na dnevnom redu.

Ono što je jako važno jeste da i pored toga populistička Vlada Zdravka Krivokapića nije imala vremena za ovozemaljske teme. Mi smo i dalje nastavili našu snažnu borbu uz jaku medijsku kampanju, organizovanje protesta pred Ministarstvom finansija, zatim prikupljanje potpisa od građana kako bi se ovi zakoni stavili na dnevni red. Niko nas nije čuo. Sada kada je cijena goriva na rekordnom nivou, usljed poremećaja izazvanih ruskom invazijom na Ukrajinu, svim političkim partijama je jasno zbog čega je ovo trebalo usvojiti mnogo godina ranije. Sada bismo bili spremni za ovo, a mi smo nesprenni ušli u sve ovo. Zbog toga nam je bilo jako bitno da i druge političke partije upravo ovo pitanje stave u fokus svog političkog djelovanja jer galopirajuća inflacija pogađa sve građane naše zemlje bez obzira na vjeru, naciju i političko opredjeljenje.

Koliko ova povećanja imaju efekta najbolje primjećuju građani koji su ovih dana bukvalno šokirani naglim povećanjem skoro svih cijena roba i usluga i ono što građane Crne Gore najviše pogađa jeste izuzetno povećanje cijena prehrambenih proizvoda i osnovnih životnih namjernica, ali ono što je takođe važno naglasiti i onih usluga u saobraćaju i zanatstvu. Zbog rasta cijena goriva, cijene brojnih roba i usluga su povećane čak i do 40% pogotovo prehrambeni proizvodi. Borba za očuvanje standarda naših građana mora biti glavni zadatak svih političkih partija i oko toga se moramo svi dogovarati i tražiti zakonska rješenja koja treba da poboljšaju život, bez obzira na to kojoj partiji pripadamo. Zbog toga se zahvaljujemo svima koji će danas podržati ovaj zakon čime će se krunisati borba Socijaldemokratske partije za smanjenje akciza poslije pet godina, naša borba poslije pet godina, a osam puta predlaganih zakona. Nebitno od političke profilacije ovi zakoni su i prilika da pokažemo da smo spremni upravo da svi zajednički radimo u korist društva jer naš moto je da život običnog čovjeka mora i jedino može biti mjera našeg uspjeha. Ako u tome ne uspijemo da nađemo zajednički dogovor onda smo mi potpuno promašili ono čime se bavimo i nije nam mjesto ovđe u skupštinskim salama. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 19:54:12)

Zahvaljujem, ovim smo završili izlaganje u ime klubova i prelazimo na izlaganja pojedinačno prijavljenih poslanika. Da li ministar želi sada da koristi pravo? Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (05.05.22 19:54:30)

Imam dilemu iz respekta prema Skupštini i prema poslanicima koji su diskutovali mislim da ću pokušati da na sedam, osam diskusija na nekih ne više od deset minuta dam samo neke opšte napomene da bih na taj način relaksirao diskusiju ostalih diskutantata i da bismo negdje u primjerenom terminu, a shodno dinamici rada ovog plenuma večeras završili sjednicu. Dakle, u najkraćem da prođem taksativno pažljivo sam naravno slušao sve predstavnike, odnosno predsjednike klubova koji su bili uvodni govornici pa da prođem onako taksativno, jer je nekoliko stvari veoma značajnih pomenuto. Poslanik Rakočević je govorio o svojevrsnom kašnjenju u donošenju mjera i negdje o uzrocima tog kašnjenja, naravno politički su prije svega uzroci kojih smo svi negdje svjesni i tu oko toga te neke dileme nema, ali bolje i danas da završavamo jedan dio obaveza, odnosno početni dio obaveza pa da vidimo do kada ćemo morati da se hitno bavimo sa ovim stvarima. Volio bih da tih antikriznih mjera ne bude više, da ne bude potrebe o njima, nijesam siguran da neće morati da se donose.

Ono što je pomenuto jeste svojevrsni skrininig stanja javnih finansija, naravno da ćemo dati precizne i jasne podatke o stanju finansija, o stanju u trezoru, o tekućoj realizaciji budžeta, o potrebi eventualnog usklađivanja prihoda i rashoda, daćemo i sve ostale podatke koji budu zatraženi. Prosto računam da bi transparentnost morala da bude moto rada ove vlade, konkretno Ministarstva finansija, uz podršku Parlamenta i na usluzi u Parlamentu. U vezi tog nemojte imati dilema, a vezano za taj neki dio transparentnosti svakako u njega ulazi i podvlačenje crte i ono što se kaže realno stanje stvari kako bismo

znali o čemu pričamo i na šta možemo da računamo objektivno imajući u vidu potrebu donošenja sličnih mjera.

Gospodin Đurović je takođe govorio o dinamici rada. Ja ću samo napomenuti da imajući u vidu danas je četvrtak, da smo prošloga četvrtka imali sjednicu Skupštine i da smo se konsultovali kao Vlada i sve ono što je dinamika rada i neradni dani i radni dani, a svima vjerovatno je negdje falio rad, dobili smo dakle prvog radnog dana u srijedu nastavak sjednice, danas dakle drugog radnog dana od kad je formirana Vlada u Parlamentu i rasprava o ovako značajnim stvarima i možda je i stvar sreće što ćemo makar uticati na ovaj drugi tzv. period prilagođavanja cijena naftnih derivata ovdje maloprodajnih u odnosu na berzanske cijene i nijesmo u onom suštinskom kašnjenju nego mislim da promptno reagujemo i kao Parlament i kao Vlada oko ovih stvari. Naravno poslanik Đurović je pominjao i neke stvari koje se tiču efekta ovih mjera u onom dijelu smanjenja PDV-a. Pa vama je sad jasno potpuno - i kada se smanji PDV koji je visok sa 21% na 7% za neke strateške robe, odnosno životne namirnice nije taj efekat prevelik. Jeste, neko je ovdje dao i precizno, nije prevelik ili recimo za so gdje smanjujemo sa 21 na 7 ovamo sa 7 na 0. To znači da nije sve u PDV-u i nije sve u onome što država ima sa manjom ili većom stopom ili nultom stopom PDV-a, biće da su neki problemi i u maržama i u sistemu i uvoza i maloprodaje, o uvoznj zavisnosti Crne Gore u tome da smo 10, 15, 20 godina, ja bih sad mogao o tome da pričam naširoko i nadugo, ali nego neću. Propustili period relativno jeftinih sirovina, relativno jeftinih energenata, relativno jeftine hrane berzanske da nismo transformisali privredu, nismo ostvarili samodovoljnost elementarnu, energetska i u dijelu snabdijevanja hranom i evo nam bilansa. I da ukinemo sve ove PDV-ove na 7, sa 21 i na 0, sa 7 ti su efekti toliki koliki su pod uslovom da se perfektno slave na tržištu koje je oligopolsko, ovakvo, onakvo. Uvozom smo zavisni, tržište je slobodno, formiranje cijene je slobodno, pitanje je i tog efekta u stvarnom životu, ali to govori da nije sve u PDV-u, kao što nije sve u akcizama. Neko je ovdje računao do 50% imamo prostor da djelujemo mislim da je analiza građana na bazi promptnog djelovanja od 40%, to mogu da najavim, smanjenja akcize tekuće i 100% da je smanjimo i da je ukinemo da nema akcize, evo vam ponovo visoke cijene goriva u odnosu na ono što je nekad bilo. I to negdje govori da je prošlo ponovo vrijeme jeftinih energenata. Nijesmo uradili ništa u međuvremenu ovih 10, 15, 20 godina ni apropo toga da nemamo naftnu kompaniju, ni apropo toga da nemamo naftne rezerve i robne rezerve kada govorimo o životnih namirnicama, ni oko toga da nismo iskoristili potencijale ni Montenegro bonusa itd. Formulu imamo koju imamo, možda i o njoj trebamo razmišljati. Ova formula koja postoji garantuje istovjetan profit Jugopetrolu da pomenem da i o tome razmišljamo sve da otvorimo. Što se mene tiče, nikakav bauk i da predlozi Vlade ne prođu u ovom parlamentu, odnosno da prođu neki predlozi ovdje koji bi došli iz poslaničkih klupa u saradnji sa Vladom, pa i uz protivljenje Vlade ako su bolji. O svemu ćemo da pričamo. Dakle, ni kompletnu akcizu da ukinemo i dažbine koje država uzima ponovo imamo visoku cijenu. To je zbog svega onoga što nije samo akciza i PDV nego su sve dubioze u energetskom sektoru pogotovo na tržištu naftnih derivata. Pričaćemo i o markiranju goriva i o postojanju sive ekonomije i tamo neki predlog zakona čeka u proceduri koji nije u resoru MF-a itd. Tako da to je to.

Poslanik Ivanović šef Kluba SNP-a je ukazao na ne samo probleme sa rastom cijena i antikriznim mjerama koje to trebaju da riješe već i moguće probleme u snabdijevanjima sa energentima, sa hranom ukoliko imamo nastavak ove haotične situacije sa ovim ratom i ukoliko bude tih posljedica sve većih i većih. Niko ne može u ovom trenutku da predvidi što i kako, tako da ćemo se osim razmišljanja o tome kako da usporimo rast cijena koji je evidentan i koji nije 4% ili 10% kako je dao Monstat imajući u vidu da Monstat računa na svoj način generalno korpu, odnosno artikle koji su u toj korpi koji je mnogo veći kada govorimo samo o nafti i o cijeni hrane. Bojim se da je prošlo vrijeme za dugo vremena jeftine hrane i jeftinih energenata. To je nama svima za nauk da se malo sa tim pozabavimo. Tu je negdje gospodin Radulović dao neke naznake pričali smo o nekom prošlom vremenu, propuštenim prilikama zašto i dalje nemamo razvojnu banku, je li vrijeme da pokrenemo transformaciju vjerovatno IRF-u o razvojnoj banci da otvorimo priču, što da ne, i poštansku štedionicu od Pošte, što da ne. Da vidimo što je sa kreditno-garantim fondom i šemama i taj neki zakon je u proceduri čini mi se, tržište kapitala, berza koja je mrtva, hajmo da vidimo i u personalnom smislu možemo li tamo što da promijenimo. Što se mene tiče imaćete inicijative u svim ovim oblastima o kojima je govorio kolega Radulović, prosto smo takvi kakvi jesmo uvozno zavisni, nijesmo okrenuli paradigmu novu, nove ekonomske filozofije, nego smo se ušančili 15, 20 godina u relativno kažem mirnim vremenima kada je onda ono što se moglo da se uradi nije se uradilo i sad nas je sačekalo ovo što nas je sačekalo. Pa sad svi snosimo odgovornost.

Gospodin Konatar je govorio u ovom dijelu oko deblokiranja Skupštine u tom političkom dijelu. Slažem se da je ovo bolje nego da ne rade ni Parlament ni Vlada, pa da vidimo koliko je to bolje i negdje smo i sa ovim simbolično pokazali da suština trebaju da budu upravo ovakve stvari. Ovdje su ozbiljne političke razlike u ovom parlamentu, možda nikad veće. Parlamentarna većina je nestabilna u smislu ad hoc većina koje će se formirati za pojedine predloge, pa neka je tako. Hajde da iskoristimo i te velike razlike da oko ovo malo nekih stvari koje su negdje svima nama da kažem od zajedničkog interesa, prije svega

interesa građana da ih negdje u hodu rješavamo, da imamo tu neku saglasnost, a biće i tema gdje nećemo imati ni elementarne saglasnosti spreman i oko toga da diskutujem.

Oko cigareta i akciza mislim da smo ovim rješenjima koje smo ovo odradili na Odboru napravili elementaran balans između tržišta akciza i bezdimnih cigareta i običnih cigareta. Gospodin Đurović je govorio o tome dakle, kratko samo neke najelementarnije informacije o tome. Imamo rast prihoda od akciza, suzbijeno je sivo tržište djelimično, potrošnja od 1.200 tona je sada tokom 2021. godine na 820 tona kroz legalne kanale, ima još prostora za legalne kanale, još je negdje oko 20 miliona evra velikih za Crnu Goru za sve nas u nekoj sivoj zoni koju moramo da dohvatimo. Mislim da negdje ima tih pomaka i da ćemo sa jednom pažljivo kreiranom akciznom politikom, zaista pažljivo kreiranom, ali i još vrlo pažljivo kreiranom politikom nadzora nad pokušajima šverca kojih i dalje ima ovdje, apostrofiram i slobodnu zonu u Baru, prekogranični šverc, kapilarni šverc, probati da uvedemo najveći dio tržišta cigareta u legalne tokove i običnih cigareta i bezdimnih cigareta, tu se krije taj potencijal. Saglasan gospodine Đuroviću, da je to možda i važnije sada uz naravno balansiranje ovog akciznog kalendara zbog predvidljivosti što je potrebno duvanskoj industriji.

Negdje je i gospodin Boris Mugoša govorio, pa jeste kasnili smo, ja tu ne mogu da kažem i dodam ništa. Sad se evo dešavaju neke stvari. Pomenuli ste i ostale neke mjere, imajući u vidu da je ovdje i gospodin Radulović, a i Vi da ste pomenuli mogućnost da dođe do jednog suštinskog uravnoteženja prihoda i rashoda. Za Vašu informaciju mislim da ćemo biti spremni da u nekom rekordnom kratkom roku napravimo ovaj tzv. tehnički rebalans da omogućimo da sistem funkcioniše. Odmah nakon toga, već u junu mjesecu, razmišljanje o potrebi kreiranja suštinskog rebalansa imajući u vidu i obaveze koje slijede i koje država mora da servisira zbog zakona koji su donešeni ovdje u Parlamentu, tu mislim na obaveze prema majkama sa troje i više djece, na obaveze prema radnicima u prosvjeti i u zdravstvu. Saglasan i o tome da pričamo, ja ću to da iniciram pa nek košta koliko košta, da prema penzionerima imamo brze interventne mjere, jer je zaostatak prosječne penzije i minimalne penzije u plati prosječnoj i minimalnoj sada nikad veće enorman. To je neprihvatljivo i smatram da postoji potreba da se u bržem periodu reaguje sa povećanjem minimalne penzije - to mogu ovdje da nagovijestim, doći ćemo do optimalnih rješenja da imamo tokom godine to povećanje i da se kako tako nivo penzije u nivou plata održi imajući u vidu da su plate pogurane kroz zakone koje je donio ovaj parlament u decembru mjesecu.

Normalno i radujem me podrška u tom dijelu i kolege Mustafića kojem čestitam na izboru koji je negdje nagovijestio da će pogotovo u ovim socijalnim aspektima imati razumijevanje da se radi brzo i da se kroz zakonska rješenja, a imao je i prilike da i on obavlja funkciju i da bude upoznat sa tim ranjivim kategorijama, da se prije svega usmjerimo na te kategorije i da omogućimo jednostavno da se izađe kako tako podnošljivo iz ove krize.

Takođe, to isto važi i za gospođu Vuksanović - Stanković, negdje je ona referirala i podsjetila i na predloge koji se tiču socijalnog miljea SDP-a u ranijem periodu, naravno možda je sada prilika da paralelno sa traženjem novih rješenja, o čemu je govorio gospodin Rakočević, traženjem novih izvora prihoda, racionalizacijom na rashodnoj strani, slažem se gospodine Mugoša, ima tamo prostora za racionalizaciju definitivno kao što ima i potrebe da se neke stvari brže tamo rade, brže i troše poput kapitalnoga budžeta itd. da se i tu negdje nađe balansas.

Dakle, ne isključujem potrebu da se ide na suštinski rebalans čim se ovaj tehnički rebalans ovdje predloži nadam se i usvoji otvoriće se i ta priča. Jun mjesec je svakako kada ćemo o tome ozbiljno razgovarati, a ako se definiše da to moramo da uradimo svakako onda do kraja jula kako bi se sa završetkom ovog proljećnog zasijedanja Skupštine došlo do uravnoteženja prihoda i rashoda. Prosto ćemo vidjeti da li sve možemo sopstvenim sredstvima i koliko je to moguće uz sve moguće racionalizacije i traženja izvora na prihodnoj strani, uz sve moguće deficite koje ćemo imati u budžetu koji su više miliona evra, gospodin Radulović je govorio o tome. Dakle na projektovanih 40% smanjenja akcize na jedan mjesec je četiri i po miliona evra, na jedan mjesec minimum, pa dva, tri, četiri mjeseca ako to potraje. To je onda već ozbiljan izazov plus ovaj dio koji se tiče osnovnih životnih namirnica, plus eventualno novi izazovi koji nas to čekaju, tu znači da ćemo trebati da razmišljamo ozbiljno da uravnotežimo prihode i rashode da bismo ovu budžetsku godinu zaokružili. Završavam za 15 minuta i žao mi je ako sam iskočio iz onoga što sam obećao, ali osam govornika je bilo. Lično spreman da što se tiče antikriznih mjera i socijalnog paketa i svega onoga gdje god to nabavili, odakle god to nabavili, kako god stvorili taj novac moramo da imamo jednu elementarno pravednu raspodjelu onoga što se ima i da još bolje ciljamo pogotovo one najugroženije kategorije koje su nabrojane ovdje koje imaju ozbiljne probleme zbog rasta cijena i energenata i hrane. Hvala.

Zahvaljujem uvaženom ministru koji je dao vrlo iscrpna objašnjenja na uvodna izlaganja. Koliko sam shvatila kolega Đurović želi komentar.

Izvolite, kolega Đurović.

DEJAN ĐUROVIĆ (05.05.22 20:10:46)

Zahvaljujem.

Gospodine Damjanoviću, prvi put nijesam htio da izađem iz teme, ali sad želim da Vam kažem kad je u pitanju budžet i kad su u pitanju akcize nije samo to stvar kako će se napuniti novčanik Crne Gore, novčanik Crne Gore u ovom trenutku je kod Vas. Vi ste taj koji sublimira sva sredstva koja uđu u Crnu Goru, ali Vi ste taj koji treba i da napuni taj novčanik, ne samo na račun građana Crne Gore akcizama PDV-om, Vi ste i čovjek koji drži čini mi se Poresku upravu u Vašem ministarstvu. Jedanput će morati da se stavi tačka na dugovanja poreska u Crnoj Gori. Mislim kad bi se izmirila sva poreska dugovanja Crne Gore da mi ne bi trebali da radimo rebalans budžeta koji ste rekli da ćemo morati uraditi, da, zbog prihoda povećanih. Vi ste čini mi se onda i na čelu Carina Crne Gore i Vi ste poslije prvog čovjeka Vlade u ovom trenutku čovjek koji za sve u Vladi Crne Gore je odgovoran, ne računam na ove bezbjednosne, to nikad nisam ni komentarisao, te bezbjednosne strukture Policija i Vojska. Ali kad su u pitanju finansije Crne Gore Vi ste alfa i omega, kod Vas je sve. Nemojmo samo da se baziramo na oporezivanje građana Crne Gore, uradimo sve da se kriminal i korupcija koja je u javnim ustanovama, koja je implantirana u svaki dio našega života. Znam da će te Vi vjerovatno morati formirati neke posebne timove, ali ste se prihvatili ovoga, bili ste u opoziciji i jedan dugi period, bili ste na čelu Odbora za ekonomiju i juče sam Vam rekao ja od Vas ne očekujem da kažete sad sam preuzeo problemi su iza mene. Vi ste onoga dana kad ste sjeli na stolicu ministra finansija, znali koji su problemi, ali ja očekujem da na svaki drugi način osim na teret budžeta građana Crne Gore napunite budžet Crne Gore, da to bude ponajmanje na štetu građana, a bogami da se na onaj drugi način to uradi.

Znate prošli ministar finansija je rekao da će zakonom o porijeklu imovine napuniti budžet 40 miliona, tada sam mu, sa te tamo strane, kao ministra koji je kao predstavljao mene, rekao da je to nemoguće. Mi nijesmo taj zakon ni donijeli. I ako ga vi budete donijeli uradite sve da napunite budžet na taj način, a ne preko akciza. Ja sam shvatio i ovo što ste rekli da kad bi se smanjile akcize i PDV da bi ostale cijene velike. Ali bar na taj način da probamo da pomognemo građanima u ovim teškim vremenima koja neće vrlo brzo proći sigurno. Ovo će potrajati, potrajaće i problemi građana Crne Gore, a mi moramo naći alternativne načine, a ne samo da rebnemo građane kako da se napuni budžet Crne Gore. Zahvaljujem i izvinjavam se.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 20:14:25)

Hvala, poslanice Đuroviću.

Idemo na izlaganja kako su i prijavljeni poslanici.

Prva je poslanica, uvažena Dragica Sekulić.

Izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (05.05.22 20:14:37)

Uvažena predsjednice, poštovani ministre, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Mislim da je dobro što danas imamo priliku da razgovaramo o izmjenama i dopunama ova dva zakona i jedan o akcizama, drugi o PDV-u. Dobro bi bilo kao što su moje kolege već rekle da smo prije nekoliko mjeseci imali priliku da u ovom parlamentu o tome govorimo, ali bolje ikad nego nikad. Ja ću podsjetiti da smo mi kao poslanici Demokratske partije socijalista još u martu podržali, u načelu, predloženi zakon prethodne Vlade, zato što smo smatrali da kad je namjera dobra, kad je namjera upućena ka građanima na način da će učiniti da gorivo i osnovne životne namirnice budu jeftinije, da nije važno ko je predlagač. Tada smo imali određen broj primjedbi, mi iz Demokratske partije socijalista i druge kolege iz opozicije i čini mi se kroz jedan dobar rad ovih nekoliko dana na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet uspjeli smo da dođemo do značajno unaprijeđenih rješenja oba zakona u odnosu na ono što je prvobitno bilo predloženo. Htjela bih da se zahvalim ministru Damjanoviću što je brzo nakon stupanja na svoju funkciju zajedno sa nama se prihvatio ovog posla i brzo upao u tu ulogu koja mu je data od strane ovog parlamenta. Mislim da smo na samom Odboru dosta govorili o zakonima i da negdje ne treba gledati unazad, nego ispred nas i mislim da je izuzetno važno da večeras ove zakone izglasamo, kako bi već

sjutra stupili na snagu i već od utorka imali novi obračun cijena mineralnih ulja na način da se uračuna smanjena akciza. Zato pozivam ministra Damjanovića da kao odgovorni ministar u Vladi da da sve od sebe kako bi već u ponedjeljak kolege iz Ministarstva kapitalnih investicija prilikom obračuna maksimalno dozvoljenih maloprodajnih cijena goriva uspjele da ovu izmjenu zakona uključe u to.

Nakon toga, mislim da je izuzetno važno o tome sam dosta govorila i na sjednicama odbora, kakva će biti primjena ova dva zakona u praksi. Složit ćete se da jedna dobra namjera i dva dobra zakona mogu biti potpuno kompromitovana ukoliko njihova primjena u praksi ne bude realizovana na odgovarajući način. To bi značilo da naši građani već od utorka mogu kupovati gorivo po cijeni koja je uzela uz obzir smanjenu akcizu, da ne dođemo u situaciju da trgovci naplaćuju gorivo po onoj akcizi po kojoj su uvezli to isto gorivo. Vi ste me ministre uvjerali da ste preduzeli sve potrebne mjere, kako se u praksi ne bi desila kompromitacija tog rješenja. Govorili smo na odboru i danas ovdje u plenumu o primjeni izmjena i dopuna Zakona o PDV-u gdje smo kroz zakonska rješenja također predložili smanjenje visine stope na određene životne namirnice. Takođe je jako važno ispratiti i taj dio da opet ne dođemo u situaciju da naši građani već od subote, vjerujem jer on i ovaj zakon stupa sjutra na snagu, budu u prilici da kupuju ove životne namirnice po koliko toliko sniženoj cijeni u odnosu na ono kakva je sad. Očekivanja građana su opravdano visoka, ja razumijem i da je njihovo strpljenje na izmaku i da je negdje od izuzetne važnosti, da sve ovo uradimo što prije i da bude u primjeni što prije.

Dotaći ću se samo još dvije ili tri teme koje ste Vi pominjali na odboru, a i danas su u Vašem i uvodnom izlaganju i odgovor na pitanje mojih kolega, a to su obavezne rezerve nafte. Ja ću samo Vam reći da u Ministarstvo kapitalnih investicija, postoje nacrti o obaveznim rezervama nafte akcioni plan za njihovo obezbjeđenje, tako da nijesam vidjela da je to dostavljano Parlamantu prethodnih godinu i po dana. Pozivam Vas da zajedno sa kolegom Ibrahimovićem porazgovarate na tu temu, mislim da je jako važno da kao Vlada se odredite prema već pripremljenom rješenju koje se odnosi na markiranje goriva. Nijesam sigurna da je taj koncept najbolji ili najbolji za primjenu u Crnoj Gori, ali naravno stojim na raspolaganju zajedno sa svojim kolegama da i na tu temu dam svoj doprinos.

Pomenuli ste robne rezerve negdje i na odboru sam o tome govorila, činjenica da je kroz izmjene ova dva zakona mi utičemo na potrošačke cijene, na potrošnju određenih artikala. Ja bih više voljela da smo kroz ovaj Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o PDV-u mogli više uticati na proizvodnju i da kroz smanjenje stope PDV-a podstičemo proizvodnju u Crnoj Gori. Mislim da nije došlo do prodaje one pšenice koja je već bila nabavljena i nalazila se u Silosima u Baru moglo se na bolji način uticati na cijenu brašna u Crnoj Gori, nego kroz izmjene i dopune Zakona o PDV-u, ali što kažu nad prosutim mlijekom nema plakanja, nema plakanja ni nad prodatom pšenicom. Biće prilike da razgovaramo i na ove teme i naravno zajedno sa svojim kolegama Vam stojim na raspolaganju.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 20:20:55)

Hvala, poslanice Sekulić.

Došlo je do određene izmjene u okviru kluba.

Sljedeći će govoriti uvaženi poslanik Maksim Vučinić.

Izvolite, a da se pripremi poslanik Petar Ivanović.

MAKSIM VUČINIĆ (05.05.22 20:21:12)

Hvala predsjednice.

Uvažene kolege poslanici i poslanice, uvaženi gospodine ministre Damjanoviću,

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama i predlog o dopunama Zakona o porezu na dodatnu vrijednost, s obzirom na to kakvo je socijo-ekonomsko stanje u Crnoj Gori može se reći da su to dobri predlozi i Radnička partija će svakako podržati sve ono što ide na smanjenje nameta građanima Crne Gore. Međutim, postavlja se pitanje šta ćemo dalje, šta ćemo na duži rok, od čega će se namirivati planirana budžetska davanja. Smanjenje PDV-a na so sa 21 na 7% kao i na pješnicu sa 21 na 7%, kao i potpuno ukidanje PDV-a na brašno i na suncokretovo ulje, su uskraćivanje značajnog prihoda za budžete pogotovo kao što je budžet Crne Gore. Važno je takođe napomenuti, da predložimo smanjenje akciza oko 40%, smanjuje cijenu goriva od 0,21 do 0,27 eura centi i evo šta se dešava sa svjetskim tržištem energenata, odnosno naftnih derivata, čak imamo najvaljeno i poskupljenje. Mi sad možemo smanjivati akcize na gorivo, možemo smanjiti i na nula eura, ali mi se takođe opet odričemo značajnih prihoda, pogotovo imajući u vidu da nama slijedi turistička sezona, kad u Crnoj Gori toče gorivo maltene dvije Crne Gore. Posebno važno pitanje koje je najavljivano je takođe i organičenje cijena osnovnih životnih namirnica. E sad ova dva zakona koja ćemo večeras izglasati o smanjenju PDV-a i smanjenju akciza idu

na uštrb prihodne strane budžeta, a planirani zakon o ograničenju cijena osnovnih životnih namirnica podrazumijeva određene subvencije koje su opet budžetska davanja. Sad na jednoj strani uskraćujemo prihode, a na drugoj strani povećavamo rashode već se planira. E sad pitanje je ko će to da nadomjesti, odnosno koja kategorija građana da li su to penzioneri, da li su to možda opet majke sa troje ili više djece ili na kraju krajeva, što će vjerovatno biti rješenje, da ćemo ići opet u jedno besomučno zaduživanje uz značajno i dugoročno zaduživanje. Da se nadovežem na onu pređašnju priču ovdje su kolege spominjale, mi moramo imati konačno u Crnoj Gori jednu odgovornu Vladu koja će napraviti neke investicije gdje će se konačno budžet puniti i nećim drugim osim konstantnim oporezivanjem i povećavanjem akciza. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 20:25:23)

Zahvaljujem, poslaniku Vučiniću.

MAKSIM VUČINIĆ (05.05.22 20:25:25)

Izvinjavam se samo trenutak.

Danas su radnici Montenegro airlinesa zaustavili saobraćaj na jedno pola sata. To već rade svakog četvrtka. Moja je dužnost kao predsjednika Radničke partije bez obzira na to koje su politike žrtve, da li su kao što su obično žrtva pogrešne i loše politike Demokratske partije socijalista ovi radnici su žrtva nekih novih nepromišljenih politika. Ti radnici traže sedam neizmirenih zarada, traže povezivanje tri i po godine staža. Želim da ih sa ove govornice pozdravim i podržim i da ih pozovem na solidarnost sa svim radnicima u Crnoj Gori, sa radnicima Metalca koji su i dalje u halama te fabrike u Crnoj Gori, u Nikšiću. Imamo situaciju u Željezari da proizvodnja ne postoji i da ti ljudi i dalje primaju neke naknade i sa svim radnicima u Crnoj Gori jer vidimo da bez radničke solidarnosti i bez jednog odlučnog odgovora na ovakve socijalno ugrožavajuće politike kakve smo imali do sada nema pravilnog tretmana te ugrožene kategorije u crnogorskom društvu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 20:26:59)

Hvala poslaniku Vučiniću.

Riječ ima poslanik Petar Ivanović, a da se pripremi poslanik Dragan Bojović.

PETAR IVANOVIĆ (05.05.22 20:27:10)

Hvala.

Poštovani građani Crne Gore, uvažena predsjednice Parlamenta, ministre, kolege poslanici, Prije svega, dopustite mi da kažem nekoliko uvodnih napomena. Prvo životni standard ne čini samo plata koju primaju zaposleni. Na kvalitet života, na životni standard i te kako utiče i kvalitet zdravstvenog sistema i kvalitet obrazovanja, kvalitet infrastrukture itd. Drugo, budžet se puni isključivo od onih ljudi koji rade u produktivnoj osnovi. Dakle, produktivna strana, stvaranje, to je ono što omogućava punjenje budžeta. Kada govorimo o punjenju i pražnjenju budžeta mnogo više treba da vodimo računa o onima koji pune budžet. Kada govorimo o novčanoj masi u Crnoj Gori onda se ona puni isključivo pomoću jednog od tri modela. Prvi se odnosi na našu uvaženju dijasporu i ona redovno svake godine šalje ne tako malu količinu novca koja dolazi u Crnu Goru i povećava novčanu masu. Drugo to je turizam, odnosno izvoz. Ne možemo se pohvaliti sa izvozom, a turizam se još uvijek nije dovoljno oporavio. Treće, to su strane direktne investicije. Kakav je odnos bio prema stranim direktnim investitorima posljednjih godinu dana mislim da svi ovdje jako dobro znamo. Trenutna cijena obveznica koje je emitovala prethodna Vlada je 80,34 eura, a u jednom momentu je iznosila 98,23. Ovo je najbolji pokazatelj o tome šta strani direktni investitori misle o ekonomskoj situaciji u kojoj se nalazi Crna Gora. To nije rezultat rada Demokratske partije socijalista nego nekog drugog i to je rezultat rada jedne vlade koju smo uporno opominjali da predloži koji dolaze u Parlament nisu tako dobri i da će značajno ugroziti ekonomski sistem. Nažalost, i po nas i po građane po ljude koji pune budžet, mnogo toga na što smo upozoravali se dogodilo. Porastao je i broj nezaposlenih sa 47.509 koliko je iznosio u decembru 2020. godine na 57.386 koliko je iznosio u decembru 2021. godine. Mnogo toga smo čuli preko socijalnih mreža, preko komentara, preko intervjuja što ne odgovara istini.

Kada je u pitanju konkretna tačka dnevnog reda mislim da noćas izlazimo sa tri dobre vijesti prema građanima Crne Gore. Prva je da smo se dogovorili na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet da u najkraćem mogućem roku, što će reći do utorka, dođe do smanjenja akciza na gorivo. Želim da se zahvalim ministru Damjanoviću na njegovom razumijevanju i predusretljivosti, kao što želim da se zahvalim i svim ostalim članovima odbora bez obzira na velike političke razlike koje su postojale među nama, a koje su oni koji su posmatrali rad odbora mogli da primijete ipak jednoglasno smo došli do rješenja i zbog toga mislim da takav pristup i takav rad treba pomenuti. Ovo ističem zbog toga što znači da možemo naći put bez obzira na značajne političke razlike da guramo ekonomiju naprijed. Mislim da ekonomija treba da bude u fokusu naših razmišljanja i našeg djelovanja ukoliko zaista želimo da podignemo životni standard i da riješimo nagomilane ekonomske probleme. Predlog nije da Vlada ima mandat samo do mjesec dana nego do tri mjeseca, predlog nije onako kako je prethodna vlada rekla da se smanje akcize do 20% nego do 50% i na taj način Vlada ima sada aktivnu poziciju da može zaista da preduzima određene mjere na način na koji će građani ipak osjetiti određeni efekat. Naravno ni Vlada, ni Parlament ne mogu uticati na cijenu energenata na svjetskom tržištu, ali se može ova mjera koristiti i više puta kako bi na taj način imali neku vrstu odbrambenog mehanizma prema promjenama cijena energenata na tržištu.

Druga dobra vijest odnosi se na poljoprivredne proizvođače. Naime, definisali smo vrlo jednostavno proceduru koja podrazumijeva da poljoprivredni proizvođači ostvare svoje zakonom garantovano pravo na povratak akciza na gorivo koje se troši za obradu poljoprivrednog zemljišta. Mi smo poodavno formirali registre poljoprivrednog zemljišta, registre mehanizacije i opreme koja se koristi i registre zasada na poljoprivrednim gazdinstvima jer bez toga ne bi ni mogli otvoriti poglavlja u oblasti poljoprivrede. Nakon jednog perioda zastoja sada se moramo vratiti onome što smo započeli i ubrzati sve aktivnosti u oblasti poljoprivrede ukoliko želimo da krenemo na brži put zatvaranja ovih poglavlja. Vi znate da poljoprivredni proizvođači u regionu ostvaruju pravo na povratak akciza na gorivo, a da poljoprivredni proizvođači u Crnoj Gori nijesu mogli da ostvare to pravo. Našli smo rješenje koje je vrlo jednostavno i koje daje tu mogućnost poljoprivrednim proizvođačima, pa ćemo na taj način pokušati da nadomjestimo ono što su do sada mogli da osjete to je rast cijena imputa, rast cijena đubriva, rast cijena svega onoga što ih je dovelo u jednu vrlo nezavidnu situaciju u ovoj godini. Želim im puno sreće da im sezona bude uspješna, berićetna, da makar vrate troškove, a i zarade koliko god mogu, a svjesni smo da to neće biti lako zbog svih poremećaja koji nastaju na tržištu. Drago mi je da je amandman koji sam predložio prihvaćen, želim da se zahvalim svojim kolegama i ministru Damjanoviću.

Treća dobra vijest za građane Crne Gore jeste da je smanjen PDV sa 7% na nula, odnosno sa 21 na 7% za tri proizvoda. Tačno je da to neće drastično uticati na životni standard građana Crne Gore, ali ipak predstavlja jedan mali pomak naprijed i daje Vladi određene instrumente da malo agilnije i aktivnije kontroliše dešavanja na tržištu. U tom smislu, mi smo usvojili nekoliko radnih zaključaka na odboru kojima smo se obavezali obostrano, kao zakonodavna i kao izvršna vlast, da uradimo sve što možemo da učinimo da se s jedne strane ubrza donošenje zakonskih akata u parlamentu koji stoje iz meni nerazumljivih razloga i s druge strane da se pojača rad inspekcijskih organa kako bi zaista vidjeli građani Crne Gore efekte mjera koje smo donijeli.

Skrećem pažnju, prije svega građanima, da ne možemo očekivati čuda kada je u pitanju dio koji se odnosi na markiranje goriva jer opet Zakon o energetici koji tangira problematiku markiranja goriva nije došao na dnevni red odbora koji smo imali danas iz meni opet nerazumljivih i neshvatljivih razloga, a mislim da je fer da skrenemo pažnju unaprijed da ne bi poslije svaljivali krivicu na bilo koga drugog. Ne želim da zloupotrebjavam ovu poziciju da ponovo upirem prst u prethodnu vladu, ali ipak moramo podvući crtu i znati ko je šta i kako radio. Takođe, otvorilo se pitanje zaliha o kojima je govorila koleginica Sekulić i pripreme akciznog kalendara gdje smo iskazali jednu obostranu namjeru da idemo u susret onome što postoji u Evropskoj uniji.

Na kraju, uvažene kolege, Demokratska partija socijalista podržaće predloge izmjena i dopuna navedenih zakona, ne samo zbog toga što su naši amandmani prihvaćeni od strane izvršne vlasti, nego i zbog toga što vjerujemo da na taj način činimo jedan mali pomak u ovom momentu. Isto tako pažljivo ćemo pratiti i sve ono što se dešava u narednom periodu ne samo kada je u pitanju primjena pomenutih zakona, nego kada su u pitanju i oni predlozi koji iz nekog razloga stoje u ovom uvaženom domu, kao i rad onih organa koji su direktno u nadležnosti Vlade.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 20:35:08)

Zahvaljujem poslaniku Ivanoviću.

Sljedeći ima riječ kolega Bojović, a da se pripremi poslanik Ivan Mitrović.

DRAGAN BOJOVIĆ (05.05.22 20:35:18)

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi građani.

Mnogo puta smo čuli, a i večeras smo opet čuli ove jadikovke koje proističu iz ove nove parlamentarne kako bih rekao zavjerničke družine, koja izražava strašnu brigu za standard građana, brigu za ekonomski boljitak građana itd. i optužuje nas kako smo mi blokirali Skupštinu i kako bi oni to već sve za vas dragi građani preduzeli, da eto mi nijesmo i uvaženi gospodin Strahinja Bulajić blokirali Skupštinu dva mjeseca.

Naravno da to nije tačno. Na isti način na koji su nelegalno sazvali Skupštinu na Cetinju prije nedjelju dana, su mogli da sazovu tu Skupštinu i prije dva mjeseca. Na isti nelegalan način, ali se nijesu međusobno mogli dogovoriti, jer je ono što je bitno u svemu tome, nije naravno ekonomski boljitak građana, nego je borba za fotelje i otimačina fotelja. Dakle, to je samo bitno i to su pokazale i prva sjednica Skupštine na Cetinju i prva sjednica Vlade, pa je evo došlo ovo pitanje tek poslije sedam dana, nakon tih sjednica. Nije se prvo vodilo računa o urgentim i gorućim problemima građana, nego o tome kako se dočepati fotelja.

Naravno da je neophodno smanjiti akcize na naftne derivate iskontrolisati cijene namirnica, vidjećemo kako će se ove mjere zaista odraziti u stvarnosti. Mi iz DF-a, to moram da podsjetim smo davno sugerisali, da se zamrznu maksimalne cijene naftnih derivata i da se kupe određene rezerve naftnih derivata još tada 2020. godine kada je cijena naftnih derivata bila na istorijskom minimumu. Ali, kako da se kupe rezerve, kad su robne rezerve kod nas odavno ukinute, kad smo skladište devastirali, kad smo skladište rashodovali, kad nemamo ni gdje da uskladištimo robu, kad levitiramo kao list na vjetru i nemamo nikakav odgovor na krizne situacije.

Koliko sam primijetio u ovom dostojnom predlogu, pa ni u amandmanima ne previđa se uvođenje akciza na slatkiše i na gazirana pića sa dodatkom šećera, kao ni povećanje akciza na gazirana pića, za cigarete to je problematično. Dakle, za ove nezdrave proizvode koji obično u većini država svijeta predstavljaju kompenzaciju i kontra mjeru za prihodnu stranu budžeta.

Čuo sam i dio rasprave na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet gdje se govorilo da će se uvoditi akcize na cigarete, da to uvođenje akciza na cigarete ima svoj kalendar, ali i šverc cigareta ima svoj kalendar i siva ekonomija ima svoj kalendar i od svega toga, o tome je govorio i gospodin Đurović, veoma zavisi prihodna strana budžeta. Imam veliku skepsu, šta će se uraditi na ovom planu na suzbijanju sive ekonomije, na suzbijanju šverca. Imam skepsu, posebno ako imamo u vidu sve impute koji dolaze iz međunarodne zajednice i Europola, da se godinu dana ćutalo na sve te impute šta se radilo i da su oni koji upravljaju u bezbjednosnim sektorom nijesu ništa preduzeli po tom planu. Imam veliku skepsu da će se i dalje išta preduzeti na tom planu konkretno, što kaže jedan moj prijatelj Bačko Milačić, u zakonu član do člana, u državi klan do klana.

Poštovani građani, od ove nelegitimne većine od ove nove manjinske Vlade koju iskreno ne podržava niko osim njih samih koji su se pozicionirali u njoj, a ima ih bogami dosta, od takve vlade ne očekujem ništa. Zapravo, samo dalje urušavanje, devastaciju i nestabilnost, što se vidi kroz potpirivanje novih podjela i nove antisrpske i anticrkvene politike u kojoj se već žele dokazati pojedini ministri kao mlađani gospodin Adžić.

Vidite, poštovani građani, da su gospoda iz URA-e koji su govorili kako će srušiti posljednje diktatora u Evropi završili u naručje toga diktatora. Vidimo i čudo neviđeno da poslanici SNP-a sjede zbijeni, da ne kažem zagrljeni zajedno sa poslanicima DPS-a, te da su se valjda politički premetnuli na onu tamo njihovu krivu stranu istorije, kako oni to politički i ideološki definišu.

Imajući sve to u vidu, poštovani građani, jasno je da nam smanjenje akciza na gorivo neće puno pomoći, pomoći će nam jedino ako se što prije dođe do izbora od kojih oni evo bježe kao đavo od krsta i odlažu ih u nedogled. Niko više ne zna datum tih izbora kada će se održati. Moramo se svi udružiti, objediniti, natjerati ovu novu nelegitimnu većinu da se raspišu izbori i da konačno uvedemo političku stabilnost, pratimo demokratske procedure, utvrdimo demokratska pravila, da spriječimo političku korupciju, a onda možemo doći i do ekonomske održivosti i do mogućnosti da se izborimo sa ekonomskim krizama. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 20:42:03)

Hvala poslaniku Bojoviću.

Riječa ima poslanik Ivan Mitrović, a da se pripremi poslanik Jovan Jole Vučurović.

IVAN MITROVIĆ (05.05.22 20:42:12)

Uvažena predsjednice, poštovani građani Crne Gore, uvažene kolege.

Ja ću ovo izlaganje na početku iskoristiti da predsjednici Parlamenta čestitam izbor na funkciju, uz nadu i očekivanje da će svoju funkciju obavljati u interesu svih građana, suprotno od onoga što je radila 42. Vlada Crne Gore.

Takođe, iskoristiću ovu priliku i da ministru koji je danas predlagač ova dva zakona čestitam izboru Vladi, da poželim novoj Vladi uspjeha u svom radu sa Demokratskom partijom socijalista, kao okosnicom nove parlamentarne većine. Nadam se ministre da ste svjesni te činjenice, jer današnja, upravo ova dva predloga zakona koji se nalaze na dnevnom redu najbolje govore kakvi su rezultati 42. Vlade Crne Gore. Ali, kakvi su rezultati one parlamentarne većine koja je tvorila tu vladu i koja je predložila tu vladu građanima Crne Gore. Mislim da puno puta smo tokom prethodne godine upozoravali da su brojne mjere, a ne smijemo da budemo autistični ili da imamo amneziju da zaboravimo da se ovdje građanima Crne Gore, obećavala jedna naknada, druga naknada, treća naknada, četvrta naknada, a da sada iz opozicionih klupa pohvaljujemo dva predloga zakona. Imajući u vidu da tim zakonima čuvamo ajde da kažem, šaljemo dobru poruku građanima Crne Gore, ali i da na određeni način čuvamo budžet Crne Gore. Jer, kako smo čuli ministra imaćemo vrlo izazovnu godinu, ne znamo da li ćemo uspjeti da servisiramo sve one obaveze koje smo predviđeli u prethodnoj godini.

Tako, da uvaženi građani Crne Gore, probleme koje imamo na dnevnom redu ne samo ovaj problem, nego niz drugih problema koji će se ispostavlјati u narednom periodu, nije stvorila Demokratska partija socijalista i nije stvorila ova parlamentarna većina.

Mi smo u prethodnoj godini upozoravali na sve ovo, upozoravali smo da moramo stvoriti pretpostavke, moramo dati podsticaj dinamizmu razvoja crnogorske ekonomije, da bi predviđali određene naknade.

Ministre neću se složiti, slušao sam Vas pažljivo u odgovoru na uvodna izlaganja kada ste rekli da je Crna Gora imala relativno stabilnih prethodnih 12 do 14 godina jedna od najvećih ekonomskih kriza nakon 1973. godine i naftne krize, kriza 2008. godine koja je imala ozbiljne posljedice koje smo tek vidjeli 2012. godine na evropskom kontinentu. Evropa je toga bila svjesna i 2010. godine, donijela određene strategije kojim pravcem treba da se kreće i Evropska unija i sve zemlje koje se nalaze u sastavu Evropske unije, ali sve one koje žele da budu njene članice. Mi smo 2019. godine imali COVID-19 krizu nakon one krize, nakon onakvih trenutaka svak je mogao da očekuje da ćemo posljedice te ekonomske krize ko je išta čitao o prethodnim krizama znati da će imati odloženo dejstvo i da će se pojaviti eventualo eventualno 2022., 2023. godine, a sada nakon ovoga u Ukrajini možemo da očekujemo dugoročniju krizu na cijelom evropskom kontinentu.

U odnosu na sve to trebalo je preduzimati ozbiljne korake, a ne igrati se sa građanima Crne Gore, slati im populističke poruke. Sve zemlje u Evropi, gotovo sve zemlje u Evropi, su sav svoj radni potencijal, sve svoje radno sposobno stanovništvo kroz normativno pravne akte pokušali da stave u funkciju razvoja tih zemalja. Šta smo mi radili u prethodnoj godini? Mi smo pasivizirali 15% radno sposobne populacije u Crnoj Gori. Nije Demokratska partija socijalista nikada bila protiv povećanja zarada, protiv naknada majkama, protiv uvođenja dječijih dodataka, ali smo smatrali i tada i sada smatramo da moramo imati ekonomsku osnovu da vodimo i jednu, i drugu i treću vrstu naknade.

Ministre, morate biti svjesni sada da je u prethodnoj godini, a to ćemo tek da vidimo na kraju ove godine kada se urade ozbiljna istraživanja, da je došlo do ozbiljnog socijalnog raslojavanja. Vi znate da je prosječna penzija u Crnoj Gori porasla samo za 9 eura, a da je potrošačka korpa porasla za 73 eura. Vi znate da novčana socijalna pomoć za korisnike socijalne pomoći za petočlanu porodicu nije porasla ni jedan jedini euro, da je potrošačka korpa za istu tu porodicu porasla za polovinu primanja koje ima ta porodica. Tako, uvaženi građani Crne Gore sve ovo je stvoreno u prethodnoj godini, za sve ovo su potrebne ozbiljne mjere, ozbiljni ljudi na ozbiljnim državnim pozicijama i potrebna je podrška ozbiljnih političkih struktura, a takvu podršku ministre ćete imati u Demokratskoj partiji socijalista. Ne za populizam, nego za ozbiljne o odgovorne mjere u narednom periodu. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 20:47:08)

Zahvaljujem poslaniku Mitroviću.

Riječ ima poslanik Jovan Jole Vučurović.

Vi ste se javili, naravno, samo izvolite, nijesam vidjela poslaniče Radunoviću, imate pravo na komentar.

SLAVEN RADUNOVIĆ (05.05.22 20:47:24)

Samo ću kratko, moram nakon ovog nadahnutog govora gospodina Mitrovića da ga podsjetim da svi problemi u Crnoj Gori su nastali od tih ozbiljnih ljudi sa kojima nam Vi sada prijetite ovdje. Znači svi. Treba li da vas podsjećam što dešava ovih dana i šta isplivava na površinu. Sve je to sa vašom političkom podrškom išlo. Podrazumijeva se da su ti ljudi koji su bili korumpirani, koji su radili protivzakonito, to radili da bi nekim omogućavali finansijsku korist. To se ne radi za lijepe oči, nego za pare. A za čije pare? Za pare onoga ko ih kontroliše. A ko kontroliše? Onaj koji najveću političku moć, to je gospodin Đukanović i oni oko njega, tj. vi kao partija. Ne kažem Vi pojedinačno, ali kao partija. Vi snosite toliku odgovornost i treba toliko da imate grižu savjesti da vam ne pada na pamet da upoređujete štetu napravljenu Crnoj Gori sa štetom koju je napravila jedna amaterska Vlada za 15 mjeseci.

Znate zbog čega smo mi preživjeli prošlu godinu, zato što oni nijesu krali. Ja sam ih kritikovao non stop i moj Klub i to znate i nijesmo iz žalili, bili su kažem, amateri. Prodati su nam kao eksperti, a bili su amateri. Nijesu se snašli, ali nijesu krali i nekako smo uspjeli da preživimo. Vas nijesmo mogli više ni da preživimo. I vi sad govorite gospodinu Damjanoviću kao da on ne zna, kao da nije ovdje sjedio 15 godina i vodio budžet i zna šta ste radili, da ćete vi da ga spasite svojim odgovornim ponašanjem. Zaista neću da ulazim u nikakvu prepirku oko ovoga zakona, svi ga podržavamo, on se u jednom dijelu razlikuje u odnosu na onaj iz decembra za koji nije smo htjeli da glasamo jer je proizvodio više štete ekonomske, finansijske za građane nego što je donosio, za ovaj naravno hoćemo, ali Vas molim ministre, a ne moram da Vas molim mislim da znam, dovoljno Vas poznajem da ćete biti na oprezu, pa se pazite ove pomoći što Vam obećavaju iz DPS-a.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 20:49:45)

Hvala, poslaniče Radunoviću.

Odgovor na komentar poslanik Mitrović. Izvolite.

IVAN MITROVIĆ (05.05.22 20:49:46)

Uvaženi poslaniče Radunoviću, nijeste prvi koji imate ovakav kometar tokom današnjeg dana. Mi smo čuli sličan komentar, čuli smo da smo i krvnici, i da smo kriminalci, i čuli smo to mnogo puta i od Vas i od brojnih ljudi koji se nalaze u tim klupama i jasno mi je da morate da ponavljate tu matricu, imajući u vidu rezultate koje ste ispostavili građanima Crne Gore nakon 13 mjeseci podrške ovoj vladi. Mislim da je, ako je šta amaterski pristup, amaterski je podržavati nekog 15 mjeseci, a taj da radi na štetu Crne Gore, a vi nakon tih 15 mjeseci to priznati građanima Crne Gore. Ako smo mi krvnici Crne Gore zbog toga što smo usmjerili Crnu Goru u pravcu evropatlantskih i evopskih integracija onda je pristajem da vam budem krvnik. Ako smo mi vama krivnici zbog toga što smo 2006. godine osamostalili Crnu Goru, ja pristajem da vam budem krvnik. Ako smo krvnici zbog toga što smo učlanili Crnu Goru u NATO 2017. godine a to vidimo koliko znači svim građanima Crne Gore danas, baš danas, onda pristajemo da vam budemo krvnici, mislim u retoričkom smislu. Tako da, gospodine, mislim da je prošlo, imali ste godinu dana vremena za prodaju magle građanima Crne Gore, to vrijeme je isteklo i zaslužili ste da sjedite tamo gdje sjedite zbog rezultata onih za koje ste glasali da vrše vlast u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 20:51:33)

Hvala kolegama Slavenu Radunoviću i Ivanu Mitroviću.

Riječ ima poslanik Jovan Jole Vučurović, a neka se pripremi poslanica Milosava Paunović.

JOVAN VUČUROVIĆ (05.05.22 20:51:51)

Simpatičnije od ovih krvnika i ostalo bilo su čestitke koje je gospodin Mitrovi uputio i gospođi Đurović i gospodinu Damjanoviću. Vidim da ljubav uglavnom cvjeta i to je dobra, nakon toliko godina borbe, gospođa Đurović je moj saborac, saborkinja tako da kažem i gospodin Damjanović saborac, takođe, i nijesam pravo da vam kažem očekivao da vas vidim u tim ulogama i da vas podržava neko iz političkog krila mafije, a to je Demokratska partija socijalista. Kažem mafija, mislim da vrh DPS-a, ne mislim na vas, makar 80%. Evo raznih događaji gospodine Damjanoviću, razni događaj i afere ne daju nam da se nekako

fokusiramo na ove važne teme o kojima se večeras i danas razgovara, jer evo vidimo da prve odluke Vlade Crne Gore, takozvane manjinske Vlade, su izazvale zgražavanje makar u ovom dijelu javnosti koji glasa Demokratski front, Demokrate, Socijalističku narodnu partiju, URA-u, one koji su pobijedili na izborima 30 .avgusta, a to je odluka za koju vi niste glasali, ali to vas ne može abolirati, ni vas ni ministre iz SNP-a da postavite jednu agenturu, stranu agenturu, jednog špijuna stranih centara moći, izvjesnog Kentera, da postavite za direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost. Kakva je to suverena Crna Gora, kakva je to nezavisna država gdje su strane agenture na čelu Agencije za nacionalnu bezbjednost, uz to radi se o agresivnom antisrbinu. Dakle, kad takav vodi Agenciju za nacionalnu bezbjednost jasno vam je koliko je nezavisna Crna Gora, a ja sam se borio protiv njene nezavisnosti, tako da i to upamtimo.

Što se tiče DF-a, mi smo predlagali ovdje dosta dobrih zakona i usvajani su neki zakoni u proteklih godinu i po dana i podržavali smo sve što je dobro za građane i tako će uvijek biti i u ovom slučaju, kao što je rekao i gospodin Radunović, to ne moramo bilo kome da pojašnjavamo iako smo ovo vezano za akcize bili žestoko kritikovani od nekih ljudi koji nijesu baš bili dobronamjerni i trpjeli smo i neke podvale i na račun Demokratskog fronta i gospodina Strahinje Bulajića, ali u redu, sve to ulazi, reklo bi se, u rok službe. Međutim, dok Crna Gora i kroz ove predloge pokušava nekako da se građani Crne Gore oporave makar malo ekonomski, gospodine Damjanoviću, obraćam se Vama, mislio sam da će biti gospodin Abazović, ali nećete zamjeriti, godinama smo kolege, s druge strane imamo neke koji su stekli enormno bogatstvo pljačkajući Crnu Goru, uništavajući Crnu Goru. Imamo jednu spregu kriminala, spregu politike, spregu djelova ANB-a, Policije, sudstva i Tužilaštva.

Upravo je to ta borba koju treba da vodi Crna Gora, na šta Demokratski front upozorava, poštovani građani, već godinama, a vidimo ovih dana da se to dešava. Crna Gora je, poštovani građani, nije to vama ništa novo, ali vidite prema dokazima koji se pojavljuju, u čeljustima organizovanog kriminala, u čeljustima hobotnice koju čine mafija, vrh Demokratske partije socijalista, da se neko ne bi osjetio prozvanim, djelovi ANB-a, sudstva i Tužilaštva. Alarmantna situacija u kojoj se nalazimo, a afera prestiže aferu je možda zahtijevala i da imamo neku vanrednu sjednicu Skupštine i neke vanredne sjednice nekih drugih nadležnih organa, što bi rekli komunisti možda su neki trebali da budu u stalnom zasijedanju jer situacija u Crnoj Gori upravo to i zahtijeva jer Crna Gora nije bezbjedna država.

Crna Gora se nalazi pod udarom najopasnije kriminalne organizacije u Evropi, a možda i šire. Ta mafija je bila netaknuta i od prošle Vlade Krivokapić - Abazović, a ne znam da li će biti taknuta od ove tzv. manjinske Vlade. Čisto sumnjam pošto ovu manjinsku Vladu podržava, kao što je rekao i gospodin Mitrović koji nije tu i koji Vam je uputio čestitke, zavisite od Demokratske partije socijalista, pa onda ne znamo kome da se obratimo. Uzdamo se u glavnog specijalnog tužioca da ovo što je stizalo od Europola još prije godinu dana da je to skrivao i u fioke stavljao čuveni dvojac Katnić - Čađenović. Pozivam još jednom, u ime Demokratskog fronta da glavni specijalni tužilac ima dovoljno podataka. Imam vrijeme kluba.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 20:57:27)

Kolega Vučuroviću, negdje i imate i nemate vrijeme Kluba pošto još ima prijavljenih, poslanica Jelena Božović, a negdje u dijelu i da Vas napomenem koja je tačka dnevnog reda.

JOVAN VUČUROVIĆ (05.05.22 20:57:41)

Hvala.

Dakle, čuveni dvojac Katnić - Čađenović nije htio da radi po zakonu. Vrijeme je da glavni specijalni tužilac uhapsi tu dvojicu ljudi, a možda i onoga koji je njihov nalogodavac, ali doći će red svakako i na njega.

Poštovani građani, kada pogledate čitavu situaciju vezano za kriminal od Medenica do Lazovića, Katnića, Čađenovića vidite sa kakvom se kriminalnom hobotnicom borio Demokratski front svih ovih godina. Nama je mafija, a ne sudstvo i Tužilaštvo montirala i montira nam sudske procese i lažni državni udar i mafija nas je progonila, dakle ne sudovi i Tužilaštvo, montirali su nam lažno pranje para, pratila, prislušivala, za sve postoje dokazi i za to će neko, naravno, odgovarati. Biće brzo rotacije, što kažete, mi sjedimo ovdje, vidjećete brzo ako neko ne ode u zatvor možda i iz ovih klupa.

Rekao sam ovdje i Zdravku Krivokapiću kada je bio biran za predsjednika Vlade, pa da kažem i gospodinu Damjanoviću i gospodinu Dritanu Abazoviću, dakle sve je uzaludno čak i ova priča i vaša dobra volja i ovo što ćemo da glasamo svi ovdje, da izigravamo neko jedinstvo, ali moramo se objediniti oko dobra građana, ali sve je to uzaludno, vjerujte mi. Nema zdrave ekonomije, nema pravne države, nema slobodne Crne Gore za koju smo se borili vi i ja, gospodine Damjanoviću i gospođu Đurović. Nema normalnog života u Crnoj Gori sve dok se ne izvrši čuvena demontaža bivšeg režima, dok se ne napravi

diskontinuitet sa politikom DPS-a koji je političko krilo mafije, dok se ne procesuiru i uhapse i Milo Đukanović i Milivoje Katnić i Saša Čađenović i čitava ta kriminalna bulumenta i dok se, u konačnom, ne zabrani rad Demokratske partije socijalista. Sve je uzaludno što mi ovdje pričamo. Šta se desilo. Desilo se nešto suprotno. Ova manjinska Vlada upravo zavisi od Mila Đukanovića, Veselina Veljovića, Milivoja Katnića, Saše Čađenovića, Lazovića, kavčana i ostalih.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:00:05)

Kolega Vučuroviću, potpuno razumijem potrebu i Vaš politički stav, ali hoćemo li se vratiti na temu dnevnog reda. Po Poslovniku Vi ste u obavezi da pričate po tački dnevnog reda koja nije ovo što govorite, ali potpuno cijenim Vaš politički stav.

JOVAN VUČUROVIĆ (05.05.22 21:00:23)

Hvala, ali ste odstupili od njega. Vi ste sada s Milom Đukanovićem. Nemojte me prekidati, molim Vas.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:00:35)

Nemojte se uopšte uzbuđivati oko toga. Vratite se samo na dnevni red. Što se tiče političkog stava, pokazuje Vam mjesto gdje SNP sjedi, uvijek u centru.

JOVAN VUČUROVIĆ (05.05.22 21:00:43)

Hvala, ali ne morate me prekidati, znam gdje je SNP i šta je SNP nekad bio.

Druga stvar, i s tim ću završiti, ne manje bitna za Crnu Goru je ponovno buđenje raznih ekstremističkih antisrpskih pokreta po Crnoj Gori. Dakle, to moramo pomenuti jer je to mnogo opasno. Pojavljuju se razne ponovo grupe koje su izvirele iz svojih mišijih rupa koje šire antisrpsvo po Crnoj Gori i bojim se da se upravo te grupe ohrabrene sastavom Vlade. Jer, u Vladi i oko Vlade, čini mi se, postoje ti ljudi koji su bili perjanice antisrpsva i ti sada ekstremistički krugovi, profašistički sada su se ohrabрили tim sastavom Vlade, dijelom, i oni sada prijete crkvi, prijete liderima srpskog naroda, prijete djeci na Cetinju. Oni prijete ljudima koji će da izađu na litije 12. maja.

Poštovani građani, neko pokušava da vrati stanje u Crnoj Gori na period od prije 30. avgusta, to neće uspjeti. Srpski narod je dominantno učestvovao u promjenama u Crnoj Gori. Sigurno nećemo dozvoliti ni novu diskriminaciju, nećemo dozvoliti ni novi progon srpskog naroda, a sigurno se nećemo povući pred onim što se danas pokušava ponovo plasirati u Crnoj Gori, a to je ideologija Sekule Drljevića, biće zaustavljeni svi koji to ponovo pokušaju, garantujem. Hvala vam. Oprostite za prekoračenje.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:02:16)

Nije problem. Ostavili ste kolegini Božović samo tri minuta. Nadam se da će se uspjeti uklopiti. Procedura, poslanik Živković.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.05.22 21:02:27)

Predsjednice, proceduralno da reagujem na izlaganje poslanika Vučurovića.

Čini mi se da je u njegovom izlaganju bilo dosta uvreda na račun Demokratske partije socijalista. Ako treba da ponovim, vezano da smo političko krilo mafije, da je vrh Demokratske partije socijalista političko krilo mafije označavajući sve nas kriminalcima kolektivno. Tako da vjerujem da zaslužujemo repliku na ovakvo izlaganje.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:02:56)

Saglasna sam sa tim da ispred Kluba imate pravo na repliku.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.05.22 21:03:04)

Hvala Vam.

Ništa neuobičajeno od gospodina Vučurovića, to je njegov manir. To je nije svojstveno njemu u ovom mandatu, na ovoj sjednici, on je to govorio i prethodnih puta. Moglo bi se mnogo toga reći na račun svoje političke konkurencije, umivenije i vaspitanije. Vi ste izabrali taj način da, u maniru Demokratskog fronta, formirate neke prijekne sudove i da vi dijelite pravdu po Crnoj Gori. To nećete moći. Koliko god bila vaša politička snaga vi ne možete dijeliti ni moralne, ni političke, ni ljudske lekcije nama u Demokratskoj partiji socijalista niti ćete nam vi presuđivati. Postoje nadležne državne institucije koje će raditi svoj posao u odnosu na svakog pojedinca u ovoj državi. To je jedna stvar. Tu se moramo zaustaviti i Vi i ja makar ako želimo da razgovaramo elementarno u određenim političkim kategorijama.

Takođe, trudite se nekako u kontinuitetu da diskreditujete sve ljude u Demokratskoj partiji socijalista. Trudite se čak i da to uradite prema biračima Demokratske partije socijalista. Naš stav je uvijek bio principijelan. Vi označavate vrh Demokratske partije socijalista, vjerovatno i sve moje ovdje kolege, jer smatram poslanike vrhom Demokratske partije socijalista mafijaškim krilom ili ogrankom, kako vi to kažete. Nikada niste čuli od nas da mi vas nazovemo ogrankom terorističke organizacije. Znači, nikada vama nismo rekli da ste vi političko krilo neke terorističke organizacije. Jer, kao što znate, lideri Demokratskog fronta su bili osuđeni u prvom stepenu za akt terorizma. Mi to ne kažemo u Parlamentu. Čuvamo se takvih kvalifikacija. Od kakvog god suda vi smatrali, vi imate pravo da preispitate odgovornost svih ljudi u pravosudnom sistemu na način kako se to radi u redovnim procedurama.

Naš stav je u tom smislu, gospodine Radunoviću, pošto se javljate s mjesta, veoma principijelan. Sada Vam kažem kao čovjek koji ima 34 godine, nemam nikakav problem da se preispita rad svakog pojedinca počevši od mene i moje porodice. Budite sigurni ovo što Vam kažem, u odnosu na manir mog vaspitanja iako nije dobro govoriti u politici iz pozicije ja, da neću stati u odbranu bilo kog pojedinca pa makar bio moj rođeni brat ako je napravio neko djelo nego ću izaći u javnost i reći stao sam. Nemojte likovati jer ne možete znati šta će se desiti narednih nedjelja, možda za neke ljude iz vaših redova. Tako da nemojte mnogo da likujete u tom pravcu. Mi sa ove strane nismo likovali ni u jednoj situaciji koja se odnosila na Vas i Vaše kolege. Budite sigurni da Vam ovo ljudski govorim, ne volim da se niko nađe na pozicijama odgovornosti pred Tužilaštvom ili sudstvom. Ono što ne želim svojoj porodici ne želim ni svojoj političkoj konkurenciji. Vi likujete kada se nekome nešto loše desi. Ako je pogriješio bilo ko u sistemu, između ostalog i od ovih ljudi koje predvodim kao šef Kluba, nije nikakav problem. Postoje nadležne državne institucije pred koje će poći i položiti odgovornost. Nemamo problem s tim. Mi se tako odnosimo prema ljudima. Nije dobro likovati i seiriti nad nečijom sudbinom. Mi to nijesmo radili i nećemo raditi. Samo vam kažem nemojte se previše zalijetati na tu stranu. Jer, budite sigurni da će se možda pojaviti neka informacija ljudima iz vaših redova, pa ćemo onda razgovarati s drugačijih pozicija. Zahvaljujem.

SLAVEN RADUNOVIĆ (05.05.22 21:07:05)

Ovo je zbog direktnog obraćanja meni lično u trajanju od minut. Neće ovo ništa strašno da bude.

Vi ste postavljeni na mjesto šefa Kluba da biste se pozivali na sebe i na svoju porodicu i da biste na taj način skretali pažnju s onih koji nas zanimaju. Mi uopšte ne sumnjamo u to što ste pričali o sebi i svojoj porodici, ali Vas niko i ne proziva po tom pitanju. Postoje drugi ljudi. Malo je nakon svih ovih saznanja, gospodine Živkoviću, o zarobljenoj državi, o institucijama sistema Crne Gore koje su predvodili kriminalci da nas vi podsjećate ponovo kako ste nas svi upućivali da se spašavamo u institucijama sistema Crne Gore. Kojim, bre, institucijama sistema? Milivoje Katnić je doveo ludaka koji ima 21 godinu zatvora ispred sebe da odleži da svjedoči protiv lidera opozicije, bez ijednog jedinog dokaza, bez ijednog telefonskog razgovara, bez ijedne fotografije, bez ijednog pisma, bez ičega. Vi kažete vaši su ljudi bili optuženi. Bili su optuženi od ove države. Njima će se spomenici zbog toga praviti. To će da se izučava. Vi ste napravili takav sistem. Pozivate nas da sačekamo da odrade svoj dio institucije sistema. Nema, odradio je Europol. Iz Europolu su, iako ste probali preko Katnića da sakrijete sve, stigli transkripti prepiski ćerki i sinova koji su prodavali usluge svojih roditelja jer su bili na funkcionerskim mjestima sa kriminalcima najvišeg ranga. Policajce koje ste čuvali kao bijele medvede, recimo porodicu Lazović imaju i po 50 miliona evra na računima. Kako? To je DPS, gospodine Živkoviću, ne Vaša porodica. Ništa mi protiv Vaše porodice nemamo ni protiv ijedne porodice koja nije uprljala ruke, ali nemojte Vašom porodicom i Vašim rođacima da branite rodbinu Mila Đukanovića i nekih drugih ljudi ovdje. /Prekid/ To nijesu vaši roditelji. To nijesu vaši braća i sestre. Njih ne prozivamo.

Molim vas, Jole je rekao i mnogo puta smo rekli, ne odnosi se ovo na sve. Kada mi kažemo vrh DPS-a neka se ne vrijeđaju poslanici DPS-a, ne smatramo ih vrhom DPS-a. U DPS-u je vrh vrlo jasan. Na vrhu ima samo jedan čovjek, ispod njega još nekoliko i to je za nas vrh DPS-a. Vi ostali gledajte da ruke ako su vam čiste dosad i ostanu takve. To je dovoljno od vas.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:10:24)

Hvala Vam.

Voljela bih da se vratimo na predloženi dnevni red jer mi očigledno s ovom raspravom, ne znam kako bi se to poslovnički zvalo, s obzirom na to da je ovo bilo u ime kluba, već replika Vi ste imali repliku na izlaganje.

Ako je potrebno da večerašnju raspravu okrenemo sa priče o ekonomskim temama i svi smo se složili oko toga koliko je bitna, koliko je potrebna, koliko već kasnimo s tim što nismo ranije oko toga krenuli s raspravom. Moj prvi radni dan na ovoj poziciji je upravo rasprava o ovim tačkama dnevnog reda. Što se mene tiče, nijesam mogla brže. Da svu raspravu oko toga okrenemo u neku drugu političku raspravu koja samo dodatno opterećuje. Vjerujte, mislim da su građani više zainteresovani da čuju šta mislimo po ovim tačkama koje su na dnevnom redu. Ako govorimo o ukupnom sistemu, naša država definitivno neće biti srećna dok ne budemo imali institucije u koje će svi, 81 poslanik u Crnoj Gori u ovoj sali imati povjerenja.

Je li to lična replika, pošto ste lično prozvani? Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.05.22 21:11:58)

Vrlo ću kratko. Maloprije sam se ogradio. Ne govori se u politici iz tog prvog lica jer smo svi mi ovdje jedan tim ljudi. Ove ljude s kojima provodim veliki dio vremena, možda s ovim ljudima i drugim ljudima iz partije provodim veći dio vremena nego sa svojom porodicom pa ih smatram političkom porodicom. Moram Vam reći, kolega Radunoviću, svi mi ulaskom u politiku stavljamo dio ličnog i porodičnog integriteta u svrhu te politike.

Demokratska partija socijalista od svog nastanka pa do danas uvijek je vodila računa o tome kako se ponašamo u javnom prostoru. Vi nekako, djeluje mi, pokušavate u kontinuitetu da nas diskreditujete pa onda pominjete predsjednika Đukanovića i onda nas koji smo ovdje mlađi kao nešto razdvajate nas, neki su krivi, neki su pravi, vi sudite o tome, a mi kada govorimo u ime Demokratske partije socijalista kao sistema vrijednosti onda nas mlađe označavate kao nekoga ko štiti Đukanovića ili nekoliko ljudi, kako kažete, iz vrha Demokratske partije socijalista. Nemojte da vam nabrajam imena ovdje ljudi koji sjede u Predsjedništvu Demokratske partije socijalista. To su pretežno mlađi ljudi. Treba li da pominjem Nikolu Janovića, Andriju Nikolića, Aleksandru Vuković itd?

Nemamo potrebu da branimo nikoga, gospodine Radunoviću. Ponajmanje imam potrebu da branim gospodina Đukanovića. Znae zbog čega? Jer se on pokazao svojim djelima. Ono što je on do sada uradio za Crnu Goru, to sam vam i ranije rekao, to će ostati upisano u istoriji Crne Gore i džaba vama svaki pokušaj diskreditacije tih postupaka. Znam da možda vama smeta to što je Đukanović bio na čelu Pokreta nezavisnosti. Možda vam smeta što je predvodio proces evropskih integracija, što je država postala članica NATO saveza. Vi kada imate taj problem, imate danas Tužilaštvo koje ste vi izabrali na osnovu zakona koji ste vi izglasali. Sve što imate problema tamo se obratite i kažete i oni neka sprovedu svoje aktivnosti. Nemamo problem ni s takvim Tužilaštvom. Neka oni rade svoj posao, ali neka rade svoj posao bez ustezanja prema svakome, bez izuzetka. Vidjećemo, gospodine Radunoviću, u narednih nekoliko nedjelja da li će stanje biti onako kao vi to prezentujete. Da li će tavo stanje biti? Prema tome, ne želim uopšte da prejudiciram bilo kakve stvari. Znači, upućeni ste na nadležne državne organe i zamolio bih vas, ako je moguće da možda mi zakažemo jednu sjednicu koja će trajati 10 dana i da se ispričamo o moralu, o poštenju, o političkoj korupciji, o patriotizmu da se ispričamo oko toga i da kažemo oko ti 10 dana zatvaramo knjigu, to je to, ispričali smo se i da onda ministre Damjanoviću pričamo o ekonomiji. Mislim da je to najpravednije i da za tih 10 dana otvorimo sve moguće teme i o našim životima, životima svih funkcionera i da nakon toga zatvorimo tu temu i da pričamo o temama važne za građane, jer ovo ako se bude nastavljalo u kontinuitetu, vjerujte mi da nećemo završavati sjednice koje su važne, a ono što ste vi rekli posebno teme koje su važne za građane Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:15:33)

Zahvaljujem.

Imamo proceduru kolegkinice Suzane Pribilović i proceduru kolege Andrije Popovića. Imamo situaciju da ne možemo imati dvije procedure iz istog kluba, kolegkinice Pribilović, izvolite.

SUZANA PRIBILOVIĆ (05.05.22 21:16:09)

Hvala Vam predsjednice.

Ja bih iskoristila priliku proceduralno, a u skladu sa Poslovnikom da Vama uputim, ajde neću reći kritiku, ali jedno upozorenje, jer sam stvarno zatečena sa ovim što sam imala prilike sad da čujem.

Vi ste dužni da održavate red na sjednicama Skupštine i poslanicima u skladu sa članom 105 nije dozvoljeno da koriste uvredljive izraze vezano za poslanike i za druga lica. Ja sam stvarno zatečena da na prozivku kod kolege Vučurovića, na računa gospodina Kentera, koji je danas postavljen za vršioca dužnosti načelnika direktora AMB-a, da je špijom, da dozvlite takve konstatacije. Stvarno nemam riječi, posebno imajući u vidu da je gospodin Kentera moj sugrađinin i mislim da su građani Crne Gore koji su imali prilike danas da pročitaju njegovu biografiju ne da su ponosni samo Budvani nego svi građani Crne Gore i negdje stvarno imam potrebu i kao žena i kao kolegkinica da zamolim da malo više pažnje obratite nas član 105 i 106 ovog Poslovnika.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:17:33)

Hvala poslanice Pribilović. Nastavljamo dalje sa rasporedom prijavljenih. Nemamo proceduru iz istog kluba dva puta. Kolegenica Milosava Paunović, a vi ćete vrlo brzo imati raspravu.

Poslanica Paunović, da olakšamo kolegi Andriji Popoviću. Izvolite minut procedure. Kolega Popović, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (05.05.22 21:18:31)

Zahvaljujem.

Mi ne smijemo ostati nijemi na ono što je izgovorio uvaženi kolega Vučurović, bez obzira, dakle u svom maniru ja i on imamo dobru komunikaciju građansku, ideološki se ne slažemo, ali on je rekao toliko toga naročito te prijete koje stižu sa ove i one strane, naravno on to ponavlja godinama. Mi smo iste gore lišće Crnogorci, crnogorski Srbi, crnogorski Bošnjaci, Muslimani, Albanci, Hrvati, Romi, svi smo mi ovdje svoji na svome. Ne može niko nikome da prijete, to je lišće iste gore, gore crne i ne znam, kakve prijete mogu biti upućene između tog istoga lišća. Molim vas, nemojmo da sijemo stalno zlu krv. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:19:59)

Zahvaljujem.

Prelazimo na uvaženu kolegkinicu Milosavu Paunović. Izvolite kolegkinice Paunović.

MILOSAVA PAUNOVIĆ (05.05.22 21:20:07)

Zahvaljujem.

Pa, svi na neki način zloupotrijebe govornicu učiniću i to vrlo kratko bez namjere da izazivam bilo kakvu svađu i bilo kakve replike, ali zaista postoje neke stvari koje ću reći.

Prije svega, ono što smo čuli jeste da je sa nekim temama završeno i da možemo da ispitujemo svačija nepočinstva i moral i tako dalje. Što bi kolege pravnici rekli sa nečim je završeno kada sudeći sudija zatvori predmet i napiše a/a štiti znači ad akta. Slažem se sa gospodinom Radunovićem, bez namjere, kažem opet da izazivam bilo kakve replike, kada na sve ove afere, kada na sve ove stvari koje su se i ovih dana pojavile i ovaj tužilac koga smo i njih podržali svi daju a/a, kada zaključe predmet onda ćemo moći da kažemo da su neke stvari iza nas i da su se neke stvari riješile a bogami nažalost nijesmo za ovih godinu dana ni mrdnuli sa mrtve tačke, što se tiče pravosuđa, što se tiče rada pravosudnih organa, nažalost to vidimo zadnjih dana.

Druga stvar koju ću reći i to će biti na neki način uvod u temu konačno dnevnog reda da se držim jeste da Socijalistička narodna partija nije ni u čijem zagrljaju, da nije ničiji sluga, da ništa loše nije uradila za ovih godinu i po dana, a građani dobro znaju kolege u Parlamentu osim ako neće da priznaju da mi nikoga nijesmo niti smijenili, niti smo glasali za čiju smjenu. Ono što smo radili od početka našeg parlamentarnog djelovanja bar ovo poslije izbora 30. avgusta do skoro, jeste da smo pozivali na dijalog da smo se svima trudili da održimo što bolje odnose do zadnjeg momenta i pozivali i organizovali sastanke i pojavljivali se na sastancima koji su druge kolege organizovali, pošto nijesu tu druge političke grupacije biću politički korektna neću pominjati koje niko do sada nije označio kao jedini faktor koji nije htio da sjedne sa svima nama za sto, e upravo je zbog toga došlo do svega ovoga zbog toga što SNP više zaista od prošle vlade nije htio da trpi poniženja ni nas poslanika, niti naših birača niti običih građana. Zaista ostala je istorija do čega je došlo.

Naime, poštovani ministre Damjanoviću, prije svega da Vam čestitam na izboru. Znam Vaša prethodna iskustva, znam Vaše prethodne poslove koje ste obavljali način na koji ste to radili tako da ne sumnjam da se Vama nikada neće ponoviti neke greške ove prošle ekspertske, nazovi vlade, koje su dovele do ovaga stanja u kojem smo danas. Međutim, ono što smo mi sve vrijeme pokušavali i ministrima prošlim da ukažemo i da skrenemo pažnju na neke stvari, evo ja ću vama ukratko najkraće moguće što budem mogla ponoviti da se i vama takve greške ne ponove, a znam i sugurna sam da neće.

Prije svega, govorili su na početku kada smo tražili da se zaštite neke ugrožene kategorije upravo od ovih poskupljenja, evidentno je bilo da će doći do velike krize, s obzirom dešavanje u regionu i u svijetu, pokušali smo na više načina i kroz predloge zakona i amandmanskim djelovanjem na određene zakona da te kategorije zaštitimo. Tu mislim na penzionere koji su ostali na minimalnoj penziji sve do sada, jeste da će se to povećati, ali s obzirom na ovaj velikodušni plan *Evropa sad* na koji smo skretali pažnju ne sa namjerom da sabotiramo, već sa namjerom da bi ti ministri oslušnuili negdje naše zahtjeve, pa bi zaista možda razmislili da li su oni opravdani ili nijesu, dovelo je do toga da prosječan penzioner sa 150 evra primanja ne može da podmiri zahtjeve i troškove za osnovne životne namirnice, o gorivu da ne govorimo koji je sada skoro iznosi cijenu jednog litra dva evra, a osnovne životne namirnice su poskupljale 30, 40 a neki 60% za ovih godinu dana. Tako da je ovaj plan dobro zamišljen i dobro komercijalno zamišljen *Evropa sad*, skoro pa da kažem tako nijesam ekonomista, inflacija pojela, tako se kaže, tako da smo skoro došli na isto. Elem, one kategorije koje ovaj plan nije obuhvato to su penzioneri i nezaposlena lica za koje je SNP predlagao amandman, da se tim licima da određena naknada koliko-toliko mjesečna, da bi mogli da servisiraju sve one troškove svakodnevnog života. Nažalost, nije bilo sluha i prošli ministri to nijesu htjeli da prihvate, govorili su da za sve to nema novca, a onda se krenulo sa velikodušnim populističkim mjerama koje su u velikoj mjeri ugrozile naš budžet.

Što se tiče penzionera moram se osvrnuti na još jednu stvar, evo pored svih tih mjera pomoći koje su kao preduzete kada su zaista uvidjeli ne vraćam se niti vas uporedim sa bilo kim nema potrebe nego čisto da napravimo uvetirru za ove mjere koje ste vi sada predložili.

Na kraju se došlo do toga da je penzionerima ponuđeno tri lita ulja i ne znam šta još, gdje je većini njih bilo poniženje da odu i da uzmu tu nazovi pomoć. Ja sam se tada javno oglasila i rekla da je to uvreda za zdrav razum. Nažalost niko me nije tada podržao ni od tadašnjih parlamentaraca i to je sve dovelo do toga da mi zaista više nijesmo ko je bio spreman da trpi takvo ponašanje, da trpi takvu vladu svaka čast mi zaista to više nijesmo mogli trpjeti.

Elem, ove mjere iako neće u nekoj velikoj mjeri, ipak je to poskupljenje je bilo dugi vremenski period, neće riješiti sve probleme, ipak neka bude neka početna mjera i početno olakšanje za naše građane. Ne sumnjam u ono što se rekli u uvodnom kazivanju da se sada ne ponavljam iz one rezerve i brašna i goriva i sve ono što bi trebali negdje u narednom periodu Vi kao ministar ostvariti da će svakako makar se stabilizovati koliko-toliko i nadam se da će ova globalna situacija koliko-toliko da se smiri da nećemo morati u budućnosti da usvajamo više ovakve mjere. Vi ministre kao dobar domaćin koji vodi računa o članovima svoje porodice Vi ste sada dobili jednu tešku odgovornu i zahtjevnu funkciju. Pred vama je ogroman posao, pred nama svima ovdje kao i građanima ogromna očekivanja od Vas da svima nama obezbijedite jednako svim građanima ne onao selektivno kao se radilo dosad neke normalne uslove za život, tako da ja ne sumnjam da ćete se Vi u tome snaći.

Želim Vam svu sreću zaista. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:26:54)

Zahvaljujem poslanici Paunović.

Riječ ima poslanik Andrija Popović, a da se pripremi poslanica Jelena Božović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (05.05.22 21:27:04)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke, građani Crne Gore, crnogorske dijspore, poštovani ministre Damjanoviću,

Što se tiče samih prijedloga zakona izmjene i dopune Zakona o akcizama, Zakona o PDV-u, konačno su stigli na dnevni red, blokadom rada Skupštine za ova tri mjeseca i nesmanjivanjem akciza, kao što su uradile sve ostale države izazvane uglavnom evropskim ratom, agresijom Rusije na Ukrajinu, oteli smo od naših građana, građanki milione eura i prelili ih u državni budžet. Hitno je potrebno reagovanje, vjerujem da ćemo jedinstveno svi večeras usvojiti ova dva veoma važna zakona za građane, samo da kažem da smanjenje akciza na naftne derivate po litru bi značilo smanjenje cijene goriva od 20 do 30 centi, spašavamo time mnoge ljude, to je po rezervoaru automobila 12 do 20 eura smanjenje, po sopstvenim kolima mjesečno prosječno oko 50 eura više u džepu ostaje građaninu i građanki. Ja bih se u ovom svom izlaganju posebno osvrnuo i izdvojio četiri oblasti koje su na neki način bile potpuno marginalizovane kod prošle Vlade i izgleda da neće bolje proći ni kod ove nove manjinske Vlade, bar po programu i ekspozou premijera sadašnjega.

Govoriću o turizmu, dijaspori, kulturu i sportu. Prve dvije oblasti su one koje dominantno pune crnogorski budžet. Turizam vodeća strateška grana nema poseban resor u Vladi, treba da nam donese prihod od preko jednu milijardu eura. Vidimo kakav je naš odnos prema turizmu. Crnogorska dijaspora, takođe, naši iseljenici to je znamo bezbroj puta smo o tome govorili još jedna Crna Gora živi u inostranstvu preko 600.000 ljudi oko 600 miliona eura na godišnjem nivou oni pošalju doznakama u svoju matičnu državu, a veoma teško ostvaruju svoja prava koja se tiču naročito crnogorskog državljanstva, prebivališta, prava glasa u našim diplomatskim predstavništvima u svijetu kao što to imaju uglavnom sve države regiona, kao što to imaju mnoge demokratske države u svijetu. Da pomemen samo da ta prava imaju građani i građanke Srbije, Hrvatske, da ne govorim o Sjedinjenim Američkim Državama i ostalim državama i o onome o čemu se mora razmišljati, a to je zastupljenost crnogorske dijaspore u crnogorskom Parlamentu, što bi bio jedan veliki demokratski iskorak.

Dvije oblasti koje sam pomenuo kultura, sport ne pune budžet, ali svaki euro uložen u sport i kulturu se višestruko vraća. Sport kao djelatnost od javnog interesa treba da ispuni najvišu društvenu misiju koja pored takmičarskog ima važan vaspitni, zdravstveni, kulturni i socijalni sadržaj. Crnogorski sport je u veoma, veoma teškoj situaciji i nikad goroj. Naši savezi - Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet u ovoj godini praktično nijesu dobili sredstva za život.

Ministre Damjanoviću, molim Vas sad imamo mislim i jednog odgovarajućeg čovjeka na čelu Ministarstva sporta i mladih gospodina Laloševića morate se hitno pobrinuti za crnogorski sport, naše mlade reprezentacije mnoge nijesu otputovale na takmičenja u ovih prvih nekoliko mjeseci, jedan dan se ne smije izgubiti na tome.

Takođe, što se tiče kulture, kultura crnogorska, jedna od najvećih crnogorskih prednosti bila je zarobljena u mandatu prošle Vlade. Zahtijevam, u ime Liberalne partije da se crnogorskoj kulturi da posebno mjesto koje je u svakoj demokratskoj, emancipovanoj državi pripada. Moramo postati multikulturalno društvo o tome stalno govorimo a nekultura ne bi trebala da postoji u Crnoj Gori. Slični smo u odnosu na sve segmente kulture, umjetnost, muzika, film, modu, arhitekturu i tako dalje, slični smo u svemu tome, ali sve je to u našem društvu potpuno zapostavljeno, moramo sve to zajedno da oživimo. Vjerujem da će nova Vlada dati poseban akcenat na to.

Ministre, molim Vas posebna pažnja za penzionere, osobe sa invaliditetom, nosioce socijalnih davanja, nezaposlene, govorim o svim tim naknadama, a i ovo, došla je inicijativa u Skupštinu Crne Gore, pripravnici koji primaju sad nekih 250 eura mora se taj iznos povećati na minimalnu cijenu rada, molim vas obratite posebnu pažnju. Inicijativa je stigla mislim prije dva dana, ali treba posebnu pažnju o tome povesti. Zahvaljujem i izvinjavam se.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:35:17)

Zahvaljujem, poslaniče Popoviću. Sljedeća po rasporedu je bila kolegunica Jelena Božović, shvatam da je odustala s obzirom da su samo dva minuta ostala ispred Kluba. Sada je prijavljen kolega Adnan Striković, a nakon njega kolega Andrija Nikolić, to je spisak onih koji su prijavljeni za raspravu večeras. Očekujem da zaključimo u tom dijelu, pa da uvaženi ministar dobije priliku za završnu riječ.

Izvolite, poslaniče Strikoviću.

ADNAN STRIKOVIĆ (05.05.22 21:35:48)

Hvala uvažena predsjednice Skupštine, pozdrav naročit i čestitke na izboru na funkciju ministra finansija, gospodina Damjanoviću.

Prije svega, želim da kažem da se u suštini slažem i drago mi je što vidim da svi poslanici će podržati ove izmjene i dopune ova dva zakona o kojima raspravljamo i u suštini sa svim poslanicima koji su diskutovali o temi se ja mogu složiti. Složiću se sa tim da smo se kasno se sjetili da donesemo ovakve neke mjere, složiću se i tim da nekakav ekonomski efekat i učinak svih tih mjera neće biti bog zna šta, međutim kao neko ko dolazi sa sjevera, ja ipak mora kazati da ono kako je i ministar rekao učinak od nekih 30-40 eura kad saberemo sve ove mjere i neće biti tako mali, tako da ne prihvatam u tom dijelu ono što ćemo večeras, nadam se, jednoglasno izglasati, neće imati efekta na svako domaćinstvo i na svaki budžet.

Socijaldemokratska partija je djelovala na Predlog zakona o PDV-u amandmanski i da se zahvalim ministru što je usvojio taj amandman, jer smo mi predložili da se PDV na pelet, naravno sa 21% smanji na 7% po ugledu na neke države u regionu koje imaju mnogo veće finansijske efekte od proizvodnje i prodaje peleta nego to što ima Crna Gora. Nije samo zbog veće količine nego zbog boljih zakonskih rješenja u tom dijelu. Taj PDV u Makedoniji 5%, u Srbiji 10% i sasvim je jasno zbog čega su naši proizvođači peleta odlučili da većinu svojih proizvoda izvoze, a ne prodaju na domaćem tržištu i zbog toga ove godine naročito, čini mi se i ako se ja ne grijem na pelet, razgovarao sam sa ljudima koji to čine imali enormno velike cijene peleta i sa strahom i bojazni da će se tako nešto desiti i narednih godina. Zato vam zahvaljujem što ste ovo prepoznali i Vi i mislim da to neće biti čak to u nekakvom finansijskom iskazu mala cifra na pojedina domaćinstva. Međutim, nismo mi predložili samo taj amandman kada je u pitanju pelet zbog nekakvih ekonomskih efekata koje će on za nekih 20.000 domaćinstava koje se u ovom trenutku u Crnoj Gori griju na pelet, već zbog mnogo drugih ozbiljnijih, čini mi se i sa više efekata stvari. Prije svega kada je ekologija u pitanju i zaštita životne sredine, mislim da je bespredmetno i vama, a i bilo kojem građaninu Crne Gore sada objašnjavati zbog čega je grijanje tim alternativnim načinima i tako dalje sa mnogo više tih željenih efekata na zaštitu životne sredine nego što je to grijanje na drva ili recimo na ugalj.

Međutim, ako imamo zdraviju životnu sredinu onda ćemo imati i zdravije stanovništvo. I to je onaj kranji efekat koje takve mjere proizvode. Vi ćete prostom analizom podataka doći do toga da najzagađeniji gradovi u Crnoj Gori imaju najveću incidencu obolijevanja od različitih bolesti naročito kada su respiratorne, teške respiratorne bolesti u pitanju. Ne samo karcinom pluća nego i neke druge teške respiratorne bolesti koje dovode do invaliditeta i naravno da povećanog mortalitet, da ne ulazi sad nešto u visini što je van moje struke. Ja ću vam, nadam se približiti na osnovu primjera iz ginekologije, što je moja uža stručna oblast pa ću vam kazati, recimo da liječenje jednog karcinoma grlića materice u Americi invazivnog karcinoma grlića materice košta 300.000 dolara. Mi nemamo statističku moć da u našoj državi uradimo sve moguće efekte jednog takvog oboljenja, finansijske efekte pa da izračunamo koliko to košta našu državu, ali sigurni budite da je to ozbiljna cifra i sigurni budite da Fond zdravstva, po mom mišljenju, bespotrebno troši ogromna sredstva na liječenje naših građana upravo zbog toga što mi nismo na vrijeme donosili određene mjere kada su preventivne stvari u pitanju.

U medicini postoji jedno pravilo će kaže da siromašne države najviše ulažu u hirurgiju, da one koje su u razvoju najviše ulažu u dijagnostiku, a Crna Gora je sad trenutno tu pa čujemo, hvalimo se stalno nabavljen je ovaj aparat, dobro je to. Tek kada budemo pričali o uvođenju skrining programa i kada budemo pričali o efektima koji ti skrining programi imaju na zdravlje našeg stanovništva onda možemo da govorimo o tome da smo uspješna država i kada je zdravstvena zaštita u pitanju, a sigurni budite ministre finansija da ćemo biti, jako i mnogo uspješnija država i kada je ekonomija u pitanju. Ne samo što nećemo trošiti novac na liječenje tih ljudi u Crnoj Gori i van Crne Gore nego će i domaćinstva u Crnoj Gori trošiti manje novca na liječenje. Građani su toga veoma svjesni, mnogo više čini mi se nego mi ovdje da iako na papiru zdravstvena zaštita u Crnoj Gori besplatna da mnogo novca troši na liječenje. Ja ću vam reći podatke Svjetske zdravstvene organizacije će je Crna Gora u crvenoj zoni na zadnjem mjestu po učešću domaćinstava u troškovima zdravstvene zaštite. To zapamtite. Znači sve mjere, svi prijedlozi koji budu dolazili ka vama, a da imaju za cilj učinak na preventivne programe u oblasti zdravlja su, ne samo što čine zdravim stanovništvo, kao najvažniji resurs svake države, već su jako isplativi ministre finansija. Jako finansijski isplativi. To što mi te efekte isplativosti ne možemo da vidimo u narednoj budžetskoj godini, nego ćemo da ih vidimo za 10 ili 20 godina to je neka druga priča, ali mi moram tako dugoročno početi da razmišljamo, ako mislimo da u tom pravcu unapređujemo određene stvari u ovoj državi.

Zaista se ne bih dalje upuštao u analizu svega ovoga što sam večeras čuo, moram opet sa par rečenica izraziti negodovanje što čak i teme oko kojih se svi slažemo i koje ćemo svi glasati moraju da dovedu do određenih političkih diskusija koje razumijem u političkom smislu, ali čak i u ove sate, mislim da smo trebali biti i mogli biti pošteđeni i da je predsjednica Skupštine mogla tu da reaguje kada se pominju određene stvari prosto, vjerujte mi da je nama koji slušamo određene stvari vrlo teško da ne reagujemo i da ne skrenemo totalno diskusiju u suprotnm pravcu. Vrlo je teško meni, pravo da vam kažem iako se nacionalno ne izjašnjavam kao Crnogorac, nego kao Bošnjak, vrlo mi je teško da slušam priču o nekakvim

ultranacionalističkim crnogorskim pokretima. To su bajke. Ne postoji nijedan čovjek na zemaljskoj kugli koji se plaši crnogorskog nacionalizma. Nema toga, a ja imam spisak 16 četničkih registrovanih udruženja u Republici Srpskoj koja po mojim saznanjima imaju svoje ogranke u Crnoj Gori, pa nikada to nijesam to pomenuo niti ću pomenuti u ovoj skupštini, da bi se suprostavljao svojoj političkoj konkurenciji. Zato imaju nadležni organi, zato imaju institucije koje se prate, time prate de desničarske crnogorske pokrete, prate te desničarske i druge pokrete, neka se oni time bave, to je njihov posao. Nemoj da mi zarad nekakvih sitnih političkih poena i zadnji čovjek u ovom parlamentu koji će ikad govoriti na te teme ko je Srbin, ko je Crnogorac, ko je Bošnjak, ko je šta, to ću biti ja, zadnji. Jedino ću reagovati kada budem isprovociran sa druge strane i uvijek ću reagovati, ali ja evo molim da to na neki način probamo da svi suzbijemo, da ove teme koje su noćas na dnevnom redu budu dominantne. Ja mislim da to građani i od nas očekuju.

Mi smo danas 10 sati potrošili na jedno zakonsko rješenje, a ja vam garantujem da ni jednog građanina...

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:43:56)

Kolega Strikoviću, molim Vas privodite kraju, znači već ste pola vremena prešli.

ADNAN STRIKOVIĆ (05.05.22 21:44:05)

Samo kažem da ni jednog građanina to ne interesuje, jer sam ja pratio kako građani reaguju na informaciji o tome će se održati izbori nula reakcija, niko ne reaguje niti negativno niti pozitivno. Nije tema koja ih interesuje. Mi smo potrošili 10 sati raspravke o tim temama, a o ovim koji su najviše u interesu građana mi moramo da raspravljamo u ovo vrijeme. To je ono što ja bih želim da se promijeni u budućem radu. Hvala vam.

DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:44:29)

Hvala. Poslaniče Strikoviću, Vi ste značajno, s obzirom u odnosu na vrijeme koje ja na raspolanju prešli onaj dogovor koji je sa Kolegijuma, a upravo otvarajući teme koje govorite da ne treba raspravljati. Tako da sa tim Vašim komentaram ubacujemo u javni diskurs neke teme, a svi kažemo da ne treba da pričamo o ovome, a svi koristimo vrijeme koje imamo na raspolaganju, da bismo pričali o njima. Tako da svako od nas neka krene od sebe, pa ćemo onda biti kvalitetniji svi zajedno.

Posljednji prijavljeni večeras po ovoj tački dnevnog reda je poslanik Andrija Nikolić.

Izvolite, poslaniče Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (05.05.22 21:45:13)

Hvala Vam, predsjednice Parlamenta.

Ja ću svoju diskusiju da počnem od onoga kako je to završio kolega Striković. Mislim, da će na ovim temama koje se prije svega tiču ekonomiji životnog standarda dominirati javne politike, a u odnosu na dominaciju u javnim politikama i u javnom prostoru ljudi će svoje povjerenje opredjeljivati političkim subjektima. Dakle, onoliko koliko budemo kadri da poradimo na unapređenju životnog standarda i ekonomije Crne Gore, mislim da će u zavisnosti od toga završiti i naša politička snaga.

Godinu i po dana smo govorili o divljanju cijena pokušavajući na sve načine da utičemo na njihovu kontrolu i suzbijanje i evo u prvim danima nove parlamentarne većine mi smo našli rezon da se okupimo na ovoj temi i da reagujemo hitnim antikriznim mjerama koje do sad nijesu raspravljane isključivo zahvaljujući političkim razlozima. Ali, da ne govorimo sad o tome ko je kriv nego da uspostavljamo neke dobre prakse i standarde koji važe u civilizovanim zemljama Evropske unije, da se kratko podsjetimo na ono što je bilo, a u prethodnih godinu i po dana gorivo je u Crnoj Gori poskupilo 15 puta, cijene osnovnih životnih namirnica hljeba, soli, ulja, mesa su rasle od 40 do 100%, broj nezaposlenih je porastao do blizu 60.000 što je procenat, odnosno cifra koja je bila aktuelna u Crnoj Gori u vremenu kad je bila najnerazvijenija republika u bivšoj Jugoslaviji. Sa tom ekonomskom reputacijom Crne Gore, mi pokušavamo zajedno sa novom izvršnom vlašću da povratimo neko regularno stanje u javnim finansijama i reputaciji Crne Gore na globalnom tržištu.

Naravno, ne idu nam na ruku dešavanja koja su prije svega posljedica agresije Rusije na Ukrajinu, jer je globalno tržište u tom smislu potpuno poremećeno i ono ima svoju refleksiju i na malu crnogorsku

ekonomiju. Saglasan sam ministre potpuno sa Vam kada kažete, odnosno kada iskazujete bojazan da je prošlo vrijeme jeftine hrane i energenata. Prije par dana, sticajem okolnosti pošto malo detaljnije pratim ono što se dešava na međunarodnoj sceni, Svjetska trgovinska organizacija korigovala je prognozu rasta globalne trgovine sa 4,7% na 2,5%. Recimo, Ukrajina ima udio od 46,9% u globalnom izvozu suncokretovog ulja, Rusija 29,9%, a 35 zemalja, od 55 zemalja Afrike, uvozi pšenicu i žitarice iz Ukrajine ili Rusije. Pretpostavite samo na osnovu ovih brojeva, kakva će se deformacija dogoditi na globalnom tržištu, odnosno kakva se deformacija već događa jer Ukrajini je onemogućen izvoz. Rusija je pod stalnim sankcijama Evropske unije, juče je u Briselu Evropska komisija predložila načelno šesti paket sankcija koji podrazumijeva embargo na derivate nafte i Ruske banke. Biće naravno određenih izuzetaka, jer su već četiri zemlje Evropske unije, Bugarska, Mađarska, Slovačka i Češka najavili određene restrikcije u smislu usvajanja cjelokupnog paketa sankcija, ali, neizostavno će se dogoditi da će cijene naftnih derivata na svjetskom tržištu rasti. Šta to znači za Crnu Goru, saglasan sa onim što ste rekli, bojazan da ćemo imati nove intervencije u pogledu akciza na gorivo, onoliko koliko to budemo mogli zakonski da iskoristimo, kada to ne budemo mogli da koristimo u domenu vladinih politika, moraćemo da trpimo rast cijena.

Šta možemo da uradimo da se odbranimo od toga, možemo da pojačamo našu poljoprivrednu proizvodnju. Neko je govorio danas o tome 500 miliona eura hrane samo iz regiona uvozi Crna Gora, druga smo ili treća zemlja smo u Evropi po glavi stanovnika kad je riječ o stopi obradivog zemljišta. To će biti zadatak ove vlade, ali ne manji zadatak i ovog parlamenta, da određenim zakonskim rješenjima pokuša da unaprijedi te politike i da što više ljudi u Crnoj Gori veže za poljoprivrednu djelatnost, od koje će živjeti crnogorski hotelijeri i svi drugi koji imaju direktnu zavisnost od uspjeha crnogorske ekonomije.

Na kraju, dozvolite samo informaciju da iz Svjetske trgovinske organizacije najavljuju moguću prehrambenu krizu zbog globalnog poremećaja u snabdijevanju. Još jedna alarmantna i upozoravajuća informacija, vjerujem da ćemo svi vrlo prilježno raditina tome da anuliramo negativne posljedice ekonomske krize. U ovom trenutku je najgore što niko ne može da pretpostavi do kad će trajati rat u Ukrajini i kakve će biti finalne posljedice tih ratnih dejstava.

Ono što je dobra stvar u cijeloj priči to je da Evropska unija ponovo počinje da djeluje sinhronizovanije i jedinstvenije i da raste saradnja i međutrgovinska razmjena između zemalja članica Evropske unije i strateških evroatlantskih partnera, što podrazumijeva i određene benefite na duži rok u pogledu ekonomske održivosti i evropske organizacije, ali i Crne Gore.

Prema tome, ovo je jedna od akcija u pogledu saniranja posljedica ekonomske krize u Crnoj Gori, vjerujem da će ih biti još više. Jednako tako polažem nade u ministra finansija gospodina Damjanovića, znam da je kao poslanik bio ozbiljan u pristupu problemima kojima se bavio, ali mu obećavam da će imati jednako ozbiljan i odgovoran odnos parlamentarne većine, makar Demokratske partije socijalista koja će se potruditi da zakonskim rješenjima mnogo aktivnije nego što je to činila u prethodnom periodu pokuša da utiče na unapređenje životnog standarda građana Crne Gore.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:52:29)

Zahvaljujem poslaniku Nikoliću.
Komentar, poslanica Jelušić.
Izvolite pravo na komentar.

BOŽENA JELUŠIĆ (05.05.22 21:52:40)

Mi smo danas, iako smo u načelu svi saglasni sa tim da ćemo glasati za ove zakone koji su na stolu iskoristili, kao što se to obično radi, ovu scenu da pokažemo ko je veći prijatelj naroda sa onako latentno skrivenim našim srpsko-crnogorskim sukobima, inače između ta dva naroda nikakve distance nema.

Ja sam imala od početka jednu potrebu da zloupotrijebim proceduru, a ne zloupotrebljavam je nego sad koristim kao komentar.

Kad smo postali takvo društvo u kojem niko ovdje neće pomenuti rasistički gest prema Slavki Adžović u Nikšiću. Ženi koja je poljoprivrednica, koja je u realnom sektoru, koja proizvodi hranu, koja ima 170 velikih i malih grla stoke, kojoj su zapalili kućicu, zapalili katun, kojoj su tukli ujaka sa problemima, zaklali psa. Kad smo postali društvo u kojem je rasizam normalizovan, a naše su jedine priče naši sukobi? Onog momenta kad se u ovom parlamentu zapitamo o rasizmu, zapitamo kako smijemo dozvoliti, da nam prolazi to pored nas, a da se mi reklamiramo kao prijatelji naroda, onda ćemo početi nešto da mijenjamo. Da ne govorimo da je gospođa Adžović žena i to starija žena, da je Romkinja, da je iz marginalizovane grupe, da trpi višestruku diskriminaciju, po svim osnovama. Zbog toga bih se obratila ministru Damjanoviću za koga sam sigurna da će odgovoriti ovom zadatku i da zaista kad komentarišemo ovo što komentarišem

mislim da ostajem u okvirima teme. Ako ne podržimo ovakve ljude kao što je gospođa Adžović i proizvodnju hrane što je pomenuo gospodin Nikolić, kriza je u svijetu, a nama je bogomdana i možemo da je nemamo onda smo omanuli. Međutim, evo neka ovo bude možda, prije ovog glasanja, barem jedan znak toj ženi da ima smisla da u nas može da vjeruje.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:55:39)

Hvala, poslanice Jelušić.

Pretpostavljam da će kolega Nikolić koristiti pravo odgovora na komentar. Vi ste se vezali na izlaganje komentar iako Vaš klub u formalnom smislu je imao vremena i mogli ste i kao raspravu da iskoristite.

BOŽENA JELUŠIĆ (05.05.22 21:56:07)

To se inače ne radi da bismo deset sati govorili i da bismo se reklamirali.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:56:13)

Hvala, poslanice Jelušić.

Riječ ima poslanik Nikolić koji ima pravo odgovor na komentar. Izvolite, poslaniče Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (05.05.22 21:56:22)

Hvala, predsjednice Skupštine.

Dakle, nema razloga nikakvoga da se ne pridružim ovom apelu kolegice Jelušić i da dodatno podstaknem da svi rasistički, nacionalistički, šovinistički ispadi ne smiju biti manir odgovornih ljudi onih koji danas diktiraju trendove u Crnoj Gori, a to su, prije svega, ljudi koji djeluju na javnoj sceni iz politke prevashodno u crnogorskom Parlamentu.

Takođe, da dodatno apostrofiram da je Crna Gora posljednjih godinu i po dana, prije svega, na narativu o vjeri i naciji počela da liči na malu Bosnu i Hercegovinu. Ako bismo sada pokušavali da lociramo odgovornost za taj negativan trend mislim da bismo vrlo lako mogli da prepoznamo odgovorne aktere za opštu konfuziju na građanskom polu političke scene. Naravno ostajem u fokusu i ostajem posvećen građanskoj ideji u Crnoj Gori i mislim da je to nešto što je najvrednija politika Demokratske partije socijalista. U našim klupama su sjedjeli ljudi koji se različito nacionalno izjašnjavaju, niko ih nikad nije pitao ko su po naciji, ko su po vjeri neće ih ni pitati ni ubuduće. Zapali smo u jedan ćorsokoka borbe protiv nacionalizma i nacionalističkih političkih grupa koje djeluju u Crnoj Gori. Mislim da će se i taj trend mijenjati, doći će do političke evolucije u Crnoj Gori, teško možemo izbjeći da i Crna Gora, poput zemalja Evropske unije, ima neki mali procenat do 10% ljudi koji pripadaju desnoj političkoj orijentaciji i na bazi nacionalizma projektuju političku budućnost i svoje političke interese, ali to nije interes Crne Gore. Interes Crne Gore je Evropska unija. Kriza vrijednosti koja se dogodila u Crnoj Gori i na Zapadnom Balkanu nije posljedica samo crnogorskog problema ili regionalnog problema, posljedica je odsustva prisutnosti aktivne evropske politike u regionu Zapadnog Balkana, ali i destruktivne strateške politike Rusije prema ovom regionu koja je naravno udarila tamo gdje su najtanje evropske vrijednosti, a to je na zemlje kandidate za članstvo u Evropskoj uniji. Kao što smo se u susret učlanjenju Crne Gore u NATO, kao jedina zemlja kandidat uspješno odbranili od tog narastajućeg globalnog trenda vjerujem da će nam i nove globalne okolnosti koje idu u prilog evropskoj emancipaciji i integraciji ići na ruku i da će Crna Gora uskoro postati članica Evropske unije u kojoj se poštuju različitosti u kojoj nema rasizma i u kojoj su građanske slobode stub građanskog i uređenog društva.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 21:59:30)

Zahvaljujem, poslaniče Nikoliću.

Očigledno nama uvijek kako god okrenemo sa ekonomske priče i ekonomskih tema dođemo na pitanja nacije, a onda nacionalizma, vjere i dolazimo do onih tema koje su bolnije i teže, kao da se svi zajedno trudimo da se međusobno razdvajamo umjesto da se sastavljamo, kao društvo da se mirimo.

Ono što ću svakako iskoristiti sa ovog mjesta jeste da osudim napad na našu sugrađanku, državljanku našu Slavku Adžović koja napad na imovinu njenu u ovom trenutku i ona je zaista pretrpjela mnogo toga u prethodnom periodu svakako očekujem od ministra da i pomogne u svom dijelu mogućnosti sa te strane, ali ono što se mora osuditi jeste svaka vrsta napada i svaka vrsta šikaniranja, svaka vrsta diskriminacije u Crnoj Gori.

Na ovaj način zaključujemo raspravu u načelu. Uvaženi ministar Damjanović ima pravo na završnu riječ. Da li ćete koristiti? Nećete koristiti završnu riječ.

Zahvaljujem, ministru Damjanoviću.

Sa ovim smo završili u potpunosti pretres po ovoj tački dnevnog reda.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, a to je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnosti. Podsjećam da je Predlog zakona podnijela poslanica Draginja Vuksanović Stanković. Izvjestioci odbora su - Jovanka Laličić, Zakonodavnog odbora i Nikola Rakočević, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres. Da li poslanica Draginja Vuksanović - Stanković želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite, kolegice.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (05.05.22 22:01:37)

Zahvaljujem, predsjednice.

Poštovana Skupštino, uvaženi građani Crne Gore,

Upravo ovaj predlog zakona koji sam predložila našao se na dnevnom redu, kao posljedica problema koje Zajednica opština imaju u primjeni određene odredbe koja se tiče utvrđivanja poreza na nepokretnosti u smislu kriterijuma za određivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti. Naime, postojala je jedna uredba u međuvremenu je donijeta Odluka Ustavnog suda kojom se ta uredba stavlja van pravne snage. U jednoj nekomunikaciji između Ustavnog suda i Vlade, po ovom pitanju, došlo je do toga da je donijeta druga uredba koja se iz nekih razloga nije mogla primijeniti jer je Ustavni sud nakon šest mjeseci tek, odluku koja stavljena van pravne snage, objavio javno. Prema tome, Zajednica opština je imala veliki problem u dijelu primjene ove uredbi i naravno da smo mi željeli onda sa ovim zakonom da riješimo ovo.

Ono što je vrlo važno da napomenem građanima Crne Gore jeste da su svi poslanički klubovi na matičnom odboru i na Zakonodavnom odboru podržali ovaj Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnosti i što je jako važno jeste da se stupanjem na snagu ovog zakona ta sporna uredba zbog koje je došlo do problema u određivanju ovih poslova koje rade Zajednice opština upravo ta uredba prestaje da važi, a primjenjivaće se ova odredba zakona. Ovo doživljavamo kao jednu vrstu prelaznog rješenja kako bi se u nastavku stvorio takođe vrlo značajan pravni osnov da se izađe u susret i onim zahtjevima Privredne komore u dogovoru sa ministrom i sa svima ostalim kolegama koji su bili na matičnom odboru. Zauzeli smo stav da se čak na jednu od sjednica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet pozovu i predstavnici Zajednica opština i predstavnici Privredne komore kako bi se njima izašlo u susret, ali po dogovoru sa ministrom shvatili smo da je dosta kratko vrijeme da se sad razmatra taj amandman Privredne komore, a zbog hitnosti da je potrebno sad u ovom momentu usvojiti ovaj predlog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 22:03:57)

Zahvaljujem, uvažena poslanice.

Proceduralno, kolega Radulović, da Vam kažem da smo se već dogovorili, proceduralno neka bude Vaše.

BRANKO RADULOVIĆ (05.05.22 22:04:09)

Hvala, predsjednice. Jeste dogovorili ste se kad sam ja dao predlog.

Znači, pošto smo se na Kolegijumu dogovorili sat vremena oko rasprave pitao sam kolege ko hoće bila je dobra praksa u ime klubova, evo odustajem u ime kluba dosta je i predlagačica zakona dovoljno

rekla. Ovo je jedna široka priča može nas odvesti daleko tako da bi zamolio sve ko hoće hoće, ko neće dovoljno je.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 22:04:49)

Zahvaljujem poslaniku Raduloviću.

U ime klubova negdje i po zadnjim ovim konsultacijama dogovorili smo da imamo po jedno obraćanje u ime kluba, onih klubova koji izraze želju. Shvatam da Klub Demokratske partije socijalista poslanica Suzana Pribilović odustajete. Znači, sljedeći je Klub Demokratskog fronta i poslanik Dejan Đurović. Da li Vi želite? Izvolite.

DEJAN ĐUROVIĆ (05.05.22 22:05:46)

Svi su većinski govorili, o akcizama, posebno posljednjih deset govornika niko akcize nije spomenuo. Evo ja ću se držati teme. Mi ćemo gospodine Damjanoviću podržati ovaj apel Zajednice opština jer to je jedina mogućnost da se budžet opština napuni.

Odluka Ustavnog suda kojim se ukinula ova uredba sa bližim kriterijumima metodologije i određivanja tržišne vrijednosti iz 2017. godine prestala da važi 11. marta ove godine. Opštine su u ovom slučaju ostale bez sredstava koje imaju mjesečnih, a to je porez na nepokretnosti. Vi ste čini mi se i ministar pod čijom ingerencijom je i Direkcija za imovinu, Uprava za katastar, jeste. Evo da vam dam jednu lijepu informaciju koju vjerovatno nijeste se mogli uspoznat s obzirom da ste juče postali ministar, danas je konačno popisana državna imovina. Toliko godina, kad smo imali ovaj popis, nikad. Sad sam htio da Vam kažem na neke savjete da iskoristim na ovo na neke savjete koje ste imali maloprije.

Govorili su vam da napunite budžet zdravom privredom. Ako gospodine Damjanoviću budete punili budžet od Aluminijskog kombinata, Željezare, Primorke nećete ga napuniti ni od raznih preduzeća sa sjevera, ni od Radoja Dakića. Moraćete ga ipak napunit sa onim što sam rekao. U ovom trenutku, to su zakoni o porijeklu imovine i zakon o lustraciji, od akcija Klapa i Vardara. Tu ste, čini mi se, Vi direktno nadležni, od prodaje ničije kuće i od popisa nelegalnih objekata u Crnoj Gori, a nelegalnih objekata u Crnoj Gori ima preko 100.000. Imate ozbiljan posao, podržaćemo ovaj predlog jer to je izvor finansiranja opština u Crnoj Gori.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 22:08:35)

Zahvaljujem. Shvatam da su svi ostali predstavnici klubova odustali od rasprave. Da li uvažena poslanica Vuksanović - Stanković želi završnu riječ? Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (05.05.22 22:08:49)

Zahvaljujem još jedanput svih kolegama poslanicima. Mislim da je ovo u zajedničkom interesu svih Zajednica opština i da smo na pravom putu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 22:08:59)

Zahvaljujem, poslanici Vuksanović - Stanković.

S obzirom da smo sa ovim zaključili raspravu i po drugoj tački dnevnog reda ovog koji je za danas predviđen molila bih poslanike da uđu u salu kako bismo mogli da pređemo na raspravu u pojedinostima i izjašnjavanje za ova tri zakona, a dvije tačke koje smo imali na dnevnom redu. Znači, pauza pet minuta dok uđu poslanici u salu.

/Pauza/

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 22:16:02)

Uvažene kolege i kolegice, nastavljamo sa radom i prelazimo na izjašnjavanje. Možemo li kolege? Izjašnjavamo se o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama koji je treća tačka dnevnog reda. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege.

Zahvaljujem. Glasalo je ukupno 49 poslanika, odnosno svi prisutni u sali su glasali za, bez glasova protiv i bez uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeta su 24 amandmana i to: Vlada Crne Gore deset amandmana koji su sastavni dio predloga zakona, Zakonodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio predloga zakona, poslanik Dejan Đurović šest amandmana, o amandmanima 1,3 i 4 treba glasati, amandman 2 je predlagač povukao iz procedure, amandmani 5 i 6 su postali sastavni dio Predlog zakona. Poslanici Ivan Brajović, Damir Šehović i magistar Boris Mugoša jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona, poslanica Draginja Vuksanović - Stanković tri amandmana o kojima treba glasati, poslanik Miloš Konatar dva amandmana - amandman 1 koji je korigovan na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet i postao sastavni dio Predloga zakona, amandman 2 je predlagač povukao iz procedure i poslanik Petar Ivanović jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati i ima riječ poslanik Dejan Đurović koji ima tri amandmana.

Poslaniče Đurović, izvolite.

DEJAN ĐUROVIĆ (05.05.22 22:18:16)

Ovo sam pročitao više puta, uvažena predsjednice /prekid/...

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 22:18:38)

Zahvaljujem, poslaniče Đuroviću.

Stavljam na glasanje amandman 1 poslanika Đurovića. Izvolite kolege, glasajte.

Zahvaljujem. Glasala su 43 poslanika, deset glasova za, bez glasova protiv i 33 uzdržana. Konstatujem da navedeni amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 3 poslanika Dejana Đurovića. Izvolite kolege.

Zahvaljujem. Glasala su 43 poslanika, deset glasova za, bez glasova protiv i 33 uzdržana. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 4 poslanika Dejana Đurovića. Izvolite kolege.

Zahvaljujem. Glasala su 43 poslanika, deset glasova za, bez glasova protiv i 33 uzdržana. Konstatujem da predloženi amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na amandmane poslanice Draginje Vuksanović - Stanković. Da li poslanica Draginja Vuksanović - Stanković želi da obrazloži amandmane? Izvolite kolegice.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (05.05.22 22:20:31)

Zahvaljujem predsjednice.

Pošto sam detaljno obrazložila amandmane na matičnom odboru takođe smatram da nema potrebe da dodatno sad to pojašnjavam. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 22:20:40)

Zahvaljujem poslanici Vuksanović - Stanković.

Stavljam na glasanje amandman 1 poslanice Draginje Vuksanović - Stanković. Kolege izvolite, glasajte.

Zahvaljujem. Glasalo je 46 poslanika, šest glasova za, pet glasova protiv i 36 uzdržanih. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 2 poslanice Draginje Vuksanović - Stanković. Kolege izvolite, glasajte.

Zahvaljujem. Glasalo je 45 poslanika, sedam glasova za, tri glasa protiv i 35 uzdržana. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 3 poslanice Draginje Vuksanović - Stanković. Kolege izvolite, glasajte.

Zahvaljujem. Glasalo je 46 poslanika, osam glasova za, tri glasa protiv i 35 uzdržana. Konstatujem da amandman 3 nije prihvaćen.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“. Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebom da e u najkraćem roku implementiraju predložene odredbe.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“. Kolege izvolite, izjasnite se.

Zahvaljujem. Glasalo je 49 poslanika, 49 glasova za, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova. Konstatujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Znam da smo umorni, ali voljela bih i da budemo kooperativni da ovo završimo do kraja. Prije nego što pređemo na glasanje Predloga zakona u cjelini shvatam da ministar Damjanović, ovdje prisutan, ima potrebu da tehnički razjavni jedan od amandmana. Izvolite ministre.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (05.05.22 22:24:08)

Riječ uoči glasanja uz zahvalnost na iskazanoj podršci ovom predlogu zakona, ne prejudicirajući glasanje u pojedinostima, imao bih potrebe da zbog pravnotehničkog usaglašavanja sa prihvaćenim amandmanom koji je zaveden pod brojem 16-3/22-3/24, a tiče se oslobađanja dijela akciza za poljoprivredne proizvođače, a zbog preklapanja sa postojećom normom u važećem Zakonu o akcizama, koja u praksi nije sprovedenja. Dakle, samo da dva pravnotehnička amandmana od strane Vlade, budu sastavni dio teksta Predloga zakona, ja ću ih pročitati zbog jasnoće jer se radi o zaista pravnotehničkom usaglašavanju.

Dakle, amandman 1 bi bio da u članu 30 poslije tačke 4 dodaje se nova tačka 5 koja glasi: „Pod 3 - registrovani poljoprivredni proizvođači za gorivo koje se upotrebljava za pogon poljoprivrednih mašina na registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima“.

Amandman 2 bi bio „u članu 54 dodaje se stav 1 tačka 3 briše se“. Dakle, uvodimo poljoprivredna gazdinstva kao one kategorije koje mogu da iskoriste pravo koje se dalo amandmanom, a koji je danas usvojen na odboru. Naravno imajući u vidu dosadašnju praksu i nesprovodivost određene odredbe, nadamo se da će ova odredba biti sprovedena u praksi ukoliko ni to ne bude ponovo ćemo se vratiti ovdje i ponovo ćemo o tome odlučivati. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (05.05.22 22:25:39)

Zahvaljujem ministru Damjanoviću, ovo je bilo potrebno iz tehničkih razloga usaglašavanje i da ne bi došlo do nekih nejasnoća u samom preciziranju i dokumentu koji treba da bude objavljen, a kasnije i u primjeni.

Nastavljamo dalje.

Prelazimo na glasanje Predloga zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite, kolege poslanici.

Glasalo je ukupno 49 poslanika, svih 49 glasova za, bez glasova protiv i bez glasova uzdržanih. Te konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama.

Prelazimo dalje na izjašnjavanje. Stavljamo na izjašnjavanje Predlog zakona o izmjenama dopunama Zakona o porezu na dodatnu vrijednost. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite kolege.

Konstatujem da je glasalo 49 poslanika, sa 49 glasova za, bez glasova protiv, bez glasova uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona poslanica Draginja Vuksanović - Stanković podnijela je jedan amandman koj je proformulisan na Odboru za ekonomiju finansije i budžet u dva amandmana koji čine sastavni dio Predloga zakona. Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno sa potrebom da se u najkraćem roku implementiraju predložene odredbe.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Izvolite kolege.

Glasalo je 49 poslanika, sa 49 glasova za, bez glasova, protiv i bez glasova uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite kolege, glasajte.

Glasalo je 50 poslanika, imamo 50 glasova za, bez glasova protiv i uzdržanih glasova. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu da dodatnu vrijednost.

Prelazimo na šestu tačku - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnosti, odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite kolege.

Glasalo je 49 poslanika. Radi tehničke ispravnosti i zaista ne bih voljela da bilo šta što mi ovdje glasamo da bude dovedeno u pitanje iz ovakvih razloga, te ponavljamo glasanje.

Molim vas da ponovimo, greškom je pritiskao taster susjednog poslanika koji nije prisutan u sali.

Znači, kolege stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite glasajte.

Glasalo je 49 poslanika, 49 glasova za, bez glasova protiv, bez uzdržanih glasova, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio predloga zakona čini jedan amandman Zakonodavnog odbora. Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje javnog interesa u odnosu na odredbu u kojoj je sadržano povratno dejstvo i to član 28a.

Stavljam na glasanje postojanje javnog interes u odnosu na odredbu kojoj je sadržano povratno dejstvo i to član 28a.

Izvolite, kolege i kolegice glasajte.

Glasalo je 49 poslanika, 49 glasova za, bez glasova protiv i bez glasova uzdržanih, objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje javnog interesa u odnosu na odredbu u kojoj je sadržano povratno dejstvo i to član 28a.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite, kolege i kolegice.

Glasalo je 49 poslanika, 49 glasova za, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova, objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunam Zakona o porezu na nepokretnosti.

Uvažene kolege i kolegice, poslanice i poslanici, sa ovim smo iscrpili ono što je predviđeno za današnji rad o nastavku ove i prethodne sjednice bićete obaviješteni.

Zahvaljujem svima.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (10.05.22 13:53:39)

Kolege poslanici, uvažene poslanice,

Nastavljamo Prvu sjednicu Prvog redovnog, proljećnjeg zasijedanja u 2022. godini. Prije nego što pređemo na pretres, obavještavam vas da u skladu sa članom 31 stav 6 Poslovnika Skupštine Klub Socijaldemokratske partije SDP, Albanska koalicija "Jednoglasno" mijenja sastav i u skladu sa tim i ime tako što Socijaldemokratska partija Crne Gore i Liberalna partija Crne Gore formiraju Klub poslanika u sljedećem sastavu: Draginja Vuksanović Stanković, predsjednica, Andrija Popović član, zamjenik predsjednice i dr Adnan Striković, član.

Takođe, obavještavam vas da je u skladu sa navedenim članom formiran i Klub albanskih poslanika u sastavu: Genci Nimanbegu, predsjednik kluba i Mehmet Zenka, član.

Prelazimo na rad.

Predlog zakona o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi, kako je na predloženom dnevnom redu.

Obaviješteni smo dopisom Vlade od 5. maja da će umjesto ranije određenih predstavnika Vladu predstavljati Goran Đurović, ministar ekonomskog razvoja i turizma kojeg ovom prilikom pozdravljam i želim dobrodošlicu u naš dom.

Izvjestioci odbora su: Jovanka Laličić Zakonodavnog odbora i Nikola Rakočević Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Ovaram pretres.

Da li ministar ekonomskog razvoja i turizma želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministre.

GORAN ĐUROVIĆ (10.05.22 13:55:24)

Uvažena predsjednice Đurović, uvažene poslanice i poslanici,

Ja bih htio da dam kratko obrazloženje vezano za Zakon o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značajne za život i zdravlje ljudi.

Vlada Crne Gore na sjednici 5. maja ove godine zaključila je da ostaje pri Predlogu zakona o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi, odredila je mene kao predstavnika, čime su se stvorili svi zakonski uslovi da se danas raspravlja o predlogu ovog zakona.

Predlaganjem ovog zakona Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma stvorilo je zakonski osnov za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi u slučajevima postojanja ozbiljnih inflatornih rizika, kao i u slučajevima poremećaja na tržištu. Ovim zakonom je predviđeno da će Vlada Crne Gore podzakonskim aktom utvrditi mjere ograničavanja cijena, kao i listu proizvoda na koje se mjere odnosi, uz obavezu da najmanje jednom u tri mjeseca preispitaju svoju odluku. Koji će se proizvodi naći na listi zavisi od procjene Vlade u datom momentu, ali se svakako podrazumijeva da su u pitanju osnovne životne namirnice. Kada su u pitanju vrste mjera koje Vlada može da propiše u cilju ograničavanja cijena to mogu biti: određivanje maksimalne maloprodajne cijene proizvoda, određivanje fiksne cijene proizvoda, ograničavanje marži, vraćanje cijena na prethodni nivo i sl. U svakom slučaju mjere se određuju srazmjerno cilju i očekivanim efektima.

Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma je razvilo posebnu metodologiju praćenja cijena osnovnih životnih namirnica na mjesečnom nivou koja se bazira na podacima koje dobijamo od Uprave za inspekcijske poslove, tačnije tržišne inspekcije, a koja se prikuplja sa

terena, te na taj način raspoložemo informacijama o cijenama i maržama za 22 osnovna prehrambena proizvoda.

Prilikom donošenja odluke Vlada će voditi računa o nabavnoj cijeni proizvoda, kao i maloprodajnoj marži, kako sami trgovci ne bi bili u gubitku. Inače, ovakva zakonska rješenja postoje u zemljama regiona i mnogim zemljama Evropske unije.

Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (10.05.22 13:57:37)

Zahvaljujem uvaženom ministru.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Da pređemo na uvodna izlaganja ispred klubova.

Prva na redu je uvažena poslanica Dragica Sekulović ispred Kluba Demokratske partije socijalista. Koleginice, izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (10.05.22 13:58:00)

Zahvaljujem, predsjednice.

Uvaženi ministre i gospođo Vujović, poštovane koleginice i kolege,

Ovo je još jedan zakon kojim, čini mi se, zaokružujemo paket antikriznih zakona čije smo usvajanje započeli prošle nedjelje. Podsjetiću, prošle nedjelje u četvrtak usvojili smo dva zakona, jedan koji se odnosi na smanjenje akciza na naftne derivate, drugi koji se odnosi na umanjenje stope PDV-a za određeni broj namirnica. Danas imamo priliku da usvojimo tj. prvo da prodiskutujemo vezano za zakon o graničavanju cijena životnih namirnica.

Podsjetiću zašto je dobro što smo ova dva prethodna zakona usvojili prošle nedjelje. Zato što su oni već u primjeni i zahvaljujući Zakonu o smanjenju akcize već danas imamo donekle umanjenu cijenu naftnih derivata, jer bi u suprotnom ta cijena bila veća za nekih 7 ili 8 centi, Vlada je u ovom trenutku procijenila, kao što je imala pravo zakonom to da uradi, da akcizu umani do 50% i do tri mjeseca. Mislim da je odluka Vlade bila da to uradi u prvoj iteraciji do 40%, do dva mjeseca. Tako da je dobro da mi već danas u prometu imamo naftne derivate po sniženoj akcizi tj. sniženoj cijeni. Istovremeno prošle nedjelje smo usvojili i Zakon o umanjenju stope PDV-a za određeni broj životnih namirnica, on je već na snazi i ja se nadam da tržišni inspektori i ostali nadležni inspektori već rade na terenu kako bi ispratili primjenu i tog zakona.

Zakon o kojem danas govorimo je zakon koji Crna Gora do sad nije imala u svom pravnom sistemu, za razliku od zemalja regiona i to je zakon koji je dosta kratak po svojoj sadržini, koji daje mogućnost Vladi da u određenom momentu ima pravo da djeluje kroz različite mjere na različiti broj proizvoda. On daje tu mogućnost, ali istovremeno je jako važno napomenuti da će njegova primjena biti i te kako otežana i o tome smo imali priliku da govorimo u više navrata na više različitih odbora.

Ono što je jako važno je da Vlada vodi i te kako računa da prilikom donošenja podzakonskih akata koji će ovo definisati obavi sve potrebne konsultacije, ne samo sa udruženjima privrednika nego i sa različitim sindikalnim udruženjima. Činjenica je da zakon sam po sebi ima svoju primarnu namjenu da pomogne građanima, ali on nikako ne smije kroz jednostrano usvajanje različitih podzakonskih akata da dovede privredu u situaciju da određeni broj namirnica tj. određeni broj proizvoda povuče sa svojih rafova u nemogućnosti da ispoštuje zakonsko rješenje. Tako da smo se složili na odborima da u narednom periodu u susret donošenju tih podzakonskih akata za koje je Vlada ovim zakonom ovlašćena, Vlada obavi sve potrebne konsultacije sa različitim privrednim i sindikalnim udruženjima, najbolje i na Socijalnom savjetu kako bi se došlo do rješenja koja donekle mogu biti primjenjiva.

Dobro je da konačno ovaj zakon imamo u pravnom sistemu, daje mogućnost, a u narednom periodu vjerujem da ćemo i mi kao poslanici, a i Vlada, pratiti njegovu primjenu.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (10.05.22 14:02:25)

Zahvaljujem uvaženoj poslanici Sekulić.

Sljedeći ispred Kluba Demokratskog fronta je uvaženi kolega Dejan Đurović.

Prije nego što dam riječ kolegi Đuroviću, samo da vas obavijestim da ustupam predsjedavanje potpredsjednici Bošnjak, zbog protokolarnih obaveza. Hvala.

Izvolite, kolega Đuroviću.

DEJAN ĐUROVIĆ (10.05.22 14:02:50)

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi građani Crne Gore.

Pred nama je Predlog zakona o privremenim mjerama za ograničenje cijena osnovnih životnih namirnica. Kada ovo čujete vjerovatno ćete promisliti da će vrlo brzo cijene osnovnih životnih namirnica se vratiti u normalu. Međutim, ovaj zakon, kao što ću i objasniti, nije primjenjiv i nije u ovom trenutku održiv.

Tačno je da se stavlja zakonski osnov za ograničenje cijena proizvoda od značaja za život i zdravlje ljudi u slučajevima inflatornih rizika, što je svakako dobro rješenje i sa tim bojim se da bi pozitiva ovog zakona mogla da stane. Zakon je nedorečen, nije precizirao situacije u kojim će se primjenjivati, kada se privremene mjere mogu uvoditi, koje su to mjere i ne daje se lista proizvoda na koje bi se te mjere odnosile. Za primjenu ovog zakona uvođenjem mjera je potrebna i analiza koja bi sadržala sve pozitivne i negativne efekte njihove primjene, a tome bi trebalo konsultovati i privredu.

Takođe ću vas podsjetiti da nije održan ni okrugli sto nakon javne rasprave koja je bila o ovom predlogu zakona, nismo čuli šta privrednici misle, osim nekih kraćih izjava u sredstvima informisanja. Ministarstvo ekonomskog razvoja kada je prezentovalo nacrt saopštilo je da će podzakonska akta biti dio ovog zakona. Sad vas ja pitam, gospodine Đuroviću, koji su to podzakonski akti i kada će se oni donijeti. Rad na ovom zakonu ubrzala je opšta globalna kriza koja je uslijedila nakon dešavanja u Ukrajini i problem koji je zadesio čitavu Evropu a čini mi se i čitav svijet, rast cijena sirovina i energenata što je uslovalo rast cijena svih proizvoda. Dolazimo do pitanja, gospodine Đuroviću, da li se ovo moglo preduprijediti da smo imali robne rezerve. Robnih rezervi nemamo od 2003. godine kada se ukinula Direkcija robnih rezervi. To je pitanje koje se mora urgentno riješiti. Velike zemlje sa ekonomskim sistemima imaju robne rezerve, a mi ih nemamo. Svjedoci smo da su dešavanja u poslednje vrijeme pokazala da je nedostatak robnih rezervi katastrofalno uticao na život građana Crne Gore. Da li je ukidanje Direkcije robnih rezervi bilo namjerno da bi se neko obogatio, jer u ovom trenutku niko ne može da kontroliše cijenu osnovnih životnih namirnica? Prethodna vlada Zdravka Krivokapića je zadužila Ministarstvo ekonomskog razvoja da pripremi projektni zadatak, izradu studije opravdanosti i formiranje robnih rezervi, obezbijedi ekspertsku pomoć, izabere konsultante koji će raditi projektni zadatak, uraditi studiju i predložiti model formiranja robnih rezervi.

Pitanje sad za vas: Kako vi vidite rješavanje problema robnih rezervi i šta planirate da uradite po tom pitanju? U postupku eventualnog ponovnog formiranja robnih rezervi na državnom nivou, gospodine Đuroviću, predložena su dva rješenja. Ja vjerujem da ćete vi danas

iznijeti koje od ta dva rješenja je vama prihvatljivije - da su naše robne rezerve u inostranstvu, da ih imamo kod proizvođača, odnosno onih koji nam prodaju robu ili da ih imamo u Crnoj Gori, ili rješenja za sve koje je možda imala prošla vlada, miks jednog i drugog. Ne postoji miks jednog i drugog. Vi morate danas reći koje od ova dva rješenja problema robnih rezervi mislite da je odgovarajuće za Crnu Goru.

Ako mislite da to imamo u inostranstvu morate mi objasniti kako mislite da ih dopremimo do Crne Gore. Zamislite ako je to mnogo daleko, onda je to nemoguća misija, a ako ih imamo u Crnoj Gori, pitanje je gdje ćemo da ih skladištimo. U ona ista skladišta koja smo 2004.godine prodali, ne mi nego koja su se prodala privatnim firmama i sad ta ista skladišta treba da zakupimo po enormnim cijenama. Kakve su bile te privatizacije, gospodine Đuroviću, mogli ste da vidite juče onim privođenjem u Viši sud, a jedan od razloga su bile privatizacije u Crnoj Gori. Sad nemamo robnih rezervi, nemamo skladišta, jedino to možemo kod privatnih firmi. Je li Crna Gora kao država spala da u zakup ima privatne firme? Pošto ste vi kao ja iz Bara, vi znate da su jedna od najvećih skladišta robnih rezervi bila u Baru i da ih je bilo, čini mi se, prema Plužinama, to se zove Goransko.

Još jedna stvar. Nemamo robnih rezervi, nismo imali ni rezerve nafte, a mi smo kandidati za ulazak u Evropsku uniju. Bez toga čini mi se da nećemo moći. Nemamo ni strateških rezervi nafte. Šta mislite i po tom pitanju? Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVALA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 14:10:52)

Zahvaljujem se kolegi Đuroviću.

Sada dajem riječ u ime Kluba SNP kolegi Draganu Ivanoviću, a da se pripremi kolega Branko Radulović u ime Kluba Pokret za promjene.

DRAGAN IVANOVIĆ (10.05.22 14:11:09)

Cijenjene poslanice i cijenjeni poslanici, želim da pozdravim i našeg gosta ministra Đurovića sa svojom saradnicom gospođom Vujović i da kažem par riječi u ime Socijalističke narodne partije. Mi pozdravljamo što je na dnevnom redu ove današnje skupštine donošenje jednog ovakvog zakona i što je zapravo bilo potrebno. Čini mi se da smo izgubili dragocjeno vrijeme kada je trebalo reagovati u interesu građana koje takođe pozdravljam i činimo sve u ovom trenutku da ograničenje ovih

cijena zaista doprinese da građani mogu po normalnim, jeftinijim cijenama dolaziti do namirnica od posebnog značaja za život. Čekao se zadnji trenutak i mi izglasavanjem ovog zakona dajemo tu pravnu pomoć da bi se moglo primijeniti sve ono što je potrebno za realizaciju ovog ograničenja.

Kako sve to sprovesti? Čini mi se da Ministarstvu i inspeksijskim službama i svim građanima Crne Gore ostaje osnovno pitanje - kako mi u Crnoj Gori možemo ograničiti te cijene, jer veliki dio proizvoda dolazi iz inostranstva? Da li je u ovom trenutku zaista moguće doći do te željene cijene ili cijene koja bi zaista odgovarala građaninu? Vidjelo se kako je to bilo zadnjih nekoliko mjeseci, pa se kaže da je jedan od uzroka rat u Ukrajini, a ja mislim da i mnogi drugi razlozi postoje, a ponajviše ovo što se te cijene ne mogu kontrolisati jer uvozimo veliki broj svih tih namirnica, roba koje su potrebne za život naših građana.

Ove mjere koje smo već sproveli i kada su u pitanju akcize i PDV daju određene rezultate, jer evo već danas cijena naftnih derivata je manja. Ja sam mislio da će biti još manja, ali računajući da je danas utorak i da je danas trebalo da se desi da cijene budu povećane, ako se uzme da je to zaustavljeno onda možemo da kažemo da smo ipak uspjeli da u nekoj mjeri i kontrolišemo. Koliko će da traju ove mjere? Sve zavisi od uslova koje će da reguliše tržište i to je ono što će Vlada morati da prati i da na vrijeme reaguje. Koliko joj to daje mogućnosti da se u ovom periodu usredsredi na sve to, to je sad posebno pitanje. Čini mi se da je to, gospodine ministre, i te kako obaveza vas i Vlade, da se reaguje u pravo vrijeme radi interesa građana i građani to očekuju. Što se tiče akciza na gorivo i cijena goriva, opet uvozimo i teško možemo kontrolisati tu osnovnu cijenu koja se može u međuvremenu promijeniti.

Ponovo dolazimo do pitanja kako mi u Crnoj Gori da obezbijedimo robe i da ih imamo za taj trenutak kada je treba plasirati građanima po tim cijenama koje su dostupne i koje su normalne. Diskutovao sam još 4. decembra 2020. godine u ovoj skupštini kada je ona 42. Vlada imenovana da sam u ekspezu predsjednika Vlade vidio da se nigdje ne pominju robne rezerve. Čini mi se da se to pitanje tek sada u potpunosti pokazalo kao posve aktivno i objektivno i nešto što zaista ova vlada mora da sagleda u potpunosti i da vidi kako da ga rešava. Vidim da ima predloga, gospodin Đurović je govorio o tome. Govorio sam o tome kada je ova vlada konstituisana i rekao da bi u Crnoj Gori moglo da to zaživi u saradnji sa velikim trgovačkim lancima. To raspoloženje čini mi se da postoji. Kako ga uraditi, čini mi se da to trebaju stručne službe ministarstva i predstavnici ovih trgovinskih lanaca, ali bi bilo dobro zbog građana Crne Gore da te određene robe koje su od posebnog značaja,

neki neveliki broj tih roba bude u skladištima velikih trgovačkih lanaca i da oni budu dostupni građanima u određenim trenucima vodeći računa da ne ističu rokovi za upotrebu tih namirnica. Sve to ostavlja prostora i čini mi se traži veliku aktivnost Vlade tj. Ministarstva i gospodina Đurovića.

U svakom slučaju, poštovani građani, čini mi se da smo malo zakasnili, ali kako kažu "nikad nije kasno". Mi danas u zadnji momenat reagujemo da bi se zaista cijene na tržištu u Crnoj Gori ograničile. Samo još da kažem, da bi se sve ovo kontrolisalo Vlada će imati velike obaveze, a na kraju krajeva kažu da ovakve mjere koje se sprovode pokazuju i moć Vlade ili kako neko reče snagu države da kontroliše, jer će se pojavljivati i sivo tržište i mnoge robe na tom sivom tržištu, a mi smo inače poznati po tome da sve zakone uspijemo da izigramo i da nađemo neke pukotine i da sve to realizujemo.

Prema tome, gospodine ministre, očekujemo da ova vlada bude u tom dijelu posve efikasna. Toliko, hvala.

PREDSJEDAVALA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 14:17:47)

Zahvaljujem, kolega Ivanoviću.

Sada riječ dajem u ime Kluba Demokratski front, Pokret za promjene kolegi Branku Raduloviću, a da se pripremi kolegistica Božena Jelušić u ime Kluba Crno na bijelo.

Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (10.05.22 14:18:03)

Hvala.

Građani Crne Gore, ministre Đuroviću,

Mi smo u strašnim problemima, kako ovo riješiti. Ako me budete slušali, lakše ćete. Ovo što govorim je istina. Počecu od tog konteksta tražnje i ponude i tog slobodnog tržišta i tih intervencija. Da nije bilo deindustrijalizacije i da je ova moja krivična prijava poslednja, slušajte ovo građani, od 13.10. 2014. godine protiv 32 lica, 28 je Veselin Perišić, stečajni upravnik, 29 je Dragan Rakočević, predsjednik Privredne komore i stečajni sudija, 30 je Blažo Jovanić, predsjednik Privrednog suda i dio stečajne mafije, crno na bijelo, danas bi imali Kombinat aluminijuma, imali bi bolju tražnju. Znate i sami, ministre, bili smo zajedno pod istim krovom i vrlo slično mislimo, bez industrije nema ništa. Da sam uvijek bio u pravu, ali post festum je i ona moja samodovoljnost '90-ih godina sa prof.

Kalezić. Da me je prethodna vlada poslušala, ovo što uvaženi poslanik Đurović govori, u ovim mojim rezolucijama o novoj ekonomskoj politici i samodovoljnosti u hrani, ekološka proizvodnja, slušajte ljudi, tačka 9 osnivanje direkcije za robne rezerve. Tačno za tri mjeseca i kako i na koji način i sve ostalo.

Ministre mi možemo da djelujemo na tržištu na cijene. Iako mi nismo komunistička ekonomija, možemo da ograničimo tu maržu, velikoprodaju, maloprodaju, na određeni način da to kontrolišemo sa državnim inspekcijom kao što su, čini mi se, uradili Makedonci sa poslednjom svojom akcijom na tržište. Možemo da to uradimo kao kad je bila pandemija što su uradili Hrvati sa 28 roba među kojima su i lijekovi koji su 300% poskupili, čini mi se. Možemo da uradimo ovako i onako, ali ministre, da su prihvaćeni moji amandmani na ovaj budžet, umjesto 45 miliona imali bi agrarni budžet od 65 miliona pa bi ga peli do 100 miliona koje nam je neophodno. Što sad treba uraditi? Ovo je dosta nedefinisan zakon i zato sam i danas rekao da očekujem amandmane malo da ga više definišemo, ali nema, ljudi, bez aktivne politike. Što znači to? Nije važno, hiljadu puta kažem, koliko se zadužiš nego kako se zadužiš i zašto se zadužiš. Ministre, ne važi više dogovor iz Mastrihta, niko više 65% realnog duga u odnosu na bruto društveni proizvod ne poštuje, 200% ide gore. Zato moramo, rekao je kolega Mugoša, gledao sam ga sa one druge strane ekrana prije dva dana, da vidimo dokle je stvarno taj socijalni karton. Ono prošli put sam dobro rekao, bijemo ka iz sačmare pa onda ovako to radimo, a nemamo ciljano da jednostavno vidimo ukoliko dajemo maržu, spuštamo, kolika je realna ta marža. Pa ljudi, tržište određuje tu maržu, ali mi smo sad kao onaj Maksim iz divizije koji određuje tebi je marža u velikoprodaji tolika, tebi su troškovi toliki, krastavci i paradajz propadaju za dva dana, ulje ovoliko vijek trajanja i ovako i onako. Sa robnim rezervama možemo da djelujemo, ali gledajte ljudi što je suština. Rekao sam da će sankcije biti 50 godina, 50 godina će biti i ovaj imperijalistički način, tri plus tri. Ja čitam dosta pametne ljude, oni predviđaju na zapadnom Pacifiku novo otvaranje žarišta, daleko bilo da to bude. Ono što je suština kroz 100 godina, što sam vam rekao, najveća pamet iz te oblasti kaže da će more da se popne za tri, četiri godine. Gledate li vi ono BBC search, jeste li videli savana koliko se smanjuje, jeste li videli Sahara dokle ide? Oni sade, sade, sade, ali ne mogu da zaustave klimatske promjene što znači hrana će biti sve skuplja. Ovo što je neko rekao pametno je rekao, ne znam ko je rekao, uvezena inflacija. Što znači spuštiti maržu? Što znači spuštiti gorivo? Ako ti spustiš ovako, cijena ide ovako, a uvezena inflacija te drma do kraja. Ti imaš manje kupovnu moć.

Znači, ministre glavu u šake, i vi i gospodin Damjanović i svi ostali, mi ćemo pomagati sa ove strane kako da odredimo i što da napravimo za taj rebalans budžeta. Pročitajte ovo što sam napisao. Kako da intervenišemo, kako mi ponudu da povećamo, a kupovnu moć kroz ovu reindustrijalizaciju kroz poljoprivredu kroz sve i to da djelujete na dva načina. Htio sam da objedinim moje imanje i nije htio taj iz opštine taj neki direktor politički me gledao, ali ja sam bio hiljadu i prvi koji je intervenisao - od objedinjavanja parcela, od navodnjavanja, od subvencija, ministre. Pitam sada, za susjede sam nenormalan, nenormalno volim, bio sam uvijek Jugosloven, kako ćemo ako Srbija ili Makedonija posebno ima samodovoljnost u hrani 110%, moji Makedonci, kako ćemo mi bez subvencija. Za mene je Makedonija jedna Makedonija. Kako ćemo mi biti konkurentni, da li ćemo onda potpuno pasti?

Ministre, moramo da se zadužimo, prvi ću govoriti i zato su moji amandmani dvije milijarde da se zadužimo, ali za zrele projekte, ali da ne pričam sada tu priču, i napraviti cijelu konstrukciju kako agrar kroz pravni okvir, onaj koji je obrađuje zemlju neka plaća veći, da oživimo selo, da objedinimo gazdinstva, da imamo berzu poljoprivrednih proizvoda, da otkupljujemo to, da imamo robne rezerve, da imamo neki naš brend. Rekao sam, samodovoljnost u ekološkoj hrani. Na taj način, ministre, uz reindustrijalizaciju, uz održivi turizam, uz energetske investicije, uz "Maršalov plan". Ono što stalno pričam, zaduži se ti ovoliko, ali ako ti ovoliko raste GDP tada ti je ova razlika ovoliko. Međutim, ako se ti zadužiš ovako, a GDP ti je ovako, ti si negativan. Razumijete li me što kažem? Ministre, prvo pročitajte ovo, znam da pripadamo istoj školi, a onda za rebalans budžeta pomozimo sirotinji, pomozimo penzionerima, pomozimo nezaposlenima. Vidite kolike su naše plate, osnujmo finansijske institucije, krenimo u prave reforme poljoprivrede, krenimo u nove investicije, smanjimo administraciju, stvorimo onima koji će morati da idu iz administracije mogućnost radnih mjesta. Stvorimo aktivnu politiku. Stalno kažem, gospođa Popa, tražimo naše pare. Sramota je, ministre. Prethodna Vlada, imali smo ne znam koliko miliona za projekte i zaobilaznice oko Budve, na koti 100. Shvatite da smo vratili pare kao što su Hrvati vratili oko zemljotresa u Zagrebu jer su se tukli Milanović i premijer. Ministre, morate da shvatite da ako te nosi Morača, ne valja, moraš da upravljaš procesima iako će biti sve teži i sve izazovniji. Stalno sam pričao, samodovoljnost u energiji, samodovoljnost u hrani su dva uslova da bismo fizički opstali.

Zahvaljujem.

Sada dajem riječ kolegini Boženi Jelušić, u ime Kluba Crno na bijelo, a da se pripremi kolega Damir Šehović, u ime Kluba Socijaldemokrate. Izvolite, kolegice Jelušić.

BOŽENA JELUŠIĆ (10.05.22 14:29:08)

Poslanice i poslanici, građanke i građani,

Maj je mjesec i mi danas govorimo o usvajanju zakona koji imaju sve zemlje u regionu i mnoge zemlje u Evropi. Očigledno smo se sav ovaj period, to je maltene pola ove godine i Zakona o budžetu, bavili stvarima koje se ne tiču standarda građana ove države. Zbog toga sve češće oni govore o otvorenim listama i sve češće nam šalju poruku da ovakve kakve su političke elite zapravo ne razmišljaju o njima nego samo o sebi.

Zato je dobro što danas govorimo o ovome zakonu, iako ne treba gajiti pretjerana očekivanja zbog toga što ovaj zakon, po mom mišljenju, u prvom redu predstavlja ono što je ovdje rečeno, stvaranje pravnog osnova da u određenom kriznom trenutku država može da reaguje i da zaštiti građane stvaranjem pravnog osnova. Bez preciznih mjera, preciznog oročavanja, preciznog spiska namirnica ili proizvoda, ništa od ovoga neće biti izvodljivo. Zbog toga ne samo što je važno donošenje ovog zakona nego je još važniji postzakonodavni nadzor i ne samo u roku od tri mjeseca nego na dnevnom nivou praćenje implementacije i da li mi uopšte ovim zakonom uspijevamo da uradimo išta više od jedne obične populističke mjere.

Podsjetiću vas na jedno djelo koje ste svi sigurno čitali kada ste imali lektiru u srednjoj školi, Čiča Gorio, Balzakov roman, govori o čovjeku koji se enormno obogatio jer je u vrijeme Francuske buržoaske revolucije kada su ograničene cijene brašna i brašno se nije smjelo prodavati po većoj cijeni od one koja je bila propisana, prestao da prodaje brašno, a počeo da prodaje rezance. Naravno, njegovo bogatstvo je bilo enormno, mirazi njegovih kćeri su se mjerili današnjim milijardama.

Svaka ograničavanja, svake intervencije u slobodno tržište uvijek su prostor kada se otvara novi prostor za sivo tržište. Upravo zbog toga je važan postzakonodavni nadzor i važno je dnevno praćenje implementacije ovih mjera o kojima danas govorimo. Dakle, mi u maju mjesecu pokušavamo da kako tako odgovorimo na jednu globalnu krizu hrane koja je pojačana agresijom na Ukrajinu. Nesumnjivo je da Vlada

mora da ima ovaj zakon kako bi u kriznom trenutku mogla da zaštititi građane od ozbiljnijih udara.

Međutim, Crna Gora je zemlja, maločas smo čuli u izlaganjima, koja je izgubila svoje robne rezerve, kojoj je uvozni lobi zbrisao proizvodnju hrane, a koja sama po sebi ovakva kakva jeste ima mogućnost da izbjegne obje velike svjetske krize, krizu hrane i krizu vode. Istovremeno, formirali su se monopoli. Vrlo je veliko pitanje da li će i kako ovakav zakon, ukoliko ga pažljivo ne pratimo, moći da utiče na mala i srednja preduzeća. Je li moguće da utičemo na gubljenje radnih mjesta, na gašenje malih i srednjih preduzeća, da ovim intervencionizmom u stvari sasiječemo granu na kojoj, dobrim dijelom, privreda Crne Gore počiva? Sve su ovo razlozi za bojazan, za skrupulozan odnos i za jedan holistički pristup kao što se pristupa cijelom tijelu. Zbog toga je važno da se vratimo na pitanja koja su, takođe, maločas pomenuta. Prvo je pitanje socijalnog kartona. Mi moramo znati da pored pozitivnih efekata koje je Evropa sad imala na dio zaposlenih radnika, imamo nezaposlene ljude koji nemaju apsolutno nikakav benefit od Evrope sad. Imamo armiju penzionera koja, takođe, nema benefite od svega toga. U prošloj Vladi usvojili smo nekoliko socijalnih zakona i dičili smo se time. Znaete što smo uradili. Ono što se maločas čulo, pucali smo sačmarom. Mi smo dali dječiji dodatak svima i onom djetetu kome ne treba i onome kome je potrebno pet takvih dodataka da ne bude u krizi od gladi. Istovremeno smo dali udžbenike svima, iako možda nekima nije potrebno.

Mene zanima šta u jednom digitalnom vremenu, u vremenu kada sva ministarstva prave svoje baze podataka, šta to sprečava ovu državu da uveže te podatke. Znam, kada sam 2013. godine završila kao glavna autorka Izvještaj o ljudskim resursima Crne Gore, da je tada već dosta posla na socijalnom kartonu bilo urađeno. Dakle, objavljen je izvještaj 2013. a danas je 2022. godina. Šta nas je spriječilo da za deset godina ne uvežemo podatke o potrebama crnogorskih građanki i građana, koja je to slaba karika, a trećina je djece u ovoj zemlji u riziku od gladi i sada mi govorimo o jednom zakonu koji taj problem neće moći da baš kako treba riješi. Pazite, to što ove zemlje koje smo pomenuli, zemlje regiona i zemlje svijeta, imaju ovakve zakone ili slične kao reakciju na teške krizne udare je jedan jednostavan dokaz da je neoliberalni kapitalizam, čija su tri principa ekstrakcija, ekspolitacija i ekspanzija, doživio poraz. Doživio je poraz u rastu gladnih, siromašnih u stanju elemetarne potrebe i sramota je za ovu državu koja ima 620.000 stanovnika da joj ijedan građanin i građanka bude gladan. Zbog toga uz nužno znanje i uvažavanje činjenice da se ovaj zakon u mnogim svojim segmentima može doimati kao populizam, da je vrlo teško u slobodnom formiranju cijena u tržišnoj

ekonomiji navigavati tako da izbjegnute zamke sivog tržišta i anomalija koje će se pojaviti, ja smatram da je ipak potrebno da se on usvoji kao neophodan pravni osnov, ali da je njega neophodno nadograđivati, pratiti i pokušavati da ono što smo propustili, od proizvodnje hrane, ažuriranja socijalnog kartona i pomoći onima kojima je pomoć potrebna, neprekidno radimo. Pomenula sam, ministar nije za sve odgovoran.

Crna Gora je u nevjerovatnoj potrazi za radnom snagom, primorje vapi, jedna od uskršnjih čestitki je bila da nađu kuvara i pomoćnog radnika, u jednom samo hotelskom preduzeću bilo je potreba za 32 osobe koje bi radile kao sobar i sobarica. Zamislite koliko je naših nezaposlenih radnika u Crnoj Gori kojima je moguće obezbijediti prevoz, smještaj za djecu u vrtićima, neko primanje tokom zime da rezervišete tu radnu snagu za ljeto. Moguće je raditi ukoliko vam je stvarno stalo da država funkcioniše kao organizam, a ukoliko svi vučemo da se dodvorimo političarima, populističkim zakonima, dali smo ovo, dali smo ono kao da dajemo iz svojega džepa, ukoliko zaista riješimo problem, e onda možemo i da se pohvalimo. Dakle, ja svu sreću želim ministru, jer mi je potpuno jasno da je i njemu jasno kao čovjeku koji se bavi privredom, a ja to vrlo dobro razumijem jer će posebno biti mala i srednja preduzeća ugrožena, a ja sam neko ko je 10 godina imao takvo jedno malo preduzeće i znam što znače intervencionizmi za takva preduzeća. Želim mu svu sreću i pomoć koju ovaj dom može da mu pruži u zakonskom smislu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 14:38:01)

Zahvaljujem kolegini Jelusić, pridružujem se ovim željama.

Dajem sada riječ kolegi Damiru Šehoviću, a da se pripremi ispred Kluba Bošnjačke stranke Amer Smailović.

Izvolite, kolega Šehoviću.

DAMIR ŠEHOVIĆ (10.05.22 14:38:18)

Zahvaljujem, potpredsjednice Bošnjak.

Poštovani ministre, uvažene kolege,

Prethodne dvije godine uprkos silnim obećanjima nove vlasti koja je za sebe cijenila da je i ekspertska i oslobodilačka, zbog neadekvatne ekonomske politike koja je u tom periodu vođena životni standard najšire kategorije stanovništva u Crnoj Gori je drastično opao. Nezaposlenost je

na najvišem nivou od obnove nezavisnosti, stopa je preko 20%, broj blokiranih preduzeća enormno raste, danas je za preko 500 veći nego što je bio, a iznos blokiranog duga je povećan po tom osnovu za samo 150 miliona eura. Investitori su izgubili povjerenje u naš privredni sistem, dobar dio njih je rastjeran, inflacija je gotovo pojela benefite opravdane odluke o povećanju zarada, cijene osnovnih životnih namirnica su za svega godinu i kusur dana otišle u nebo, cijena njihova je porasla čak do 75%, dok su cijene goriva u Crnoj Gori porasle najviše u Evropi.

Dvije godine, uvažene kolege, prstom se nije mrdnulo da se uradi ono što su sve druge države uradile, dvije godine čekamo na zakon koji bi omogućio da se obore akcize na gorivo, dvije godine čekamo na propis koji bi trebalo da obori stopu PDV-a na osnovne životne namirnice i tek danas nakon dvije godine čekanja razgovaramo o propisu koji daje mogućnost izvršnoj vlasti da interveniše u smislu ograničenja cijena za one proizvode koji su od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi. I da stvar bude još gora, onda kada smo konačno dočekali da stvorimo pretpostavke za smanjenje akcize za 50%, pazite šta Vlada radi - Vlada danas obavještava crnogorsku javnost da je tu akcizu smanjila, ali ne za 50%, nego za 40% i time, kaže, izašla u susret našim građanima. Ja moram da iskoristim priliku da je pitam ko joj je smetao da obori tu akcizu za svih 50%. Zbog toga smo mi iz Socijaldemokrata djelovali na taj zakon i dali tu mogućnost. Ako dvije godine čekamo da se akcize spuste, zašto odmah nije iskoristila taj zakon u punom kapacitetu i zašto odmah, uvaženi ministre, nije smanjena akciza za čitavih 50% na gorivo, jer bi time cijena goriva bila za nekih pet do šest centi niža? To nije zanemarljivo, imajući u vidu cijene goriva, ni za građane, a još manje zanemarivo kad je riječ o privredi. Onda kada smo dočekali da smanjimo stopu PDV-a na osnovne životne namirnice i kada smo slavodobitno svi ovdje glasali za to konsensualno, saznali smo da Vlada nema mehanizama da stvori pretpostavke i da ne može da garantuje da će to obaranje stope PDV-a za te životne namirnice da znači nužno i obaranje cijena. Evo nam preko novina šalju poruke da tržišna inspekcija za to nije nadležna, da je to nadležnost Poreske uprave, ovi će vjerovatno prebacivati odgovornost na njih, a vi ste dužni kao predstavnici Vlade da nam date odgovor i na to pitanje. U konačnom, tek danas razgovaramo o propisu koji bi trebalo da spriječi deformitete u formiranju cijena. Tek danas razgovaramo o propisu koji bi trebalo da spriječi odnosno onemogućí monopolističko određivanje cijena, tek danas treba da stvorimo pretpostavke da se sa građanima solidarišu oni privredni subjekti koji su preko leđa tih građana čak i u kriznim uslovima gomilali svoj profit. Crna Gora je danas na žalost, uvažene kolege, jedina država

u regionu, a što je najgore jedina država u Evropi koja nema ovakvo zakonsko rješenje. To je najbolji pokazatelj da nemamo pravo da likujemo što tek nakon dvije godine dolazimo u situaciju da na ovu temu razgovaramo, a još manje imaju pravo da likuju oni koji su činili prethodnu vladu, a imaju dominantan uticaj i na ovu novu manjinsku vladu.

Sada kada se taj zakonski tekst konačno našao u skupštinskoj proceduri, danas kada o toj temi prvi put razgovaramo u plenumu, moram da kažem da on sobom nosi i čitav niz dilema. Prva je ta što je obeshrabrujuće, ponoviću ono što sam rekao na odboru, dakle obeshrabrujuće je što ovaj zakon brani ministar koji je do prije samo neki dan za identičan tekst zakona kazao da je neadekvatan, neprimjenljiv i kontraproduktivan. Vi ste, uvaženi ministre, prije izbora na ovu dužnost građane Crne Gore upozoravali da ovaj isti tekst, potpuno isti tekst, nemoguć za primijeniti i ne samo da ga je nemoguće primijeniti nego da je kontaproduktivan i da je štetan. Pokušali ste da nam date obrazloženje na odboru, vjerujte meni to nije djelovalo ubjedljivo, probajte da danas na plenumu objasnite kako ćete da primjenjujete zakon u koji i vi sami ne vjerujete.

Drugo, zakon je toliko generalan da ukoliko se na njega amandmansi ne djeluje ostaće mrtvo slovo na papiru. Zakon se predložio čisto da bi se kazalo da imamo zakon i zato smo najavili na sjednici Odbora, evo danas to ponavljam, zato ćemo biti slobodni da predložimo amandman kojim ćemo definisati makar kategorije proizvoda na koje se ovaj zakon odnosi, da znamo o čemu pričamo, da Vlada sa prstom na čelu ne odlučuje kako će da primijeni zakon, nego da jasno znamo da će ovaj zakon da se odnosi na prehrambene proizvode, da će ovaj zakon da se odnosi na dječiju hranu, da će ovaj zakon da se odnosi na sredstva za ličnu higijenu, da će ovaj zakon da se odnosi, dakle, na te grupe proizvoda koji su od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi.

Još jednu stvar je važno da dodatno preciziramo, kolega Raduloviću. Važno je da definišemo mjere koje iz ovog zakona možemo da crpimo, a te mjere su određivanje najviše cijene, ta mjera je snižavanje cijene i ta mjera je regulisanje marže. Bez tih intervencija, ja se plašim da zalud danas pričamo na ovu temu i zato vjerujem da ćemo naći način da ovaj amandman prihvatimo i da ćemo stvoriti pretpostavke za primjenu.

Treća stvar koja je jako problematična, poštovani ministre, ja nijesam primijetio da ste uz ovaj zakon predložili i paket mjera, odnosno subvencije za one privredne subjekte koje će ovaj zakon da pogodi.

Poštovani građani Crne Gore, suština ovog zakona je da stvorimo pravne pretpostavke da se spuste cijene onih proizvoda koji znače puno za život i zdravlje ljudi, da se spuste cijene osnovnih životnih namirnica i

da se spuste cijene koje mogu da utiču na zdravlje ljudi. To spuštanje cijena treba nekog privrednog subjekta da pogodi. Nama je cilj ovog zakona da stanemo u zaštitu građana, ali nikom ovdje ne treba da padne na pamet da time gasimo pojedine privredne subjekte, pogotovo one iz reda malog i srednjeg biznisa. Zato je logično bilo očekivati da se uz ovaj zakon predlože i subvencije koje bi spriječile da mali i srednji biznis koji ćemo na ovaj način da tretiramo dođe u situaciju da posluje sa gubitkom, a moraju da se solidarišu i tu nema nikakve dileme. Zato vas, ministre, pozivam da nam kažete jeste li planirali nešto u tom pravcu da radite. Kako ćete da zaštitite privredne subjekte od primjene ovog zakona ukoliko zaista mislite da ga primjenjujete, a mi ćemo se potruditi da se primijeni? Svaki dan ćemo da pitamo šta je sa primjenom ovog zakona, jer smo ga predugo čekali. U konačnom mi dvije godine čekamo ovaj propis, na sva zvona smo ga tražili, posebno mi iz SD-a koji na tome insistiramo već evo ja mislim dvije i po godine. Znači u koju smo situaciju dovedeni, toliko smo čekali propis. Danas kada ga usvojimo, to je kolega Radulović rekao, to ne znači da će taj propis moći da se primijeni, mi sad ponovo dodatno vrijeme treba da izgubimo da bismo izradili podzakonska akta. Šta je sa podzakonskim aktima, uvažena gospođo? Vi ste bili dio tog ministarstva i prije dolaska gospodina Đurovića. Jesu li spremni ti podzakonski akti? Možete li vi danas da nam kažete kad će ovaj zakon početi da se primjenjuje, možete li danas da nam kažete kad građani Crne Gore mogu da očekuju da će cijene proizvoda koji spadaju u red osnovnih životnih namirnica i proizvoda koji su od posebnog interesa za zdravlje ljudi da budu niže? Bilo bi logično da to možete da nam saopštite s obzirom da dvije godine molimo i kumimo vas i vaše kolege sa kojima ste radili u tom ministarstvu da izađete sa ovim propisom.

U konačnom ja mislim da ovakve stvari treba na mnogo ozbiljniji način da radimo, mislim da ovakve stvari treba mnogo konkretnije da budu, mislim da nemate pravo na uhodavanje, nemate vremena da se uhodavate, morate u kratkom roku da izbacujete rezultate, jer su to očekivanja vaše vlade. Ja u kapacitete te vlade ne vjerujem, mislim da ova vlada nema političkih kapaciteta da u kratkom roku riješi brojna pitanja, brojne dileme, da riješi probleme koje vam je ostavila prethodna vlada. Pojedini politički subjekti koji su odgovorni za te probleme iz prethodne vlade nažalost ogromnu većinu čine u ovoj vladi i to je njena konstrukciona greška i zbog toga sumnjam u te kapacitete i zbog toga nismo bili skloni da podržimo jedan novi eksperiment u koji ne vjerujemo, jer ja vjerujem da će nam se ovaj eksperiment vratiti poput bumeranga. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 14:50:03)

Zahvaljujem kolegi Šehoviću.

Sada dajem riječ u ime Bošnjačke stranke kolegi Ameru Smailoviću, a da se pripremi kolega Andrija Popović u ime Kluba SDP Liberalna partija.

Izvolite, kolega.

AMER SMAILOVIĆ (10.05.22 14:50:20)

Hvala, uvažena potpredsjednice.

Uvaženi ministre sa saradnicom, poštovane kolegice i kolege poslanici, uvažene građanke i građani,

Na samom početku želim da kažem da će Bošnjačka stranka podržati Predlog zakona kojim će se, nadam se, omogućiti da država privremeno ograniči cijene proizvoda koji su od posebnog značaja za život i zdravlje građana. Smatramo da je cilj ovog zakona upravo da bude jedna antikrizna mjera i da će u krajnjem građani osjetiti benefite jednog takvog zakona. Ipak mnogo kasnimo kad je u pitanju donošenje ovog zakona u odnosu na sve ostale države regiona, ali ipak smatram da je ovo pravi trenutak da omogućimo da država pravovremeno reaguje na poremećaje cijena na tržištu ovih proizvoda.

Podsjetiću da smo ovih dana kao Skupština donijeli niz zakona koji se direktno tiču građana i koji će najviše uticati ipak na one najugroženije slojeve društva koje najviše pogađa ova nestabilnost kada je u pitanju rast cijena goriva, ali i svih ostalih proizvoda, posebno životnih namirnica. S druge strane treba voditi računa da ovakvi zakoni ne utiču negativno na privredu i očekujem da vi, uvaženi ministre, ipak nađete balans u svemu tome i nađete balans između potreba privrede s jedne strane i zaštite standarda građana sa druge strane. Naravno to je, razumijemo, teško i veoma izazovno za svaku vladu i za svako ministarstvo. Međutim, svjesni smo činjenice da smo uvozno zavisna zemlja, da nemamo, kao što smo čuli, robne rezerve, a da cijena uvoznih proizvoda znamo kako se formira i koliko mi možemo da utičemo na sve to. Takođe i rat u Ukrajini je dodatno pogoršao kompletnu situaciju, ne znamo koliko će još trajati i kakve će biti trajne posljedice tog rata, ali neminovno je da utiče na globalnu krizu, a i na polje naše ekonomije. Stoga očekujem da jedan od glavnih zadataka vašeg ministarstva upravo bude rad u cilju smanjivanja uvozne zavisnosti naše zemlje.

U tom cilju je neophodno takođe da predlažete održiva rješenja koja ćete nama poslanicima predočiti, uz jasne analize uticaja na cjelokupnu ekonomiju, i da zajedno donosimo ispravne odluke koje će biti od koristi za sve građane. Dakle, ponavljam, podržaćemo kao stranka ovaj zakon i vjerujemo da će njegova implementacija i pored brojnih teškoća koje smo čuli i otežavajućih okolnosti u krajnjem biti uspješna. Ti nedostaci se uglavnom odnose na to da nemamo definisanu listu proizvoda na koje se ovaj zakon odnosi, takođe nemamo ni definisane mjere koje treba odmah sprovesti, ali ipak vjerujem da će uz jedan kvalitetan rad ovaj zakon biti uspješno sproveden i da će i trgovci pokazati jedan vid socijalne empatije i pridržavati se donešenih mjera. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 14:53:54)

Zahvaljujem se kolegi Smailoviću.

Pošto se najavljuju amandmani samo da napomenem kolege da danas do kraja radnog dana imaju pravo da podnesu amandman.

Sada dajem riječ kolegi Andriji Popoviću u ime Kluba Socijaldemokratska partija, Liberalna partija i da se pripremi kolega Genci Nimanbegu u ime Kluba albanskih poslanika i time ćemo završiti uvodna izlaganja.

Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (10.05.22 14:54:29)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, naše dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Što se tiče samog zakona o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi, na samom početku da kažem da će Poslanički klub Socijaldemokratske partije i Liberalne partije ga podržati. Veoma je značajan za standard crnogorskih građana i građanki. Na žalost, mnogo kasnimo. Ovaj zakon je u proceduri već 45 dana, ne smije se više praktično ni minut čekati i vjerujem da će on već danas biti usvojen.

Zbog poznatih dešavanja i blokada rada Skupštine od tri mjeseca kasnimo puno u odnosu na sve ostale zemlje regiona i druge države. Donošenje ovog zakona, u svijetlu činjenice da su cijene ovih proizvoda na globalnom nivou zbog agresije na Ukrajinu, zbog tog strašnog

evropskog rata, pošle ka nebu, a direktno utiču na život naših građana i građanki, u obavezi smo odmah da reagujemo. Mi smo za čitav ovaj period od 45 dana koliko je zakon u proceduri već uzeli mnogo novca iz džepova našeg stanovništva.

Još jedna stvar koja je na neki način vezana za ovaj zakon, to je usvajanje Zakona o akcizama koji smo usvojili prije nekoliko dana i koji je već donio neke benefite našim građanima i građankama. Cijene naftnih derivata su smanjene za nekih 10%. Očekivali smo da je to moglo biti i više, ali ipak to nije, koliko pamtim, najveće smanjenje cijena goriva, jednokratno smanjenje cijena goriva u historiji Crne Gore, tako da može se reći da su počeli da duvaju neki novi povoljniji vjetrovi.

Što se tiče samog zakona, ono što je ovdje propust, a vjerujem da će se usvojenim amandmanima ali i podzakonskim aktima hitno riješiti, to je da ovdje nijesu pobrojani osnovni proizvodi na koje se ovaj zakon odnosi. Vjerujem da se može reagovati i da će to biti popravljeno. S druge strane, ne smije se narušiti tržišna ekonomija, to je jedno od osnovnih zalaganja Liberalne partije. Veoma se mora oprezno postupati u odnosu na ovaj zakon i vjerujem da će Vlada imati pravu mjeru.

Vi ste na početku mandata. Viđećemo koliko će trajati. Vi morate da promijenite uvozno - izvoznu sliku Crne Gore. Nama je neophodan zeleni plan poput onog evropskog zelenog plana kojeg je Evropska unija usvojila prije dvije godine ili onoga što je SFRJ imala prije čak 40 godina. Samo da kažem da Crna Gora mora da smanji tu uvoznu zavisnost koja je, slobodno se može reći, tragična. Na primjer, iz Srbije dolazi oko trećina hrane i dvije trećine uvezenog brašna. Skoro šest puta Crna Gora više uvozi nego što izvozi robe. Izvoz robe je imao vrijednost u prošloj godini 437 miliona eura, a uvoz preko dvije i po milijarde eura. Uteče ministar. Ministar Đurović liči na one ministre iz prethodne Vlade, ovako su oni imali običaj, ali vjerujem da se to neće ponavljati. Pokrivenost uvoza izvozom je u 2021. godini bila 17,4%. Slično je to godinama unazad. Mnoge vlade, kako prošla tako i one prije nje, nijesu uspjele taj veliki crnogorski problem da riješe.

Ono o čemu sam mnogo puta govorio ovdje kako Crna Gora da izađe na zelenu granu, sve do vremena kada najbogatiji crnogorski ljudi ne budu naši farmeri, poljoprivrednici, stočari nego su to tajkuni iz raznih oblasti upitne zakonitosti, teško da Crna Gora može izaći na tu zelenu granu. Zato molim novu Vladu, morate raditi na tome zelenom planu, mora se pripremiti crnogorski zeleni plan koji će sve ove relacije dovesti na neki prirodan nivo, inače ovako teško, nema nam opstanka. Ponavljam još jedanput, naš poslanički klub će podržati ovaj prijedlog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 15:03:00)

Zahvaljujem kolegi Popoviću.

Sada dajem riječ kolegi Genciju Nimanbeguu u ime Kluba albanskih poslanika i time ćemo završiti uvodna izlaganja. Izvolite, kolega Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU (10.05.22 15:03:15)

Poštovane i cijenjene kolegice poslanice i kolege poslanici, poštovana javnosti,

Mogu reći da bih želio od ministra da čujem kratke i jasne odgovore. Prvenstveno cijenim da je on hendikepiran time da brani zakon koji nije njegov, brani zakon koji je usvojen 23. marta i koga su na sjednici Vlade potvrdili kao njihov 05. maja, uz svu najbolju moju želju da ono što se u Crnoj Gori plasira javnosti da bude realno, a cijenim da je ovo jedan populistički zakon i da je neprimjenjiv, uz iskrenu želju da se ovo što tvrdim pokaže pogrešnim i da me ministar uvjeri da će to da bude primjenjivo.

Šta stoji u zakonu? U zakonu stoji da ćemo ograničavati cijene proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi i kao način primjene tih mjera, u svih ovih čak deset članova zakona nema ništa koje su to mjere osim ...(prekid) i to nekih posebnih proizvoda.

Drugi problem ovog zakona je da nema rok. U zakonu stoji da će se mjere, koje se ne znaju koje su, primjenjivati najduže dok traju okolnosti koje su izazvale poremećaj na tržištu. Da li je poremećaj na tržištu korona ili je Ukrajina? Da li je ono što se radilo zadnjih par godina veliko pumpanje novca na tržištu, velika socijalna pomoć koja je data i građanima i firmama, posebno u velikim državama dovela do inflatornog napada koji se odražava na sve?

Treći problem koji ima ovaj zakon tiče se jedne njegove primjene ili demokratičnosti da mi ne znamo koje vi proizvode želite ograničiti. Ne znam, da nas građani pitaju koje proizvode želite ograničiti, kažem one koji su od posebnog značaja, a ja bih volio da tu stoji da je tu hljeb, kruh, da li je so, da li je ulje. Koje su to životne namirnice? Mi kao država smo uvozna država što se tiče prehrambenih proizvoda, ali oni obveznici koji će trpjeti po ovom zakonu su i naši poljoprivredni proizvođači koji će se kažnjavati ako ne primjenjuju cijene koje će neko iz Ministarstva da

ograniči i ne znamo kako i kada. Nemate rok za podzakonske akte i zato ponavljam ono što sam vam rekao na početku: Ministre, da li mislite da ovo možete primijeniti? Da li mislite da ovaj zakon vi možete primijeniti?

Stoga ja pozivam poslanike, pozivam Odbor za ekonomiju gdje nisam član, ne znam iz kojih razloga, da sjedne još jednom i da vidi. Amandmani koje su vam socijaldemokrate dale idu u pravcu u kojem ja govorim, ali ne dovoljno, oni govore o ograničavanju marže, što se ja na slažem. Kako ćete maržu ograničiti ako će se negdje primijeniti u tržišnom sektoru? Hoćemo samo trgovinu ograničiti, samo jedan od načina.

Ponavljam priču, ovaj zakon je jedan od niza populistčkih zakona koji su donešeni u Skupštini Crne Gore od 2020. godine naovamo ili predloženi i koji su veoma teško čak i nemoguće primjenljivi. Ne želim poslati narodu poruku da sam protiv ovakvog zakona, ne, i mi mislimo da treba, ali tržište nije socijalna kategorija, na tržištu vi nemate empatiju. Na tržištu imate one koji nude svoje proizvode i one koje kupuju. Da li se vraćamo u socijalizam iz 80-tih i 70-tih godina da ograničavamo cijene proizvoda? Ministre, imate jedan događaj koji se desio 1991. godine. Tada je Vlada Crne Gore ograničila proizvode i vratila ih dva mjeseca unazad. Evo prof Ivanović se možda sjeća toga. I što se desilo - velike firme su propale, one koje su trgovačke firme bile na Cetinju, Ulcinju, Podgorici, privatni trgovci su kupili te namirnice za puno manje cijene. Ja znam da vi morate braniti zakon koji je Vlada stavila kao svoj, ali zbilja sumnjam u primjenljivost ovakvog zakona. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 15:09:27)

Zahvaljujem se kolegi Nimanbeguu.

Ovim smo završili uvodna izlaganja.

Sada pitam ministra da li želi da komentariše. Samo da vam kažem da nakon vaših komentara imaće pravo odgovor na komentar i kolege poslanici koji su imali uvodna izlaganja.

Izvolite, kolega Đuroviću.

GORAN ĐUROVIĆ (10.05.22 15:09:47)

Hvala, uvažena potpredsjednice Bošnjak.

Uvažena poslanica Sekulić je rekla da treba uvijek saglasje prilikom donošenja ovakvih mjera između privrede, sindikata i Vlade i potpuno

sam saglasan. To je jedini mogući put da se napravi neki konsenzus, da ne uništimo privredu, da ne urušimo državu, a da i radnici budu zadovoljni. Mislim da se u tom krugu dogovora krije u suštini odgovor na koji način i kako treba i koje mjere primjenjivati.

Uvaženi poslanik Đurović je pitao kada se uvodi. On se uvodi u slučajevima ozbiljnih inflatornih rizika kao i u slučajevima poremećaja na tržištu. Takođe je pitao koje su mjere. Mi ih doduše u prvoj verziji nismo obuhvatili, ali u ovom obrazloženju jesmo. Nadam se da će u amandmanima kolega iz Socijaldemokrata biti to dopunjeno, što ćemo mi vrlo rado da prihvatimo, a to je određivanje maksimalne maloprodajne cijene, određivanje fiksne cijene proizvoda, ograničavanje marži i vraćanje cijena na prethodni nivo i slično. Iskren da budem, kao neko ko dolazi iz sfere biznisa i neko ko se već izvjesni period bavi ekonomijom ne znam šta bi moglo mimo ovoga da se doda, ali u svakom slučaju dajte prijedlog i saglasni smo sa svakom novom inicijativom.

Koji proizvodi, ovo je bilo pitanje i uvaženog poslanika Đurovića, a i vas, uvaženi poslaniče Nimanbegu. Namjerno nismo navodili određene grupe proizvoda da bi mogli da kažemo da su to svi proizvodi, jer ja i vi možemo navesti sada 10, 15 ili 20, koja je garancija da se neće pojaviti potreba za 21, 22. ili 35. proizvodom? Nismo htjeli sebe da ograničavamo bespotrebno, a nikakav nije problem ako procijenite da se i određene takve kategorije uvedu i da se da mogućnost Vladi da proširi to u nekim slučajevima.

Robne rezerve, potpuno sam saglasan da za te robne rezerve treba naći model, na koji način riješiti taj problem. Ja nisam siguran, iskren da budem, da robne rezerve mogu riješiti ovakve probleme. Ovakav poremećaj globalno ekonomski u nekom kratkom periodu da, u nekom dužem periodu ne, jer koliko god ova država ima para ne možemo obezbijediti robnih rezervi za pet godina, ili tri godine, ili dvije godine. Fizički nije moguće to. Ako me pitate i pitao me je uvaženi poslanik Đurović će bih više volio da budu robne rezerve, u inostranstvu ili u Crnoj Gori. Kod kuće, ovdje, da možemo odmah da pošaljemo kamion do njih i da imamo tu sigurnost. Moramo razmišljati o različitim modelima. Ono što je tačno jeste da će konsultant vrlo brzo biti odabran, koji će dati jednu analizu koji je to način i kako bismo mogli da na najbezbolniji način riješimo pitanje robnih rezervi, da li je to da ih sami pravimo. Mnogo, mnogo otvorenih pitanja. Evo jedno prosto pitanje, robne rezerve - sad uzmete ulje, bilo šta, brašno, šećer, sve to ima istek roka trajanja. Šta se dešava kad dođe do kraja isteka roka trajanja? Ko će to više da kupi, šta ćete da radite s tim? To su velika otvorena pitanja. Drugo je kad imate konzervu koja može da stoji 10 godina ili 15 godina, ali nešto što ima rok

trajanja je vrlo problematično. Ondašnja država, velika, možda je mogla da se nosi sa tim, ali mislim da u ovom trenutku i sa ovom snagom naše države moramo naći ipak prikladnija rešenja. Radićemo na tome i daćemo sve od sebe da riješimo taj problem, a ja vas pozivam da date i svoj doprinos ako imate bilo kakvu ideju kako da riješimo to.

Što se tiče rezerve nafte, apsolutno sam saglasan da bi trebalo da imamo, a ne znam detalje i ne mogu da iznosim detalje koje ne znam vezano za to i potencijal mogućnosti za rezerve nafte. Ono što su bila nekada postrojenja ozbiljna, ali takođe sada imam informaciju da treba mnogo uložiti da bi ta postrojenja imala svoju funkciju. To je kompleksno pitanje na koje sada nemam konkretan odgovor.

Uvaženi prof. Branko Radulović kao i uvijek dao je korisne sugestije i predloge. Potpuno sam saglasan, profesore, s vama. Industrija i poljoprivreda su nešto na čemu moramo da radimo. Sada se vidi da imamo veliki deficit u industriji, imamo veliki deficit u poljoprivredi. Potpuno sam saglasan da svako zaduženje nije bez veze zaduženje, nego ako se vi zadužite s pravom namjerom da to može i te kako da bude dobro za državu. Koristim ovu priliku, uvaženi profesore, uvažene poslanice i poslanici, da vas pozovem da date svoj doprinos. Ovo nije moje ministarstvo, ili ove vlade, ili Dritana, ili bilo koga, ovo je naše, ekonomija je naša nevezano kojoj političkoj partiji pripadamo, molim vas, vrata su vam otvorena, dajte predloge i dajte doprinos kako da riješimo određene probleme. Ono što vas uvjeravam jeste da nijedan bitan zakon nećemo predložiti a da prije toga vi nemate uvid u njega i ne date sugestije. Cijenim da ovdje leži, ipak, određeno iskustvo i znanje koje može dati i te kako doprinos razvoju ekonomije.

Uvažena poslanica Jelušić je rekla da je globalna kriza. Tačno. Na žalost, globalna je kriza. U globalnoj krizi imate ovakve situacije, poremećaje na tržištu gdje ne možete da iskontrolišete cijene. Ne mogu da iskontrolišu cijene ni u Njemačkoj. Vi imate tamo slike, možda ste vidjeli da je litar ulja pet eura. I oni bi voljeli, bez obzira koliko je jača ekonomija od crnogorske, da im taj litar ulja bude euro, ali prosto nije moguće, takav je poremećaj. Ispostavilo se da je ta agresija Rusije na Ukrajinu poremetila mnogo štošta. Ispostavilo se da je Ukrajina davala mnogo sirovina i sada imamo takav poremećaj. Nadati se da će ipak pamet i mudrost preovladati i da ćemo konačno dobiti mir, prvenstveno značajan za te ljude napaćene, a onda i za cijeli svijet i ekonomiju.

Uvaženi poslanice Šehoviću, rekli ste da se uvodi tek danas. Mi nismo imali kad prije. Ovo je rekordni rok što se tiče ovoga. Ono što moram da vam zamjerim jeste da ste bili, takođe, ministar u 41. Vladi i ta vlada je mogla da donese ovaj set mjera, i prethodne vlade. Ovo nije neki

epohalan zakon niti je nešto previše inovativan jer je ovo zakon koji poznaju i zemlje u regiji i većina zemalja u Evropskoj uniji i on je mogao biti donesen puno ranije, pa da nemamo sada ovakvih problema. Uvaženi poslanice Šehoviću, rekli ste da sam bio kontradiktoran. Moram opet da vam kažem odgovor koji sam vam dao na odboru. Jedna je pozicija kada ste ministar i nivo odgovornosti, druga kada ste poslanik, a potpuno treća kada niste ni poslanik ni ministar. Mislim da vi to najbolje znate jer ste bili ministar, a sada ste poslanik. Mislim da znate da to nisu iste kategorije. Ono što je bitno, tek sada kada sam došao u Ministarstvo, kolege su me upoznale sa suštinom toga zakona, upoznali su me s činjenicom da je to zakon koji je prisutan u regiji i ma šta mislio o njemu, mislim da nije loše da ga imamo uokvirenog da nam da neku mogućnost. Vi ste rekli kategorije proizvoda. Vjerovatno ćete izaći sa amandmanom. Odmah da vam kažem hvala i vama i gospodinu Mugoši na vrlo koristim sugestijama i da ćemo rado prihvatiti sve vaše sugestije.

Sušтина izlaganja gospodina Popovića je bila uvozno - izvozna slika Crne Gore. Potpuno sam saglasan s gospodinom Popovićem. Mislim da moramo da pokušamo tu sliku da promijenimo, da smanjimo deficit, da jačamo poljoprivredu, da jačamo industriju. Smatram, ono što je uvaženi poslanik Radulović rekao, da treba znatno više ulagati u poljoprivredu. Jer, vidite, dese se ovakvi poremećaji, ovakve situacije kada vam je vaš proizvod vrlo bitan.

Uvaženi poslanik Nimanbegu ovaj zakon je okarakterisao kao populistički. On može da bude i populistički ako nema dogovora, gospodine Nimanbegu. Ali ako ima dogovora između Vlade, privrednika i sindikata onda on može da ima svoju mjeru. On bi možda bio populistički da ga mi sada izmišljamo i donosimo, ali ako je već on prisutan u svim zemljama u regiji, u većini zemalja u Evropskoj uniji, vjerovatno da ima nekoga smisla. Mjere sam vam naveo, čuli ste mjere, ali da ponovim. Mjere su određivanje maksimalne prodajne cijene, određivanje fiksne cijene proizvoda, ograničavanje marži i vraćanje cijena na prethodne. To su te moguće mjere. Isto ste postavili pitanje vezano za proizvode, mislim da sam odgovorio na to vaše pitanje, da ga možemo definisati, ali ipak da se da jedan širi okvir i mogućnost Vlade da u određenim momentima kriznim posegne za tom mjerom. Naveli ste primjer 90-ih godina i propadanja firma, potpuno saglasan s vama. Na žalost, sjećam se toga perioda. Baš zbog toga, da se to ne bi desilo naglašavam potrebu za dijalogom i da se mjere donose onoga trenutka kada se postigne dogovor između Vlade, privrede i sindikata. Mislim da tu moramo da imamo saglasje da ne bi niko bio oštećen u tom lancu. Mislim da sam odgovorio. Raspoložen sam i ovdje da odgovorim i na druga pitanja. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 15:23:00)

Zahvaljujem, ministre Đuroviću.

Za odgovor na komentar imamo tri prijavljena. Prvo kolega Branko Radulović, zatim Damir Šehović, pa onda Genci Nimanbegu. Izvolite, kolega Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (10.05.22 15:23:18)

Ministre Đuroviću, ona kuća u kojoj ima dogovora je srećna kuća. Meni su odmah na vaše i moje dileme poslali iz Banke hrane i neki drugi odgovore prave. Prvo ću da vas pohvalim, opomenuli ste me zbog vremena, nema ništa bez društvenog dogovora i socijalnog dogovora. Ako smo ljudi, u ovom periodu naći će se rešenje. Onda ćete vi zajedno s njima kombinovanim metodama, jer ne može u ovoj situaciji bez kombinovane metode dok tačno ne utvrdimo ko je sve siromašan i koliko je siromašan. To su subvencije, to je poreska politika, akcize, hiljade stvari gdje možemo da djelujemo, da balansiramo, da preduzetništvo opet bude, ali da ima ono što je objektivna stvar. Zabrinjava me strašno, još jednom ću da rečem što mi se obistinilo, a to je Evropa sad. Izgleda da je to buć rabota. Rezultati to pokazuju. Nije se smjelo onako na jedna način jednoj grupi ljudi, bez rezultata i da ne pričam dalje, uraditi. Ali, to je što je.

Sada oko robnih rezervi i oko robe koja ističe. Evo iz Banke hrane rešenje. Socijalne prodavnice, dati tu robu pri isteku roka trajanja po zanemarljivim cijenama, ali da donesu socijalni karton. Odmah ćemo je rasprodati i imati tačno ciljanu politiku jer je skuplje, štaviše ako istekne rok važenja da uništiš tu robu nego da je daš džabe ili po vrlo jeftinim cijenama, još ako je daš onima kojima je neophodna. Ministre, postoje rešenja i sastoje se u dogovoru. Pametno ste rekli, prvo pozvati poslodavce, s njima razgovarati otvoreno, socijalne i druge partnere i ubaciti tu ne samo one koji su iz sindikata. Nije socijalni partner, bre, ako mi nemamo predstavnike 127.000 penzionera tamo da pričaju, ako nemamo onih nezaposlenih. Jer, jedan socijalni interes ima poslodavac, drugi ima zaposleni, a treće ima nezaposleni. To su različiti interesi. Ovakve socijalne prodavnice postoje u Hrvatskoj, ima ih svaka država u Evropskoj uniji, ima svuđe. Znači, robne rezerve kao ođe što piše, kao što je rekao kolega Đurović. Moramo da imamo na tri mjeseca, ali da

pokrenemo, takođe, aktivnu ekonomsku politiku, energetika, zapamtite investicije, reindustrijalizacija, poljoprivreda i održivi turizam, četiri stvari. Četiri stvari pulsiraju. Infrastruktura po dubini, znači da aktiviramo domaće, ali da pametno sa zrelim projektima, da vidimo kada budemo članica Evropske unije koliko će nam dati, hoće li nam dati i zajedno sa susjedima. Ministre, ima rešenja ako ima ljudi.

PREDSJEDAVALA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 15:27:06)

Zahvaljujem.

Mi ćemo kao Ženski klub sigurno razmotriti ovu ideju, ovo što je kolega Radulović rekao. To važi i za restorane, važi i za velike markete jer je mnogo skuplje uništavati nego dati po nekoj zanemarljivoj cijeni za materijalno ugrožene. Malo sam zloupotrijebila poziciju, ali prosto da imate u vidu.

Sada imamo odgovor na komentar kolege Damira Šehovića, a nakon njega kolege Gencija Nimanbegua i shvatila sam i kolega Dejan Đurović da će imati odgovor.

Izvolite, kolega Šehoviću.

DAMIR ŠEHOVIĆ (10.05.22 15:27:50)

Hvala, potpredsjednice.

Ministre Đuroviću, nijeste mi odgovorili na najvažnije pitanje. To je koja je muka pa nijeste smanjili akcizu za 50%, govorim o akcizi za gorivo, a smanjili ste za 40%. Zašto Vlada u kojoj ste i vi ministar, doduše, da budem vrlo pošten, ministar koji nije nadležan za ovo pitanje nego je ovo nadležnost Ministarstva finansija, ali svejedno, zaduženi ste za ekonomiju, zašto nijeste iskoristili zakonsku mogućnost da spustite akcizu na gorivo za 50% i da time doprinesete da cijena goriva bude niža za nekih pet do šest centi? Prosto nam morate dati odgovor na to pitanje. Jer, vjerujte, nikome to nije jasno. Dvije godine plaćemo, da se tako izrazim, da usvojimo zakon kojim bi omogućili obaranje akcize, kada ga konačno usvojimo i kada zakon počne da se primjenjuje mi ga u maksimalnom stepenu ne koristimo. Šta čekamo. Treba li još veća kataklizma da nas pogodi i još veća nestabilnost na tržištu od ove koju već imamo da bi neko procijenio da treba da iskoristi zakonsku mogućnost i da učini sve što je do njega, u ovom slučaju je do države da obori cijene goriva.

Drugo pitanje koje ste komentarisali je da nijeste imali kad prije da predložite ovaj zakon. Vi jeste, vi ste bili dio vlasti evo dvije godine. Vaš predsjednik je bio potpredsjednik te Vlade. Vaš predsjednik je, između ostalog, odgovoran za ovo i političko i ekonomsko posrnuće koje smo imali priliku da gledamo ove dvije godine. Imao je kad da inicira u Vladi čiji je bio potpredsjednik da se ovakav zakon usvoji. Tako da nijesam imao zlu namjeru prema vama lično jer vi nijeste imali kad budući da ste na funkciji svega nekoliko dana, ali jeste partija koja je participirala i u prethodnoj Vladi koja je dobrim dijelom odgovorna za ovu situaciju u kojoj se danas nalazimo.

Treće, zašto prethodne vlade nijesu usvojile ovakav zakon. Ovo su zakoni koji spadaju u red antikriznih zakona. O ovome zakonu je imalo smisla govoriti u kontekstu suočavanja s poremećajima na tržištu uzrokovanog pandemijom i u kontekstu poremećaja na tržištu koji je izazvala brutalna ruska agresija na Ukrajinu. Mi iz SD-a smo predlagali taj zakon i Vladi u kojoj sam i ja bio, na žalost. Nijesmo uspjeli da izdejtstvujemo njegovo usvajanje, ali nezavisno od toga insistiramo na njemu zato što je to mogućnost više za svaku Vladu da u ovakvim vanrednim okolnostima djeluje i da zaštiti interes i standard građana, posebno onih građana koji imaju nisku platežnu moć.

Četvrta stvar koja me jako interesuje, molim vas, molim i potpredsjednicu Bošnjak da vam da riječ i da ovdje pred čitavom crnogorskom javnošću kažete garantujete li vi da će ovaj zakon da se primijeni, garantujete li vi kao resorni ministar da zakon u ovom obliku u kojem je sada, sa amandmanima ili bez amandmana, može i treba da se primijeni. Znate, nije mi djelovalo ubjedljivo vaše obrazloženje kada ste kazali da ste sada u drugoj poziciji, pa na drugačiji način razmišljate. Dakle, vi ste kazali da je ideja odlazeće Vlade da se ograniče cijene namirnica nemoguća, nefunkcionalna i kontraproduktivna. Složićete se sa mnom, potrebno je malo više argumentacije da me uvjerite da vi koji smatrate da je ideja ovoga zakona nemoguća, nefunkcionalna i kontraproduktivna da ćete baš vi biti garant njegove primjene. Ne pitam vas da bismo politički poentirali ni vi ni ja, nego iskreno. Imam očekivanja od ovog zakona, ali prosto želim da vas pozovem da nezavisno od vašeg ličnog utiska probate da se izdignite iznad te situacije i da date sve od sebe da ovaj zakon primijenite jer ste preuzeli važnu dužnost u Vladi Crne Gore i vjerujem da je to vaša obaveza. U konačnom, volio bih da mi ovdje budemo mirni, potpredsjednice Bošnjak, i da čujemo od uvaženog ministra da on garantuje, on kao ministar da će ovaj zakon biti moguće da se primijeni.

Još jedno pitanje koje je veoma bitno. Dakle, ovo je zakon koji bi trebalo da zaštiti interes građana. Ovim zakonom ne štitimo interes privrede, nego interes građana. Interes građana ćemo da zaštitimo tako što ćemo da spustimo cijene osnovnih životnih namirnica i tako što ćemo da spustimo cijene onih proizvoda koji su od posebnog značaja za zdravlje ljudi. Time ćemo da odmognemo privredi, i to je tačno i to ovdje treba reći, ali da ta privreda pogotovo privreda koja spada u red malog i srednjeg biznisa, koja kupuje robu i usluge od velikih trgovačkih lanaca da ona ne bi bila na koljenima.

Ovaj zakon treba da prati još jedna mjera, paket podrške toj najugroženijoj privredi i subvencije za tu privredu koja će morati da primijeni zakon. U suprotnom, imamo samo dva rešenja. Jedan je ili da ne primjenjujemo zakon, što bi bilo katastrofalno, a drugo rešenje je da zakon primijenimo da oborimo cijene, da možda pojedine privredne subjekte dovedemo u situaciju da rade ili s minimalnim maržama ili da rade bez ikakve marže, ali da zbog toga država nađe način da tim privrednim subjektima pomogne kako bi oni preživjeli ovu situaciju koja je sve samo nije redovna.

Sve moje sugestije koje sam u kontekstu ovog zakona saopštio su krajnje dobronamjerne. Stojimo na raspolaganju, vjerujem ne samo mi iz Kluba SD-a nego čitav parlament, da probamo da ovaj zakon učinimo primjenjivim. Ako to ne uspijemo, što bi narod rekao, ne valja nam rabota ništa. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 15:34:28)

Zahvaljujem kolegi Šehoviću.

Sada dajem riječ kolegi Genciju Nimanbeguu, a da se pripremi na odgovor na komentar kolega Dejan Đurović. Izvolite, kolega Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU (10.05.22 15:34:41)

Hvala vam, potpredsjednice Bošnjak.

Ministre, ja ću veoma kratko obrazložiti svoje tvrdnje pri kojima ostajem. Cijenim to da ste i kao ministar prepoznali da se to treba rješavati u dijalogu, koje su mjere, ali vi ste mjere pročitali, one u zakonu ne stoje. Ovo nije vaš zakon. Imate potpuno moje razumijevanje, vi ste abolirani, znači branite nešto što niste pisali. Zato sam veoma skeptičan jer znam kakva je bila ranija vlada, veoma populistička, to je njen zakon,

a zašto tvrdim da je populistički i dalje. Tvrdim dok se ne uvjerim da mi ispred sebe imamo koje ćemo proizvode ograničiti. Vi znate jer dolazite iz sektora trgovine koliko je poskupila građa u proteklih godinu dana, u proteklih par mjeseci, 60%, 70%, 80%. Da li dajemo ovlašćenje da se i to reguliše preko ovoga ako se definiše po nekom članu da je to od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi? Stoga treba prihvatiti dio amandmana SDP-a, ne sve, SD-a i jasno odrediti rok, ministre, do kada važe ove mjere. U zakonu neka stoji šest mjeseci, tri mjeseca, petnaest dana, da znamo, jer je puno nadležnosti dato preko Skupštine Vladi Crne Gore što smatram da mi ne možemo kvalitetno vršiti našu kontrolnu ulogu.

Ključna i zadnja stvar, i dalje postoji ista logika, ne znam ko je određivao kaznene odredbe i opet se kažnjavaju lica hiljadama eura. Mislim da je to jedan dio koji mi moramo pokrenuti i dijalog unutar sebe. Od pet do deset hiljada eura kazniti neko pravno lice. Oni koji neće vratiti cijene i koji će imati problema mogu biti mali preduzetnici i kazniti nekog pet hiljada eura znači zatvoriti taj biznis. Mislim da ne treba toliko represivno ići u tu mjeru. To je možda jedan od prostora gdje vi kao vlada možete sami poboljšati ovaj dio zakona. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 15:37:42)

Zahvaljujem kolegi Nimanbeguu.
Izvolite, kolega Đuroviću.

DEJAN ĐUROVIĆ (10.05.22 15:37:48)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Gospodine Đuroviću, ovaj zakon ukoliko nema podzakonske akte kojima će se precizno odrediti koje su to situacije i kada će se zakon primjenjivati, kada se privremene mjere mogu uvesti, koje su to mjere i lista proizvoda, neće značiti ništa. Mislim da ćemo u tom slučaju danas samo raditi posao koji neće imati nikakav efekat.

Nešto što sam htio da vam kažem, a sa čim ćete se morati suočiti, ono što sam rekao da je Direkcija za robne rezerve 2003. godine, ugašena je, urađeno je s idejom da se omogući nekim ljudima u Crnoj Gori, odnosno biznismenima ili kontroverznim biznismenima da dođu do monopola u Crnoj Gori. Sama rasprodaja skladišta je bila u sklopu tog programa uništenja bilo koje konkurencije i favorizovanja u ovom slučaju

dvije velike trgovinske kuće. Mislim da na monopol u Crnoj Gori mora da se stavi tačka. Isto kao nekad vi kada ste se bavili privatnim biznisom, da ste imali monopol u Crnoj Gori vjerovatno bi vam odgovaralo u tom trenutku, ali ne bi odgovaralo svim onim kupcima i građanima Crne Gore.

Vi znate da u ovom trenutku imamo monopol dvije velike trgovinske kuće. Je li to baždareno na to da ne može niko više da uđe? Da li je konkurencija u Crnoj Gori zabranjena? Ako mislite da će smanjenjem PDV-a se postići, mislim da to nije u interesu ni države ni građana Crne Gore, ali smanjenje marže je nešto što je u interesu države Crne Gore i građana Crne Gore. Možda nije u interesu ovih velikih trgovinskih kuća, ali to nije naš interes. Mi imamo interes Crne Gore i građana Crne Gore, a ne nekih privrednih subjekata koji su bili zaštićeni kao bijeli medvedi u trgovini Crne Gore. Nisam za socijalne prodavnice, kako kaže moj uvaženi kolega Radulović ne zbog toga što to nije u ovom trenutku prihvatljivo i što je dobra ideja nego što mislim da 600.000 građana Crne Gore može da živi ukoliko nema kriminala i korupcije bez socijalnih prodavnica. To je interes Crne Gore. S robnim rezervama, sa skladištima i preispitivanjem mora se preispitati sve kako je to krenulo i kako se završilo. Nadam se da će od juče biti nešto i jasnije, nakon ovih hapšenja u kojem je stečaj bio jedan od osnovnih razloga za ova hapšenja, biti mnogo jasnije i vama i Vladi koju predstavljate od onih prethodnih. Morate se suprotstaviti tome. Kada ste došli na to mjesto nema više ne važi i za mene i neću na to da gledam. Ne. Morate se suprotstaviti svemu onome što je bilo, kriminal i korupcija u ekonomiji Crne Gore. Bez toga nema boljeg života za građane Crne Gore.

Na kraju, ovaj zakon može da zaživi jedino s podzakonskim aktima. Od vas očekujem da kažete datum kada će to biti plus minus deset dana prihvatljivo, ali da se kaže datum jer bez toga nemamo apsolutno ništa od ovoga zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 15:42:37)

Zahvaljujem kolegi Đuroviću.

Ovim smo završili ovaj dio uvodnih izlaganja, komentara ministra i odgovora na komentare.

Sada prelazimo na diskusije. Prvi diskutant je kolega Petar Ivanović, a da se pripremi koleginica Simonida Kordić.

Izvolite, kolega Ivanoviću.

PETAR IVANOVIĆ (10.05.22 15:43:02)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice Skupštine Crne Gore.

Poštovani građani, uvažene kolege, uvaženi ministre sa saradnicom,

Kakva je to godina bila za ljudski rod 1776. godina. Kada bi se takve godine češće ponavljale čini mi se da bi nam svima bilo bolje. U 1776. godini formiran je Boljšoj teatar, kulturna revolucija koja je krenula s Istoka, parna mašina Stivensona. Neko će reći tehnološka, neko će reći tehnička, ali u svakom slučaju snažna promjena koja je preokrenula budući industrijski razvoj ljudskog društva. Nastala je nova zemlja Sjedinjene Američke Države koja će izrasti u supersilu. U oblasti ekonomije jedan do tada možda manje poznat ekonomista Adam Smit objavio je svoju knjigu "Istraživanje o prirodi i uzrocima bogatstva naroda". Pošto smo kao ljudi toliko lijeni da izgovorimo pun naziv ove knjige, onda tu knjigu često skraćeno zovemo Bogatstvo naroda.

Evo već dva i po vijeka ekonomisti raspravljaju o mnogim ozbiljnim temama uključujući i ovu o kojoj govorimo danas. Zašto su neka društva bogatija, a neka siromašnija? Da li je to zbog toga što neka pribjegavaju mjerama državne intervencije, neka ne, ili je to zbog toga što imamo negdje jače tržište, negdje slabije, ili je to možda zbog nečega što se u ekonomiji zove princip komparativne prednosti? To bi značilo da radimo najbolje ono što znamo i umijemo i da ćemo se po tome odvajati od drugih.

Mislim da nije teško da razumijemo i shvatimo da je ekonomija nauka i da kao nauka ima svoje postulate i principe i ako se ti postulati i principi promijene da onda razumijemo da će nastati neke posledice. Ako vozite auto i nešto se u tom autu pokvari, pretpostavljam da ne idete kod psihijatra nego pođete kod mehaničara, ali ako vam taj mehaničar ne ugradi dobar dio ili dio koji radi onda sam siguran da razumijete da ni vaš auto neće raditi dobro.

Razumijemo li sada ako poremetimo ekonomske principe da sistem neće raditi dobro? Nadam se da razumijemo. Mislimo li da je, zaista, rješenje ono što je neko od uvaženih kolega kazao - usvojimo ovaj zakon, ograničimo marže, ali zato što CM sektor gubi dajmo CM sektoru subvencije, a te subvencije ćemo platiti iz budžeta, a taj budžet pune građani Crne Gore. Građani će onda da pune budžet iz koga ćemo da dajemo subvencije onima koji će da izgube zbog toga što usvajamo ovaj zakon. Velika logika. Meša Selimović je kazao: "Zar neko može prekinuti misao kao konac i zabraniti razmišljanje o posledicama ne želeći da zna za njih". Zato kao odgovorni ljudi treba da razmišljamo i o posledicama. Put do pakla popločan je dobrim namjerama. Ne sumnjam da svi ovdje

imamo dobre namjere, ali sam isto tako siguran da ne želimo da gurnemo ekonomiju Crne Gore u pravcu pakla. O čemu mi tačno pričamo. Zamislimo da pričamo o tome da donosimo zakon koji će da ograniči proizvođačima mlijeka prodajnu cijenu mlijeka. Zamislimo da razgovaramo o tome da ćemo da ograničimo vlasnicima hotela cijenu po kojoj će da izdaju svoju sobu. O tome pričamo.

Čuli smo ovdje od mnogih da će ovaj zakon pomoći građanima. Pomoći će tako što ćemo ograničiti cijenu. Šta ako ograničenje cijena dovede do nestašice? Da li ćemo biti zadovoljni ako imamo male cijene, a tih proizvoda nema? Čuli smo mnogo o uvoznim lobijima, državnim rezervama, monopolistima, liberalizmu. Čuli smo da je i uvaženi ministar dok nije bio ministar bio protiv ovog zakona, a sada kada je postao ministar je za ovaj zakon, ali baš niko nije kazao nešto na čemu se zasniva ekonomija. To je više rada. Ne možemo mrdnuti naprijed kao društvo ako ne budemo radili više. Jedini način da izađemo iz bilo koje krize jeste samo da radimo više. Brinem da zakoni poput ovih utiču na promjenu načina razmišljanja koja dovodi do toga da se ili manje radi ili ne radi. Naravno, sve što sam kazao ne znači da u Crnoj Gori ne postoje pojedinci ili porodice koje se nalaze u stanju socijalne potrebe. Ali, rješavanje tih pitanja ne spada u oblast ekonomske politike, već socijalne politike.

Zato mislim da je opasno kada počnemo da miješamo socijalu i ekonomiju. Zalažem se da naše socijalne politike budu jasne, precizne i glasne, da pomoć dođe do onih kojima je potrebna, ali sumnjam da su to svi građani Crne Gore. Ne zavaravajmo se. Predlog zakona ne sadrži niti proizvode na koje će se ograničenje odnositi niti rok važenja zakona niti blage kaznene odredbe već za crnogorske prilike veoma velike. Naravno, razumijem da iza ovog zakona ne stoji uvaženi ministari i njegovi saradnici. Razumijem da je ovaj predlog uputila u Skupštinu Crne Gore prethodna Vlada, ali čini mi se da je to baš učinila iz razloga da se i ovim korakom dodvori građanima Crne Gore. Imali smo kvalitetnu diskusiju na Odboru, ali mi se i pored toga čini da ovo nije vrijeme za eksperimente. Kreirana su očekivanja kod građana, ali su kreirana na isti način kao što je to kreirao i program Evropa sad.

Poštovani građani, u ovom momentu postoji deficit u Fondu zdravstva od 50 miliona eura. O toj posledici programa koji sjajno zvuči još uvijek nismo paveli ozbiljan razgovor. Zato, mislim da je važno da se trajanje ovog zakona koji će očigledno biti usvojen zbog toga što su tako kreirana očekivanja kod građana, stavi pod dobru kontrolu i da njegovo trajanje bude što je moguće kraće nadajući se ili vjerujući da će njegove posledice biti što je moguće manje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 15:49:18)

Zahvaljujem kolegi Ivanoviću.

Pošto praktikujemo da idemo naizmenično vlast - opozicija, koleginya Simonida Kordić, a da se pripremi kolega Bogdan Božović. Izvolite, kolegynice.

SIMONIDA KORDIĆ (10.05.22 15:50:06)

Hvala, gospođo potpredsjednice.

Očigledno je da postoji jedan veoma visok nivo saglasja o tome da je predloženi zakon loš i da je predloženi zakon ozbiljno faličan. Neki osnovni elementi koji svaki zakonski akt mora da sadrži, ovaj akt zapravo ne posjeduje. Prvo, nije jasno rečeno zašto se ovakav jedan zakon donosi, na koju krizu se tačno odnosi. Bilo je riječi o rokovima, a odgovor na pitanje zašto utiče i na odgovor na pitanje do kad važi ovaj zakon i do kad se mogu donijeti i primeniti mere koje iz njega eventualno proističu. Kriza u Crnoj Gori i svetu nije počela juče, nije počela ni pre mesec dana ni pre tri, pet, šest. Počela je još 2019. godine ova poslednja. Bilo ih je, na žalost, dosta i pre toga. Od 2019. godine s koronom počele su i ozbiljne komplikacije u ekonomiji čitavog sveta, možda ponajviše i ponajteže u ekonomiji malih država kao što je Crna Gora. Mi smo u ovom periodu prošli kroz period potpunog zatvaranje praktično privrede i tržišta. Prošli smo kroz nepostojeću turističku sezonu, što je fatalno za Crnu Goru čija se ekonomija ponajviše i u najvećoj meri, na žalost, oslanja na tu osetljivu industriju na turizam.

U poslednjih godinu dana smo svedoci neočekivano velikog, nedopustivo velikog rasta cena, gde su cene osnovnih životnih namirnica rasle 30%, 40%, čak 70%. Jedan od najflagrantnijih primera je, recimo, cena ulja koja je pre godinu dana bila oko 80 ili 90 centi litar, danas je skoro dva eura. Vreća brašna je bila sedam eura, danas je dvanaest eura. Znači, ne govorimo o opcionim namirnicama. Govorimo o namirnicama koje svako domaćinstvo, svaka osoba prosto na dnevnom nivou mora da koristi. To dramatično utiče na životni standard građana koji se ne može nivelisati u ovoj meri nikakvim pomeranjima i favorizovanjem određenih kategorija zarada. Dakle, u krizi smo tri godine. U te tri godine promenjeno je u Crnoj Gori tri vlade, a mi do danas još

uvek nemamo nikakav zakon kojim bi se efekti ove krize mogli u određenoj meri korigovati.

Ono što je za jedan krizni zakon, a ovo je krizni zakon, nedopustivo, nedopustivo je da on bude na ovom nivou opštosti. Mi moramo znati šta Vlada namerava u okviru ovog zakona da preduzme i tu moraju da postoje nekakve granice i nekakvi limiti. Moramo prvo znati na koje se robe ovaj zakon odnosi. Vi ste, ministre, u obrazloženju naveli otprilike o kakvim je robama reč, ali to u zakonskom tekstu ne postoji. To postoji u vašem obrazloženju, nekakvoj indiciji vaše dobre volje. Znači, je li reč o prehrambenim namirnicama, da li prehrambene namirnice podrazumevaju samo brašno, ulje, šećer ili je tu mleko, pasta, da li tu spadaju i hemijski proizvodi, proizvodi za održavanje higijene i sl. Izuzetno je važan odgovor na ovo pitanje da bismo mogli da razgovaramo o tome koje se onda mere na ovakve proizvode primenjuju. Mere nisu iste niti proizvode iste efekte kada se primene na različite proizvode. Onda u okviru tih mera svako od njih ima određene dobre posledice, dobre strane, ali svaka ima i neke potencijalne nus pojave. Kada korigujete PDV vi ne proizvodite nužno pad cena jer već stvarate prostor nesavesnim trgovcima da stvaraju ekstra profit na račun smanjenog PDV-a. Kada smanjite maržu ili, recimo, vratite cene na neki prethodni datum, na neki nivo koji je prethodio ovom aktuelnom, dovodi se u pitanje eventualna mogućnost stvaranja nepotrebnih lažnih zaliha, odnosno dovođenja do nestašica.

Demokratski front je jasno rekao i pri tome stojimo, mi ćemo glasati samo i isključivo za ona zakonska rešenja koja su u interesu birača, u interesu građana. U interesu građana jeste da se koriguje stanje na tržištu jer ovo najdirektnije utiče na njihov svakodnevni život. Vraćam se na početno pitanje - je li bilo kakav zakon bolji od nikakvog zakona.

Ovakvim zakonom na ovom nivou opštosti stvara se s jedne strane mogućnost da Vlada može da reaguje, ali s druge strane se otvaraju mnoge zamke u koje se lako može upasti. Građanima je potrebno da Vlada kao egzekutivno telo, egzekutivna grana vlasti reaguje u ovakvim kriznim vremenima. Ali, Vlada će biti odgovorna da ovaj zakon ne pretvori u svoju suprotnost, da umesto da zaštititi potrošače ovaj zakon bude zakon za zaštitu velikih trgovinskih lanaca, Vlada će biti odgovorna da spreči stvaranje nestašica, da spreči akumulacija ekstraprofita. Vlada će biti obavezna da spreči situaciju u kojoj postaje skuplja dara nego mera. Hvala.

Zahvaljujem kolegini Kordić.

Sada dajem riječ kolegi Bogdanu Božoviću iz Kluba Socijalističke narodne partije. Koristim priliku da ga pozdravim pošto je on novi poslanik, a da se pripremi kolega Boris Mugoša. Izvolite.

BOGDAN BOŽOVIĆ (10.05.22 15:56:37)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice Skupštine.

Poštovani ministre, poštovane kolege poslanice i poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Crna Gora je visoko uvozno zavisna zemlja čemu u prilog govori podatak da je u 2021. godini pokrivenost uvoza izvozom bila svega 16,7%. Mi takođe imamo i veoma slabo razvijenu proizvodnju i industriju, što čini našu ekonomiju osjetljivom na eksterne šokove. Prihodi koje ostvarujemo od turizma čine oko jednu četvrtinu našeg bruto domaćeg proizvoda. Imajući u vidu okolnosti tj. svjetske događaje u prethodnoj godini smo imali svakog petog turistu iz mjesta koja su danas zahvaćena ratnim dejstvima. Stoga, možemo očekivati i pad prihoda koje ostvarujemo od turizma, pritom turizam je jedan od strateških grana u našoj privredi. Ove globalne turbulencije koje se direktno odražavaju i na rast cijena proizvoda se osjećaju i u našoj ekonomiji, pa je tako cijena nekih proizvoda porasla i za 100%, a samim tim se na taj način utiče na životni standard naših građana. Možemo konstatovati da je indirektan efekat ovih dešavanja znatno jači od direktnog efekta. Osjeća se, takođe, jak inflatorni pritisak, kupovna moć naših građana je znatno oslabljena zbog čega se usvajanje ovakvog predloga zakona nameće kao nužan odgovor na ovakav razvoj događaja na svjetskom nivou. Dakle, mi imamo uvezenu inflaciju. Uvezena inflacija nastaje kada dolazi do rasta cijena proizvoda na domaćem tržištu koje je uslovljeno posledicom rasta cijena direktno uvezenih gotovih proizvoda.

Predlog zakona odnosi se na definisanje privremenih mjera koje treba da ograniče cijene proizvoda koje su važne za životni standard i zdravlje naših građana. Predlogom je, takođe, obuhvaćen način na koji će se te mjere primjenjivati. Svrha usvajanja ovog predloga zakona jeste da se spriječe i suzbiju poremećaji na tržištu i da se eliminišu negativni uticaji povećanja cijena proizvoda koji su značajni za život i zdravlje naših građana.

Ono što je bitno naglasiti, a što je sadržano u članu 4 Predloga ovoga zakona, jeste da se ove mjere mogu primjenjivati dok god traju

uzroci koji su proizveli poremećaj na tržištu, kao jedan od članova ovog predloga zakona omogućava Vladi da svaka tri mjeseca može da analizira i sagledava efekte koji nastaju usled primjene ovih mjera i da dodatno proširuje spisak proizvoda kod kojih će se primjenjivati ove mjere. Posledice primjene ovog zakona će svakako osjetiti i trgovci i građani tj. i privreda i građani. Uticaji koje će osjetiti građani su, naravno, pozitivni i za njih ne postoje troškovi. S druge strane, tako negativne posledice će osjetiti privreda. Međutim, ono što je bitno i što je naglašeno u objašnjenju za ovakav predlog zakona od strane Vlade jeste da će Vlada voditi računa o odnosu između nabavne cijene i maloprodajnih marži kako bi ti gubici bili što više smanjeni koje će osjetiti privreda.

Ovo je neophodna antikrizna mjera, imajući u vidu poremećaje koji su nastali na svjetskom tržištu i kolika je izloženost naše ekonomije. Takođe, naravno, postoje i određeni rizici. Međutim, mislim da je ovo u postojećim okolnostima najefikasniji način za sprečavanje pogubnog uticaja rasta cijena na standard naših građana. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 16:00:22)

Zahvaljujem kolegi Božoviću.

Pošto postoji veliko interesovanje u vezi sa sjednicom Odbora za finansije i budžet, da kažem da je dogovor da se sačeka da svi poslanici koji su se prijavili, a zaključili smo broj diskutanta, završe svoje diskusije i onda da se održi sjednica Odbora, zbog toga što su i ministar i saradnici zainteresovani, u stvari insistiraju da prisustvuju sjednici Odbora, što je dobro.

Da vam pročitam ko su najavljeni diskutanti da bi imali otprilike svi uvid koliko vremena nam još treba. Prijavljeni iz Kluba Demokratske partije socijalista kolega Predrag Sekulić, kolega Nikola Rakočević. Imamo kolegicu Demokratski front - Pokret za promjene Jovanka Bogavac. Iz Kluba Demokratski front - Nova srpska demokratija, Demokratska narodna partija i Radnička partija imamo kolegicu Jelenu Božović. To je to s kolegom Borisom Mugošom kome sada dajem riječ. Izvolite, kolega Mugoša.

BORIS MUGOŠA (10.05.22 16:01:47)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Poštovani ministre, direktorice Direktorata, uvažene građanke i građani,

Iz dosadašnjih izlaganja sam zaključio da definitivno postoji gotovo saglasnost svih poslaničkih klubova da treba jedan ovakav zakon da bude dio pravnog sistema. Međutim, svi su iskazali tu činjenicu, odnosno nedostatak ovoga predloga da nema liste proizvoda na koje se odnosi zakon i da nema mjera ograničenja cijena. Upravo zbog toga smo mi još juče iz SD-a na Odboru za ekonomiju najavili, a danas već predali amandman gdje definišemo listu proizvoda na koje se odnosi ovaj zakon, gdje definišemo mjere ograničavanja cijena tih proizvoda. Moram reći da smo, prije svega, kod mjera ograničavanja cijena proizvoda koristili iskustvo Hrvatske kao zemlje Evropske unije. Ona, takođe, ima poseban zakon i zove se Zakon o iznimnim mjerama kontrole cijena kojim definiše ovu problematiku. Čini mi se da smo našli dobru mjeru jer smo rekli da su te mjere koje država može da preduzme određivanjem najvišeg nivoa cijena, snižavanje cijena na određeni nivo i regulisanje marže.

Takođe, definisali smo i listu proizvoda jer zakon bez liste proizvoda i bez mjere bi bio previše generalan, s jedne strane dao bi Vladi odriješene ruke što nije ni dobro jer mora da se kontroliše funkcionisanje izvršne vlasti, a s druge strane bi na neki način obesmislio cijelu materiju. Zbog toga smo mi definisali tu listu proizvoda na način da tu uđu prehrambeni artikli, da uđu sredstva za ogrijev, dječija hrana i oprema, sredstva za ličnu higijenu, kućna hemija i dr. Mislim da smo u kategorijalnom smislu obuhvatili veliki set proizvoda, a naravno Vlada će u konkretnim slučajevima na osnovu konsultacija na socijalnom sajtu određivati konkretnu listu proizvoda.

Čini mi se da ovim amandmanom nalazimo dobru mjeru. U komunikaciji s ministrom i saradnicom vidim da i kod njih postoji raspoloženje da prihvate taj jedan amandman jer na taj način ćemo učiniti ovaj zakon efikasnijim za implementaciju. Ići ćemo ka onom cilju, a to je da se na određeni način zaštiti standard građana, prije svega onih s najnižim primanjima. Postavlja se pitanje da li treba da postoji ovaj zakon. Treba da postoji. On postoji u gotovo svim zemljama, nije ovo novina kod nas. Da li je trebalo da postoji ranije - trebalo je. Ne volim da citiram sebe, to mi je nekako degutantno, ali ću samo podsjetiti da sam u martu 2020. godine i 41. vladi, a tada se dešavao COVID i tada je bilo strašno potrebno ovo da postoji, tada sam sugerisao vladi da nađe način da ograniči cijene. Nije me poslušala 41. vlada, pa sam onda i 42. vladi u martu prošle godine sugerisao da nađe način, nije me ni ona poslušala, evo imamo 43. ja je nazivam eksperimentalna vlada, ona je predložila ovo rješenje koje će da stvori osnov. Međutim, kasno je, naravno nikad nije

kasno ali nije dobro da smo morali da čekamo da cijene ključnih proizvoda, za građane koji malo imaju, porastu po 30, 40, 50, 80%. Govorimo o ulju koje je čak i duplo jer znamo da je nekad bilo 0.90 centi, sad je dva eura, govorimo o brašnu, ali govorimo i o mlijeku, a da ne govorimo o mesnim prerađevinama, o tjesteninama, sredstvima za ličnu higijenu, a u cijelom tom periodu kad su cijene drastično rasle, zarade onih sa najnižim primanjima su ostale iste. Bilo je gotovo nemoguće da ti ljudi mogu sa tim budžetima da izdrže sve te namete.

Prema tome, drago mi je što ćemo kroz ove amandmane učiniti taj zakon efikasnijim za implementaciju. Jeste problem implementacije, vidjeli smo kod smanjenja PDV-a, moram vam reći, tada sam i na odboru inicirao da prozivamo sve one koji ne smanje cijene a smanji se PDV. Vidjeli smo danas odgovor, tržišna inspekcija kaže nije naša nadležnost, mi ne pratimo kontrolu toga zakona, pratiće Uprava prihoda i carina. Zamislite vi poreske inspektore koji bi trebalo da prate cijene po trgovinama jesu li se smanjile zbog smanjenja PDV-a, mislite li da to mogu da urade? Teško i zato ja sugerišem Vladi da nađe efikasniji mehanizam, da uključi građane u tu kontrolu da vidimo je li došlo do smanjenja cijena i je li smanjen PDV, jer ako nije došlo do smanjenja cijena to je zloupotreba od strane trgovca. Znači trgovcu ne oduzimamo profit, ostaje mu isti kao prije ove mjere, ali smanjujemo prihod države, pa ako smo smanjili prihode države, nemojmo da taj trgovac taj prihod koji smo smanjili uzme za sebe, nego treba da ga usmjerimo ka građanima da imaju niže cijene.

Zašto sam skeptičan? Od juna 2014. godine Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza je definisao da su dužni da plaćaju na 30, 60 odnosno 90 dana - nikakvih efekata toga zakona nema. Osam godina je u pravnom prometu, trebalo je da zaštiti male trgovce dobavljače od uticaja velikih, jer veliki dobavljaju od njih i kažu platiću ti za šest mjeseci i ovaj mali kaže što ću, nemam drugog načina da preživim, čekam šest mjeseci, ali su se mnogi ugasili zbog toga. Zbog svih tih činjenica moramo da vodimo računa o efikasnoj implementaciji ovoga zakona.

Na kraju, volim da se bavim ekonomijom i na nivou teorije slobodno tržište super zvuči, tržišna ekonomija super zvuči, ali zaboravljamo jednu stvar, možda je pogrešno, moje je pravo da tako misli, da mi treba da imamo ne tržišnu nego socijalno - tržišnu ekonomiju. To je njemački model, da ne objašnjavam, posle II svjetskog rata koji je digao njemačku ekonomiju, model kojem teži veliki broj zemalja Evropske nije skandinavske zemlje. Što to znači? Pažljivo balansirana uloga države u ekonomiji koja sa jedne strane treba da bude efikasni mehanizam da podstiče privrednu aktivnost, ali sa druge strane korektivni faktor u cilju

stvaranja pravedne tržišne utakmice i socijalno odgovorne raspodjele ekonomskih benefita. Podsjetiću vas da u Crnoj Gori, na žalost, mi pričamo o tržišnoj ekonomiji, ako gledamo rezultate te tržišne ekonomije, rezultati su da imamo posle Rumunije gini koeficijent koji je najgori u Evropi, najveće socijalno raslojavanje. E to nije tržišna ekonomija, tržišna ekonomija nije da 10% imaju sve, a 90% da nemaju skoro ništa. Zna li što je najgore - što smo u Crnoj Gori, to govorim iks puta, izgubili srednji sloj, a srednji sloj je suština razvoja. Zašto je srednji sloj suština razvoja? Kad se pozivamo na tržišnu ekonomiju Amerike, skandinavskih zemalja, Njemačke, znate li koliko u Americi i Skandinaviji čini srednja klasa - ukupno 80%. To su zemlje razvijene. U Njemačkoj 60%, kod nas ima li 10%? Zato smo tu đe smo. Prema tome, jedno je da pričamo kakvu ekonomiju želimo, a druga je da pogledamo do čega su nas dovele posledice takve ekonomije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 16:10:01)

Zahvaljujem kolegi Mugoši.

Bili smo vrlo tolerantni prema vašim klubu imajući u vidu da ste inicirali dosta toga povodom ovog pitanja.

Pošto vidim da u sali nema kolege Predraga Sekulića, ni kolege Nikole Rakočevića, ja ću dati riječ kolegici Jovanki Bogovac.

Izvolite, kolegice Bogovac.

JOVANKA BOGAVAC (10.05.22 16:10:25)

Zahvaljujem se, potpredsjednice, poštovane poslanice i poslanici, građani i građanke Crne Gore, da pozdravim ministra Đurovića sa saradnicom, nekadašnjeg visokog funkcionera Pokreta za promene i da kažem da se nadam da je zapamtio makar jedan deo genijalnih ideja profesora Radulovića i da će sad te ideje primeniti kako ima priliku .

Tek danas 10. maja u ovom visokom domu imamo na dnevnom redu Predlog zakona o privremenim merama za ograničavanje cena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi, koji je predložila Vlada profesora Zdravka Krivokapića. Ovaj predlog zakona trebalo bi da ima za cilj da ublaži posledice enormnog rasta cena životnih namirnica u prethodnim mesecima prouzrokovanih u velikoj meri poremaćajima na svetskom tržištu, ali i sa značajnim uticajem prilika u Crnoj Gori gde je usled povećanja cena rada tj. podizanja minimalne cene rada na 450

eura odmah nakon Nove godine, došlo do skoka cena skoro svih prehrambenih artikala. Tako danas imamo situaciju na primer u Beranama gde litar ulja košta dva eura, a prošle godine koštao je jedan euro, margarin je skočio sa 40 centi na jedan euro, kafa sa 0.70 centi 100 grama na 1.25, brašno je takođe duplo skuplje kao i mnoge druge namirnice.

Moje pitanje je da li će se donošenjem ovog zakona cene vratiti na prošlogodišnji nivo. Evo, ja ću vam odgovoriti odmah da neće i da ne mogu ni približno da se vrata na prethodni nivo. Građani to moraju da znaju. Smatram da je prethodna Vlada trebalo mnogo ranije i mnogo efikasnije da reaguje da ovu inflaciju zaustavi, posebno iz razloga što je to proces koji su delom i oni inicirali uvođenjem programa Evropa sad i morali su unapred predvideti i suzbiti njegove negativne posledice. Posebno zbog građana koji su nezaposleni, koji žive od penzija, socijalne pomoći ili nemaju skoro nikakve prihode. Za ovaj deo stanovnika koji su u velikom delu živjeli na ivici egzistencije sada se zaista treba zapitati kako će preživeti. Smatram da je neophodno osmisliti paket mera koji bi bio usmeren prvenstveno na građane koji su najugroženiji kako bi se obezbedilo da svaki građanin koji to ne može priuštiti, dobije barem ono osnovno što je neophodno da bi preživeo.

Ovo prvenstveno kažem iz razloga što ovaj zakon koji je predložio bivši ministar ekonomskog razvoja gospodin Milatović predstavlja samo zakonski okvir koji stvara neke pretpostavke da Vlada može ograničiti cene određenih proizvoda. Ovaj zakon ni na koji način ne umanjuje cenu ni jednog jedinog proizvoda i sutra u trgovinama ništa, ama baš ništa neće manje koštati zato što je on donesen. Šta više, ovaj zakon ne predviđa nikakva finansijska sredstva kojima bi država kompenzovala razliku u ceni koja bi se ograničavanjem cena pojavila niti predviđa bilo koji drugi modalitet kako bi se uticalo na cene proizvoda u trgovinama. Te cene su, kako znamo, najvećim delom iz uvoza. Šta bi se desilo ako bi Vlada, na primer, ograničila cenu brašna na 0.50 centi, a njegova nabavna cena je 0,60 centi, za kilogram pričam? Trgovački lanci bi jednostavno odlučili da im se ne isplati da uvoze brašno i doveli bi do toga da imamo nestašicu određenih proizvoda što bi se katastrofalno odrazilo. Znači, ne smemo dozvoliti da sa ovim zakonom prouzrokuje nestašicu proizvoda. Uticanje na način što će se menjati trgovačke marže, mislim da vrlo malo može da se postigne time jer su trgovačke marže vrlo male, tako da se tu može možda maksimum nekih 10% umanjiti cene i neće predstavljati neko značajno olakšanje za građane. Stoga smatram da je ovaj zakon samo mrtvo slovo na papiru i da neće imati nikakve realne efekte, da je samo jedan u nizu populističkih poteza

prethodne Vlade, osim eventualno što može da se uradi, da se zaustavi dalji rast cena u određenoj meri, ništa drugo. Ono što možemo uraditi, a čuli smo i od prethodnog kolege, jeste da se pokrene inicijativa za ponovno pokretanje robnih rezervi, pa da sad ne idem dalje u detalje oko toga, ministar je imao komentar da ne zna šta bi radio sa proizvodima koji imaju ograničen rok trajanja. Mislim da je bolja ideja da se te robne rezerve ne gledaju kao neki zatvoren orman gde ćeš ti kupiti i čuvati deset godina te namirnice, nego kao neka vrsta protočnog rezervoara koji će kompenzovati te nagle skokove cena. To je kao jedna ideja o kojoj bi moglo da se razmišlja.

Mislim da je ovde izuzetno veliki značaj Ministarstva poljoprivrede koje može da podstakne i organizuje aktivnosti u celoj državi kako bi se njeni resursi na najbolji mogući način iskoristili, a građani od toga imali koristi, na način što će se davati subvencije, sredstva, mehanizacija i slično za uzgoj svih kultura koje su deficitirane. Zašto Crna Gora ne može da proizvodi svoju pšenicu, kukuruz za svoje potrebe, pa što da ne i ulje i druge neophodne proizvode kako bi se što više smanjila zavisnost od uvoza? Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 16:16:23)

Zahvaljujem kolegici Bogavac.

Sada dajem riječ kolegi Predragu Sekuliću, a da se pripremi poslednji diskutant, odnosno diskutantkinja, kolegica Jelena Božović, jer je kolega Nikola Rakočević odustao.

Izvolite, kolega Sekuliću.

PREDRAG SEKULIĆ (10.05.22 16:16:44)

Hvala vam, uvažena potpredsjednice.

Gospodine ministre sa saradnicom, poštovane kolegice i kolege,

Početakom 90-ih imali smo konsenzus oko dvije stvari. Jedna je uvođenje višestranačkog sistema i druga je prelazak na tržišnu ekonomiju. Plašim se da sve ovo što smo čuli danas nas negdje vraća za korak unazad, odnosno imam utisak kao da svi želimo da se vratimo na socijalističku ekonomiju. Da pokušam da to objasnim na drugi način. Prije 250 godina, nešto manje od 250 godina, Adam Smit je izdao knjigu koja je bila veoma uticajna, smatra se jednom od deset najuticajnijih, ako izuzmemo religijske knjige, jedna od deset najuticajnijih knjiga štampanih

do danas, "Bogatstvo naroda", smatra se i temeljem liberalne ekonomije. On je smatrao da bogati pojedinac vodi do bogatog društva, a ne bogata država. Kako god. Od tada do danas traje rasprava da li i u kojoj mjeri država treba da interveniše kada je u pitanju tržište. Znači, većina smatra da tržište samo sebe može da reguliše, a da je pitanje intervencije države upravo u onim kriznim situacijama kakve smo imali prije par godina, znači kada smo imali početak COVID pandemije, globalne pandemije sa jedne strane i na žalost nastavak te pandemije je bio u jednom ružnom obliku, agresije Rusije na Ukrajinu. Sada imamo ekonomsku krizu koja bi se i tako i tako desila, ali uz ono što je pitanje prekida tog lanca svjetske trgovine kada je u pitanju i Rusija zbog sankcija, ali i Ukrajina zbog toga što ne može da izvozi dio svojih proizvoda. Znači, imamo ekonomsku krizu koja se naslonila na ono što je već ranije bila kriza izazvana pandemijom i imamo nešto što je problem globalne ekonomije. Sve je samo pitanje na koji način da odgovorimo na taj problem. Rekli smo, smanjujemo akcize na gorivo, smanjili smo akcize i do čega smo doveli? Dovedi smo do toga da mi koji primamo visoke plate, govorim o platama od 1.600, 1.800, 2.000 eura, plaćamo isto gorivo kao neko ko prima 500 ili 600 eura.

Idemo dalje, subvencije, odnosno smanjujemo cijene osnovnih životnih namirnica, to je snažna alatka u rukama odgovorne vlade, samo da se razumijemo. Naravno, potrebni su podzakonski akti, ali je to snažna alatka u rukama odgovorne vlade. Takođe ćemo dovesti do toga da recimo i mi i oni koji nemaju jer su slučajevi socijalne potrebe plaćamo jednako hleb, recimo po 0,30 ili 0,50 ili 0,70 centi.

Poštovane kolege, zaista smatram da je uloga Vlade drugačija. Naravno, glasaćemo, podržaćemo ovaj zakon, ali negdje Vlada mora da drugačije radi. To znači jače zapošljavanje, da oni koji su bez posla dobiju posao, da mogu da rade i da zarade. Uvažena kolegica Jelušić je pričala o tome kako tržište rada na primorju vapi za radnom snagom i to sa vrlo visokim platama u pojedinim zanimanjima. Govorimo o tome da pojačamo našu poljoprivrednu proizvodnju, ali to ne znači da ćemo tu pšenicu kupovati jeftinije zato što se proizvodi u Crnoj Gori. Možda će čak crnogorska pšenica biti skuplja zato što se, recimo, u nekim drugim državama proizvodi na većim površinama a mi nijesmo u međuvremenu iskoristili ono što je bio Zakon o zadrugarstvu, ali to je već neka druga priča i to ostavljamo Ministarstvu poljoprivrede.

Poštovane kolege, moramo da shvatimo principe na kojima funkcioniše globalna ekonomija. Kažem još jedan put, čini mi se da odgovorna vlada mora da posegne za nekim drugim mehanizmima, a ne sa time da ograničavamo cijene. Nemam ništa protiv da to bude

antikrizna mjera, kada govorimo o ograničavanju cijena, posebno kada je u pitanju čak i medicinski proizvod. Sjetimo se samo onoga početka pandemije kad nismo mogli da dobijemo zaštitne maske, kada su te maske koštale višestruko više u odnosu na ono što je bilo ranije njihova cijena i tako dalje. Sve je to sadržano u ovom zakonu. Sa druge strane, odgovorna vlada mora da posegne za drugim mehanizmima. Znači, za lica u stanjima socijalne potrebe moramo da imamo druge mehanizme da ih zaštitimo. Tim prije što, kažem još jedanput, svi zajedno smo bili za tržišnu ekonomiju, ne mislim da je ujednačavanje cijena na bilo koji način dobra raspodjela unutar našeg društva. Ono što zaista jeste neki globalni problem i tome moramo da posvetimo pažnju, posebno mi ovdje u Parlamentu, to je pitanje onog raspona socijalnih razlika između bogatih i siromašnih.

U svakom slučaju podržaćemo ovaj zakon, ali mislim da Ministarstvo, Vlada, država uopšte mora da ima i neke druge mehanizme kako bi reagovala u kriznim situacijama. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 16:21:47)

Zahvaljujem kolegi Sekuliću.

Dajem riječ kolegici Jeleni Božović kao poslednjoj diskutantkinji za danas. Izvolite, kolegice.

JELENA BOŽOVIĆ (10.05.22 16:21:58)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Dame i gospodo, poštovani građani i građanke,

Predlog zakona o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi je jedan od seta zakona o kojim se u proteklom periodu toliko pričalo da se bezmalo činilo da će svi problemi u Crnoj Gori biti otklonjeni i riješeni onog trenutka kad ovi zakoni dođu na dnevni red i budu izglasani. Zbog ovih zakona mjesecima je od strane nove parlamentarne većine vršen pritisak na Demokratski front da se zakaže sjednica i da ovi zakoni budu izglasani, jer navodno Demokratski front blokira Crnu Goru i institucije ove države na štetu građana.

Nova parlamentarna većina, vidim, djeluje skladno, krše Poslovnik, krše zakone, krše Ustav, ali to ih ne sprečava da nas uvjeravaju kako će ovim zakonima svi problemi biti riješeni preko noći. Zakoni koji su na

dnevnom redu, poštovani građani, i nova većina u srećnim i uređenim državama predstavljaju samo jedno tehničko pitanje i reakciju države na aktuelnu krizu, a vi nas ovdje uvjeravate da ćemo smanjenjem nekih cijena osnovnih životnih namirnica, goriva i slično, donijeti blagostanje za sve građane.

Problemi u našoj državi suštinski su mnogo veći i to su pitanja kojima mi treba da se bavimo. Prvi i pravi izvor problema jeste prekrajanje izborne volje građana, jedna velika izdaja volje birača, politička trgovina i šurovanje sa Demokratskom partijom socijalista kojoj svjedočimo. Gledam, slušam i ne mogu da vjerujem na koji način ovdje saradujete sa onima koje ste do juče kritikovali, a to posebno upućujem kao kritiku Socijalističkoj narodnoj partiji i URA, ćućorite, šušorite, dogovarate se, sazivate nezakonite sjednice, kršite Poslovnik, Ustav, odlažete izbore kako biste pokušali da se politički spasite. Međutim, ovdje vlada jedno potpuno bezakonje i kada ste već na samom početku vašeg rada se na to opredijelili, pitanje je šta nas očekuje u narednim mjesecima a ujedno se nadam i vjerujem da će vam građani na izborima dati svoj sud i na svim lokalnim kad god oni budu održani, a nadam se ubrzo i na parlamentarnim.

Podsjetiću vas, poštovani građani, da je Crna Gora odavno blokirana država, a blokiraju je mafija i kriminalci koji su imali direktnu podršku Demokratske partije socijalista i bivših vlada Mila Đukanovića i Demokratske partije socijalista. Blokada institucija počela je odavno zahvaljujući službama koje nisu radile u korist građana i na opšte dobro, već u korist kriminalaca koji su ovu državu opljačkali, državu u kojoj je jedino cvetao kriminal, korupcija i lopovluk, a narod siromašio. Zato nas danas svaka promjena cijena ovako kao državu opterećuje.

Prepoznati smo u Evropi po švercu cigara i švercu kokaina, te smo kao jedna od malih država postali velika opasnost ne samo za Balkan već i mnogo šire. Crna Gora je postala toliko opasno kriminalno tlo da je i međunarodna evropska policija počela nama da se bavi. Svjedočimo ovih dana da su brojne afere počele da se objelodanjuju i da se potvrđuje sve ono o čemu smo mi iz Demokratskog fronta godinama i gotovo deceniju govorili. Sprega najviših pravosudnih organa, hapšenje Vesne Medenice, sprega policije i kriminala o čemu isplivavaju afere iz dana u dan, hapšenje sudije Privrednog suda i njegovih saradnika, to je ono što predstavlja zapravo izvor svih naših problema. To je ono na šta želim da podsjetim naše bivše kolege iz Socijalističke narodne partije i URA. Na tim principima i odbrani srpskog naroda smo i dobili podršku od strane građana 30. avgusta. Međutim, naši bivši koalicioni partneri su to brzo zaboravili i s tim kriminalnim strukturama, direktno s Milom Đukanovićem

postali koalicioni partneri s kojima danas sjedite u istim klupama i u Vladi i u Parlamentu.

Politički poražene strukture, poštovani građani, dobile su vještačko disanje od strane naših kolega iz URA i SNP-a. Crna Gora je dobila vladu po mjeri DPS-a i SDP-a o čemu su nas u proteklom periodu uvjeravali i lideri ovih partija. Umjesto da Milo Đukanović bude sledeći na listi nakon Vesne Medenice i završi u zatvoru, dobili su priliku da još malo životare na političkoj sceni Crne Gore. Da se ne lažemo, poštovani građani, na naše oči se dešava jedna velika obmana, nikakav napredak i veliki pomak se neće desiti u Crnoj Gori. S jedne strane borba protiv kriminala i korupcije ne može se sprovoditi uz podršku i saradnju sa Milom Đukanovićem ukoliko oni budu odlučivali o zakonima koji se u ovom parlamentu budu izglasavali, a odlučivaće.

S druge strane, veoma je važno pitanje da ni u 43. kao ni u 42. ni u 41. ni u prethodnim vladama nemamo političkih predstavnika srpskog naroda u Crnoj Gori u ovoj vladi. Samo je srpstvo u Crnoj Gori i dalje nepoželjno i dalje na meti. Ovdje se sve radi da Srbi ne dobiju nikakvu moć odlučivanja. Tako neće biti potpisan ni temeljni ugovor sa Srpskom pravoslavnom crkvom, neće biti sproveden popis onako kako smo mi tražili, gdje je prvi put trebalo bez straha i ucjena da se svi građani jasno izjasne o svojoj pripadnosti, bez tenzija, pritisaka i ucjena. Ako se ikad iko u ovoj novoj vladi Srbinom izjašnjavao sada ćete biti politički prevaspitani od strane dirigentske palice SDP-a, što su i najavili na sjednici održanoj na Cetinju.

Što se tiče pitanja srpskog naroda u Crnoj Gori, ulaskom u manjinsku Vladu ovakva kakva jeste Srbi u Crnoj Gori neće dobiti ništa. U prilog tome govori i činjenica da niko na skupštini koja je održana na Cetinju osim uvaženog poslanika Gencija Nimanbegua koji sada nije tu nije osudio kamenovanje autobusa i djece koja su pjevala pjesmu "Veseli se srpski rode", pjesmu koja nikog ne vrijeđa već slavi ljubav, slobodu, tradiciju i naše pretke. Zbog toga se i gospodin Genci Nimanbegu iz Force odlučio da napusti Socijaldemokratsku partiju i da s Mehmetom Zenkom i albanskom partijom DUA formira novi poslanički klub i tako se ograde od ove partije koja je skrenula u jednu potpunu desnicu i koja neskriveno širi mržnju prema srpskom narodu. Iskoristiću priliku da osudim ovaj čin na Cetinju, što sam već kroz medije i uradila. Naravno, očekujemo i epilog cijele priče, gdje će biti procesuirani počinioci kamenovanja autobusa i protjerivanja djece samo što su pjevali srpske pjesme, što predstavlja najgori oblik šovinizma kome smo svjedočili.

Ne blokira Demokratski front institucije države, već Crnu Goru blokiraju ekstremističke grupe koje su juče na Cetinju, da ironija bude

veća upravo na Dan borbe protiv fašizma koji je ukorijenjen u vjeri u dostojanstvo, slobodu, demokratiju, jednakost i vladavinu prava i ljudska prava, s Cetinja su juče poslate suprotne poruke od ovih vrijednosti. Neko od govornika je naglasio da su zastave podignute visoko da bi neprijatelj dobro vidio i da zna gdje će ga čekati. Ove ekstremističke grupe su toliko izgubile kompas da više ne znaju ni ko su im neprijatelji ni s kim polemišu. Ne znam kome bih postavila pitanje da mi odgovore ko su ti neprijatelji koji stoje s druge strane u odnosu na Cetinjane i te grupe koje su juče blokirale ovu varoš.

Ovakve poruke i ovakva dešavanja su pitanje br. 1 u Crnoj Gori, poštovani građani i kolege. Nova većina koja je formirana pod parolom pomirenja zatvara oči na te činjenice i izigravaju ovdje pomiritelje, a suštinski im je jedini motiv želja da budu vlast s jedne strane, tu mislim na URA i SNP, a pojedinicima iz URA se ostvario dječjački san da zagospodare i zavladaju Crnom Gorom i donose najvažnije odluke. S druge strane, imamo interes Demokratske partije socijalista da se na neki način vrate na političku scenu. Nigdje između tih interesa se ne nalaze građani, a vjerujem i znam sigurno da ovo neće dugo opstati i da će građani dati svoj konačni sud i ovoj vladi i ovoj parlamentarnoj većini. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 16:31:31)

Zahvaljujem kolegici Božović.

U diskusiji je ovdje bilo mimo teme, ali nije ni prva ni poslednja, a ostalo je vrijeme od kluba, tako da u tom dijelu nema prigovora.

Ukoliko želi, ministar ima pravo na završnu riječ. Molim vas, pošto u završnoj riječi nema prava na komentare kolega, dajem vam pravo i time da zaključimo, što se tiče ove tačke dnevnog reda, današnji rad.

GORAN ĐUROVIĆ (10.05.22 16:32:13)

Hvala, uvažena potpredsjednice.

Moram ponoviti jednu stvar koja je vrlo važna, to je da se ovaj zakon neće sprovoditi bez saglasja privrede, Vlade i sindikata, to je vrlo važna stvar. Ova vlada nema namjeru da ošteti ni privredu, ni građane, a ni sami državni budžet. Iskreno se nadam i vjerujem da neće biti potrebe ni da donosimo bilo kakvu mjeru.

Ono što moram da kažem građanima jeste da prvi kvartal što se tiče privrede je, koliko imam informacije, više nego dobar. Moram reći da je naša turistička pretsezona fantastična, da imamo dva do tri puta više turista nego u protekloj godini, da imamo dobre najave da su naša privreda, naši ugostitelji i hotelijeri otporni, da smo pokazali da imamo jak mali, srednji, mikro i veliki biznis, da su naši ugostitelji i hotelijeri našli mogućnost da zamijene i određena tržišta s kojih nemamo turista ili su u manjem broju kao što su Rusija i Ukrajina, da sada imamo turiste koji dolaze iz Skandinavije, Izraela, zapadne Evrope. Vjerujem da će taj broj biti i te kako veći. Ono što su informacije jeste da od četvoro Evropljana troje želi da putuje ove godine, da su svi željni odmora, da su svi željni mora i plaže i da je glavno opredjeljenje Evropljana Mediteran, što znači da je i Crna Gora jedna od destinacija za koju su se odredili. Tako da vjerujem u crnogorsku privredu, u crnogorsku ekonomiju, crnogorski turizam. Siguran sam da neće biti potrebe za bilo kakvim kriznim mjerama. U ovom momentu, ovo što je rekla uvažena poslanica Jelušić, i te kako fali radne snage na tržištu, što znači da svako onaj ko je radno sposoban u ovom trenutku može da nađe posao ako želi, nemamo kuvara, fali nam konobara i još drugih djelatnosti u ugostiteljstvu i u drugim granama. Zbog toga vjerujem da ova država ima potencijal i ima mogućnosti kao što je moj prijatelj uvaženi poslanik Đurović rekao, s njim se slažem, da nema potrebe da ova država ima socijalne prodavnice. Potpuno sam saglasan s tim i time ću završiti.

PREDSJEDAVALA BRANKA BOŠNJAK (10.05.22 16:35:08)

Zahvaljujem ministru.

Ne bi trebalo da ima potrebe, ali na žalost ima i za narodnim kuhinjama, a i za tim prodavnicama.

Završili smo pretres po ovoj tački dnevnog reda.

Sada ću dati pauzu, ali prije toga da vas obavijestim. Daću pauzu da Odbor za ekonomiju, finansije i budžet održi sjednicu. Moram reći da ćemo u nastavku, ukoliko bude završena odluka u vezi sa sastavom Administrativnog odbora, preći na tu tačku dnevnog reda, a ako ne, preći ćemo na Drugu sjednicu i krenuti s izmjenama Zakona o državnoj upravi. Ovo je dogovor s predsjednicom Skupštine i ja ću poštovati to što su oni dogovorili. Dakle, pauza da bi zasijedao Odbor za ekonomiju, finansije i budžet.

-Pauza-

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (10.05.22 17:34:12)

Uvažene poslanice i poslanici, nastavljamo s radom.

Prelazimo na tačku **Izbor i imenovanja**.

Podsjećam vas da sam u skladu s članom 36 stav 1 Poslovnika Skupštine podnijela listu kandidata za predsjednicu i članove Administrativnog odbora na osnovu predloga klubova poslanika. U pripremi ovog predloga održali smo sastanak Kolegijuma i u konsultacijama sa šefovima poslaničkih klubova dogovorili smo strukturu budućeg Administrativnog odbora. Predloženo je da Administrativni odbor ima predsjednicu i 12 članova. Za predsjednicu Administrativnog odbora predlaže se Suzana Pribilović, a za članove: Daliborka Pejović, Luidž Škrelja, Ivan Mitrović, Maja Vukićević, Budimir Aleksić, Miloš Konatar, Kenana Strujić Harbić, Dragan Vukić, Damir Šehović, Vladan Raičević, Momo Koprivica i Vladimir Martinović. Listu kandidata ste dobili.

Otvaram pretres. Ko želi riječ?

Poslanik Bulatović. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (10.05.22 17:35:16)

Dame i gospodo poštovane kolege poslanici,

Pročitao sam i čuo dobro da se na Kolegijumu izvršio dogovor o ovom papiru koji je pred nama. Moram da kažem da je ovo još jedan neposlovnički akt nove parlamentarne većine. Obraćam se javnosti i kolegi Milunu Zogoviću koji je bio predsjednik Odbora da je zavrijedio da zbog toga što u ovom domu nije bilo spremnosti i rekao bih političke odlučnosti nove parlamentarne većine i njegovih kolega, do juče naših koalicionih partnera da ga razriješe dužnosti, ova procedura je dobila svoj još jedan neposlovnički tok koji je zaodjenut u nešto što nema pravni osnov.

Članom 36 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore je tačno da kada se konstituiše Skupština, predsjednik Skupštine predlaže Administrativni odbor da bi taj odbor mogao da vodi dalje proceduru za konstituisanje čitave Skupštine, odnosno radnih tijela. Nikada do sada se nije desilo da se smjenom jednog predsjednika i izborom drugog predsjednika pristupi ovome, ali da ne bi bilo pitanje da nikada nije bilo, a šta je s članom 35 stav 3 koji govori o naknadnim pojedinačnim promjenama u odborima

uključujući i Administrativni odbor - to se vrši na osnovu političke želje, volje, dogovora, odnosa snaga itd.

Poštovani građani, ovdje se nije željelo pristupiti nečemu što je poslovnički potpuno u redu, da se predloži razrješenje Miluna Zogovića s mjesta predsjednika Administrativnog odbora. Znae zašto? Zato što je donedavno se ovdje govorilo da se ništa ne mijenja, da nova većina ima evropski put, da se DPS neće ništa pitati. Da to nije tako, jutros je u nekim novinama jedan od lidera Demokratske partije socijalista rekao, da ne bi bilo zabune, DPS se vratio na vlast, što je tačno, ne u punom kapacitetu, ali vrlo uticajno, i oni žele da dobiju određena radna tijela u ovoj skupštini, i to je u redu, ali način na koji je urađeno s Administrativnim odborom nije u redu.

Trebalo je, gospodo, da predložite razrješenje Miluna Zogovića, pa da vodimo raspravu da li je to politička odmazda zbog nove parlamentarne većine ili, kako je to servirano u nekim medijima, da je njegovim radom nezadovoljna bivša opozicija, što je tačno jer je on kao predsjednik Administrativnog odbora s drugim članovima Administrativnog odbora riješio niz stvari koje su vrlo značajne za Crnu Goru, od nekih agencija gdje su smijenjeni direktori koji su radili kako ne treba do toga da je izabran Savjet Radio-televizije koji je otvorio prostor da televizija bude slobodna.

Dakle, pravni osnov za ovo nije postojao. Šta ćemo mi sada da uradimo, odnosno vi ćete da glasate za Administrativni odbor čiji je predsjednik Suzana Pribilović i sada, gle čuda, smijenjen je i Ljubo Škrelja, nije više zamjenik predsjednika, ne može Ljubo da prođe ni u jednoj varijanti očigledno. Dakle, glasa se za Administrativni odbor, a onaj prošli se naknadno razrješava. Mislim da je fer i pošteno da se sjedne i kaže - imamo novu parlamentarnu većinu. Kao političar uvažavam ono što je DPS rekao. Njihov predsjednik je rekao da će da uzme sve što mu u Skupštini pripada, i treba, sva radna tijela koje Demokratska partija socijalista smatra da treba da uzme. Međutim, pošto je ipak drugačija parlamentarna većina, ono što treba da se uradi jeste da se otvori dijalog da li treba izvršiti neke korekcije radi kontrole na čelu tih odbora. Moguće da je logično da ne treba da bude iz Demokratskog fronta i Demokratske narodne partije predsjednik, ali red je da ga razriješite i da mu zatražite da podnese ostavku i da ovu egzibiciju koju ste imali riješite pojedinačnom odlukom, razrešava se Milun Zogović zato što je nastupio politički trenutak. Ovako će, poštovani građani, da bude ne samo ovdje u Skupštini problem gdje smo izgubili parlamentarnu većinu na prevaran način, mimo izborne volje građana Crne Gore, ovo će da se desi po

dubinama i širinama svuda tamo gdje novi činioци koji podržavaju vlast žele da izvrše promjene.

Poštovani građani, dame i gospodo, ovdje je prekršen Poslovnik, prekršena procedura. O čemu se radi? Očigledno, u ovom poslovniku nije predviđeno da će ikada doći do promjene parlamentarne većine i da će neko ko je izgubio izbore, izgubio izbore poslije toliko godina vladavine, da se vrati na vlast. Ovo ne predviđa to. Jednostavno, onako kao što neke druge stvari nisu regulisane Poslovnikom, kada je bilo zakazivanje sjednice Vlade za izbor potpredsjednika itd. To je posljedica između ostalog što se smatralo da će jedni isti da budu na vlasti uvijek i čini mi se da je ta logika u redu. Demokratska partija socijalista je imala jedan duži godišnji odmor, bez vlasti i bez uticaja, sada će imati uticaj na parlamentarnu većinu i na vlast, ali neće imati uticaj na Specijalno tužilaštvo. Ključ je u tome. Kako je moguće da potpuno mirno i bez ikakvog osvrta na to što se dešava u Crnoj Gori, ova hapšenja zbog zarobljenosti države, kriminala, mafije u pravosuđu, i tu nije kraj nego početak, to mirno gledate i to se ne tiče Demokratske partije socijalista, to se ne tiče nikoga. Tiče i te kako, ali o tom - potom. Oni koji su otišli u opoziciju i sve druge političke strukture koje su van parlamenta naći će mogućnost za adekvatan odgovor.

Dame i gospodo, poštovane kolege poslanici, ja odajem priznanje za rad Milunu Zogoviću i dobrom timu koji je tada radio u ime tadašnje parlamentarne većine. Milun Zogović je radio kvalitetno, obavio je posao kako treba, zbog toga se i prvi smjenjuje u ovoj skupštini nakon Alekse Bečića, i tu nije kraj. Milune Zogoviću, tebi svaka čast na ovome, a parlamentarnu većinu pozivam da povuku ovo i da razriješe Miluna Zogovića i da izaberu Suzanu Pribilović za člana Administrativnog odbora. On bi odlučio da li će biti član ovoga odbora ili ne. On nije na ovoj listi i potpuno je logično da ne bude član ovoga Administrativnoga odbora na način kako je to ovdje urađeno.

Pozivam vas da sve druge smjene koje ćete da vršite, da kažete da ljudi podnesu ostavke, ja i ne preporučujem da podnose ostavke, nego da ih smijenite. Baš volim da vidim kako ćete smijeniti neke od čelnika odbora koji su pokazali kako se vrši kontrola nad onim pitanjima koja se odnose na spregu nekadašnje vlasti, policije, tužilaštva i pravosuđa sa kriminalom i kriminalcima.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (10.05.22 17:43:50)

Zahvaljujem poslaniku Bulatoviću.
Da li ima još poslanika koji su se javili?
Poslanik Dejan Đurović. Izvolite.

DEJAN ĐUROVIĆ (10.05.22 17:44:04)

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi građani,

Prvo želim da se zahvalim Milunu Zogoviću što je pokazao u ovom parlamentu, u Skupštini Crne Gore, kako može da se na jedan pošten, korektan i poštujući način vodi Administrativni odbor. On je, čini mi se, podigao ljestvicu na jedan visoki nivo koji će se teško moći dostići. Meni je čast što sam bio i sad sam u klubu poslanika sa takvim čovjekom koji je na ovakav način vodio Administrativni odbor. Kako ćete to da radite ubuduće, vrlo teško nakon Miluna Zogovića i odbora koji je to radio.

Međutim, javio sam se po drugoj tački.

Ovdje se stavlja tačka na jednu medijsku obmanu, da ovo nije prekrajanje izborne volje. Ovo je sad jedna velika koalicija predvođena Demokratskom partijom socijalista, SNP-om, URA. Onim istim SNP-om koji je bio na našoj izbornoj listi i onom istom URA koja je bila prepoznata po glasu njihovog lidera koji kaže svaki glas za bilo koju koaliciju koja je protiv Demokratske partije socijalista, i parlamentarna većina je bila URA, Demokrate i mi. Više nije tako, ali to je trebalo da bude kroz izbore, kroz izbore da pokažete da ste većina i kroz izbore da idete u velikoj koaliciji. Nije korektno prema nama, a najmanje je korektno prema građanima Crne Gore, koji su poslije godinu i po dana doživjeli prekrajanje izborne volje i prevaru glasača iz avgusta 2020. godine. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (10.05.22 17:46:43)

Zahvaljujem poslaniku Đuroviću.
Da li ima još prijavljenih?
Izvolite, poslaniče Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (10.05.22 17:46:57)

Kolege, građani Crne Gore, htio bih sa onoga aspekta prolaznosti funkcija i svega ostalog da govorim.

Ja sam nekoliko puta već istakao da institucija koja je pokazala najbolje rezultate u prethodnih godinu i kusur dana je bila ova. Da je rukovodstvo koje je bilo izabrano, bilo da je na nivou cijele Skupštine, a posebno na odborima, položilo rezultate i dalo izuzetan kvalitet. Imali smo jedan diskontinuitet prakse, ja sam ovdje ne znam koliko dugo, četiri saziva, ovo mi je teško pa onda ne znam koliko je to, ali smo imali jedan diskontinuitet, pa smo imali nešto što stvarno hoću da istaknem gledajući one odbore gdje ja nijesam bio član, predsjednici odbora su bili zajednički, oni su se zajednički odnosili prema vlasti i prema opoziciji. Znam prve neke stvari kada je u pitanju Administrativni odbor, pošto smo mi neki imali iskustvo da je Milun Zogović uvijek kontaktirao stručnu službu i pravnu službu i to mi je bilo veoma drago. Čak u vezi jednog mog slučaja gdje sam bio siguran da sam u pravu, on je kontaktirao, časti mi i obraza, pravnu službu da li sam ja u pravu i kada je vidio da sam ja u pravu onda je on tako glasao. To je bilo i na drugim odborima, sad ću biti konkretniji, Peđa, gledajući Odbor za bezbjednost i ono što je drugo da ste pokazali jedan kvalitet. Ja veoma rado gledam sad Odbor za bezbjednost, iako mi je ta struka na određeni način nije baš bliska, nego je više ekonomija i neke druge stvari, ali onakvo uvažavanje jedne i druge strane znači pravi dijalog u Skupštini.

Desile su se stvari kao što su se desile, volio bih zbog kontinuiteta ove kuće da ono što su napravili ovi ljudi u prethodnih godinu i po dana, vi koji ćete biti izabrani na taj način budete predsjednici i kontinuitet jednog kvalitetnog dijaloga, posebno u prvom čitanju na odborima. Nemojmo da budemo ostrašćeni, nemojmo da jednostrane poteze donosimo. Kao što sam rekao na početku, vrijeme donese čovjeka i njegovu funkciju, a ostane trag. Mislim da ovi ljudi su ostavili trag i napravili diskontinuitet u odnosu na nekakva moja prethodna saznanja. Toliko.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (10.05.22 17:50:17)

Hvala poslaniku Raduloviću.

Da li ima još zainteresovanih?

Ukoliko nema zainteresovanih, osjećam potrebu da se lično zahvalim gospodinu poslaniku Zogoviću, dosadašnjem predsjedniku Administrativnog odbora sa kojim sam lično imala jako dobru saradnju. Ovdje se definitivno ne radi ni o kakvoj niti opstrukciji, niti bilo kakvom političkom stavu da neko ko je radio ovako ili onako da to bude razlog njegove smjene. Ono što je urađeno, urađeno je u skladu sa članom 36 Poslovnika koji tretira direktno Administrativni odbor, a pošto sam već

dobila informaciju da postoji negdje i drugačije tumačenje, bila sam slobodna da stručnu službu i to sekretare više odbora, čak i Zakonodavnog odbora, konsultujem oko ovoga. Oni su mi u potpunosti dali uvjerenje da se sve priprema u skladu sa Poslovnikom.

S tim u vezi konstatujem da je pretres završen i izjasnićemo se naknadno.

Imate, naravno. Mogli ste reagovati odmah dok sam ja govorila s obzirom da u ovom trenutku, ako ćemo pravo, već je završeno. Kolega, vaš komentar je negdje izvan procedure u ovom trenutku, ali ću dozvoliti.

PREDRAG BULATOVIĆ (10.05.22 17:51:52)

Što se tiče procedure, ja sam potpuno u proceduri. Ovdje baš vodim računa da ne bih napravio nikakav problem. Bilo je uvodno izlaganje, nakon uvodnog izlaganja diskusije, nakon diskusija ili se daje zaključna riječ bez polemike ili se zaključuje pretres. Ovdje se direktno polemicalo sa onim što sam ja govorio. Rečeno je da sam netačno govorio i da su neki anonimni sekretari, a volio bih baš da saznam koji su to stručni sekretari, dali mišljenje za ovakvu stvar, ne ni zbog čega drugog nego radi lične informisanosti.

Želim da kažem sledeće - vi ste prekršili Poslovnik. Vi ste koristeći pravo koje predsjednik Skupštine ima nakon konstituisanja Skupštine da na osnovu konsultacija sa šefovima poslaničkih klubova predloži prvi Administrativni odbor koji je osnova da se završi konsituisanje Skupštine, vi ste to pravo iskoristili koje postoji na početku skupštinskog saziva i u članu 35 tačka 3 Poslovnika piše da svaka pojedinačna promjena u odborima generalno završi pojedinačno. Razrešava se predsjednik taj i taj, postavlja se predsjednik taj i taj, razrešava se član taj i taj, postavlja se član taj, to je procedura. Ja sam samo govorio o tome da to nije iskorišćeno, treba možda da ide prethodno dogovor na kolegijumu šta će da ima vlast, šta će da ima opozicija. Ja kažem, možda je logično da pri predsjedniku Skupštine koji komunicira treba da budu neki odbori, Ustavni odbor ili neki drugi, ali možda treba mijenjati praksu. Vi ste rekli da ste konsultovali, ja ne sporim, radite vi što god hoćete, naše je da kažemo ovdje javnosti Crne Gore korak po korak koji je grubo gaženje Poslovnika. Zna li šta ste radili tri mjeseca Strahinji Bulajiću, koji se ponašao poslovnički, a vi ste za tri dana napravili za deset narednih godina gaženje Poslovnika i zakona? Kao što je i danas. Mene samo interesuje kako će se završiti izborni spor, jer mi smo predali našu odborničku listu u Budvi, koja je potvrđena, a Đukanović je to bacio niz

Moraću. Vidjećemo kako će Ustavni sud u tom izbornom sporu da riješi. Znam kako - golom silom i nasiljem, ali borba traje, tek je počela. Prekrajanje izborne volje nas dovodi do prekrajanja svega toga.

Ja vam samo kažem da ovo nije u skladu sa Poslovníkom, moglo je da se uradi drugačije i konstatujem sledeće. Pošto je Milun Zogović, jedan prepoznatljivi mladi političar DNP-a i Demokratskog fronta, prepoznatljivi, veliki opozicioni borac u odnosu na Demokratsku partiju socijalista, od dolaska DPS-a na vlast ovdje posle Alekse Bečića koji je smijenjen, on je prvi koji je smijenjen, trebalo je da kažete smijenjen je iz političkih razloga, a ne da se smijeni čitav Administrativni odbor formom imenovanja. Znači, javio sam se kažem član 35 stav 3 derogira ovu preambulu na koju ste se pozvali. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (10.05.22 17:55:14)

Zahvaljujem poslaniku Bulatoviću.

Mogu samo konstatovati da se ne možemo složiti, razumijem političku priču, ali se ne možemo složiti. Sad i završno konstatujem da je pretres završen i izjasnićemo se naknadno. Takođe, ovim zaključujemo ono što je bilo predviđeno za raspravu u okviru Prve sjednice, a izjašnjavanje će biti naknadno, takođe o onom što se odnosi na raspravu u pojedinostima u onom dijelu koji se odnosi na izjašnjavanje.

Napravićemo malu pauzu prije nego što pređemo na narednu sjednicu.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (10.05.22 21:54:49)

Kolege i kolegice, nastavljamo sa radom i prelazimo na izjašnjavanje o pojedinim predlozima akata sa Prve sjednice Prvog redovnog zasijedanja.

Predlog zakona o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi - peta tačka. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite kolege, glasajte.

Glasalo je 47 poslanika, 47 je glasalo za, bez glasova protiv i bez glasova uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Sastavni dio Predloga zakona čine dva amandmana Zakonodavnog odbora i jedan amandman poslanika Ivana Brajovića,

Damira Šehovića i Borisa Mugoše. Nema drugih amandmana, pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Glasalo je 48 poslanika sa 48 glasova za, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi.

Prelazimo na tačku Izbor i imenovanja, to je sedma tačka.

Podsjećam da u okviru tačke Izbor i imenovanja treba da odlučimo o listi kandidata za predsjednicu i članove Administrativnog odbora. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje listu kandidata za predsjednicu i članove Administrativnog odbora. Kolege, izvolite glasajte.

Glasala su 44 poslanika, 44 glasa za, bez glasova protiv i bez uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština donijela Odluku o izboru predsjednice i članova Administrativnog odbora.

Ovim zaključujem Prvu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2022. godini. Zahvaljujem.